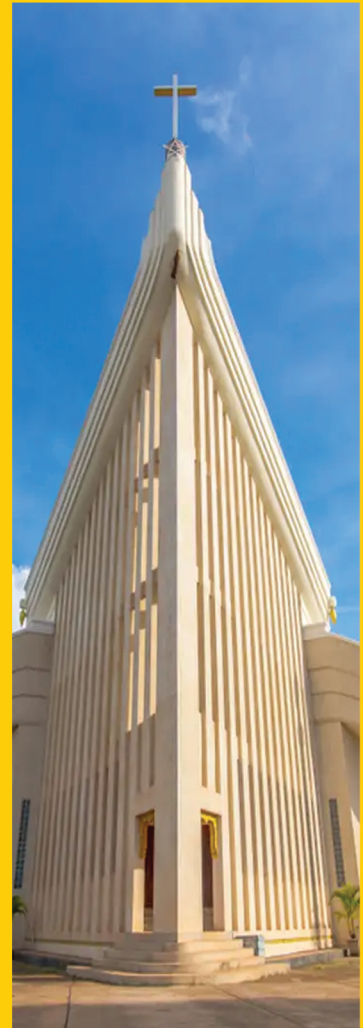

คู่มือการขอใบมัสยิดตั้งถิ่นฐานของมุสลิมบุคคล เพื่อการศาสนา

ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

สำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน
กรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย

คู่มือการขอได้มาซึ่งที่ดินของนิติบุคคล

เพื่อการศาสนา

ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

สำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน

กรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย

๒๕๖๖

คำนำ

กรมที่ดินได้จัดทำคู่มือการขอได้มาซึ่งที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยรวบรวมแนวทางเกี่ยวกับการขอได้มาซึ่งที่ดินของวัดวาอาราม ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน การขอได้มาซึ่งที่ดินของมูลนิธิคริสตจักร ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน การขอได้มาซึ่งที่ดินของมัสยิดอิสลาม ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และการขอได้มาซึ่งที่ดินของวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งประกอบด้วย กฎหมายและระเบียบปฏิบัติ หลักเกณฑ์การขอได้มาซึ่งที่ดิน การอนุญาตให้ได้มาและการจำหน่ายที่ดิน รวมทั้งขั้นตอนการดำเนินการของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการขอได้มาซึ่งที่ดินและการจำหน่ายที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน โดยจัดทำเป็นรูปเล่มเพื่อแจกจ่ายให้สำนักงานที่ดินสามารถนำไปใช้ศึกษาและใช้ปฏิบัติงาน ตลอดจนใช้อ้างอิงในการให้บริการประชาชนด้านกำหนดสิทธิในที่ดินและให้คำแนะนำประชาชนได้อย่างครบถ้วนถูกต้อง

โดยที่ปัจจุบันได้มีการปรับปรุงแก้ไขรวมทั้งออกกฎหมายและระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการขอได้มาซึ่งที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ขึ้นใหม่หลายฉบับ ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่สามารถดำเนินการให้บริการประชาชนได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน และมีประสิทธิภาพ จึงได้ปรับปรุงคู่มือการขอได้มาซึ่งที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินขึ้นใหม่เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือการขอได้มาซึ่งที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อทางราชการ ประชาชนทั่วไป รวมทั้งข้าราชการกรมที่ดินในการใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานต่อไป

สำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน

พฤษภาคม ๒๕๖๖

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

● การขอได้มาซึ่งที่ดินของวัดวาอาราม ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน	๑
๑. กฎหมายและระเบียบปฏิบัติ	๓
๒. หลักเกณฑ์การขอได้มาซึ่งที่ดินของวัดวาอาราม ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน	๔
๓. ที่ดินของวัดและที่ซึ่งขึ้นต่อวัด	๔
๔. ประเภทของวัด	๔
๕. การอนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดิน	๔
๖. การทำนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดินของวัด	๕
๗. ผู้แทนวัด	๖
๘. หลักฐานที่ใช้ประกอบการพิจารณากรณีวัดขอได้มาซึ่งที่ดิน	๖
๙. ขั้นตอนการดำเนินการของเจ้าหน้าที่	๗
๑๐. การขอได้มาซึ่งที่ดินของวัดประเภทต่าง ๆ	๑๐
๑๑. การจำหน่ายจ่ายโอนที่ดินของวัด	๑๔
๑๒. การเรียกเก็บค่าธรรมเนียม	๑๔
๑๓. การทำบัญชีทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน	๑๕
➤ แนวคำพิพากษาศาลฎีกา	๑๕
➤ แนวทางการพิจารณาของกรมที่ดินเกี่ยวกับการได้มาซึ่งที่ดินของวัดวาอาราม	๒๕
● การขอได้มาซึ่งที่ดินของมูลนิธิคริสต์จักร ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน	๒๙
๑. กฎหมายและระเบียบปฏิบัติ	๓๑
๒. หลักเกณฑ์การขอได้มาซึ่งที่ดินของมูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักร ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน	๓๒
๓. ความหมายของมูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักร	๓๒
๔. ผู้แทนของมูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักร	๓๒
๕. การอนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดิน	๓๒
๖. หลักเกณฑ์การพิจารณาของเจ้าหน้าที่	๓๒
๗. หลักฐานที่ใช้ประกอบการพิจารณากรณีมูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักรขอได้มาซึ่งที่ดิน	๓๓
๘. ขั้นตอนการดำเนินการของเจ้าหน้าที่	๓๓
๙. กรณีมูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักรขอเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ในที่ดิน เป็นอย่างอื่นไม่ตรงตามที่อนุญาตไว้	๓๘
๑๐. การขอได้มาซึ่งที่ดินของมูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักรประเภทต่าง ๆ	๓๙
๑๑. การจำหน่ายที่ดินของมูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักร	๔๐
๑๒. การเรียกเก็บค่าธรรมเนียม	๔๐

๑๓. การทำบัญชีทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน	๔๑
➤ แนวทางการพิจารณาของกรมที่ดินเกี่ยวกับการได้มาซึ่งที่ดินของมูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักร	๔๑
● การขอได้มาซึ่งที่ดินของมัสยิดอิสลาม ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน	๕๑
๑. กฎหมายและระเบียบปฏิบัติ	๕๓
๒. หลักเกณฑ์การขอได้มาซึ่งที่ดินของมัสยิดอิสลาม ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน	๕๓
๓. ความหมายของมัสยิด	๕๓
๔. การทำนิติกรรมแทนมัสยิด (ผู้แทนมัสยิด)	๕๔
๕. การอนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดิน	๕๔
๖. หลักฐานที่ใช้ประกอบการพิจารณากรณีมัสยิดอิสลามขอได้มาซึ่งที่ดิน	๕๔
๗. ขั้นตอนการดำเนินการของเจ้าหน้าที่	๕๔
๘. การขอได้มาซึ่งที่ดินของมัสยิดอิสลามประเภทต่าง ๆ	๕๗
๙. การจำหน่ายที่ดินของมัสยิดอิสลาม	๕๘
๑๐. การเรียกเก็บค่าธรรมเนียม	๕๘
๑๑. การทำบัญชีทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน	๕๙
➤ แนวคำพิพากษาศาลฎีกา	๖๐
● การขอได้มาซึ่งที่ดินของวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน	๖๕
๑. กฎหมายและระเบียบปฏิบัติ	๖๗
๒. ความหมายของวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก	๖๗
๓. วัดบาทหลวงโรมันคาทอลิกไม่มีสภาพเป็นนิติบุคคล	๖๗
๔. ผู้แทนของมิชซังโรมันคาทอลิก	๖๗
๕. ที่ดินของมิชซังโรมันคาทอลิก	๖๗
๖. จำนวนที่ดินสำหรับทำประโยชน์ให้แก่มิชซังโรมันคาทอลิก	๖๘
๗. การอนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดิน	๖๘
➤ แนวทางการพิจารณาของกรมที่ดินกรณีมิชซังโรมันคาทอลิกขอได้มาซึ่งที่ดิน	๖๘
ภาคผนวก	๗๑
๑. พระราชบัญญัติว่าด้วยลักษณะ ฐานะ ของวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิกในกรุงเทพฯ ตามกฎหมาย (ร.ศ.๑๒๘)	๗๓
๒. พระราชบัญญัติเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ร.ศ. ๑๒๘ (พ.ศ. ๒๔๕๒) ว่าด้วยลักษณะฐานะของวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก ในกรุงเทพฯ ตามกฎหมาย	๘๕
๓. พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕	๘๘
๔. พระราชบัญญัติสุสานและฌาปนสถาน พ.ศ. ๒๕๒๘	๑๐๒

๕. พระราชบัญญัติการบริหารองค์การศาสนาอิสลาม พ.ศ. ๒๕๔๐	๑๑๑
๖. กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๗ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗	๑๒๓
๗. กฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติสุสานและฌาปนสถาน พ.ศ. ๒๕๒๘	๑๓๓
๘. กฎกระทรวง การสร้าง การตั้ง การรวม การย้าย และการยุบเลิกวัด การขอรับพระราชทานวิสุงคามสีมา และการยกวัดร้างขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษา พ.ศ. ๒๕๕๙	๑๓๙
๙. กฎกระทรวง การดูแลรักษาและจัดการศาสนสมบัติของวัด พ.ศ. ๒๕๖๔	๑๕๙
๑๐. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยแนวทางพิจารณาในการจัดตั้งวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก พ.ศ. ๒๕๖๔	๑๖๒
๑๑. ระเบียบสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาคำขอเพื่อสร้างวัด พ.ศ. ๒๕๖๑	๑๖๗
๑๒. ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการได้มาซึ่งที่ดินของวัดวาอารามตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๒	๑๘๑
๑๓. ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการได้มาซึ่งที่ดินของวัดวาอารามตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๕	๒๐๑
๑๔. ระเบียบคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการจัดการทรัพย์สินและการจัดหาผลประโยชน์ของสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดและมัสยิด พ.ศ. ๒๕๖๐	๒๐๒
๑๕. คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๙๕/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๖	๒๐๔
๑๖. มติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๖/๒๕๒๘ ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๒๘	๒๑๐
๑๗. มติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๘/๒๕๔๐ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๐	๒๑๒
๑๘. หนังสือกรมที่ดิน ที่ ๖๙๕๖/๒๕๐๕ ลงวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๐๕	๒๑๔
๑๙. หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๖๐๗/ว ๑๑๕๐ ลงวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๑๓	๒๑๕
๒๐. หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๖๑๒/ว ๘๙๓๘ ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๒๑	๒๑๖
๒๑. หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๖๑๒/ว ๑๔๖๔๗ ลงวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๒๔	๒๑๘
๒๒. หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๐๘/ว ๒๖๐๔ ลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๐	๒๑๙
๒๓. หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๐๘/ว ๒๑๑๔๓ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๓๑	๒๒๑
๒๔. หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๐๘/ว ๒๒๒๔๑ ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๓๑	๒๒๒
๒๕. หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๑๐/ว ๑๐๑๐ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๓๔	๒๒๔
๒๖. หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๖๑๐/ว ๓๕๔๒๔ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๓๕	๒๒๖
๒๗. หนังสือกรมที่ดิน ด่วนมาก ที่ มท ๐๖๑๐/ว ๒๐๓๐๐ ลงวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๓๕	๒๒๘
๒๘. หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๑๐/ว ๒๔๒๖๑ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๑	๒๓๑
๒๙. หนังสือกรมที่ดิน ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๗๑๐/ว ๐๖๒๓๒ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒	๒๓๒
๓๐. หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๑๐/ว ๐๒๖๗๔ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๔๓	๒๓๗
๓๑. หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๒๘/ว ๑๑๒๔๒ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๔	๒๔๘
๓๒. หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๒๘/ว ๑๓๗๗๘ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕	๒๕๐

๓๓. หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๕/ว ๓๕๔๓๕ ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๕	๒๕๓
๓๔. หนังสือกรมที่ดิน ต่วนมาก ที่ มท ๐๕๑๕/ว ๘๑๙๐ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๖	๒๕๖
๓๕. หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๕/ว ๐๐๙๔๕ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๙	๒๖๖
๓๖. หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๖.๕/ว ๑๗๓๗๙ ลงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓	๒๗๑
๓๗. หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๕.๒/ว ๓๑๕๔ ลงวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕	๒๗๗
๓๘. หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๕.๒/ว ๒๖๘๙๙ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๕	๒๘๒

การขอได้มาซึ่งที่ดินของวัดวาอาราม
ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

**การขอได้มาซึ่งที่ดินของวัดวาอาราม
ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน**

๑. กฎหมายและระเบียบปฏิบัติ

๑.๑ ประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๘๔

๑.๒ พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕

๑.๓ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๗๙๗, ๑๓๖๗, ๑๓๘๒, ๑๖๒๓, ๑๖๒๔

๑.๔ กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๗ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๒ (๗) (จ)

๑.๕ กฎกระทรวง การสร้าง การตั้ง การรวม การย้าย และการยุบเลิกวัด การขอรับพระราชทานวิสุงคามสีมา และการยกวัดร้างขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษา พ.ศ. ๒๕๕๙

๑.๖ กฎกระทรวง การดูแลรักษาและจัดการศาสนสมบัติของวัด พ.ศ. ๒๕๖๔

๑.๗ ระเบียบสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาคำขอเพื่อสร้างวัด พ.ศ. ๒๕๖๑

๑.๘ ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการได้มาซึ่งที่ดินของวัดวาอาราม ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๒

๑.๙ ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการได้มาซึ่งที่ดินของวัดวาอาราม ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๕

๑.๑๐ คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๙๕/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๖ เรื่อง การมอบอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้อธิบดีกรมที่ดินและผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการ

๑.๑๑ มติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๖/๒๕๒๘ ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๒๘ เรื่อง การระวางชี้แนวเขตที่ดินของวัด

๑.๑๒ มติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๘/๒๕๔๐ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๐ เรื่อง การทำสัญญาและจดทะเบียนทางภาระจำยอมผ่านที่วัดหรือที่ธรณีสงฆ์ของวัด

๑.๑๓ หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๖๑๒/ว ๘๙๓๘ ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๒๑ เรื่อง วัดหลักสี่ราษฎร์สโมสร ขอแบ่งซื้อที่ดิน

๑.๑๔ หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๖๑๒/ว ๑๔๖๔๗ ลงวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๒๔ เรื่อง การขอได้มาซึ่งที่ดินของนิติบุคคล ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

๑.๑๕ หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๐๘/ว ๒๖๐๔ ลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๐ เรื่อง การลงนามของพระภิกษุสามเณรในเอกสารการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม

๑.๑๖ หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๗๑๐/ว ๑๐๑๐ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๓๔ เรื่อง การขอได้มาซึ่งที่ดินของนิติบุคคล ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

๑.๑๗ หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๑๐/ว ๒๔๒๖๑ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๑ เรื่อง การทำนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดินอันเป็นสมบัติของวัด

๑.๑๘ หนังสือกรมที่ดิน ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๗๑๐/ว ๐๖๒๓๒ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒ เรื่อง การยกเว้นภาษีเงินได้และภาษีธุรกิจเฉพาะสำหรับการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินโดยไม่มีค่าตอบแทนให้แก่วัด วัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก หรือมัสยิด

๑.๑๙ หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๑๐/ว ๐๒๖๗๔ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๔๓ เรื่อง การขอได้มาซึ่งที่ดินของนิติบุคคลตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

๑.๒๐ หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๒๘/ว ๑๑๒๔๒ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๔ เรื่อง ความหมายของคำว่า “ที่ตั้งศาสนสถาน”

๑.๒๑ หนังสือกรมที่ดิน ส่วนมาก ที่ มท ๐๕๑๕/ว ๘๑๙๐ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๖ เรื่อง การขอได้มาซึ่งที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศึกษา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

๑.๒๒ หนังสือกรมที่ดิน มท ๐๕๑๕/ว ๐๐๙๔๕ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๙ เรื่อง แนวทางปฏิบัติการการเรียกเก็บอากรแสตมป์

๑.๒๓ หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๖.๕/ว ๑๗๓๗๙ ลงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เรื่อง การทำนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดินของวัด ที่อยู่ในความปกครองของสำนักงานพระคลังข้างที่

๑.๒๔ หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๕.๒/ว ๓๑๕๔ ลงวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ เรื่อง การลงนามหนังสือสัญญาตกลงยกที่ดินให้สร้างวัด (ศถ.๒)

๑.๒๕ หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๕.๒/ว ๒๖๘๙๙ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๕ เรื่อง เอกสารประกอบการพิจารณากรณีวัดต่าง ๆ ขอได้มาซึ่งที่ดินเกินกว่า ๑๐๐ ไร่

๒. หลักเกณฑ์การขอได้มาซึ่งที่ดินของวัดวาอาราม ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

วัดจะต้องมีสภาพเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย จึงจะมีสิทธิถือครองที่ดินได้ ซึ่งการพิจารณาสภาพการเป็นนิติบุคคลของวัด ให้พิจารณาจากหลักฐานอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

๑. หนังสือรับรองสภาพวัดของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (กรมการศาสนา)
๒. สำเนาประวัติวัด หรือสำเนาทะเบียนวัด ซึ่งรับรองโดยทางราชการ
๓. ประกาศตั้งวัดของกระทรวงศึกษาธิการ
๔. ประกาศตั้งวัดของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

๓. ที่ดินของวัดและที่ซึ่งขึ้นต่อวัด แบ่งได้ ๓ ประเภท คือ

๑. ที่วัด หมายถึง ที่ซึ่งตั้งวัดตลอดจนเขตของวัดนั้น
๒. ที่ธรณีสงฆ์ หมายถึง ที่ซึ่งเป็นสมบัติของวัด
๓. ที่กัลปนา หมายถึง ที่ซึ่งมีผู้อุทิศแต่ผลประโยชน์ให้วัดหรือพระศาสนา (มาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕)

๔. ประเภทของวัด

วัดมี ๒ ประเภท คือ

๑. วัดที่ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา หมายถึง วัดที่มีประกาศตั้งวัดโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว และต่อมาได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา

๒. สำนักสงฆ์ หมายถึง วัดที่ตั้งโดยชอบด้วยกฎหมาย แต่ยังไม่ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา

วัดที่ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา และสำนักสงฆ์ ต่างก็เป็นนิติบุคคลตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

๕. การอนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดิน

รัฐมนตรีได้มอบอำนาจการสั่งอนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดินของวัดวาอาราม ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ดังนี้

กรณีที่ดินอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร	ให้อธิบดีกรมที่ดินเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทน
กรณีที่ดินอยู่ในเขตจังหวัดอื่น	ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทน
กรณีที่ไม่เห็นว่าจะควรอนุญาต	ให้เสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อพิจารณาสั่งการ

๖. การทำนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดินของวัด

คำว่า “นิติกรรม” ตามความหมายที่ปรากฏในมติคณะรัฐมนตรี ครั้งที่ ๑/๒๕๙๖ เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๙๖ นั้น หมายถึง การขอรังวัดรับโฉนด การขอสอบเขต การขอแบ่งแยก และการขอรับรองเขตที่ดินของวัด ๔ ประการเท่านั้น มิใช่หมายถึง “นิติกรรม” ตามความหมายในมาตรา ๑๔๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

๖.๑ การทำนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดินของวัด ๔ ประการ ตามมติคณะรัฐมนตรี ครั้งที่ ๑/๒๕๙๖ เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๙๖ หมายถึง

- (๑) การขอรังวัดรับโฉนดที่ดิน
- (๒) การขอสอบเขต
- (๓) การขอแบ่งแยก
- (๔) การขอรับรองเขตที่ดินของวัด

๖.๒ การทำนิติกรรม ๔ ประการ ตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

(๑) วัดมีพระสงฆ์ที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร เขตเทศบาล หรือสุขาภิบาล ให้เจ้าอาวาสมอบฉันทะให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ หรือตัวแทนของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเป็นผู้ดำเนินการแทน แต่ข้อตกลงใด ๆ ในการทำนิติกรรมในกรณีเช่นนี้ต้องได้รับความเห็นชอบจากเจ้าอาวาส

(๒) วัดที่ตั้งอยู่นอกเขตดังกล่าวในข้อ ๑ ให้เจ้าอาวาสพิจารณาคัดเลือกทายก ทายิกาแห่งวัดนั้น อันอยู่ในฐานะที่ควรแก่การเชื่อถือ มีจำนวน ๒ หรือ ๓ ท่าน ให้เป็นผู้ดำเนินการแทนเจ้าอาวาสในการทำนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดินของวัดแต่ข้อตกลงใด ๆ ในการทำนิติกรรมในกรณีเช่นนี้ต้องได้รับความเห็นชอบจากเจ้าอาวาสก่อน

(มติคณะรัฐมนตรี ครั้งที่ ๑/๒๕๙๖ ลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๙๖, มติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๖/๒๕๒๘ ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๒๘, หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๖.๕/ว ๑๗๓๗๙ ลงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓)

๖.๓ การทำนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดินอันเป็นศาสนสมบัติของวัด

การพิจารณาเกี่ยวกับอำนาจในการจัดประโยชน์ศาสนสมบัติของวัดกรณีที่ได้มอบการจัดการจัดประโยชน์ศาสนสมบัติของวัดให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติดำเนินการ การทำนิติกรรมใด ๆ เกี่ยวกับศาสนสมบัติของวัดต้องให้ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดเป็นผู้ทำการแทนวัด แต่ถ้าวัดมิได้มอบการจัดการจัดประโยชน์ศาสนสมบัติของวัดให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติดำเนินการ เจ้าอาวาสในฐานะผู้แทนวัดก็ชอบที่จะทำการแทนวัด หรือมอบอำนาจให้ไวยาวัจกร หรือผู้ใดไปดำเนินการแทนได้ ตามนัยมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ และการที่จะทราบว่าวัดที่ขอจดทะเบียนมอบการจัดการจัดประโยชน์ศาสนสมบัติของวัดให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติหรือไม่ ให้ตรวจสอบจากสัญญาที่คู่กรณีนำมาขอจดทะเบียน หากวัดได้มอบการจัดการจัดประโยชน์ให้แก่ทางราชการ สัญญาจะระบุว่า วัด.....โดยสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ผู้รับมอบอำนาจสำหรับวัดที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร ส่วนวัดที่อยู่ในส่วนภูมิภาคจะระบุว่า วัด.....โดยผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด และถ้าวัดมิได้มอบอำนาจการจัดการจัดประโยชน์จะระบุว่า วัด.....โดยเจ้าอาวาส (หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๑๐/ว ๒๔๒๖๑ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๑ เรื่อง การทำนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดินอันเป็นศาสนสมบัติของวัด)

๗. ผู้แทนวัด

เจ้าอาวาส เป็นผู้แทนของวัดในกิจการทั่วไป ตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

๘. หลักฐานที่ใช้ประกอบการพิจารณากรณีวัดขอได้มาซึ่งที่ดิน

๘.๑ สำเนาประกาศกระทรวงศึกษาธิการหรือสำเนาประกาศสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เรื่อง ตั้งวัดในพระพุทธศาสนาหรือหนังสือรับรองสภาพวัด หรือสำเนาทะเบียนวัดหรือประวัติวัดที่รับรองโดยทางราชการ

๘.๒ สำเนาหนังสือพระราชทานวิสุงคามสีมา (ถ้ามี)

๘.๓ สำเนาดราตั้งเจ้าอาวาส หรือผู้รักษาการแทน (โดยจะแต่งตั้งเจ้าอาวาสก่อนประกาศตั้งวัดไม่ได้)

๘.๔ สำเนาหนังสือสุทธิของเจ้าอาวาสหรือผู้รักษาการแทน หนังสือเลื่อนสมณศักดิ์ หรือหลักฐานการแต่งตั้งฐานานุกรม

๘.๕ บันทึกล้อยคำ (ท.ด.๑๖) ของผู้รับโอน สอบสวนว่าวัดตั้งขึ้นเมื่อใด ชื่อเจ้าอาวาส, มีพระภิกษุสามเณรกี่รูป เหตุผลความจำเป็นที่วัดประสงค์จะได้มาซึ่งที่ดินแปลงใหม่ เพื่อใช้เป็นที่วัดหรือที่ธรณีสงฆ์ (ระบุให้ชัดเจนว่าจะใช้ประโยชน์ในที่ดินอย่างไร) วัดมีที่ดินเดิมหรือไม่ มีหลักฐานอย่างไร ใช้เป็นที่วัดหรือที่ธรณีสงฆ์

ที่ดินเดิมของวัด หากได้มาหลังประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีหรือไม่ หากยังไม่ได้รับอนุญาตก็สามารถยื่นคำขอย้อนหลังได้ โดยให้วัดแจ้งความประสงค์ไว้ในบันทึกล้อยคำ (ท.ด. ๑๖) และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต้องชี้แจงเหตุผลที่ได้ดำเนินการจดทะเบียนหรือออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินไปโดยไม่ได้รับอนุญาต เสร็จแล้วสรุปเรื่องให้ผู้มีอำนาจพิจารณาสั่งอนุญาตย้อนหลังให้เป็นการถูกต้อง

กรณีเป็นการซื้อที่ดินให้สอบสวนเพิ่มตามนัยข้อ ๓ ของหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๗๑๐/ว ๑๐๑๐ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๓๔

๘.๖ บันทึกล้อยคำ (ท.ด.๑๖) ผู้โอนกรณีให้ที่ดินให้สอบสวนเจ้าของที่ดินผู้ให้ถึงเจตนาที่แท้จริงและความจำเป็นในการโอนที่ดิน ตามนัยข้อ ๒ ของหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๗๑๐/ว ๑๐๑๐ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๓๔ (กรณีพระภิกษุเป็นผู้โอน ต้องสอบสวนว่าก่อนอุปสมบทมีคู่สมรสหรือไม่ ที่ดินเป็นสินสมรสหรือสินส่วนตัว)

๘.๗ คำขอจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมฯ (ท.ด.๑) (ท.ด.๑ ก.)

๘.๘ สำเนาหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแปลงที่ขออนุญาตและแปลงที่วัดถือครองอยู่ หากได้มาก่อนประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ ก็ให้ส่งสำเนาใบไต่สวน, สำเนา น.ส.๑ หรือ น.ส.๑ ก. ประกอบการพิจารณา

๘.๙ กรณีเป็นการขยายพื้นที่เดิมหรือเป็นทางเข้าออกให้ต่อรูปแผนที่ที่ดินเดิมกับแปลงที่ขอใหม่

๘.๑๐ หลักฐานของผู้โอน เช่น บัตรประจำตัวประชาชน, ทะเบียนสมรส, ใบสำคัญการหย่า, ใบมรณบัตร

๘.๑๑ หนังสือยินยอมให้ทำนิติกรรมของคู่สมรสทั้งชอบและมีชอบด้วยกฎหมาย ถ้าเป็นสินส่วนตัวให้แนบหลักฐานประกอบ และกรณีเป็นโสดให้บันทึกโสด

๘.๑๒ หนังสือมอบอำนาจให้ทำนิติกรรม (ถ้ามี)

๘.๑๓ หลักฐานการปิดประกาศ (ถ้ามี)

๘.๑๔ คำพิพากษาหรือคำสั่งศาล และหลักฐานแสดงว่าคดีถึงที่สุด ในกรณีโอนตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาล

๘.๑๕ ความเห็นของอำเภอและจังหวัด ตามนัยข้อ ๑ และข้อ ๖ ของหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๗๑๐/ว ๑๐๑๐ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๓๔

๘.๑๖ กรณีขอออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินให้ใช้เอกสารตาม ๘.๑ - ๘.๕, ๘.๘, ๘.๙, ๘.๑๒, ๘.๑๓ และ ๘.๑๕

๙. ขั้นตอนการดำเนินการของเจ้าหน้าที่

ให้ดำเนินการตามหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๕/ว ๘๑๙๐ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๖ ดังนี้

๙.๑ กรณีที่ดินอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร

๙.๑.๑ เมื่อมีการยื่นคำขอให้ได้มาซึ่งที่ดินของวัด ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน เช่น รับให้, ซื้อ, รับมรดก, ได้มาโดยการครอบครอง, ออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ฯลฯ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบหลักฐานและสอบสวนบันทึกถ้อยคำผู้ขอตามแบบที่กำหนดในหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๑๐/ว ๐๒๖๗๔ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๔๓

สำหรับกรณีวัดขอได้มาซึ่งที่ดิน เมื่อรวมกับที่ดินที่มีอยู่เดิมแล้วเกินกว่า ๕๐ ไร่ ให้สอบสวนให้ได้ความโดยละเอียดชัดเจนว่ามีเหตุผลและความจำเป็นอย่างไร ทั้งนี้ เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาว่าควรจะอนุญาตให้วัดได้มาซึ่งที่ดินเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้หรือไม่

๙.๑.๒ หากเห็นว่าอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะดำเนินการให้ได้ ให้สำนักงานที่ดินที่รับคำขอดำเนินการ ดังนี้

(๑) สอบถามข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมไปยังสำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน กรมที่ดิน ทางระบบงานจัดเก็บข้อมูลทางทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน (M๘๔) โดยพิมพ์บัญชีตรวจสอบข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ฉบับหัวหน้าสำนักงานที่ดินจากระบบงานจัดเก็บข้อมูลฯ โดยให้เจ้าหน้าที่ลงนามรับรองการตรวจสอบเสร็จแล้ว สแกนบัญชีตรวจสอบข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมส่งให้สำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน กรมที่ดิน ตรวจสอบทางระบบงานจัดเก็บข้อมูลทางทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน (M๘๔) (คู่มือฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ผู้ใช้ระบบงาน : ระบบงานจัดเก็บข้อมูลทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา หน้าที่ ๑)

(๒) เมื่อสำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน กรมที่ดิน ได้รับข้อมูลการตรวจสอบที่ดินเดิมจากสำนักงานที่ดินทางระบบงานจัดเก็บข้อมูลทางทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน (M๘๔) แล้ว ให้ตรวจสอบข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมซึ่งจัดเก็บที่กรมที่ดินว่ามีข้อมูลตรงกันหรือไม่ หากไม่ถูกต้องตรงกันให้สำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน กรมที่ดิน แจ้งสำนักงานที่ดินที่รับคำขอดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องครบถ้วนก่อน เสร็จแล้วจัดพิมพ์บัญชีตรวจสอบข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ฉบับหัวหน้าสำนักงานมาตรฐานการทะเบียนที่ดินจากระบบงานจัดเก็บข้อมูลฯ โดยให้เจ้าหน้าที่ลงนามรับรองการตรวจสอบเสร็จแล้วสแกนบัญชีตรวจสอบข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมส่งให้สำนักงานที่ดินกรุงเทพมหานคร หรือสำนักงานที่ดินกรุงเทพมหานครสาขา ทางระบบงานจัดเก็บข้อมูลทางทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน (M๘๔) (คู่มือฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ผู้ใช้ระบบงาน : ระบบงานจัดเก็บข้อมูลทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา หน้าที่ ๑)

***อนึ่ง หากระบบงานจัดเก็บข้อมูลทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนาฯ มีข้อขัดข้องไม่สามารถสแกนบัญชีตรวจสอบข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมส่งทางระบบงานฯ ได้ ให้ดำเนินการจัดส่งโดยทางโทรสารหรือโดยวิธีอื่นโดยอนุโลม

๙.๑.๓ สำนักงานที่ดินที่รับคำขอประสานงานกับผู้อำนวยการเขตที่ดินตั้งอยู่เพื่อออกไปทำการตรวจสอบข้อเท็จจริงว่า ที่ดินดังกล่าวมีสภาพเหมาะสมกับการประกอบศาสนกิจหรือไม่เพียงใด โดยให้แสดงความเห็นพร้อมทั้งเหตุผลในการให้ความเห็นประกอบการพิจารณา

๙.๑.๔ เมื่อได้รับบัญชีตรวจสอบข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมจากสำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน กรมที่ดิน และผลการตรวจสอบข้อเท็จจริง และความเห็นพร้อมทั้งเหตุผลในการให้ความเห็นจากผู้อำนวยการเขตแล้ว ให้ส่งเรื่องให้กรมที่ดินเพื่อพิจารณาขออนุญาตอธิบดีในฐานะปฏิบัติราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยต่อไป

๙.๑.๕ กรณีวัดขอได้มาซึ่งที่ดินเมื่อรวมกับที่ดินที่มีอยู่เดิมแล้วเกินกว่า ๑๐๐ ไร่ ก่อนเสนอเรื่องเพื่อขออนุญาต ให้เจ้าหน้าที่ส่งเรื่องให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนและเมื่อได้รับเรื่องคืนจากสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติแล้ว ให้เจ้าหน้าที่พิจารณาเสนอเรื่องต่ออธิบดีในฐานะปฏิบัติราชการแทน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาส่งการต่อไป

โดยเอกสารหลักฐานประกอบในการส่งเรื่องให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติพิจารณากรณีวัดขอได้มาซึ่งที่ดินเกินกว่า ๑๐๐ ไร่ มีดังนี้ (หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๕.๒/ว ๒๖๘๙๙ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๕)

๑. บัญชีตรวจสอบข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

๒. สำเนาหนังสือความเห็นนายอำเภอท้องที่ ตามนัยหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๗๑๐/ว ๑๐๑๐ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๓๔

๓. สำเนาหนังสือ ท.ด.๑๖ ของผู้ให้และผู้รับให้ ผู้ซื้อและผู้ขาย และผู้รับมรดกที่ดินแล้วแต่กรณี

๔. สำเนาโฉนดที่ดินเฉพาะแปลงที่รับให้โดยถ่ายเอกสารทุกหน้า

๕. สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน/สำเนาทะเบียนบ้านของผู้ให้และผู้รับให้ ผู้ซื้อและผู้ขาย และผู้รับมรดกที่ดินแล้วแต่กรณี

๖. กรณีมีคำสั่งศาลให้แนบสำเนาคำสั่งศาลทุกหน้า

๙.๑.๖ กรณีที่ตรวจสอบพบว่าการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินหรือได้จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมให้วัดรับโอนที่ดิน โดยไม่ได้ขออนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้ดำเนินการตาม ๙.๑.๑ - ๙.๑.๔ ก่อนเสนอเรื่องต่ออธิบดีในฐานะปฏิบัติราชการแทน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อพิจารณาส่งอนุญาตย้อนหลังให้เป็นการถูกต้อง

๙.๑.๗ เมื่อกรมที่ดินรับเรื่องแล้วให้เจ้าหน้าที่พิจารณาเสนออธิบดีในฐานะปฏิบัติราชการแทน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาส่งการ

๙.๑.๘ เมื่อมีคำสั่งอนุญาตแล้ว ให้ส่งเรื่องคืนสำนักงานที่ดินกรุงเทพมหานคร

๙.๑.๙ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหนังสือแจ้งผู้ขอเพื่อให้ดำเนินการต่อไป

๙.๑.๑๐ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้แจกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน หรือจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมให้วัดรับโอนที่ดิน หรือส่งอนุญาตย้อนหลังแล้ว ให้รายงานกรมที่ดินทราบ ตามบัญชีทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ตามหนังสือกรมที่ดิน ด่วนมาก ที่ มท ๐๕๑๕/ว ๘๑๙๐ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๖

๙.๒ กรณีที่ดินอยู่ในเขตจังหวัดอื่น

๙.๒.๑ เมื่อมีการยื่นคำขอได้มาซึ่งที่ดินของวัดตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน เช่น รับให้, ซื้อ, รับมรดก, ได้มาโดยการครอบครอง, ออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ฯลฯ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบหลักฐานและสอบสวนบันทึกถ้อยคำผู้ขอตามแบบที่กำหนดในหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๑๐/ว ๐๒๖๗๔ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๔๓

สำหรับกรณีวัดขอได้มาซึ่งที่ดิน เมื่อรวมกับที่ดินที่มีอยู่เดิมแล้วเกินกว่า ๕๐ ไร่ ให้สอบสวนให้ความเห็นโดยละเอียดชัดเจนว่ามีเหตุผลและความจำเป็นอย่างไร ทั้งนี้ เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาว่าควรจะอนุญาตให้วัดได้มาซึ่งที่ดินเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้ หรือไม่

๙.๒.๒ หากเห็นว่าอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะดำเนินการให้ได้ ให้สำนักงานที่ดินที่รับคำขอดำเนินการ ดังนี้

(๑) สอบถามข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมไปยังสำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน กรมที่ดิน ทางระบบงานจัดเก็บข้อมูลทางทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน (M๘๔)

โดยพิมพ์บัญชีตรวจสอบข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ฉบับหัวสำนักงานที่ดินจากระบบงานจัดเก็บข้อมูลฯ โดยให้เจ้าหน้าที่ลงนามรับรองการตรวจสอบเสร็จแล้วสแกน บัญชีตรวจสอบข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมส่งให้สำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน กรมที่ดิน ตรวจสอบทางระบบงาน จัดเก็บข้อมูลทางทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน (M๘๔) (คู่มือฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ผู้ใช้ระบบงาน : ระบบงานจัดเก็บข้อมูลทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา หน้า ที่ ๑)

(๒) เมื่อสำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน กรมที่ดิน ได้รับข้อมูลการตรวจสอบที่ดินเดิมจาก สำนักงานที่ดินทางระบบงานจัดเก็บข้อมูลทางทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน (M๘๔) แล้ว ให้ตรวจสอบข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมซึ่งจัดเก็บที่กรมที่ดินว่ามีข้อมูลตรงกัน หรือไม่ หากไม่ถูกต้องตรงกันให้สำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน กรมที่ดิน แจ้งสำนักงานที่ดินที่รับคำขอ ดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องครบถ้วนก่อน เสร็จแล้วจัดพิมพ์บัญชีตรวจสอบข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมของนิติบุคคลเพื่อ การศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ฉบับหัวสำนักงานมาตรฐานการทะเบียนที่ดินจากระบบงาน จัดเก็บข้อมูลฯ โดยให้เจ้าหน้าที่ลงนามรับรองการตรวจสอบเสร็จแล้วสแกนบัญชีตรวจสอบข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิม ส่งให้สำนักงานที่ดินจังหวัด สำนักงานที่ดินจังหวัดสาขา หรือสำนักงานที่ดินส่วนแยกทางระบบงานจัดเก็บข้อมูล ทางทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน (M๘๔) (คู่มือฝึกอบรม เจ้าหน้าที่ผู้ใช้ระบบงาน : ระบบงานจัดเก็บข้อมูลทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา หน้า ที่ ๑)

***อนึ่ง หากระบบงานจัดเก็บข้อมูลทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนาฯ มีข้อขัดข้อง ไม่สามารถสแกนบัญชีตรวจสอบข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมส่งทางระบบงานฯ ได้ ให้ดำเนินการจัดส่งโดยทางโทรสารหรือ โดยวิธีอื่นโดยอนุโลม

๙.๒.๓ สำนักงานที่ดินที่รับคำขอประสานงานกับนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ท้องที่ ซึ่งที่ดินตั้งอยู่เพื่อออกไปทำการตรวจสอบข้อเท็จจริงว่าที่ดินดังกล่าวมีสภาพเหมาะสมกับการประกอบ ศาสนกิจหรือไม่เพียงใด โดยให้แสดงความเห็นพร้อมทั้งเหตุผลในการให้ความเห็นประกอบการพิจารณา

๙.๒.๔ เมื่อได้รับบัญชีตรวจสอบข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมจากสำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน กรมที่ดิน และ ผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงและความเห็นพร้อมทั้งเหตุผลในการให้ความเห็นจากอำเภอหรือกิ่งอำเภอแล้ว ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) กรณีสำนักงานที่ดินจังหวัดรับคำขอ ให้เสนอเรื่องต่อผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะปฏิบัติราชการ แทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อพิจารณาสั่งการ

(๒) กรณีสำนักงานที่ดินจังหวัดสาขา หรือสำนักงานที่ดินส่วนแยกรับคำขอ ให้ส่งเรื่องให้สำนักงานที่ดิน จังหวัดเพื่อเสนอเรื่องต่อผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะปฏิบัติราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อ พิจารณาสั่งการ

สำหรับกรณีวัดขอได้มาซึ่งที่ดินเมื่อรวมกับที่ดินที่มีอยู่เดิมแล้วเกินกว่า ๑๐๐ ไร่ ก่อนเสนอเรื่อง เพื่อขออนุญาต ให้จังหวัดส่งเรื่องให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อน โดยเอกสาร หลักฐานประกอบในการส่งเรื่องให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติพิจารณาคณะกรณียัดขอได้มาซึ่งที่ดินเกินกว่า ๑๐๐ ไร่ ต้องเป็นไปตามหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๕.๒/ว ๒๖๘๙๙ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๕ และเมื่อได้รับเรื่องคืน จากสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติแล้วให้เสนอเรื่องต่อผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะปฏิบัติราชการแทน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อพิจารณาสั่งการต่อไป

กรณีตรวจสอบพบว่ามีกรออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินหรือได้จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม ให้วัดรับโอนที่ดินไป โดยไม่ได้ขออนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้ดำเนินการตาม ๙.๒.๑ - ๙.๒.๔

ก่อนเสนอเรื่องต่อผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะปฏิบัติราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อพิจารณา
สั่งอนุญาตย้อนหลังให้เป็นการถูกต้อง

๙.๒.๕ เมื่อมีคำสั่งอนุญาตแล้วให้ดำเนินการ ดังนี้

ให้สำนักงานที่ดินจังหวัดรายงานผลการสั่งอนุญาตโดยพิมพ์รายงานผลการสั่งอนุญาตจากระบบงานจัดเก็บข้อมูลทางทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน (M๘๔) และดำเนินการตามหนังสือกรมที่ดิน ด่วนมาก ที่ มท ๐๕๑๕/ว ๘๑๙๐ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๖ ให้กรมที่ดินทราบภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่สั่งอนุญาตแล้วแจ้งผู้ขอมาดำเนินการต่อไป เพื่อให้กรมที่ดินรวบรวมรายงานผลการสั่งอนุญาตให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยทราบ

๙.๒.๖ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้แจกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินหรือจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมในหัวรับโอนที่ดินหรือสั่งอนุญาตย้อนหลังแล้ว ให้จังหวัดรายงานกรมที่ดินทราบ ตามบัญชีทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ตามหนังสือกรมที่ดิน ด่วนมาก ที่ มท ๐๕๑๕/ว ๘๑๙๐ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๖

๑๐. การขอได้มาซึ่งที่ดินของวัดประเภทต่าง ๆ

๑๐.๑ การขอให้ได้มาซึ่งที่ดินโดยการรับมรดกตามมาตรา ๑๖๒๓, ๑๖๒๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
มาตรา ๑๖๒๓ ทรัพย์สินของพระภิกษุที่ได้มาในระหว่างที่อยู่ในสมณเพศนั้น เมื่อพระภิกษุนั้นถึงแก่
มรณภาพให้ตกเป็นสมบัติของวัดที่เป็นภูมิลำเนาของพระภิกษุนั้น เว้นไว้แต่พระภิกษุนั้นจะได้จำหน่ายไปในระหว่าง
ชีวิตหรือโดยพินัยกรรม

การพิจารณาจะต้องตรวจสอบให้ได้ข้อเท็จจริงว่าทรัพย์สินนั้นพระภิกษุ ได้มาในระหว่างเวลาที่อยู่ใน
สมณเพศ และพระภิกษุถึงแก่มรณภาพในขณะที่จำพรรษาอยู่ในวัดนั้น ให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นสมบัติของวัดที่เป็น
ภูมิลำเนาของพระภิกษุ เว้นแต่พระภิกษุจะจำหน่ายไปในระหว่างชีวิต หรือโดยพินัยกรรม

มาตรา ๑๖๒๔ ทรัพย์สินใดเป็นของบุคคลก่อนอุปสมบทเป็นพระภิกษุ ทรัพย์สินนั้นหากตกเป็นสมบัติ
ของวัดไม่ และให้เป็นมรดกแก่ทายาทโดยธรรมของบุคคลนั้น หรือบุคคลนั้นจะจำหน่ายโดยประการใดตาม
กฎหมายก็ได้

๑๐.๒ กรณีการทำนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดินของพระภิกษุสามเณร ตามประกาศมหาเถรสมาคมได้ห้ามพระภิกษุ
สามเณรใช้นามเป็น “นาย” อันแสดงภาวะไม่แน่นอนว่าเป็นบรรพชิตหรือคฤหัสถ์ ดังนั้น ในการจดทะเบียนสิทธิและ
นิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นพระภิกษุสามเณร จึงให้ลงนามในเอกสารการจดทะเบียนเป็นพระภิกษุหรือ
สามเณรตามความเป็นจริง (หากมีสมณศักดิ์ให้ระบุด้วย) (ประกาศมหาเถรสมาคม เรื่อง ภิกษุสามเณรใช้นามแสดง
ภาวะไม่แน่นอนว่าเป็นบรรพชิตหรือคฤหัสถ์ ฉบับลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๓๙ เวียนโดยหนังสือกรมที่ดิน
ที่ มท ๐๓๐๘/ว ๒๖๐๔ ลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๐)

๑๐.๓ การขอให้ได้มาซึ่งที่ดินโดยการรับมรดกตามพินัยกรรม

พิจารณาพินัยกรรมว่าชอบตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือไม่

๑๐.๔ การขออนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดินเพียงบางส่วน (ไม่เต็มแปลงตามโฉนดที่ดินหรือ น.ส.๓ เว้นการจดทะเบียน
เฉพาะส่วนหรือขอถือกรรมสิทธิ์รวม) ควรให้เจ้าของที่ดินยื่นคำขอทำการรังวัดแบ่งแยกและจดทะเบียนแบ่งแยก
ในนามเดิมก่อน แล้วจึงดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

๑๐.๕ การขอให้ได้มาซึ่งที่ดินโดยการครอบครองตามมาตรา ๑๓๖๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

พิจารณาดำเนินการตามระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดิน
ซึ่งได้มาโดยการครอบครอง พ.ศ. ๒๕๕๑

๑๐.๖ การขอให้ได้มาซึ่งที่ดินตามมาตรา ๑๓๘๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

พิจารณาจากคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลอันถึงที่สุดแสดงว่ามีกรรมสิทธิ์ในที่ดินและตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๗ (พ.ศ. ๒๔๙๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ ประกอบระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดินซึ่งได้มาโดยการครอบครอง พ.ศ. ๒๕๕๑

๑๐.๗ วัดให้เช่าที่ดิน

การให้เช่าที่วัดที่กันไว้สำหรับเป็นที่จัดประโยชน์ ที่ธรณีสงฆ์ ที่กัลปนา หรือสิ่งปลูกสร้าง ให้เจ้าอาวาส จัดให้ไวยาวัจกรหรือผู้จัดประโยชน์ของวัดซึ่งเจ้าอาวาสแต่งตั้ง ทำทะเบียนทรัพย์สิน ที่จัดประโยชน์ ทะเบียนผู้เช่า หรือผู้อาศัยไว้ให้ถูกต้อง และให้วัดเก็บรักษาทะเบียนและหนังสือ สัญญาเช่าไว้เป็นหลักฐานหรือจะฝากไว้กับ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติสำหรับวัดในเขตกรุงเทพมหานคร หรือสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสำหรับ วัดในเขตจังหวัดอื่นก็ได้ แต่หากมีกำหนดระยะเวลาเกินสามปี จะกระทำได้อีกต่อเมื่อสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เห็นชอบ และได้รับอนุมัติจากมหาเถรสมาคม

การให้เช่าที่วัดหรือที่ธรณีสงฆ์เพื่อเป็นทางเข้าออกไม่ว่าจะมีกำหนดระยะเวลาที่ปักก็ตาม จะกระทำได้อีกต่อเมื่อสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเห็นชอบและได้รับอนุมัติจากมหาเถรสมาคม โดยให้วัดจัดทำเป็นสัญญา ภาระจำยอม

(ข้อ ๕ และ ข้อ ๖ แห่งกฎกระทรวง การดูแลรักษาและจัดการศาสนสมบัติของวัด พ.ศ. ๒๕๖๔)

๑๐.๘ การจดทะเบียนภาระจำยอมที่ดินของวัด

การนำที่ดินของวัด (ที่วัดและที่ธรณีสงฆ์) ไปจดทะเบียนภาระจำยอม ต้องให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เสนอคณะกรรมการพิจารณางบประมาณศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) พิจารณาให้ความเห็นชอบก่อน (มติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๘/๒๕๔๐ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๐ เรื่อง การทำสัญญาและจดทะเบียนทางภาระจำยอม ผ่านที่วัดหรือที่ธรณีสงฆ์ของวัด)

๑๐.๙ การขอให้ได้มาซึ่งที่ดินโดยการขอรับโอนตามคำสั่งศาลหรือโอนตามคำพิพากษา

พิจารณาว่าศาลมีคำสั่งถึงที่สุดแล้วและหลักฐานแสดงว่าคดีถึงที่สุด

๑๐.๑๐ การขอให้ได้มาซึ่งที่ดินโดยการโอนให้ตัวการ ตามมาตรา ๗๙๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

พิจารณาให้ได้ข้อเท็จจริงว่าขณะที่ตัวแทนรับโอนที่ดินไว้แทนวัดนั้น วัดจะต้องมีสภาพเป็นนิติบุคคล ตามกฎหมายอยู่แล้ว และการรับโอนที่ดินไว้แทนนั้นจะต้องเป็นไปตามเจตนาของผู้โอนด้วยว่ามีความประสงค์จะโอน ให้แก่วัดจริง แต่เนื่องจากมีเหตุขัดข้องไม่สามารถโอนให้แก่วัดในขณะนั้นได้ จึงโอนลงชื่อตัวแทนไว้ก่อน

๑๐.๑๑ การขอได้มาซึ่งที่ดินโดยการรังวัดออกโฉนดที่ดิน

(๑) กรณีวัดยื่นคำขอหรือนำรังวัดออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์สำหรับที่ดิน ที่ได้มาภายหลังวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่รับคำขอสอบสวนและดำเนินการตาม ขั้นตอนต่าง ๆ เช่นเดียวกับกรณีวัดขอได้มาซึ่งที่ดินในข้อ ๙ ทุกประการแล้ว ก่อนแจกโฉนดที่ดินหรือหนังสือ รับรองการทำประโยชน์

กรณีที่ดินอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร

ต้องเสนออธิบดีกรมที่ดินในฐานะปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้พิจารณาสั่งการ

กรณีที่ดินอยู่ในเขตจังหวัดอื่น

ต้องเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้พิจารณาสั่งการ

(หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๖๑๒/๔/ว ๑๔๖๔๗ ลงวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๒๔ และด่วนมาก ที่ มท ๐๕๑๕/ว ๘๑๙๐ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๖)

(๒) กรณีขออนุญาตที่ดินที่ตื้นที่งอก หากที่งอกเป็นที่ดินเกิดหลังประมวลกฎหมายที่ดินต้องพิจารณา
ดำเนินการตาม ๑๐.๑๑ (๑)

๑๐.๑๒ วัตถุประสงค์ที่ดิน

วัตถุประสงค์ที่ดินกับเอกชน หรือกับวัดด้วยกัน ต้องตราเป็นพระราชบัญญัติโดยมีขั้นตอน ดังนี้
กรณีที่ดินอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร

(๑) วัดและคูกรณี เสนอเรื่องการแลกเปลี่ยนที่ดินกับสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

(๒) เมื่อสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ และขั้นตอนต่าง ๆ ครบถ้วนแล้ว
ถ้าผลการพิจารณาให้วัดแลกเปลี่ยนที่ดินได้ จะส่งเรื่องให้กรมที่ดินพิจารณา

(๓) กรมที่ดินรับเรื่องแล้ว ส่งเรื่องคืนสำนักงานที่ดินกรุงเทพมหานครเพื่อแจ้งวัดและคูกรณีให้มายื่น
คำขอแลกเปลี่ยนที่ดินกับพนักงานเจ้าหน้าที่

(๔) พนักงานเจ้าหน้าที่รับคำขอ สอบสวน และดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ เช่นเดียวกับกรณีวัดขอ
ได้มาซึ่งที่ดินในกรณีทั่วไปทุกประการ รวมทั้งการสอบถามข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมไปยังสำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน
กรมที่ดิน และขอความเห็นจากผู้อำนวยการเขต ตามข้อ ๙.๑.๒ - ๙.๑.๓

(๕) เมื่อได้รับบัญชีตรวจสอบข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมจากสำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน กรมที่ดิน
และผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงและความเห็นพร้อมทั้งเหตุผลในการให้ความเห็นจากผู้อำนวยการเขตแล้ว ให้ส่ง
เรื่องให้กรมที่ดินเพื่อพิจารณาเสนอขออนุญาตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวล
กฎหมายที่ดิน เมื่ออธิบดีในฐานะปฏิบัติราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยอนุญาตแล้วกรมที่ดินจะ
ส่งเรื่องให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติดำเนินการออกพระราชบัญญัติต่อไป

กรณีที่ดินอยู่ในเขตจังหวัดอื่น

(๑) วัดและคูกรณี เสนอเรื่องการแลกเปลี่ยนที่ดินกับสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

(๒) เมื่อสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ และขั้นตอนต่างๆ ครบถ้วนแล้ว
ถ้าผลการพิจารณาให้วัดแลกเปลี่ยนที่ดินได้ จะส่งเรื่องให้กรมที่ดินพิจารณา

(๓) กรมที่ดินรับเรื่องแล้ว ส่งเรื่องคืนจังหวัดเพื่อแจ้งวัด และคูกรณีให้มายื่นคำขอแลกเปลี่ยนที่ดิน
กับพนักงานเจ้าหน้าที่

(๔) พนักงานเจ้าหน้าที่รับคำขอ สอบสวน และดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ เช่นเดียวกับกรณีวัดขอ
ได้มาซึ่งที่ดินในกรณีทั่วไปทุกประการ รวมทั้งการสอบถามข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมไปยังสำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน
กรมที่ดิน และขอความเห็นจากอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ตามข้อ ๙.๒.๒ - ๙.๒.๓

(๕) เมื่อได้รับบัญชีตรวจสอบข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมจากสำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน กรมที่ดิน
และผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงและความเห็นพร้อมทั้งเหตุผลในการให้ความเห็นจากอำเภอหรือกิ่งอำเภอแล้ว
ให้ดำเนินการตามข้อ ๙.๒.๔ เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะปฏิบัติราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
อนุญาตแล้วให้ส่งเรื่องให้สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดดำเนินการออกพระราชบัญญัติต่อไป

๑๐.๑๓ การรวมวัด

การรวมวัด คือ การรวมวัดตั้งแต่สองวัดขึ้นไปอยู่ใกล้กันหรือติดต่อกันให้เป็นวัดเดียวจะเป็นการรวม
ระหว่างวัดที่มีพระภิกษุอยู่จำพรรษาเข้าด้วยกัน หรือรวมวัดร้างเข้ากับวัดที่มีพระภิกษุอยู่จำพรรษา ก็สามารถ
กระทำได้โดยต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และวิธีการที่กำหนด

(กฎกระทรวง การสร้าง การตั้ง การรวม การย้าย และการยุบเลิกวัด การขอรับ พระราชทาน วิสุงคามสีมา และการยกวัดร้างขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษา พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๑๒ “ในกรณีที่มีวัดตั้งแต่สอง วัดขึ้นไปอยู่ใกล้กันหรือติดต่อกัน และการรวมวัดเป็นวัดเดียวจะเป็นประโยชน์ในการทำนุบำรุงวัดให้เจริญยิ่งขึ้นหรือ เป็นประโยชน์ในการปกครองคณะสงฆ์ ให้เจ้าอาวาสรายงานการขอรวมวัดไปยังผู้อำนวยการสำนักงาน พระพุทธศาสนาจังหวัด

เมื่อผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดได้รับรายงานการขอรวมวัดตามวรรคหนึ่ง ให้ขอ ความเห็นจากเจ้าคณะตำบล เจ้าคณะอำเภอ นายอำเภอ และเจ้าคณะจังหวัด ที่เกี่ยวข้องแล้วเสนอรายงานการ ขอรวมวัดพร้อมความเห็นต่อผู้ว่าราชการจังหวัด

ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาเห็นสมควรให้รวมวัดได้ ให้เสนอรายงานการขอรวมวัดพร้อม ความเห็นไปยังเจ้าคณะภาค เจ้าคณะใหญ่ ที่เกี่ยวข้อง และผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเพื่อ พิจารณาตามลำดับ

เมื่อเจ้าคณะภาค เจ้าคณะใหญ่ และผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเห็นสมควรให้ รวมวัดได้ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเสนอรายงานการขอรวมวัด พร้อมความเห็นต่อมหาเถร สมาคมเพื่อพิจารณา

เมื่อมหาเถรสมาคมพิจารณาเห็นชอบแล้ว ให้ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ประกาศรวมวัดนั้นตามแบบ ว. ๓ ท้ายกฎกระทรวงนี้ แล้วแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัด เจ้าคณะภาคและ เจ้าคณะใหญ่ทราบ และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งการรวมวัดให้ผู้ขอรวมวัดและเจ้าคณะจังหวัดทราบและให้ ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติประกาศเรื่องการรวมวัดนั้นในราชกิจจานุเบกษาต่อไป”)

๑๐.๑๔ การยกวัดร้างขึ้นเป็นวัดที่มีพระภิกษุอยู่จำพรรษา

วัดร้าง คือ วัดที่ไม่มีพระภิกษุอยู่พักอาศัย และในระหว่างที่ยังไม่มีการยุบเลิกวัด ให้สำนักงาน พระพุทธศาสนาแห่งชาติ มีหน้าที่ปกครองดูแลรักษาวัดนั้น รวมทั้งที่วัด ที่ธรณีสงฆ์ และทรัพย์สินของวัดนั้นด้วย การยกวัดร้างขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษา ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ดังนั้น การจะฟื้นฟูบูรณะปฏิสังขรณ์วัดร้างให้กลับเป็นวัดมีพระสงฆ์ เพื่อประโยชน์ในการประกอบศาสนกิจบำเพ็ญ กุศลของพุทธศาสนิกชนอีกครั้ง จึงสามารถกระทำได้โดยต้องดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และ วิธีการที่กำหนด

ถ้าวัดร้างยังไม่ได้ประกาศยุบเลิกวัดเป็นทางการ ช่วงระยะเวลาที่ไม่มีพระภิกษุอยู่อาศัยนั้น สำนักงาน พระพุทธศาสนาแห่งชาติมีหน้าที่ปกครองดูแลรักษาอยู่ แต่ถ้าประกาศยุบเลิกวัดไปแล้ว ที่ดินวัดก็ดี ที่ธรณีสงฆ์ ของวัดก็ดี ทรัพย์สินของวัดก็ดี จะตกกลายเป็นศาสนสมบัติกลาง ซึ่งสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติก็จะมีหน้าที่ ดูแลรักษารับผิดชอบต่อไปอีก

ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาเห็นสมควรให้ยกวัดร้างขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษาให้เสนอ รายงานการยกวัดร้างขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษาพร้อมความเห็นไปยังเจ้าคณะภาค เจ้าคณะใหญ่ที่เกี่ยวข้อง และผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเพื่อพิจารณาตามลำดับ

เมื่อเจ้าคณะภาค เจ้าคณะใหญ่ และผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เห็นสมควรให้ ยกวัดร้างขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษา ให้ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเสนอรายงานการ ขอยกวัดร้างขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษา พร้อมความเห็นต่อมหาเถรสมาคมเพื่อพิจารณา เมื่อมหาเถร สมาคมพิจารณาเห็นชอบแล้ว ให้ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติประกาศยกวัดร้างขึ้นเป็นวัดมี พระภิกษุอยู่จำพรรษา แล้วแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัด เจ้าคณะภาค และเจ้าคณะใหญ่ทราบ และผู้ว่าราชการ จังหวัดจะแจ้งการยกวัดร้างขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษาให้ผู้ขอยกวัดร้างขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษา

และเจ้าคณะจังหวัดทราบ และผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจะส่งเรื่องเพื่อประกาศเรื่องการยกวัดร้างนั้นขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษาในราชกิจจานุเบกษาต่อไป

(มาตรา ๓๒ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕, กฎกระทรวงการสร้าง การตั้ง การรวม การย้าย และการยุบเลิกวัดการขอรับพระราชทานวิสุงคามสีมา และการยกวัดร้างขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษา พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๒๒ - ข้อ ๒๖)

๑๑. การจำหน่ายจ่ายโอนที่ดินของวัด

ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๔ ที่ดินของวัดและที่ธรณีสงฆ์จะโอนกรรมสิทธิ์ได้โดยตราเป็นพระราชบัญญัติเท่านั้น แต่ที่วัด ที่ธรณีสงฆ์ ที่วัดร้าง ก็อาจหมดสภาพไปจากการเป็นศาสนสมบัติด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งดังนี้

- (๑) ที่ดินถูกโอนไปจากวัดโดยตราเป็นพระราชบัญญัติ
- (๒) ที่ดินถูกเวนคืนตามพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ กรณีเช่นนี้ให้ถือว่าที่ดินได้โอนไปตามพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ฉบับนั้นแล้ว ไม่จำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติโอน โดยเฉพาะขึ้นอีก
- (๓) ที่ดินถูกกระแสน้ำเซาะพังลงน้ำไปตามธรรมชาติทำให้ที่ดินของวัดขาดหายไป
- (๔) วัดยินยอมให้ตัดหรือขยายถนน หรือทางหลวง เป็นการอุทิศให้เป็นทางสาธารณประโยชน์เข้าลักษณะเป็นการโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินตามกฎหมาย ซึ่งไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์

๑๒. การเรียกเก็บค่าธรรมเนียม

๑๒.๑ หลักเกณฑ์การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการโอนที่ดินให้วัด

ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๗ (พ.ศ.๒๕๔๑) ข้อ ๒ (๗) (จ) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗ กำหนดว่า “ค่าจดทะเบียนเฉพาะในกรณีที่วัดวาอาราม วัดบาทหลวงโรมันคาทอลิกหรือมัสยิดอิสลาม เป็นผู้รับให้เพื่อใช้เป็นที่ตั้งศาสนสถาน ทั้งนี้ ในส่วนที่ได้มารวมกับที่ดินที่มีอยู่ก่อนแล้วไม่เกิน ๕๐ ไร่ เรียกตามราคาประเมินทุนทรัพย์ตามที่คณะกรรมการกำหนดราคาประเมินทุนทรัพย์กำหนดร้อยละ ๐.๐๑

คำว่า “ที่ตั้งศาสนสถาน” ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๗ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ข้อ ๒ (๗) (จ) หมายถึง ที่ตั้งของสถานที่ใด ๆ ซึ่งมีไว้เพื่อปฏิบัติตามศาสนบัญญัติ หรือปฏิบัติพิธีกรรมตามความเชื่อในทางศาสนาของวัดวาอาราม วัดบาทหลวงโรมันคาทอลิกหรือมัสยิดอิสลามและรวมถึงบริเวณของสถานที่ดังกล่าวด้วย เช่น ที่ตั้งของมัสยิด โบสถ์ วิหาร กุฏิสงฆ์ ศาลาการเปรียญ ฌาปนสถาน และที่ธรณีสงฆ์ ที่มีลักษณะการใช้ประโยชน์ตามนัยดังกล่าว ส่วนสถานที่ที่มีไว้เพื่อการอย่างอื่น มิได้มีไว้เพื่อปฏิบัติตามศาสนบัญญัติ หรือปฏิบัติพิธีกรรมตามความเชื่อในทางศาสนา เช่น ที่ตั้งโรงเรียน โรงพยาบาล โรงเรียนเด็ก เป็นต้น ไม่ใช่ “ที่ตั้งศาสนสถาน” (หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๒๘/ว ๑๑๒๔๒ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๔ เรื่อง ความหมายของคำว่า “ที่ตั้งศาสนสถาน”)

สรุป หลักเกณฑ์การพิจารณาเรียกเก็บค่าธรรมเนียมตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๗ (พ.ศ.๒๕๔๑) ข้อ ๒ (๗) (จ) ซึ่งให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมร้อยละ ๐.๐๑ ดังนี้

๑. ใช้กับวัด วัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก มัสยิดอิสลามเท่านั้น (มูลนิธิคริสต์จักรไม่ได้สิทธิตามกฎหมายฉบับนี้)
๒. เป็นกรณีรับให้ที่ดิน
๓. เพื่อใช้เป็นที่ตั้งศาสนสถาน (ความหมายตามหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๒๘/ว ๑๑๒๔๒ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๔)
๔. เมื่อรวมกับที่ดินซึ่งเป็นที่ตั้งศาสนสถานที่มีอยู่ก่อนแล้วไม่เกิน ๕๐ ไร่

๑๒.๒ หลักเกณฑ์การเรียกเก็บภาษีเงินได้และภาษีธุรกิจเฉพาะ กรณีโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดินให้วัด พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๒๖) พ.ศ. ๒๕๔๑ และกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๑๔ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร ให้ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และภาษีธุรกิจเฉพาะสำหรับการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครอง ในที่ดิน โดยไม่มีค่าตอบแทนให้แก่วัด วัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก หรือมัสยิดเฉพาะการโอนที่ดินส่วนที่ทำให้วัด วัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก หรือมัสยิด มีที่ดินไม่เกินห้าสิบลไร่ (หนังสือกรมที่ดิน ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๗๑๐/๐๖๒๓๒ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒ เรื่อง การยกเว้นภาษีเงินได้และภาษีธุรกิจเฉพาะสำหรับการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินโดยไม่มีค่าตอบแทนให้แก่วัด วัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก หรือมัสยิด)

ข้อสังเกต การเรียกเก็บภาษีเงินได้และภาษีธุรกิจเฉพาะสำหรับการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครอง ในที่ดินโดยไม่มีค่าตอบแทนให้แก่วัดเฉพาะการโอนที่ดินส่วนที่ทำให้วัดมีที่ดินไม่เกิน ๕๐ ไร่ นั้น ไม่ต้องพิจารณาว่า เป็นที่ดินประเภทใดซึ่งต่างกับกรณีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๗ (พ.ศ.๒๕๔๑)ฯ ข้อ ๒ (๗) (จ) ซึ่งต้องเป็นที่ดินที่ใช้เป็นที่ตั้งศาสนสถานเท่านั้น

๑๒.๓ ค่าอากรแสตมป์

มาตรา ๑๒๑ แห่งประมวลรัษฎากร กำหนดว่า ถ้าฝ่ายที่ต้องเสียอากรเป็นรัฐบาล เจ้าพนักงานผู้กระทำการของรัฐบาลโดยหน้าที่ บุคคลผู้กระทำการในนามของรัฐบาล องค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น สภาการศึกษาไทย วัดวาอาราม และองค์การศาสนาใด ๆ ในราชอาณาจักรซึ่งเป็นนิติบุคคล อากรเป็นอันไม่ต้องเสีย ดังนั้น กรณีจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมให้โดยเสนหาไม่มีค่าตอบแทน หากฝ่ายผู้รับโอนซึ่งเป็นฝ่ายที่ต้องเสียอากรได้รับการยกเว้นอากรตามกฎหมาย พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่ต้องเรียกเก็บอากรแสตมป์ เช่น กรณีการโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินโดยไม่มีค่าตอบแทนให้แก่ ส่วนราชการ สภาการศึกษาไทย วัด มัสยิด หรือองค์การศาสนาอื่น ในราชอาณาจักรซึ่งเป็นนิติบุคคล เป็นต้น เนื่องจากหน่วยงานที่รับโอนดังกล่าวได้รับการยกเว้นอากร ตามมาตรา ๑๒๑ แห่งประมวลรัษฎากร (หนังสือกรมที่ดิน มท ๐๕๑๕/ว ๐๐๙๔๕ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๙)

๑๓. การทำบัญชีทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

ให้สำนักงานที่ดินจังหวัดและสำนักงานที่ดินที่ที่ดินตั้งอยู่ใช้สมุดเบอร์ ๒ ทำบัญชีทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน โดยให้สำนักงานที่ดินจังหวัดจัดทำรวมทั้งจังหวัดแห่งหนึ่ง และสำนักงานที่ดินที่ที่ดินตั้งอยู่จัดทำในเขตท้องที่อีกแห่งหนึ่ง เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบคร่าวต่อไป โดยแยกเก็บตามตัวอักษรตัวหน้าของชื่อนิติบุคคลนั้น แล้วนำข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมของนิติบุคคลที่ได้จากการตรวจสอบข้อมูลจากสำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน กรมที่ดิน ลงในบัญชีทะเบียนที่ดินดังกล่าวตามลำดับการได้มาซึ่งที่ดินก่อนหลัง แล้วจึงนำข้อมูลที่ดินที่แจกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินหรือจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมให้นิติบุคคลนั้นรับโอนที่ดินซึ่งได้รับอนุญาตลงเป็นลำดับต่อไป

● แนวคำพิพากษาศาลฎีกา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๔๓/๒๔๘๗

ที่ธรณีสงฆ์นั้น ตาม พ.ร.บ.ลักษณะปกครองคณะสงฆ์ ร.ศ.๑๒๑ หรือตาม พ.ร.บ.คณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๔๘๔ ก็มี ความหมายอย่างเดียวกัน คือหมายถึงที่ซึ่งเป็นสมบัติของวัด

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๗-๕๐/ ๒๔๙๐

ที่ธรณีสงฆ์นั้น ไม่มีกฎหมายบังคับให้ต้องจดทะเบียน

การฟ้องขับไล่ออกจากที่ธรณีสงฆ์นั้น โจทก์พิสูจน์ว่าเป็นที่ธรณีสงฆ์ก็เพียงพอแล้วไม่จำเป็นต้องนำสืบถึงการได้มา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๐๒/๒๔๙๐

ยกที่ดินถวายวัด แล้วเช่าและส่งค่าเช่าให้วัดมากกว่า ๑๐ ปี แม้ไม่ได้ทำการโอนทะเบียนวัดก็ได้กรรมสิทธิ์เป็นที่ธรณีสงฆ์ตาม ป.พ.พ.มาตรา ๑๓๘๒

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๕๔/๒๔๙๒

เจ้าอาวาสย่อมมีอำนาจเป็นโจทก์เองหรือมอบอำนาจแก่ไวยาวัจกรฟ้องความเกี่ยวแก่ที่ธรณีสงฆ์ได้ในสัญญากรรมสิทธิ์ระบุว่า ที่ธรณีสงฆ์เป็นผู้รับนั้น ย่อมหมายความว่ายกให้แก่วัดเป็นที่ธรณีสงฆ์

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๘๖๘/๒๔๙๒

เจ้าอาวาสย่อมมอบอำนาจให้ไวยาวัจกรฟ้องคดีแทนวัดได้

เจ้าอาวาสปลูกเรือนลงในที่ธรณีสงฆ์ แม้จะใช้เงินของผู้อื่นปลูก เมื่อไม่ปรากฏว่าเจ้าอาวาสและเจ้าของเงินได้รับสิทธิที่จะปลูกลงในที่ของวัดประการใดแล้ว เรือนนั้นก็ย่อมเป็นส่วนควบของที่ดินและเป็นกรรมสิทธิ์ของวัดซึ่งเป็นเจ้าของที่ดิน ฉะนั้น ข้อต่อสู้ของผู้ที่อยู่ในเรือนซึ่งอ้างว่าเรือนเป็นของเจ้าอาวาสหรือเจ้าของเงินหรือตนได้สิทธิโดยทางครอบครองปรปักษ์ย่อมฟังไม่ขึ้น

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๐๕/๒๔๙๗

ที่วัดและที่ธรณีสงฆ์ จะโอนกรรมสิทธิ์ได้แต่โดยพระราชบัญญัติ เอกชนจะอ้างว่าได้กรรมสิทธิ์โดยครอบครองปรปักษ์ในที่ของวัดไม่ได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๖๒/๒๔๙๗

ที่ธรณีสงฆ์นั้น ใครจะครอบครองมาช้านานเท่าใด ก็แย่งกรรมสิทธิ์ไปไม่ได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๙๔๔-๙๔๕/๒๔๙๗

วัดเป็นนิติบุคคล เจ้าอาวาสเป็นผู้แทนมีอำนาจฟ้องขับไล่และมอบอำนาจให้ไวยาวัจกรฟ้องผู้บุกรุกแทนวัดได้ วัดอาจถือที่ดินไว้ โดยการเข้าครอบครองทำเป็นป่าช้า

ป่าช้าที่ธรณีสงฆ์ของวัด ใครจะอ้างสิทธิทางครอบครองยันวัดไม่ได้ จะเอาไปทำนิติกรรมจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก็ไม่ได้ จะโอนได้แต่โดยทางพระราชบัญญัติเท่านั้น

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๑๑-๖๑๒/๒๔๙๘

ที่ป่าช้าของวัด แม้ออกโฉนดให้ใครไป ผู้นั้นก็อ้างกรรมสิทธิ์ต่อผู้วัดมิได้ เพราะมิใช่ได้ไปโดยพระราชบัญญัติ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๕๑-๘๕๓/๒๔๙๙

มาตรา ๑๓๓๒ ใช้บังคับเฉพาะทรัพย์สินธรรมดา แต่สำหรับที่วัดและที่ธรณีสงฆ์นั้น พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๔๘๔ มาตรา ๔๑ บัญญัติว่าจะโอนกรรมสิทธิ์ได้แต่โดยพระราชบัญญัติเท่านั้น ดังนั้นแม้จะซื้อที่พิพาทไว้โดยสุจริตเสียค่าตอบแทนจากการขายทอดตลาดก็หาได้กรรมสิทธิ์ไม่ และเมื่อวัดซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินก็ไม่มีหน้าที่คืนหรือชดใช้ราคาแก่ผู้ซื้อ เพราะกรณีไม่เข้ามาตรา ๑๓๓๒

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๙๔๗-๙๔๘/๒๕๐๓

วัดยินยอมให้มีการขยายเขตถนนเดิมซึ่งได้ใช้เป็นทางหลวงอยู่แล้วเข้าไปในที่ของวัดเมื่อทางหลวงนี้เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน กรณีจึงเป็นว่าวัดได้อุทิศที่ดินส่วนนี้ของวัดโดยปริยายให้เป็นทางหลวง

การอุทิศของวัดเช่นนี้ ไม่ขัดต่อพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๔๘๔ มาตรา ๔๑ เพราะกรณีเช่นนี้ไม่เข้าลักษณะเป็นการโอนกรรมสิทธิ์ตามที่กฎหมายนั้นระบุไว้ ฉะนั้น การที่จำเลยปลูกอาคารลงในเขตทางหลวงโดยมิได้รับอนุญาตก็ย่อมเป็นผิดตามกฎหมาย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๕๑๖/๒๕๐๓

เจ้าของที่ดินทำพินัยกรรมยกที่ดินให้วัด โดยระบุให้ยายและมารดามีสิทธิเก็บกินตลอดชีวิตเมื่อเจ้าของที่ดินตายแล้ว วัดมิได้ใช้สิทธิแก่ที่ดินนี้ประการใด ปล่อยให้มารดาของเจ้ามรดกครอบครองที่ดินและจดทะเบียนโอนรับ

มรดกเป็นของตนด้วย ซึ่งเป็นเวลาเกิน ๑๐ ปีแล้วดังนี้ เมื่อปรากฏว่ามรดกของเจ้ามรดกก็ได้รับประโยชน์ตาม
 พินัยกรรมอยู่ด้วย มิได้ถูกตัดมิให้รับมรดก สิทธิเรียกร้องวัดในฐานะเป็นผู้รับพินัยกรรม จึงขาดอายุความไปแล้ว
 ตาม ป.พ.พ.มาตรา ๑๗๕๔ วรรคท้าย ผู้สืบสิทธิของมรดก เจ้ามรดกย่อมยกอายุความดังกล่าวต่อสู้วัดได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๒๑/๒๕๐๔

ที่ธรณีสงฆ์นั้น ผู้ใดจะยกอายุความครอบครองปรปักษ์ขึ้นใช้ยันกับวัดไม่ได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๙๕๕/๒๕๐๔

ในการบังคับคดีที่ศาลพิพากษาให้ทำลายโฉนดเฉพาะส่วนที่ออกทับที่ของวัดตามแผนที่วิวาทกันเมื่อเขตด้าน
 หนึ่งในแผนที่ไม่แสดงระยะที่แน่นอนไว้คู่ความจึงตกลงกันชี้เขตของด้านนั้นให้รังวัดไปตามที่ตกลงชี้เขตกัน ดังนี้
 ย่อมเป็นความตกลงเพื่อให้การบังคับคดีเป็นไปตามคำพิพากษานั้นเอง ไม่ใช่เป็นการเปลี่ยนแปลงโอนกรรมสิทธิ์ที่
 วัดอันจะขัดต่อพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๔๘๔ มาตรา ๔๑ แต่อย่างใด

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๙๖๒/๒๕๐๔

วัดเป็นนิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๗๒ (๒) เจ้าอาวาสของวัดมีหน้าที่บำรุงรักษา
 จัดการวัดและสมบัติของวัดตาม พ.ร.บ. คณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๔๘๔ มาตรา ๔๓ (๑) และเป็นผู้แสดงเจตนาแทนวัด
 ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๗๕ เจ้าอาวาสของวัดจึงมีอำนาจเป็นผู้แทนวัด ร้องขอทรัพย์
 ในนามของวัดได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๔/๒๕๐๗

วัดยอมให้กรมการศาสนาให้เช่าที่ดินของวัดในนามของกรมการศาสนาเอง ผู้ให้เช่าไม่จำเป็นต้องเป็นเจ้าของ
 กรรมสิทธิ์ทรัพย์สินที่ให้เช่า เมื่อผู้เช่ายินยอมทำสัญญาเช่าที่รายนี้จากกรมการศาสนา กรมการศาสนาผู้ให้เช่าย่อม
 มีอำนาจฟ้องผู้เช่าในฐานะคู่สัญญาได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๓๗/๒๕๐๗

หนังสือมอบอำนาจของเจ้าอาวาสที่มอบอำนาจให้ไวยาวัจกรฟ้องคดีแทนวัดนั้น จะต้องปิดอากรแสตมป์ให้
 ถูกต้องตามประมวลรัษฎากร เพราะพระราชบัญญัติคณะสงฆ์มิได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของไวยาวัจกรได้ ฉะนั้น
 กิจการใดของวัดที่ไวยาวัจกรกระทำไปจึงถือว่าเป็นการกระทำในฐานะตัวแทนธรรมดาของเจ้าอาวาสวัดนั้น

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๘๗/๒๕๐๗

วัดครอบครองปรปักษ์ในที่ดินมีโฉนดซึ่งเจ้าของยกให้ได้แม้ต่อมาผู้ให้ตาย วัดยังคงครอบครองต่อมาอีกจน
 ครบกำหนด ๑๐ ปีแล้ว วัดย่อมได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินแปลงนั้น พฤติการณ์ดังกล่าวไม่ขัดต่อวัตถุประสงค์ของวัด
 และหลักทางพระพุทธศาสนา

โจทก์ฟ้องขอให้ศาลแสดงกรรมสิทธิ์ของโจทก์ในที่พิพาทโดยอาศัยสิทธิครอบครองไม่ได้ฟ้องเรียกมรดกจำเลย
 ไม่อาจยกอายุความมรดกขึ้นมาอ้างได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๙๕๒/๒๕๐๗

ที่ดินของวัดจะโอนได้แต่โดยพระราชบัญญัตินั้น เป็นบทบัญญัติยกเว้นหลักกฎหมายทั่วไป ซึ่งจะต้องตีความ
 โดยเคร่งครัด ศาลฎีกาเห็นว่าบทบัญญัติดังกล่าวบัญญัติถึงการโอนไปซึ่งกรรมสิทธิ์ตามธรรมดาไม่มีความมุ่ง
 หมายถึงการแบ่งทรัพย์สินซึ่งวัดเป็นเจ้าของรวมกับผู้อื่นด้วย กล่าวคือ ในกรณีที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปเป็น
 เจ้าของทรัพย์สินรวมกันอยู่ กฎหมายบัญญัติให้เจ้าของรวมมีสิทธิขอแบ่งทรัพย์สินได้ในกรณีที่วัดกับบุคคลอื่นเป็น
 เจ้าของกรรมสิทธิ์ร่วมกันนั้นไม่มีเหตุผลอย่างใดที่จะไม่ยอมให้มีการแบ่งแยกความเป็นเจ้าของร่วมกัน ฉะนั้น เมื่อ
 กรณีต้องด้วยเหตุที่จะแบ่งทรัพย์สินต่อกันศาลก็พิพากษาให้แบ่งทรัพย์สินที่วัดกับบุคคลธรรมดาเป็นเจ้าของร่วมกันได้
 เมื่อศาลพิพากษาให้แบ่งทรัพย์สินได้ ก็ย่อมพิพากษาถึงวิธีการแบ่งทรัพย์สินตามที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
 บัญญัติไว้ได้ ไม่เป็นการขัดต่อพระราชบัญญัติคณะสงฆ์

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๗๑-๕๗๒/๒๕๐๘

การที่เจ้าของที่ดินได้สละการครอบครองที่ดินมีโฉนดโดยยกให้แก่วัด และวัดได้เข้าครอบครองที่นั้นเป็นเวลาเกินกว่า ๑๐ ปีแล้ว เช่นนี้วัดย่อมได้กรรมสิทธิ์ แม้ในขณะที่ยกให้วัดจะไม่มีการทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก็ตาม

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๕๐/๒๕๑๐

ที่ดินอันเป็นส่วนหนึ่งของป่าช้าซึ่งเป็นของวัด แม้จะตั้งอยู่ห่างจากตัววัด ก็จัดเข้าอยู่ในประเภทที่ธรณีสงฆ์ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๓ (๒)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๒๘๘/๒๕๑๓

เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ที่ดินพิพาททั้ง ๒ แปลง ตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๖๙๓ และโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๖๔๙ เป็นที่ดินวัดประดิษฐารามโจทก์ กระทรวงการคลังจำเลยได้นำรังวัดออกโฉนดที่ดินทั้ง ๒ แปลงนี้รื้อกล้าเอาที่ดินซึ่งเป็นที่วัดโจทก์ แม้ข้อเท็จจริงจะให้ความว่า กระทรวงการคลังจำเลยได้ครอบครองที่ดินพิพาททั้ง ๒ แปลงโดยเก็บค่าเช่าจากผู้อยู่อาศัยตลอดมาเกิน ๑๐ ปี และวัดโจทก์ก็ไม่คัดค้าน หรือไม่ส่งคนไปรังวัดแนวเขตในเมื่อมีการรังวัดออกโฉนดพิพาท ก็หาใช่ข้อสำคัญไม่ เพราะเมื่อฟังว่าที่ดินพิพาทเป็นที่วัดเป็นกรรมสิทธิ์ของวัดโจทก์แล้ว กระทรวงการคลังจำเลยจะเข้าไปยึดไปเป็นกรรมสิทธิ์หาได้ไม่ ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองคณะสงฆ์ ร.ศ. ๑๒๑ มาตรา ๗ ซึ่งต่อมาได้แก้ไขตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองคณะสงฆ์แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๗ มาตรา ๓ พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๔๘๔ มาตรา ๔๑ และพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งยกเลิกพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๔๘๔ มาตรา ๓๔ ซึ่งบัญญัติได้ตลอดมาว่า ที่วัด ผู้ใดผู้หนึ่งจะโอนกรรมสิทธิ์ที่นั้นไปไม่ได้ และว่าที่วัด จะโอนกรรมสิทธิ์ได้แต่โดยพระราชบัญญัติ และห้ามมิให้บุคคลยกอายุความขึ้นต่อสู้กับวัดในเรื่องทรัพย์สินอันเป็นที่วัด

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๐๒๙/๒๕๑๙

คดีก่อนโจทก์รับมรดกความจากมารดาซึ่งได้ฟ้องผู้เช่าที่ดินวัดร้างเป็นจำเลยมิได้ฟ้องกรมการศาสนาจำเลยที่ ๑ ผู้ให้เช่าด้วย ศาลพิพากษายกฟ้องโดยยังมีได้วินิจฉัยข้อเท็จจริงที่โจทก์ว่าเดินเข้าออกที่สะพานปลาไม่จำเป็นต้องรับอนุญาตจากใคร ดังนั้น ที่โจทก์ฟ้องในคดีนี้ว่าโจทก์ใช้เส้นทางเดินออกสู่ถนนสาธารณะและท่าปลาเป็นเวลา ๖๐ ปีเศษได้การจำยอม บัดนี้จำเลยล่อมรั้วคอนกรีตเสริมเหล็กปิดกั้นทางผ่านของโจทก์ จึงเป็นเรื่องโจทก์ฟ้องว่าได้การจำยอม โดยทางอายุความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๔๐๑ จึงไม่เป็นฟ้องซ้ำ

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๔ ครอบคลุมถึงอายุความได้การจำยอมด้วย ผู้ใดจะยกอายุความขึ้นอ้างกับวัดในเรื่องที่ดินของวัดหรือที่ธรณีสงฆ์ไม่ได้

แม้พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มิได้บัญญัติไว้ถึงเรื่องวัดร้างวัดร้างก็หาได้เสียสภาพจากการเป็นวัดไปไม่

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๖๘๗/๒๕๒๐

ที่วัด ที่ธรณีสงฆ์ และที่ดินของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ผู้ใดจะครอบครองปรปักษ์มิได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๕๕/๒๕๒๔

ราษฎรพร้อมใจสร้างวัดโจทก์กันขึ้นเองในที่พิพาทเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๒ โดยไม่ปรากฏว่าได้มีการขอรับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้สร้าง จึงเป็นการสร้างวัดขึ้นใหม่ ฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติ ม.๙ แห่ง พ.ร.บ. ลักษณะปกครองคณะสงฆ์ ร.ศ. ๑๒๑ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในเวลานั้น ไม่มีสภาพเป็นวัดตามที่ระบุไว้ใน ม.๕ แห่ง พ.ร.บ. ดังกล่าว แม้ต่อมาจะมีชื่อปรากฏอยู่ในทะเบียนวัดสำนักสงฆ์ก็ไม่มีผลทำให้กลับกลายเป็นวัดที่ชอบด้วยกฎหมายไปได้ ที่พิพาทซึ่งอ้างว่ามีผู้ยกให้เป็นที่สร้างวัดจึงไม่ใช่สมบัติของวัดอันจะถือว่าเป็นที่ธรณีสงฆ์ วัดโจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องขับไล่จำเลยให้ออกไปจากที่พิพาท

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๙๕๔/๒๕๒๔

แม้จะยกฐานะวัดโจทก์จากวัดร้างขึ้นเป็นวัดที่มีพระสงฆ์ในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ ตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการก็ตามแต่พระราชบัญญัติปกครองคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มิได้บัญญัติถึงวัดร้าง ฉะนั้นวัดร้างจึงมิได้เสียสภาพจากการเป็นวัดเพราะยังมิได้มีการยุบเลิกวัดร้าง และยังมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินและทรัพย์สินที่เป็นของวัดได้อยู่ โดยให้พนักงานฝ่ายพระราชอาณาจักรเป็น ผู้ปกครองรักษาไว้แทน ต่อมาวัดโจทก์ได้รับการยกฐานะจากวัดร้าง ขึ้นเป็นวัดที่มีพระสงฆ์จึงมีฐานะเป็นนิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๗๒ และเป็นผู้สืบทอดสิทธิต่างๆ ของวัดร้างนั้นมาจึงมีอำนาจเป็นโจทก์และมีสิทธิติดตามเอาคืนซึ่งทรัพย์สินของวัดร้างนั้นจากบุคคลผู้ไม่มีสิทธิจะยึดถือไว้ได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๓๖

จำเลยยกข้อต่อสู้ เรื่องการครอบครองปรปักษ์ไว้ในคำให้การแต่เมื่อศาลชั้นต้นทำการชี้สองสถาน มิได้กำหนดปัญหาดังกล่าวไว้เป็นประเด็นข้อพิพาท โจทก์จำเลยมิได้โต้แย้งหรือคัดค้านแต่ประการใด จึงถือว่าคู่ความได้สละเกี่ยวกับปัญหาข้อนี้แล้ว ศาลจะหยิบยกขึ้นมาวินิจฉัยอีกไม่ได้เพราะเป็นการวินิจฉัยนอกประเด็นข้อพิพาทไม่ชอบด้วยกระบวนการวิธีพิจารณา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๐๒๗ - ๔๐๓๐/๒๕๒๔

วัดร้างสงฆ์ไม่อาศัย กรรมการศาสนาย่อมมีอำนาจดูแลรักษาและจัดการทรัพย์สินของวัดนั้น

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๖๕๓/๒๕๒๕

เจ้าคณะจังหวัดเพชรบูรณ์ ได้ให้ยุบรวมวัดใหม่กับวัดภูเขาตินโจทก์เป็นวัดเดียวกัน เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๑ ในขณะที่วัดใหม่ยังมีพระภิกษุอยู่ จึงหาใช่เป็นวัดร้างสงฆ์ไม่อาศัยไม่

การยุบรวมวัดแม้พระราชบัญญัติลักษณะปกครองคณะสงฆ์ ร.ศ. ๑๒๑ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในขณะนั้นจะไม่ได้บัญญัติไว้ แต่ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๔๘๔ ยอมรับให้มีการรวมวัดที่ใกล้ชิดติดกันเป็นวัดเดียวกันเพื่อประโยชน์แก่การบำรุงวัดให้เจริญยิ่งขึ้น หรือเพื่อประโยชน์แก่การปกครองคณะสงฆ์ได้ โดยขอรับความเห็นชอบในที่สุดจากฝ่ายปกครองคณะสงฆ์ก่อน และพระราชบัญญัติลักษณะปกครองคณะสงฆ์ ร.ศ. ๑๒๑ ก็ไม่มีบทบัญญัติห้ามไว้ ดังนั้น การที่เจ้าคณะจังหวัดเพชรบูรณ์สั่งรวมวัดใหม่เข้าเป็นวัดเดียวกับวัดโจทก์ จึงเป็นการชอบด้วยกฎหมาย

วัดใหม่ที่ยุบรวมเข้าเป็นวัดเดียวกับวัด โจทก์ จึงไม่มีสภาพที่จะตกเป็นวัดร้างได้ที่ดินพิพาทเดิมเป็นของวัดใหม่แล้วได้รื้อกุฏิวิหารและสิ่งปลูกสร้างจากที่ดินพิพาทไปไว้ที่วัดโจทก์เมื่อรวมกับวัดโจทก์ย่อมถือไม่ได้ว่าเป็นที่ดินของวัดร้าง แต่เป็นที่ธรณีสงฆ์ของวัดโจทก์ ด้วยการยุบรวมวัดใหม่กับวัดโจทก์เป็นวัดเดียว ดังนี้ การดูแลรักษาและจัดการไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรรมการศาสนาจำเลย การที่จำเลยไปขออนุญาตที่ดินพิพาทเป็นของวัดใหม่ (ร้าง) เป็นการไม่ชอบ โจทก์มีสิทธิขอให้เพิกถอนเสียได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๑๘๔ - ๒๑๙๕/๒๕๒๕

เจ้าอาวาสมีอำนาจฟ้องคดีแทนวัด หรือมอบอำนาจให้ผู้อื่นฟ้องคดีแทนได้

โจทก์ฟ้องขับไล่จำเลยออกจากที่ดิน จำเลยต่อสู้ว่าที่พิพาทเป็นกรรมสิทธิ์ของตน จึงเป็นคดีเกี่ยวข้องกับอสังหาริมทรัพย์ และจำเลยได้กล่าวแก่เป็นข้อพิพาทด้วยกรรมสิทธิ์ แม้ที่ดินจะราคาไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท และโจทก์เรียกค่าเสียหายไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาทต่อเดือน คู่ความก็มีสิทธิอุทธรณ์ฎีกาในข้อเท็จจริงได้

เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่าที่พิพาทเป็นของวัด แม้บางแปลงจะได้มีการออกโฉนดเป็นชื่อของจำเลย จำเลยก็หาได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินนั้นไม่ เพราะที่วัดจะโอนกรรมสิทธิ์ได้ก็แต่โดย พ.ร.บ. และบุคคลใดจะยกอายุความขึ้นต่อสู้วัดในเรื่องทรัพย์สินอันเป็นของวัดไม่ได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๕๙๙/๒๕๓๑

ที่ดินพิพาทเป็นที่ดินของวัดนวก (ร้าง) อันเป็นที่ศาสนสมบัติแม้โจทก์จะซื้อมาโดยสุจริตก็ไม่ได้กรรมสิทธิ์ เพราะตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๔ ที่วัดจะโอนกรรมสิทธิ์ได้ก็แต่โดยพระราชบัญญัติเท่านั้น เมื่อโจทก์ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่พิพาทจึงไม่มีอำนาจฟ้องขับไล่จำเลย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๖๔๕-๕๖๔๖/๒๕๓๘

ในระหว่างพิจารณา พ. รักษาการเจ้าอาวาสวัดโจทก์ได้ยื่นคำร้องขอให้สัตยาบันการที่นาย ช. และนาย น. ฟ้องคดีแทนวัดโจทก์พร้อมกับได้ชี้แจงเหตุผลประกอบ และได้ส่งหนังสือมอบอำนาจฉบับใหม่โดยไม่ได้ระบุมอบอำนาจให้นาย ช. เป็นผู้ฟ้องคดีแทนด้วยเพราะนาย ช. ถึงแก่กรรมไปแล้วยอมเท่ากับเป็นการให้สัตยาบันในการมอบอำนาจให้ฟ้องคดีซึ่งไม่มีทบัญญัติแห่งกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งห้ามไว้แต่ประการใด ทั้งกรณีไม่ต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๔๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง นาย ช. และนาย น. จึงมีอำนาจฟ้องคดีแทนโจทก์มาแต่ต้น ที่ดินโจทก์ดังกล่าวมีสภาพเป็นป่าช้ามาแต่โบราณกาล ล้อมรอบด้วยที่ธรณีสงฆ์ของวัด บ. จากข้อเท็จจริงที่ปรากฏต่อมานาย ห. เป็นผู้แจ้งสิทธิครอบครองในที่ป่าช้าดังกล่าวไว้ด้วยเหตุผลที่จะกันไม่ให้ถูกบุกรุกยึดครอง โดยเจตนาของนาย ห. ดังกล่าวนี้ได้ประกาศชัดเจนว่าถือครองในฐานะแทนโจทก์ ซึ่งจำเลยก็ได้คัดค้านโต้แย้งเมื่อพิเคราะห์ประกอบกับข้อเท็จจริงที่บริเวณที่ดินใกล้เคียงที่ป่าช้า ซึ่งหากจำเลยยึดถือครอบครองและออกโฉนดซึ่งมีทั้งซากวัดอุโบสถที่มีความเกี่ยวข้องกับพิธีกรรมการฝังศพ ตลอดจนทางจำเลยก็ยอมรับถึงความเชื่อถือที่ไม่ยอมใช้น้ำในหนองโบสถ์ตรงตามที่ยานโจทก์เบิกความเป็นหนองน้ำใช้ล้างกระดูกศพ แล้วจึงเห็นได้ชัดว่าคำยืนยันของโจทก์ดังกล่าวเป็นความจริงว่าที่ดินพิพาทที่ล้อมรอบป่าช้าของโจทก์ เป็นที่ที่ใช้ประโยชน์เกี่ยวเนื่องกับการฝังศพจริง ที่ดินพิพาทเป็นที่ธรณีสงฆ์ของวัด บ. โจทก์ จำเลยไม่อาจยกการครอบครองขึ้นยันวัดโจทก์ การออกโฉนดในที่ดินพิพาทซึ่งเป็นที่ธรณีสงฆ์ดังกล่าวจึงไม่ชอบ และโต้แย้งสิทธิโจทก์ โจทก์มีอำนาจขอให้เพิกถอนได้ตามฟ้อง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๙๔๓/๒๕๓๘

การแย่งการครอบครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๑๓๗๕ เป็นกรณีที่ใช้บังคับได้แต่เฉพาะแก่ทรัพย์สินธรรมดาสำหรับทรัพย์สินอันเป็นที่วัดและที่ธรณีสงฆ์นั้นต้องใช้บังคับตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ซึ่งได้บัญญัติไว้เป็นกรณีพิเศษในเรื่องกรรมสิทธิ์และการโอนที่วัดและที่ธรณีสงฆ์จะนำบทบัญญัติเกี่ยวกับทรัพย์สินธรรมดามาใช้บังคับไม่ได้ซึ่งตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๔ ที่วัดและที่ธรณีสงฆ์จะโอนกรรมสิทธิ์ได้ก็แต่โดยพระราชบัญญัติและห้ามมิให้บุคคลโดยอายุความขึ้นต่อสู้กับวัดในเรื่องทรัพย์สินอันเป็นที่วัดและที่ธรณีสงฆ์ ดังนั้น โจทก์จะยกเรื่องการแย่งการครอบครองขึ้นมาเป็นข้อโต้แย้งในเรื่องที่วัดไม่ได้

คำพิพากษาศาลฎีกา ที่ ๗๖๓๘/๒๕๓๘

การทำหนังสือยกให้ที่ดินพิพาทสำหรับเป็นที่สร้างวัด ถือได้ว่ามีเจตนาอุทิศที่พิพาทเพื่อใช้สร้างวัด ที่พิพาทยอมตกเป็นของแผ่นดินสำหรับใช้เป็นที่สำหรับสร้างวัดโจทก์ ตามเจตนาของผู้อุทิศทันทีโดยไม่จำเป็นต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนการยกให้ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๕๒๕ อีกแต่อย่างไร

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๓๕๔/๒๕๔๐

แม้จำเลยที่ ๒ จะได้ทำสัญญาจะซื้อขายที่ดินพิพาทกับพระภิกษุ ส. ไว้แล้ว ตั้งแต่ปี ๒๕๒๘ และชำระราคาครบถ้วนแล้วก็ตาม แต่พระภิกษุ ส. ยังมีได้จดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทแก่จำเลยที่ ๒ จนพระภิกษุ ส. ถึงแก่กรรมในปี ๒๕๓๐ เมื่อชื่อเจ้าของกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทยังเป็นของพระภิกษุ ส. อยู่ที่ดินพิพาทจึงเป็นทรัพย์สินของพระภิกษุ ส. ที่ได้มาระหว่างเวลาที่อยู่ในสมณเพศ ซึ่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๖๒๓ ให้ทรัพย์สินดังกล่าวตกเป็นสมบัติของวัดที่เป็นภูมิลำเนาในขณะที่พระภิกษุ นั้นถึงแก่กรรมภาพ ดังนั้นเมื่อพระภิกษุ ส. ถึงแก่กรรมภาพกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทจึงตกเป็นสมบัติของวัดศรีบุญเรืองตามกฎหมายและถือว่าที่ดิน

พิพาทเป็นที่ธรณีสงฆ์ของวัดศรีบุญเรืองด้วย ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๓(๒) กรณีต้องบังคับตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ มาตรา ๓๔ ซึ่งบัญญัติให้ที่วัดและที่ธรณีสงฆ์จะโอนกรรมสิทธิ์ได้ก็แต่โดยพระราชบัญญัติฯ และห้ามมิให้บุคคลโดยอายุความขึ้นต่อสู้กับวัดในเรื่องสิทธิอันเป็นที่วัดและที่ธรณีสงฆ์ ดังนั้นจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นผู้จัดการมรดกของพระภิกษุ ส.หรือวัดศรีบุญเรืองจึงไม่มีอำนาจทำนิติกรรมโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทให้แก่บุคคลใดๆ ได้ การที่จำเลยที่ ๑ จดทะเบียนโอนขายที่ดินพิพาทแก่จำเลยที่ ๒ จึงเป็นโมฆะตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๐ นิติกรรมดังกล่าวจึงเสียเปล่ามาแต่แรกโดยศาลไม่จำเป็นต้องเพิกถอนและโจทก์ก็ไม่มีอำนาจฟ้องขอให้บังคับจำเลยที่ ๑ หรือวัดศรีบุญเรืองจดทะเบียนโอนขายที่ดินพิพาทแก่โจทก์โดยอ้างว่าโจทก์ได้ทำสัญญาจะซื้อขายที่ดินพิพาทและชำระราคาแก่พระภิกษุ ส. ครบถ้วนแล้วได้เพราะวัดศรีบุญเรืองซึ่งเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาในฐานะเป็นวัดตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ฯ จึงเป็นนิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๗๒(๑) ต่างหากจากพระภิกษุ ส. ผู้เป็นคู่สัญญากับโจทก์ ดังนั้นจึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยว่าโจทก์ได้ทำสัญญาจะซื้อขายที่ดินพิพาทกับพระภิกษุ ส. และชำระราคาที่ดินครบถ้วนแล้วหรือไม่

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๘๑๖/๒๕๔๒

พระภิกษุ ส. ได้ที่ดินพิพาทมาในระหว่างเวลาที่อยู่ในสมณเพศและเป็นกรรมสิทธิ์ของพระภิกษุ ส. ในขณะที่แก่มรณภาพ ที่ดินพิพาทจึงตกเป็นสมบัติของวัดจำเลยที่ ๑ ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๖๒๓ แต่วัดมิใช่ทายาทโดยธรรมของพระภิกษุที่ถึงแก่มรณภาพตามมาตรา ๑๖๒๙ ดังนั้น การที่วัดจำเลยร้องขอให้ศาลตั้งจำเลยที่ ๒ เป็นผู้จัดการมรดกของพระภิกษุ ส. จึงมิใช่กรณีทายาทร้องขอให้ศาลตั้งผู้จัดการมรดกเพื่อจัดแบ่งมรดกให้ทายาท การที่จำเลยที่ ๒ จดทะเบียนรับโอนที่ดินพิพาทในฐานะผู้จัดการมรดก จึงเป็นการถือกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทไว้แทนจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์โดยผลแห่งกฎหมาย

แม้ก่อนถึงแก่มรณภาพพระภิกษุ ส. ได้ทำสัญญาจะขายที่ดินพิพาทให้แก่จำเลยร่วม และจำเลยร่วมได้ผ่อนชำระค่าที่ดินครบถ้วนแล้ว แต่เมื่อพระภิกษุ ส. ถึงแก่มรณภาพ ที่ดินพิพาทตกเป็นสมบัติของวัดจำเลยที่ ๑ โดยเป็นที่ธรณีสงฆ์ ซึ่งจะโอนกรรมสิทธิ์ได้ก็แต่โดยพระราชบัญญัติตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๓ (๒) และมาตรา ๓๔ การที่จำเลยที่ ๒ ในฐานะผู้จัดการมรดกพระภิกษุ ส. จดทะเบียนโอนขายที่ดินพิพาทให้จำเลยร่วม แม้จะโดยความเห็นชอบของจำเลยที่ ๑ ก็เป็นโมฆะตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๕๐ นิติกรรมย่อมเสียเปล่ามาแต่แรกโดยศาลไม่จำเป็นต้องเพิกถอน และโจทก์ก็ไม่มีอำนาจฟ้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสองร่วมกันจดทะเบียนโอนขายที่ดินพิพาทให้แก่โจทก์ เพราะจำเลยทั้งสองไม่มีอำนาจทำนิติกรรมจดทะเบียนโอนขายที่ดินพิพาทซึ่งเป็นธรณีสงฆ์ให้แก่โจทก์ได้ จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยว่าโจทก์ได้ทำสัญญาจะซื้อขายที่ดินพิพาทกับจำเลยที่ ๒ หรือไม่

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๓๑๖/๒๕๔๔

จ. ถึงแก่กรรม ที่ดินของ จ. จึงตกทอดเป็นมรดกแก่ทายาทโดยธรรมรวมทั้ง ส. ซึ่งเป็นพระภิกษุด้วย ที่ดินที่ ส. ได้รับมรดกมาเช่นนี้มิใช่ที่ดินของวัด แม้จะได้มาในระหว่างที่อยู่ในสมณเพศ ส. จึงทำสัญญาจะซื้อขายที่ดินส่วนของตนซึ่งยังมีได้แบ่งแยกจากที่ดินเดิมให้แก่โจทก์ได้ การที่ ส. ดำเนินการแบ่งแยกโฉนดที่ดินเสร็จในเวลาต่อมา แต่ยังมีได้จดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์แก่โจทก์และถึงแก่มรณภาพเสียก่อน ที่ดินดังกล่าวย่อมตกเป็นสมบัติของวัดจำเลย โดยผลแห่งกฎหมายตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๖๒๓

การแบ่งแยกโฉนดที่ดินออกมาจากโฉนดเดิมไม่ถือว่าเป็นการจำหน่ายที่ดิน เพราะการจำหน่ายจะต้องเป็นการจดทะเบียนโอนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เท่านั้น การที่ ส. ซึ่งเป็นพระภิกษุดำเนินการแบ่งแยกโฉนดที่ดินของตนเสร็จแต่ยังไม่ได้จดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ให้โจทก์ก่อนที่ ส. มรณภาพ จึงมิใช่ ส. โอนที่ดินให้แก่โจทก์ก่อน ส. มรณภาพ ที่ดินดังกล่าวจึงเป็นของวัดจำเลย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๗๖๐/๒๕๕๕

หลังจากตั้งวัดโจทก์ขึ้นแล้ว มีการตั้งโรงเรียนขึ้นโดยยืมศาลาวัดสร้างเป็นโรงเรียนอยู่ ๑๐ ปี จึงสร้างโรงเรียนในที่ดินของวัดด้วยความยินยอมของโจทก์ แต่เมื่อวัดโจทก์ย้ายออกไปแล้ว โจทก์มิได้สละสิทธิในที่ดินพิพาทยังคงนำที่ดินออกหาผลประโยชน์ตลอดมา การที่โจทก์ยอมให้ทางราชการใช้ที่ดินพิพาทเป็นโรงเรียนหาใช่เป็นการยกที่ดินพิพาทให้แก่จำเลยไม่ เมื่อที่ดินพิพาทมีผู้ยกให้เพื่อสร้างวัด ซึ่งต่อมาก็มีการสร้างวัดขึ้นตามเจตนาของผู้ยกให้ที่ดินพิพาทจึงเป็นที่วัดและเป็นที่ยอมรับสงฆ์ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๔๘๔ มาตรา ๔๐(๑) และ (๒) ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะนั้น โดยที่วัดและที่ยอมรับสงฆ์ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๔๘๔ มาตรา ๔๑ และพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๔ จะโอนกรรมสิทธิ์ได้ก็แต่โดยพระราชบัญญัติเท่านั้น การที่มีผู้นำที่ดินพิพาทไปออก น.ส. ๓ ก. เป็นชื่อจำเลยและต่อมาถูกเปลี่ยนแปลงขึ้นทะเบียนเป็นที่ราชพัสดุจึงเป็นการไม่ชอบ ที่ดินพิพาทยังคงสภาพเป็นที่วัดและที่ยอมรับสงฆ์ของโจทก์อยู่เช่นเดิม

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๖๘๘/๒๕๕๖

หากเจ้าของเดิมอุทิศที่ดินให้แก่วัดโจทก์และที่ดินตกเป็นที่ธรณีสงฆ์ตามที่โจทก์กล่าวอ้าง การโอนที่ธรณีสงฆ์จะต้องทำตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๔ คือ โอนโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา แม้ที่ดินจะได้มีการโอนต่อกันมาหลายทอดจนถึงจำเลยทั้งสอง เมื่อการโอนมิได้ทำตามกฎหมายจึงเป็นการโอนที่ต้องห้ามขัดแย้ง ย่อมเป็นโมฆะ ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๕๐ โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องจำเลยทั้งสองซึ่งมีชื่อเป็นเจ้าของโฉนดพิพาท และขับไล่จำเลยทั้งสองออกจากที่ดินพิพาทซึ่งจำเลยทั้งสองครอบครองอยู่ได้ โดยหาจำต้องฟ้องเจ้าของเดิมและผู้รับโอนคนก่อนจำเลยทั้งสองไม่ ฟ้องโจทก์ไม่ต้องห้ามตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๕

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๕๘๐ - ๑๕๘๕/๒๕๕๐

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๑ วรรคสาม บัญญัติเพียงว่าให้เจ้าอาวาสเป็นผู้แทนของวัด ในกิจการทั่วไปเท่านั้น มิได้บังคับว่าการกระทำการแทนวัดจะต้องประทับตราสำคัญของวัดด้วย ดังนั้น แม้หนังสือมอบอำนาจที่พระราชสุธรรมมาภรณ์มอบอำนาจให้ ป. มีอำนาจฟ้องคดีและทำนิติกรรมสัญญาใดๆ แทนวัดโจทก์ที่ ๑ จะมีพระราชสุธรรมมาภรณ์ลงลายมือชื่อโดยมิได้ประทับตราสำคัญของโจทก์ที่ ๑ ไว้ด้วย ก็มีผลสมบูรณ์ตามกฎหมาย โจทก์ที่ ๒ ซึ่งเป็นผู้รับมอบอำนาจช่วงจาก ป. จึงมีอำนาจฟ้องคดีแทนโจทก์ที่ ๑ ได้

การทำหนังสือสัญญาเช่าที่ดินที่ไม่ได้จดทะเบียนการเช่าต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ย่อมมีผลฟ้องร้องบังคับคดีได้เพียง ๓ ปี ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๕๓๘ จึงเป็นการเช่าที่ไม่ต้องได้รับความเห็นชอบจากกรมการศาสนาตามข้อ ๔ ของกฎกระทรวงฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๑) ที่ออกตามความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๒๐/๒๕๕๑

โจทก์จดทะเบียนโอนที่ดินทั้ง ๑๑ แปลง ของโจทก์ให้แก่วัด ถือเป็นการขายตามประมวลรัษฎากร มาตรา ๙๑/๑ (๔) ที่ได้กระทำภายในห้าปีนับแต่วันที่โจทก์ได้มา แต่ผู้ที่โจทก์โอนที่ดินให้มีฐานะเป็นวัดตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ และเป็นการโอนให้โดยไม่มีค่าตอบแทน ทั้งที่ดินดังกล่าวติดต่อกันและอยู่ติดกับที่ดินที่ตั้งวัดใช้ในการจัดกิจกรรมของวัดและเป็นลานกีฬาของชุมชน แสดงให้เห็นถึงเจตนาของโจทก์ที่ต้องการบริจาคที่ดินเพื่อเป็นการกุศลจึงไม่ใช่การขายอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นทางค้าหรือหากำไร โจทก์จึงไม่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๙๕๔๓/๒๕๕๑

โจทก์ที่ ๒ ซื้อที่ดินพิพาทจากผู้อื่นแล้วยกให้วัดโจทก์ที่ ๑ ขณะที่โจทก์ที่ ๑ ยังไม่เป็นนิติบุคคล ต่อมาเมื่อโจทก์ที่ ๑ ได้รับการประกาศตั้งเป็นวัดเมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๑๓ โดยมีโจทก์ที่ ๒ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้เป็นเจ้าอาวาส โจทก์ที่ ๒ ก็ได้แสดงเจตนายืนยันว่าได้มีการยกที่ดินพิพาทให้แก่โจทก์ที่ ๑ ตลอดมาโดยมีการทำบันทึก

ถ้อยคำว่า โฉกที่ ๑ มีความประสงค์ขอรับโอนที่ดินพิพาทจากโฉกที่ ๒ นับแต่วันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๑๓ ถ้อยได้ว่ามีเจตนาอุทิศที่ดินพิพาทเพื่อใช้เป็นที่สร้างวัดที่ดินพิพาทยอมตกเป็นของแผ่นดินสำหรับใช้เป็นที่สำหรับสร้างวัดโฉกที่ ๑ ตามเจตนาของผู้อุทิศทันทีโดยไม่ต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนการยกให้ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๕๒๕ เมื่อสร้างวัดโฉกที่ ๑ เสร็จเรียบร้อย กระทรวงศึกษาธิการและมหาเถรสมาคมเห็นชอบให้ตั้งวัดโฉกที่ ๑ และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วเมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๑๓ ที่ดินพิพาทจึงเป็นกรรมสิทธิ์ของโฉกที่ ๑ โดยสมบูรณ์ตั้งแต่บัดนั้น เมื่อที่ดินพิพาทตกเป็นของโฉกที่ ๑ แล้วตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ.๒๕๐๕ มาตรา ๓๔ จะโอนกรรมสิทธิ์ได้ก็แต่โดยพระราชบัญญัติเท่านั้น การที่โฉกที่ ๒ มอบอำนาจให้จำเลยไปรับโอนที่ดินพิพาทมาเป็นของจำเลย จำเลยก็ไม่มีสิทธิรับโอนที่ดินพิพาทซึ่งเป็นของโฉกที่ ๑ มาเป็นกรรมสิทธิ์ของตนซึ่งมีผลทำให้การโอนที่ดินพิพาทจากจำเลยไปยังจำเลยรวมทั้ง ๑ ไม่ชอบด้วยกฎหมายไปด้วย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๑๗๗/๒๕๕๒

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ.๒๕๐๕ มิได้บัญญัติว่าที่ดินที่จะเป็นที่ธรณีสงฆ์จะต้องเป็นที่ดินมีโฉนดเท่านั้น ดังนั้น ที่ดินที่มีเพียงสิทธิครอบครองก็สามารถเป็นที่ธรณีสงฆ์ได้เมื่อมีการยกให้ที่ดินที่มีเพียงการครอบครองให้แก่วัดที่ดินดังกล่าวก็ตกเป็นที่ธรณีสงฆ์แม้ต่อมาผู้แทนของวัดซึ่งเป็นเจ้าของที่ธรณีสงฆ์ไม่ทราบว่าเป็นที่ดินดังกล่าวเป็นที่ธรณีสงฆ์ก็หาทำให้ที่ดินดังกล่าวหลุดพ้นจากการเป็นที่ธรณีสงฆ์แต่อย่างใด

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๙๓๕๙/๒๕๕๕

โฉกเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ.๒๕๐๕ และเป็นเจ้าของที่ดินธรณีสงฆ์ที่พิพาท จำเลยเช่าที่ดินของโฉกบางส่วนเพื่อปลูกบ้านอยู่อาศัย เมื่อสัญญาเช่าสิ้นสุดลง โฉกมีหนังสือบอกเลิกสัญญาและให้จำเลยและบริวารขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกจากที่ดินพิพาทแล้ว จำเลยมิได้ปฏิเสธว่าโฉกไม่ได้เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาท เท่ากับจำเลยยอมรับอำนาจการจัดการที่ดินซึ่งเป็นทรัพย์สินที่เช่าของโฉกมาตั้งแต่แรก เมื่อโฉกไม่ประสงค์ให้จำเลยเช่าที่ดินต่อไป จำเลยยังคงครอบครองและไม่ยอมขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกไปจากที่ดินพิพาท จึงเป็นการกระทำละเมิดต่อโฉก

การฟ้องคดีเพื่อขับไล่ผู้ที่อยู่ในที่ดินของวัดโฉกไม่ได้อยู่ในบังคับที่จะต้องให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเป็นผู้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ.๒๕๐๕ มาตรา ๔๐ เพราะบทบัญญัติดังกล่าวได้บัญญัติให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติมีหน้าที่ดูแลรักษาและจัดการศาสนสมบัติกลางได้แก่ทรัพย์สินของพระศาสนาซึ่งมิใช่ของวัดใดวัดหนึ่งเท่านั้น โฉกจึงมีอำนาจฟ้องขับไล่และเรียกค่าเสียหายจากจำเลย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๐๖๖๔/๒๕๕๖

เจ้าอาวาสเป็นผู้แทนของวัด มีหน้าที่บำรุงรักษาวัด การบริหารจัดการกิจการและศาสนสมบัติของวัด โฉกโดยเจ้าอาวาสจึงย่อมมีอำนาจฟ้องขับไล่ผู้ที่อยู่ในที่ดินของโฉก ซึ่งเป็นศาสนสมบัติของวัดโดยละเมิดได้ ส่วนการดูแลรักษาและจัดการศาสนสมบัติของวัดให้เป็นไปตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงนั้น เป็นเรื่องของการกำหนดวิธีการในการดูแลรักษาและจัดการศาสนสมบัติของวัด ซึ่งเป็นคนละเรื่องกับเรื่องอำนาจฟ้อง

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเป็นเพียงตัวแทนโฉกในการนำที่ดินศาสนสมบัติของวัดโฉกออกให้เช่า ซึ่งการตั้งตัวแทนให้กระทำการต่าง ๆ นั้นหาตัดสิทธิตัวการที่จะกระทำการนั้นด้วยตนเองไม่ และโฉกโดยเจ้าอาวาสมีอำนาจมอบอำนาจให้บุคคลอื่นฟ้องและดำเนินคดีแทนโฉกได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๓๘/๒๕๕๗

ภ. ทำหนังสือสัญญาบริจาคที่ดินเพื่อสร้างวัดต่อนายอำเภอและเจ้าพนักงานที่ดิน ซึ่งมีจำเลยที่ ๒ เป็นผู้ขออนุญาตสร้างวัด หากทางราชการอนุญาตให้สร้างวัด และตั้งเป็นวัดแล้ว ภ. จะจัดการโอนที่ดินให้แก่วัดภายในเวลาที่นายอำเภอกำหนด ถ้อยได้ว่า ภ. มีเจตนาอุทิศที่ดินพิพาทเพื่อใช้เป็นที่สร้างวัด ที่ดินพิพาทยอมตกเป็นของแผ่นดิน

สำหรับใช้เป็นที่สร้างวัดตามเจตนาของ ภ. โดยไม่จำเป็นต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนการยกให้ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๕๒๕

จำเลยที่ ๒ ได้รับอนุญาตให้สร้างวัดตั้งแต่ ภ. ยกที่ดินให้สร้างวัด และจำเลยทั้งสองได้ดำเนินการก่อสร้างวัดตามกฎกระทรวงและตามวัตถุประสงค์ของ ภ. ตลอดมาจนสร้างวัดได้สำเร็จ การที่ ภ. ยกที่ดินพิพาทให้สร้างวัดแปลงเจตนาของผู้ยกให้ได้ว่าให้จำเลยที่ ๒ มีอำนาจเด็ดขาดอย่างผู้มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินเพื่อสร้างวัดขึ้น โดยจำเลยที่ ๒ มิได้ครอบครองที่ดินพิพาทแทน ภ. แต่ครอบครองที่ดินสร้างวัด ที่ดินพิพาทจึงตกเป็นศาสนาสมบัติของวัดตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๔๐ (๒) และต้องตกอยู่ในบังคับของมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง จะโอนกรรมสิทธิ์กันได้ต้องกระทำโดยการออกพระราชบัญญัติ แม้โจทก์ซื้อที่ดินพิพาทมาโดยสุจริตและเสียค่าตอบแทนทั้งได้จดทะเบียนสิทธิโดยสุจริตก็ตาม โจทก์ก็ไม่มีอาจได้กรรมสิทธิ์ในที่พิพาท

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๖๕๒๗/๒๕๕๗

ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๕๔๖ บัญญัติว่า "ผู้ให้เช่าจำต้องส่งมอบทรัพย์สินซึ่งให้เช่านั้นในสภาพอันซ่อมแซมดีแล้ว" บทบัญญัติดังกล่าวเป็นการยืนยันหน้าที่ของผู้ให้เช่าในอันที่จะต้องให้ผู้เช่าได้ใช้สอยหรือได้รับประโยชน์ในทรัพย์สินที่เช่า โจทก์ในฐานะผู้ให้เช่าจึงมีหน้าที่ต้องส่งมอบที่ดินที่เช่าในสภาพที่พร้อมจะให้ผู้เช่าทำการปลูกสร้างอาคารเพื่อดำเนินธุรกิจได้มีกำหนด ๓๐ ปีตามที่ตกลงกันไว้ในสัญญา แต่ข้อเท็จจริงกลับปรากฏว่าโจทก์เพียงแจ้งให้จำเลยเข้าปลูกสร้างอาคารโดยโจทก์ยังมีได้ขอความเห็นชอบต่อกรมการศาสนาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๑๑) ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ.๒๕๐๕ ข้อ ๔ ที่ระบุว่า "การให้เช่าที่ธรณีสงฆ์ที่ปลูกนาหรือที่วัดที่กันไว้เป็นที่จัดประโยชน์ที่มีกำหนดระยะเวลาการเช่าเกินสามปี จะกระทำได้ก็ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากกรมการศาสนา" สัญญาระหว่างโจทก์และจำเลยจึงยังไม่สมบูรณ์ตามกฎหมาย และยังถือไม่ได้ว่าโจทก์ได้ส่งมอบทรัพย์สินที่เช่าตรงตามวัตถุประสงค์แห่งสัญญาเช่าแล้ว โจทก์จึงไม่อาจนำเงื่อนไขการก่อสร้างอาคารให้แล้วเสร็จภายใน ๑๐ เดือน นับแต่วันทำสัญญามาบังคับแก่จำเลยได้ จำเลยไม่ได้เป็นฝ่ายผิดสัญญา โจทก์ยังไม่มีสิทธิบอกเลิกสัญญาและไม่มีสิทธิเรียกค่าเสียหาย และตราใบที่ยังไม่มีการจดทะเบียนสิทธิการเช่า จำเลยผู้เช่ายังไม่มีหน้าที่ต้องชำระค่าเช่าให้แก่โจทก์ผู้ให้เช่า โจทก์ไม่มีสิทธิเรียกค่าเช่าจากจำเลย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๕๗๑๐/๒๕๕๘

โจทก์บรรยายฟ้องตั้งสิทธิเป็นประเด็นแห่งคดีประการแรกว่า วัด ข. เป็นเจ้าของที่ดินพิพาทและยกให้โจทก์เพียงแต่วัด ข. จดทะเบียนใส่ชื่อจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ เป็นเจ้าของแทน กับประการที่สอง จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ทำบันทึกแสดงเจตนาจะจดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทคืนให้แก่โจทก์ แต่ภายหลังไม่ปฏิบัติตาม เป็นกรณีที่โจทก์อ้างว่าจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ โต้แย้งสิทธิต้องตามหลักเกณฑ์ในการนำคดีเข้าสู่ศาลตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๕๕ โจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง ส่วนที่จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ให้การต่อสู้ว่า โจทก์มิใช่เจ้าของที่ดินพิพาท จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ซื้อที่ดินพิพาทจากวัด ข. ผู้เป็นเจ้าของ กับจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ทำบันทึกเพราะถูกข่มขู่และถูกกลั่นแกล้ง ประเด็นข้อพิพาทมิใช่มีเพียงโจทก์เป็นเจ้าของที่ดินหรือไม่เท่านั้น เพราะหากศาลวินิจฉัยว่าโจทก์มิใช่เจ้าของที่ดินพิพาท ยังมีประเด็นต้องวินิจฉัยบันทึกว่ามีผลตามกฎหมายหรือไม่ ที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๙ วินิจฉัยข้อเท็จจริงว่าโจทก์มิใช่เจ้าของที่ดินพิพาทเพราะการโอนที่ดินพิพาทซึ่งเป็นที่ธรณีสงฆ์ รัฐต้องตราเป็นพระราชบัญญัติเท่านั้น ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๓ (๒) ประกอบมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องแล้วคว้นพิพากษายกฟ้องนั้นหาชอบด้วยกระบวนการพิจารณาไม่ เพราะยังมีประเด็นต้องวินิจฉัยเกี่ยวกับบันทึกอันมีผลเกี่ยวกับเนื้อหาคดีที่ศาลต้องพิพากษาอีก ศาลฎีกาเห็นควรวินิจฉัยโดยไม่ต้องย้อนสำนวนไปให้ศาลอุทธรณ์ภาค ๙ วินิจฉัยก่อน ที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๙ ใช้ดุลพินิจขยับกวินิจฉัยว่า ที่ดินพิพาทยังเป็นของวัด ข.ตามเดิมหรือไม่นั้น เป็นปัญหาเกี่ยวกับการโอนที่ดินพิพาทซึ่งเป็นที่ธรณีสงฆ์อยู่ในบังคับตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ จึงเป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลอุทธรณ์ภาค ๙ วินิจฉัยส่วนนี้ชอบแล้ว

แม้จะรับฟังตามบันทึกว่า จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ มีหน้าที่จดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทให้แก่โจทก์ตามความประสงค์ของวัด ช. แต่เมื่อข้อเท็จจริงฟังเป็นยุติว่าวัด ช. เป็นเจ้าของที่ดินพิพาท การโอนที่ดินพิพาทซึ่งเป็นที่ธรณีสงฆ์ จะกระทำได้อีกแต่โดยรัฐต้องตราเป็นพระราชบัญญัติเท่านั้น ดังนี้ การจะบังคับให้จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ จดทะเบียนโอนโดยตรงให้แก่โจทก์ ย่อมเป็นการพ้นวิสัย จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ จึงมีหน้าที่จดทะเบียนโอนใส่ชื่อวัด ช. เป็นเจ้าของตามความเป็นจริงก่อน และจะหยิบยกอายุความได้สิทธิตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๓๘๒ มากกล่าวอ้างมิได้ เพราะมีบัญญัติห้ามไว้ในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๔ วรรคท้าย แต่ศาลจะพิพากษาในคดีนี้ มิได้เพราะเป็นการเกินคำขอต้องห้ามตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๒ วรรคหนึ่ง ขอบที่จะไปว่ากล่าวกันระหว่างวัด ช. กับจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ และเป็นเรื่องที่โจทก์จะต้องติดต่อกับวัด ช. ต่อไป ส่วนที่จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ทำบันทึกยินยอมที่จะไปโอนที่ดินพิพาทแก่โจทก์และจะไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับที่ดินพิพาทต่อไป ย่อมแสดงว่าจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ยอมรับว่าโจทก์มีสิทธิได้ดอกผลในที่ดินพิพาทด้วย กับถือว่าเจตนาสละการครอบครองและส่งมอบการครอบครองที่ดินพิพาทแก่โจทก์แล้ว เมื่อจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงดังกล่าว โจทก์จึงมีสิทธิฟ้องให้จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ชดใช้ผลผลิตยางพาราในที่ดินพิพาท และห้ามยุ่งเกี่ยวกับที่ดินพิพาทได้

❖ แนวทางการพิจารณาของกรมที่ดินเกี่ยวกับการได้มาซึ่งที่ดินของวัดวาอาราม

๑. พินัยกรรมที่ยกเฉพาะผลประโยชน์จากที่ดินให้แก่วัดเท่านั้น มิได้ประสงค์จะยกกรรมสิทธิ์ที่ดินให้ด้วย และที่ดินซึ่งวัดได้รับเพียงผลประโยชน์ในที่ดินโดยมิใช่เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์เป็นที่กัลปนา ตามนัยมาตรา ๓๓(๓) แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ดังนั้น ผู้จัดการมรดกจะขอจดทะเบียนในหัววัด ท. เป็นผู้รับประโยชน์จากที่ดินโฉนดเลขที่ ๑ ก็ให้จดทะเบียนประเภท “ที่กัลปนา” (ตอบข้อหารือสำนักงานที่ดินกรุงเทพมหานคร ที่ มท ๐๗๐๘.๔/๑๐๓๓ ลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๓๑)

๒. นาง บ. ถึงแก่กรรมได้ทำพินัยกรรมยกที่ดิน ฉ. ๑ ให้แก่วัด ป. กรรมสิทธิ์ในที่ดินดังกล่าวจึงย่อมตกให้แก่วัด ป. ทันทีที่นาง บ. ถึงแก่กรรม แม้ว่าหลังจากนั้นศาลแพ่งจะมีคำพิพากษาให้นาง ช. โอนกรรมสิทธิ์คืนให้แก่วัด แต่ก็ต้องถือว่าวัดได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินมาโดยทางมรดกตั้งแต่นาง บ. ถึงแก่กรรม และการที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืนก็ไม่ได้ทำให้กรรมสิทธิ์ในที่ดินของวัดตกเป็นของเจ้าหน้าที่เวนคืน จนกว่าจะได้มีพระราชบัญญัติเวนคืนที่ดินเสียก่อน (มาตรา ๑๖, ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ที่ใช้บังคับในขณะนั้น) ดังนั้น กรรมสิทธิ์ในที่ดินทั้งแปลงจึงยังคงเป็นของวัด ป. และเมื่อมีการเวนคืนและมีการจ่ายค่าทดแทน วัด ป. ในฐานะผู้ถือกรรมสิทธิ์ย่อมได้รับค่าทดแทน (อธิบดีเห็นชอบตามความเห็นกองทะเบียนที่ดิน (สำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน) ตามบันทึก ที่ มท ๐๗๑๐.๑/๓๓๘ ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๔๑)

๓. นาง จ. ได้ถวายที่ดินให้แก่ พระ อ. เพื่อสร้างวัดต่อมามีการสร้างวัดลงในที่ดินเสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยกระทรวงศึกษาธิการและมหาเถรสมาคมเห็นชอบให้ตั้งเป็นวัด และประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว โดยใช้ชื่อว่า วัด ว. ต่อมา พระ อ. มรณภาพโดยยังไม่ได้จดทะเบียนโอนที่ดินดังกล่าวให้แก่วัด ว. ที่ดินดังกล่าวจึงตกให้แก่วัด ว. ตามกฎหมายและถือได้ว่าเป็นกรรมได้มาโดยประการอื่นตามนัยข้อ ๙(๓) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๗ (พ.ศ. ๒๔๙๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ หากวัด ว. ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีให้ได้มาซึ่งที่ดินแปลงดังกล่าวตามนัยมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินแล้ว การจดทะเบียนโอนที่ดินแปลงนี้ให้แก่วัด ว. เพื่อให้ตรงกับข้อเท็จจริง ควรดำเนินการจดทะเบียนในประเภท “โอนเป็นที่วัด” (หนังสือกรมที่ดินตอบข้อหารือจังหวัดลพบุรี ที่ มท ๐๕๑๕/๑๙๗๒ ลงวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๔๖)

๔. การทำหนังสือยกให้ที่ดินเพื่อเป็นที่สร้างวัด แม้มิได้มีการจดทะเบียนก็ผูกพันผู้ทำสัญญาหรือทายาทหรือผู้แทนที่จะต้องปฏิบัติตามสัญญานั้น แม้ขณะยกให้ยังไม่มีวัดเกิดขึ้นก็ตาม ที่พิพาทก็ยังคงเป็นของแผ่นดินสำหรับสร้างวัดอยู่เช่นเดิมไม่เปลี่ยนแปลง และคงสภาพนี้อยู่ตลอดไปจนกว่าวัดจะสร้างเสร็จ โดยผู้จัดการมรดกจะต้อง

ปฏิบัติตามสัญญา โอนที่ดินดังกล่าวให้แก่วัดที่สร้างขึ้น การโอนดังกล่าวมิใช่เป็นการโอนตามข้อกำหนดในพินัยกรรม แต่เป็นการโอนอันเนื่องมาจากผลของสัญญาให้ที่เจ้ามรดกทำไว้ก่อนถึงแก่กรรม (ตอบข้อหารือจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ มท ๐๕๑๕/๒๓๑๖๒ ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๖, คำพิพากษาศาลฎีกา ที่ ๗๖๓๘/๒๕๓๘)

๕. ที่ดินเดิมเป็นของ นางสาว ค. ได้ขายให้นาย จ. แต่ยังมีได้จดทะเบียนโอนมาเป็นของนาย จ. เนื่องจากนาย จ. ประสงค์จะบริจาคให้แก่วัด แต่มีข้อขัดข้องบางประการไม่สามารถโอนให้วัดได้ นาย จ. จึงให้นางสาว ค. โอนที่ดินให้แก่มูลนิธิ ข. เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์แทนวัด ดังนี้ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏหลักฐานเป็นที่เชื่อได้ว่ามูลนิธิ ข. ได้ลงชื่อเป็นผู้รับโอนไว้แทนวัด ก. จริง และขณะนั้นวัดมีสภาพเป็นนิติบุคคลแล้ว ก็สามารถจดทะเบียนให้ได้ในประเภท “โอนให้ตัวการ” (ตอบข้อหารือจังหวัดยโสธร ที่ มท ๐๕๑๕/๒๔๘๖๔ ลงวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๖)

๖. วัด ก. ขอร้องวัดออกโฉนดที่ดินจากหลักฐาน น.ส.๓ จากการตรวจสอบพบว่า น.ส.๓ ดังกล่าวมีชื่อนาย ข. เป็นผู้ครอบครอง เมื่อปรากฏหลักฐานเป็นที่เชื่อได้ว่า วัด ก. เป็นผู้ซื้อที่ดินโดยลงชื่อ นาย ข. ถือครองไว้แทนวัดจริง และขณะนั้นวัดมีสภาพเป็นนิติบุคคลแล้ว ก็สามารถจดทะเบียนในประเภท “โอนให้ตัวการ” ได้ หากวัดไม่สามารถจดทะเบียนโอนให้ตัวการได้จะด้วยเหตุผลใดก็ตาม วัดก็สามารถจดทะเบียนได้มาโดยการครอบครองตามมาตรา ๑๓๖๗ แห่ง ป.พ.พ. ได้ เพราะแม้วัดจะได้มาซึ่งสิทธิครอบครองแต่การที่วัดจะนำ น.ส.๓ ที่มีชื่อนาย ข. ไปขอลอกโฉนดที่ดินได้ วัดย่อมต้องจดทะเบียนการได้มาโดยการครอบครองให้ปรากฏใน น.ส.๓ เสียก่อน ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๒๙๙ วรรคสอง (ตอบข้อหารือจังหวัดสิงห์บุรี ที่ มท ๐๕๑๕/๒๖๒๕๑ ลงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๖)

๗. วัด ก. อำเภอกำแพงแสน จังหวัดฉะเชิงเทรา ขอร้องให้ที่ดินที่อำเภอกำแพงแสน จังหวัดชุมพร จากนาย ข. เพื่อใช้เป็นที่วัด สำหรับตั้งวัด (สาขา) กรมที่ดินได้หารือสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้รับแจ้งว่า การที่วัด ก. ขอร้องให้ที่ดินสามารถกระทำได้ โดยต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน เมื่อรับให้แล้วที่ดินตกเป็นที่ธรณีสงฆ์ ตามมาตรา ๓๓ (๒) มิใช่ตกเป็นที่วัดตามมาตรา ๓๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ การขออนุญาตตั้งวัดใหม่ในที่ดินธรณีสงฆ์ของวัดอื่นจะต้องดำเนินการตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๐๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ เมื่อนายกรัฐมนตรีได้ประกาศตั้งวัดขึ้นแล้วจะต้องดำเนินการโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินบริเวณที่ตั้งวัดใหม่อันเป็นที่ธรณีสงฆ์ของวัดอื่นให้เป็นกรรมสิทธิ์ของวัดที่ประกาศตั้งใหม่ ซึ่งต้องตราเป็นพระราชบัญญัติโอนกรรมสิทธิ์ตามมาตรา ๓๔ วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ และตามกฎกระทรวงก็มิได้กำหนดหลักเกณฑ์หรือวิธีการขออนุญาตสร้างวัดหรือตั้งวัดสาขาไว้ เมื่อไม่มีกฎหมายบัญญัติให้อำนาจในการสร้างวัดสาขาหรือตั้งวัดสาขาไว้ การอนุญาตให้สร้างวัดสาขาหรือตั้งวัดสาขาไม่อาจกระทำได้ การที่วัด ก. ขอร้องให้ที่ดินสามารถกระทำได้ และมีผลเป็นที่ธรณีสงฆ์ของวัด ก. ตามมาตรา ๓๒ (๒) แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ตอบข้อหารือจังหวัดชุมพร ที่ มท ๐๕๑๕/๗๐๔๒ ลงวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๖)

๘. กรณีที่วัดได้ที่ดินมาก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินมีผลใช้บังคับ ไม่อยู่ในบังคับให้ต้องขออนุญาตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งจะต้องเป็นกรณีที่ดินที่ได้ดินมาขณะที่วัดมีสภาพเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายแล้ว แต่กรณีนี้ปรากฏข้อเท็จจริงว่าขณะที่วัดได้ที่ดินมา (ที่ดินไม่มีหลักฐาน) วัดยังไม่มีสภาพเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย ต่อมาพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ ก.) ให้วัด ซึ่งเป็นการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ให้วัดภายหลังวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินมีผลใช้บังคับ ต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (ตอบข้อหารือจังหวัดมหาสารคาม ที่ มท ๐๕๑๕/๗๐๔๑ ลงวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๖)

๙. วัด ร. ขอร้องมรดกที่ดินจากพระอธิการ ล. ซึ่งเป็นอดีตเจ้าอาวาสวัด ร. เจ้ามรดก ตามมาตรา ๑๖๒๓ แห่ง ป.พ.พ. แต่มิได้มรดกที่วัด ร. ประเด็นพิจารณาคือ พระอธิการ ล. ได้ขอลาออกจากตำแหน่งเจ้าอาวาสวัด ร. เนื่องจากชราภาพมาก มาเป็นที่ปรึกษาของวัด ร. แต่ได้ไปจำพรรษาอยู่ที่วัด น. วัดบ้านเกิด แต่ขณะเดียวกันได้

เดินทางไปมาระหว่างวัด ร. กับวัด น. และยังมาปฏิบัติศาสนกิจที่วัด ร. โดยสม่ำเสมอจนกระทั่งมรณภาพที่วัด น. กรมที่ดินได้หารือไปยังสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (กรมการศาสนา) ได้รับแจ้งว่า จากพฤติการณ์ดังกล่าวของพระอธิการ ล. ถือได้ว่าพระอธิการ ล. ยังมีภูมิลำเนาอยู่ที่วัด ร. ดังนั้นที่ดินดังกล่าวจึงควรตกได้แก่วัด ร. ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๖๒๓ (ตอบข้อหารือจังหวัดนครปฐม ที่ มท ๐๕๑๕/๑๑๘๙๒ ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๐, หนังสือสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (กรมการศาสนา) ที่ พศ ๐๐๐๑/๔๑๕๒ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๓)

๑๐. ที่ดินมีชื่อ นาง ว. ผู้ถือสิทธิครอบครองโดยมีเจตนาอุทิศให้กับวัดสำนัก ว. เพื่อใช้เป็นสถานที่สร้างวัด โดยใส่ชื่อพระ จ. เป็นผู้ถือสิทธิครอบครอง ที่ดินดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดินสำหรับใช้เป็นที่ดินสร้างวัดตามเจตนาของผู้อุทิศทันที ถึงแม้ขณะนั้นจะยังไม่มีการก่อสร้างและตั้งเป็นวัดแล้ว ที่ดินดังกล่าวก็ยังคงเป็นของแผ่นดินสำหรับสร้างวัด อยู่เช่นเดิมไม่เปลี่ยนแปลงจนกว่าวัดได้มีการสร้างและตั้งเป็นวัดแล้ว แม้ว่าวัดสำนัก ว. จะได้รับการประกาศตั้งวัด ภายหลังจากพระ จ. มรณภาพก็ไม่ได้ทำให้ที่ดินนั้นเป็นมรดกของพระ จ. ดังนั้น เมื่อต่อมาได้มีการสร้างวัดในที่ดินดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว จนกระทั่งสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้ประกาศตั้งเป็นวัดโดยใช้ชื่อว่า “สำนัก ว.” ที่ดินดังกล่าวจึงตกเป็นกรรมสิทธิ์ของวัดสำนัก ว. โดยสมบูรณ์ตั้งแต่วันประกาศตั้งเป็นวัด เมื่อวัดมาขอจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดิน ให้ดำเนินการให้วัดได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้ได้มาตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินก่อนแล้วจึงจดทะเบียนประเภท “โอนเป็นที่วัด” (ตอบข้อหารือจังหวัดสงขลา ที่ มท ๐๕๑๕/๑๑๘๙๗ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๕๐)

๑๑. พระ ร. เจ้าของที่ดินอดีตเจ้าอาวาสวัด ธ. ได้ยกที่ดินตามหลักฐาน น.ส.๓ เลขที่ ๑ เพื่อสร้างวัด ป. แต่พระ ร. ได้มรณภาพก่อนประกาศตั้งวัด ต่อมากระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศตั้งวัด ป. เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า น.ส.๓ เลขที่ ๑ เป็นที่ดินที่พระ ร. ได้ทำหนังสือสัญญายกให้ที่ดินดังกล่าวเพื่อสร้างวัด ป. และที่ดินได้ตกเป็นของแผ่นดินสำหรับสร้างวัดแล้ว พระ ร. ไม่มีสิทธิในที่ดินอีกต่อไป เมื่อกระทรวงศึกษาธิการได้เห็นชอบให้ตั้งเป็นวัด โดยใช้ชื่อว่า วัด ป. ที่ดินดังกล่าวจึงตกเป็นสิทธิของวัด ป. โดยสมบูรณ์นับแต่วันที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศตั้งวัด เมื่อที่ดินเป็นของวัด ป. แล้วจึงให้วัด ป. ยื่นคำขอจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อให้ปรากฏหลักฐานในทางทะเบียนว่ากรรมสิทธิ์ในที่ดินเป็นของวัด ป. เมื่อวัดได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้ได้มาซึ่งที่ดิน ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินแล้ว ให้ดำเนินการจดทะเบียนในประเภท “โอนเป็นที่วัด” (ตอบข้อหารือจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ มท ๐๕๑๕/๕๔๘๕ ลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒)

๑๒. วัด น. ยื่นคำขอจดทะเบียนรับให้ที่ดินจาก นาย บ. เพื่อใช้เป็น**ที่ธรณีสงฆ์** และผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะปฏิบัติราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้มีคำสั่งอนุญาตให้วัด น. รับให้ที่ดินแปลงดังกล่าวได้ แต่ยังไม่ได้จดทะเบียนให้ที่ดิน ผู้ขอทั้งสองฝ่ายได้ยื่นคำขอยกเลิกเรื่อง เพื่อนำที่ดินไปขายให้บุคคลอื่น สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้หารือกับคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยมีความเห็นว่า ที่ธรณีสงฆ์เป็นที่ซึ่งเป็นสมบัติของวัด ไม่ใช่ที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ตามมาตรา ๑๓๐๔ (๒) แห่ง ป.พ.พ. การให้ที่ดินแก่วัด เพื่อเป็นที่ธรณีสงฆ์ ต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕๒๕ แห่ง ป.พ.พ. จึงจะมีผลสมบูรณ์ตามกฎหมาย ดังนั้น เมื่อนาย บ. ผู้ให้ ยังมีได้ดำเนินการจดทะเบียนการให้ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ แม้จะมีการแสดงเจตนาโดยชัดแจ้งโดยมีการทำคำขอจดทะเบียนและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้มีคำสั่งอนุญาตแล้ว ก็ไม่มีผลทำให้การให้นั้นสมบูรณ์ตามกฎหมาย กรรมสิทธิ์ในที่ดินดังกล่าวยังคงอยู่กับนาย บ. และยังไม่ตกเป็นที่ธรณีสงฆ์ตามมาตรา ๓๓ (๒) แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แต่อย่างใด (บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การยกเลิกการรับให้ที่ธรณีสงฆ์ เรื่องเสร็จที่ ๑๕๓๔/๒๕๕๘ และหนังสือตอบข้อหารือจังหวัดกาญจนบุรี ที่ มท ๐๕๑๕.๒/๒๘๑๐๓ ลงวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๘)

๑๓. วัด ธ. นำคำสั่งศาลซึ่งสั่งให้วัด ธ. ได้มาโดยการครอบครองตามมาตรา ๑๓๘๒ แห่ง ป.พ.พ. มายื่นคำขอจดทะเบียนได้มาโดยการครอบครองที่ดินตามมาตรา ๑๓๘๒ แห่ง ป.พ.พ. จึงถือได้ว่าวัด ธ. ได้มาซึ่งที่ดินแปลงดังกล่าวโดยการครอบครองปรปักษ์ ต้องจดทะเบียนประเภทได้มาโดยการครอบครอง ตามมาตรา ๑๓๘๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มิใช่ประเภทให้ แม้วัด ธ. จะโต้แย้งว่าผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินได้ทำหนังสือ

สัญญาให้ที่ดินแก่วัด ๘. และควรจดทะเบียนประเภทให้ แต่กรณีดังกล่าวเป็นเรื่องที่ผู้จัดการมรดกต้องการยกที่ดินให้ตามหนังสือแสดงเจตนายกให้ที่ดินที่เจ้ามรดกทำไว้ ซึ่งเป็นคนละเรื่องกัน ดังนั้น กรณีนี้พนักงานเจ้าหน้าที่รับคำขอจดทะเบียนในประเภทได้มาโดยการครอบครอง ตามมาตรา ๑๓๘๒ แห่ง ป.พ.พ. และเรียกเก็บค่าธรรมเนียมร้อยละ ๒ จากราคาประเมินทุนทรัพย์ (ตอบข้อหารือจังหวัดอุทัยธานี ที่ มท ๐๕๑๕.๒/๒๔๘๐๖ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๒)

๑๔. วัด ผ. นำคำร้องและรายงานกระบวนการพิจารณาของศาลมาหรือแนวทางในการดำเนินการรับโอนที่ดิน ซึ่งข้อเท็จจริงตามรายงานกระบวนการพิจารณาของศาลสรุปได้ว่า นาย ม. ยกที่ดินให้แก่ผู้ร้องซึ่งเป็นวัด ผ. แล้วที่ดินดังกล่าวจึงตกเป็นศาสนสมบัติของวัดตาม พรบ.คณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๔๐(๒) ในทันที โดยไม่จำเป็นต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนยกให้ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๕๒๕ ผู้ร้องจึงไม่อาจร้องขอครอบครองปรปักษ์ที่ดินของตนเองได้อีก ศาลยกคำร้อง จึงรับฟังได้ว่า การที่ นาย ม. ได้แสดงเจตนายกที่ดินให้แก่วัด ผ. โดยการส่งมอบที่ดินและโฉนดที่ดินให้แก่วัด ผ. เพื่อยึดถือไว้ และยินยอมให้วัด ผ. เข้าครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินแปลงดังกล่าวตลอดมานับแต่ปี พ.ศ. ๒๔๘๘ ถือเป็นกรอุทิศที่ดินให้แก่วัด ผ. แล้ว ที่ดินย่อมตกเป็นของวัด ผ. โดยสมบูรณ์ตามกฎหมายทันทีที่นาย ม. ได้แสดงเจตนาอุทิศและมีผลให้ที่ดินแปลงดังกล่าวไม่ใช่ของนาย ม. อีกต่อไป ดังนั้น วัด ผ. ย่อมสามารถยื่นคำขอจดทะเบียนเพื่อเปลี่ยนแปลงสิทธิในที่ดินดังกล่าว และเมื่อได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ตามนัยมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินแล้ว กรณีนี้พนักงานเจ้าหน้าที่ควรดำเนินการจดทะเบียนในประเภท “โอนเป็นที่วัด” (ตอบข้อหารือจังหวัดสระบุรี ที่ มท ๐๕๑๕.๒/๒๖๓๕๗ ลงวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒)

๑๕. วัด ล. ขอได้มาซึ่งที่ดินโดยการรับให้ระหว่างภาระจ่ายยอมเพื่อเป็นที่ธรณีสงฆ์ โดยกรมที่ดินได้หาหรือสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเกี่ยวกับการขอได้มาซึ่งที่ดินของวัดระหว่างมีภาระผูกพันในอสังหาริมทรัพย์อยู่หรือไม่ ก่อนการพิจารณาอนุญาตของรัฐมนตรว่าการกระทรวงมหาดไทยจะต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานใดก่อนหรือไม่ โดยสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติแจ้งว่า ที่ดินที่มีภาระผูกพันประเภทภาระจ่ายยอมไม่ต้องห้ามในการโอนหรือรับโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินตามมาตรา ๑๓๘๗ แห่ง ป.พ.พ. ดังนั้น เพื่อประโยชน์แก่วัดและพระพุทธศาสนา จึงเห็นควรให้วัด ล. รับให้ที่ดินดังกล่าวเป็นกรรมสิทธิ์ของวัดตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (อธิบดีกรมที่ดินปฏิบัติราชการแทน) ได้อนุญาตให้วัด ล. ได้มาซึ่งที่ดินเพื่อเป็นที่ธรณีสงฆ์ได้ (บันทึกสำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๕.๒/๘๘๑ ลงวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๕, หนังสือสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ที่ พศ ๐๐๐๕/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๕)

๑๖. การให้อสังหาริมทรัพย์ซึ่งเป็นที่ดินยอมสมบูรณ์ต่อเมื่อได้ทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามมาตรา ๕๒๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่สำหรับการยกให้ที่ดินแก่วัดวาอารามได้มีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๖๓๘/๒๕๓๘, ๙๕๔๓/๒๕๕๑ และ ๗๓๘/๒๕๕๗ วินิจฉัยเป็นบรรทัดฐานสรุปได้ว่าการยกให้ที่ดินเพื่อสร้างวัด ถือได้ว่ามีเจตนาอุทิศที่ดินให้เพื่อใช้เป็นที่สร้างวัด ที่ดินย่อมตกเป็นของแผ่นดินสำหรับใช้เป็นที่สร้างวัดตามเจตนาของผู้ให้ทันที โดยไม่จำเป็นต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนยกให้ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕๒๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์อีกแต่อย่างใด เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า นาง บ. ผู้ให้ ได้ยื่นคำขอจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมและการสอบสวนสิทธิในที่ดิน (ท.ด.๑) ยกที่ดินให้เป็นที่ตั้งวัด แก้ววัด ข. ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สำนักงานที่ดิน ถือได้ว่า นาง บ. มีเจตนายกที่ดินดังกล่าวให้วัด ข. แล้ว ต่อมานาง บ. ตาย ที่ดินจึงมีใช้ทรัพย์สินมรดกของนาง บ. ที่จะตกแก่ทายาท การที่นาง บ. ผู้ให้ ได้ถึงแก่ความตายก่อนจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินให้แก่วัด ข. ที่ดินแปลงดังกล่าวย่อมผูกพันผู้จัดการมรดกของนาง บ. ผู้ตาย ที่จะต้องดำเนินการโอนที่ดินนั้นให้แก่วัดตามเจตนาเดิมของเจ้ามรดก ที่ได้ยื่นคำขอจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมและการสอบสวนสิทธิในที่ดิน (ท.ด.๑) ดังกล่าว ดังนั้น ผู้จัดการมรดกของนาง บ. เจ้ามรดก ย่อมสามารถเข้าสวมสิทธิคำขอยกให้ที่ดินของนาง บ. ให้ที่ดินแก่วัด ข. ตามเจตนาของผู้ให้ต่อไปได้ โดยไม่ต้องยกเลิกคำขอ (ตอบข้อหารือจังหวัดสระบุรี ที่ มท ๐๕๑๕.๒/๙๐๑๔ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๖)

การขอได้มาซึ่งที่ดินของมูลนิธิคริสต์จักร
ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

**การขอได้มาซึ่งที่ดินของมูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักร
ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน**

๑. กฎหมายและระเบียบปฏิบัติ

- ๑.๑ ประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๘๔
- ๑.๒ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๑๐, ๑๑๑, ๑๑๒, ๑๒๒, ๗๙๗, ๗๙๘
- ๑.๓ พระราชบัญญัติสุสานและฌาปนสถาน พ.ศ. ๒๕๒๘
- ๑.๔ กฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติสุสานและฌาปนสถาน พ.ศ. ๒๕๒๘
- ๑.๕ กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๗ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗
- ๑.๖ คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๙๕/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๖ เรื่อง การมอบอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้อธิบดีกรมที่ดิน และผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทน
- ๑.๗ หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๖๙๕๖/๒๕๐๕ ลงวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๐๕ เรื่อง มูลนิธิคณะซาลาเลเซียนแห่งประเทศไทย ขอได้มาซึ่งที่ดิน
- ๑.๘ หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๖๐๗/ว ๑๑๕๐ ลงวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๑๓ เรื่อง มูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย ขอรับให้ที่ดิน
- ๑.๙ หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๖๑๒/ว ๑๔๖๔๗ ลงวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๒๔ เรื่อง การขอได้มาซึ่งที่ดินของนิติบุคคลตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน
- ๑.๑๐ หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๐๘/ว ๒๑๑๔๓ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๓๑ เรื่อง มูลนิธิสิทธิชนไทยขออนุญาตได้มาซึ่งที่ดิน
- ๑.๑๑ หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๐๘/ว ๒๒๒๔๑ ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๓๑ เรื่อง มูลนิธิภคินีซาลาเลเซียนแห่งประเทศไทย ขอรับโอนที่ดิน
- ๑.๑๒ หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๗๑๐/ว ๑๐๑๐ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๓๔ เรื่อง การขอได้มาซึ่งที่ดินของนิติบุคคลตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน
- ๑.๑๓ หนังสือกรมที่ดิน ด่วนมาก ที่ มท ๐๖๑๐/ว ๒๐๓๐๐ ลงวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๓๕ เรื่อง การขอได้มาซึ่งที่ดินของมูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักร
- ๑.๑๔ หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๖๑๐/ว ๓๕๔๒๔ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๓๕ เรื่อง การจดทะเบียนให้ได้มาซึ่งที่ดินของมูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักรตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน
- ๑.๑๕ หนังสือกรมที่ดิน ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๗๑๐/ว ๐๖๒๓๒ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒ เรื่อง การยกเว้นภาษีเงินได้และภาษีธุรกิจเฉพาะสำหรับการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินโดยไม่มีค่าตอบแทนให้แก่วัดวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก หรือมัสยิด
- ๑.๑๖ หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๑๐/ว ๐๒๖๗๔ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๔๓ เรื่อง การขอได้มาซึ่งที่ดินของนิติบุคคลตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน
- ๑.๑๗ หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๒๘/ว ๑๓๗๗๘ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ เรื่อง การขอให้ได้มาซึ่งที่ดินของมูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักร
- ๑.๑๘ หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๕/ว ๓๕๔๓๕ ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ เรื่อง ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนโอนอสังหาริมทรัพย์ให้แก่มูลนิธิหรือสมาคมที่ได้รับประกาศให้เป็นองค์การกุศลสาธารณะ

๑.๑๙ หนังสือกรมที่ดิน ด่วนมาก ที่ มท ๐๕๑๕/ว ๘๑๙๐ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๖ เรื่อง การขอได้มาซึ่งที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

๒. หลักเกณฑ์การขอได้มาซึ่งที่ดินของมูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักร ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

มูลนิธิที่จะขอได้มาซึ่งที่ดิน จะต้องเป็นมูลนิธิที่ดำเนินการหรือมีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับศาสนาคริสต์ ไม่ว่าจะป็นนิกายใดในคริสต์ศาสนา และจะต้องเป็นมูลนิธิที่มีสภาพเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายแล้ว

๓. ความหมายของมูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักร

มูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักร หมายถึง มูลนิธิที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยมูลนิธิดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับศาสนาคริสต์ ไม่ว่าจะนิกายใด หรือดำเนินการกิจการเกี่ยวกับการเผยแพร่ศาสนาคริสต์อยู่ด้วย ทั้งนี้ แม้จะไม่ระบุวัตถุประสงค์ให้ปรากฏชัดแจ้งก็ตาม เช่น อาจเป็นเพียงให้การศึกษาทางศาสนา เป็นต้น

๔. ผู้แทนของมูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักร

พิจารณาจากตราสารหรือข้อบังคับของมูลนิธิว่า มอบให้ผู้ใดเป็นผู้แทนของมูลนิธิในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมให้ได้มาซึ่งที่ดินของมูลนิธิ ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

๕. การอนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดิน

รัฐมนตรีได้มอบอำนาจการสั่งอนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดินของมูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักร ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ดังนี้

กรณีที่ดินอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร	ให้อธิบดีกรมที่ดินเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทน
กรณีที่ดินอยู่ในเขตจังหวัดอื่น	ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทน
กรณีที่เห็นว่าไม่ควรอนุญาต	ให้เสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อพิจารณาสั่งการ

๖. หลักเกณฑ์การพิจารณาของเจ้าหน้าที่

เมื่อมีผู้มายื่นคำขอให้ได้มาซึ่งที่ดินในนามมูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักรให้เจ้าหน้าที่พิจารณา ดังนี้

๑. มูลนิธิดังกล่าวต้องมีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับคริสต์ศาสนา เช่น การเผยแพร่ศาสนาคริสต์
๒. แม้ว่าจะวัตถุประสงค์ไม่ได้ระบุไว้อย่างชัดเจนว่าเผยแพร่ศาสนาคริสต์ แต่การดำเนินการอาจมีส่วนเกี่ยวข้องกัน เช่น มีคณะกรรมการเป็นนักบวช แม่ชี (หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๖๐๗/ว ๑๑๕๐ ลงวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๑๓ เรื่อง มูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย ขอรับให้ที่ดิน และหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๐๘/ว ๒๒๒๔๑ ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๓๑ เรื่อง มูลนิธิภคินีชาวเลเขียนแห่งประเทศไทย ขอรับโอนที่ดิน)
๓. ได้รับเงินอุดหนุนจากองค์กรทางด้านศาสนาคริสต์จากต่างประเทศหรือไม่
๔. มีการให้ทุนการศึกษาเฉพาะนักเรียนผู้นับถือศาสนาคริสต์เท่านั้น หรือเป็นส่วนใหญ่ แต่นักเรียนผู้นับถือศาสนาอื่นจะไม่ได้รับทุน หรือได้รับเป็นเพียงบางรายเท่านั้น
๕. ดูจากตราสารของมูลนิธิในเรื่องการเลิกกิจการของมูลนิธิว่า ถ้าเลิกแล้วทรัพย์สินต่าง ๆ ตลอดจนงานดำเนินการต่อไปให้ตกแก่มูลนิธิใด และมูลนิธิดังกล่าวเป็นมูลนิธิที่ดำเนินการเกี่ยวกับคริสต์จักรหรือไม่
๖. ให้พนักงานเจ้าหน้าที่สอบสวนผู้ขอให้ชัดเจนว่าที่ดินที่ขอได้มาแต่ละแปลงเพื่อใช้ประโยชน์อย่างไร เช่น โรงเรียน โบสถ์ โรงพยาบาล เป็นต้น

๗. หลักฐานที่ใช้ประกอบการพิจารณากรณีมูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักรขอได้มาซึ่งที่ดิน

๗.๑ หลักฐานการจดทะเบียนเป็นมูลนิธิ (แบบ ม.น.๒) ฉบับแรก หากมีการเปลี่ยนแปลงหลายครั้ง ให้นำครั้งสุดท้ายประกอบเรื่องด้วย และต้องระบุรายชื่อคณะกรรมการชุดปัจจุบันด้านหลัง หากไม่ระบุมูลนิธิต้องจัดทำบัญชีรายชื่อดังกล่าวประกอบการพิจารณา

๗.๒ ตราสารหรือข้อบังคับ

๗.๓ รายงานการประชุมของคณะกรรมการมูลนิธิ เกี่ยวกับที่ดินที่ขอได้มาโดยคณะกรรมการของมูลนิธิที่เข้าประชุม ต้องลงนามให้ครบถ้วน หากใช้รายงานการประชุมแทนหนังสือมอบอำนาจให้เจ้าพนักงานที่ดินสั่งการ พร้อมเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการมอบอำนาจตามระเบียบด้วย

๗.๔ กรณีขอได้มาซึ่งที่ดินเพื่อใช้เป็นที่สุสาน ต้องมีใบอนุญาตให้จัดตั้งสุสานประกอบการพิจารณา

๗.๕ บัญชีรายรับ-รายจ่าย การดำเนินการในรอบปีที่ผ่านมา

๗.๖ บัญชีที่ดินเดิมที่มูลนิธิได้รับอนุญาตแล้ว พร้อมแจ้งการใช้ประโยชน์ในที่ดินดังกล่าว

๗.๗ สำเนาหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแปลงที่ขออนุญาตและแปลงที่มูลนิธิถือครองอยู่ หากได้มาก่อนประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ ก็ให้ส่งสำเนาใบไต่สวน สำเนา น.ส.๑ หรือ น.ส.๑ ก. ประกอบการพิจารณา

๗.๘ กรณีเป็นการขยายพื้นที่เดิมหรือเป็นทางเข้าออกให้แสดงแผนผังการต่อรูปแผนที่ที่ดินเดิมกับที่ดินแปลงที่ขอใหม่ให้ชัดเจน

๗.๙ หลักฐานของผู้โอน เช่น บัตรประจำตัวประชาชน ทะเบียนสมรส ใบสำคัญการหย่า ใบมรณบัตร

๗.๑๐ หนังสือยินยอมให้ทำนิติกรรมของคู่สมรส ทั้งชอบและมีชอบด้วยกฎหมาย ถ้าเป็นสินส่วนตัวให้แนบหลักฐานประกอบ และกรณีเป็นโสดให้บันทึกโสด

๗.๑๑ หนังสือมอบอำนาจให้ทำนิติกรรม (ถ้ามี)

๗.๑๒ หลักฐานการปิดประกาศ (ถ้ามี)

๗.๑๓ คำพิพากษาหรือคำสั่งศาล และหลักฐานแสดงว่าคดีถึงที่สุด ในกรณีโอนตามคำพิพากษา หรือคำสั่งศาล

๘. ขั้นตอนการดำเนินการของเจ้าหน้าที่

ให้ดำเนินการตามหนังสือกรมที่ดิน ด่วนมาก ที่ มท ๐๕๑๕/ว ๘๑๙๐ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๖ ดังนี้

๘.๑ กรณีที่ดินอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร

๘.๑.๑ เมื่อมีการยื่นคำขอให้ได้มาซึ่งที่ดินของมูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักร ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน เช่น รับให้ ชื่อ รัชมรดก ได้มาโดยการครอบครอง ออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ฯลฯ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบหลักฐาน สอบสวนผู้ขอให้ชัดเจนว่า ที่ดินที่ขอได้มาแต่ละแปลงเพื่อใช้ประโยชน์อย่างไร เช่น โบสถ์ โรงเรียน สถานที่อยู่กรรม เป็นต้น พร้อมทั้งบันทึกถ้อยคำผู้ขอตามแบบที่กำหนดในหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๑๐/ว ๐๒๖๗๔ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๔๓

กรณีมูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักรขอได้มาซึ่งที่ดิน เมื่อรวมกับที่ดินที่มีอยู่เดิมแล้วเกินกว่า ๕๐ ไร่ ให้ดำเนินการเพิ่มเติม ดังนี้

(๑) เจ้าหน้าที่จะต้องพิจารณากันกรองโดยละเอียดถึงเหตุผลความจำเป็นเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ในที่ดินที่มูลนิธิขอได้มานั้นว่า มีเหตุผลและความจำเป็นมากน้อยเพียงใด การใช้ประโยชน์เหมาะสมกับสภาพที่ดิน และจำนวนเนื้อที่ดินที่ขอให้ได้มานั้นหรือไม่ อย่างไร โดยบันทึกข้อพิจารณากันกรองดังกล่าวไว้ในบันทึกถ้อยคำการสอบสวนมูลนิธิให้แจ้งชัด

(๒) ให้มูลนิธิแสดงโครงการเพื่อให้เห็นว่า มูลนิธินั้นมีความสามารถทำประโยชน์ในที่ดินที่ขอได้มาใหม่ ได้อย่างจริงจังตรงตามที่ขออนุญาต เช่น เสนอโครงการความเป็นไปได้ในการใช้ประโยชน์ในที่ดิน พร้อมทั้งแบบหรือแผนผังประกอบรวมเรื่อง

(๓) ถ้ามูลนิธิใดมีที่ดินอยู่แล้ว และขอให้ได้มาซึ่งที่ดินแปลงใหม่ ต้องให้มูลนิธิชี้แจงว่าได้ทำประโยชน์ในที่ดินที่มีอยู่แล้วตรงตามที่ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีหรือไม่ อย่างไร ให้ทำบัญชีรายละเอียดของที่ดินแต่ละแปลงที่มูลนิธิมีอยู่ หากมูลนิธิใช้ประโยชน์ในที่ดินที่มีอยู่แล้วไม่ตรงตามที่ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี ก็ให้เจ้าหน้าที่บันทึกรายละเอียดถึงสาเหตุที่ไม่ใช้ประโยชน์ตามที่ได้รับอนุญาตไว้ให้แจ้งชัดแล้วรวมเรื่องเพื่อเสนอรัฐมนตรีประกอบการพิจารณาการขอได้มาซึ่งที่ดินของมูลนิธิแปลงใหม่ในคราวเดียวกัน

(๔) มูลนิธิได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีให้ได้มาซึ่งที่ดินแปลงใดแล้วหากยังไม่ได้จดทะเบียนรับโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินมาเป็นของมูลนิธิ ให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำการสอบสวนแจ้งให้มูลนิธิไปดำเนินการจดทะเบียนรับโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินให้เสร็จเรียบร้อยก่อนแล้วจึงมาดำเนินการขอได้มาซึ่งที่ดินแปลงใหม่

กรณีมูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักรขอได้มาซึ่งที่ดิน เมื่อรวมกับที่ดินที่มีอยู่เดิมแล้วมีจำนวนเนื้อที่เกินกว่า ๑๐๐ ไร่ นอกจากจะต้องดำเนินการตามนัยข้อ ๑ และข้อ ๒ ของหนังสือกรมที่ดิน ส่วนมาก ที่ มท ๐๖๑๐/ว ๒๐๓๐๐ ลงวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๓๕ แล้ว เจ้าหน้าที่ต้องแจ้งให้มูลนิธิทราบว่าการขอได้มาซึ่งที่ดินแปลงใหม่จะต้องใช้ประโยชน์เฉพาะกิจการทางด้านศาสนา หรือใช้เพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม เช่น เป็นที่สร้างโรงเรียน โรงพยาบาล เพื่อให้บริการแก่บุคคลทั่วไป เป็นต้น เท่านั้น หากมูลนิธิใช้ประโยชน์ในที่ดินเป็นอย่างอื่นแล้วก็อาจจะไม่ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีให้ได้มาซึ่งที่ดินแปลงใหม่ โดยให้บันทึกการชี้แจงดังกล่าวไว้ในบันทึกการสอบสวนของมูลนิธิรวมเรื่องเพื่อใช้ประกอบการพิจารณา

กรณีเป็นการซื้อที่ดินให้สอบสวนว่าได้เงินมาอย่างไร หรือด้วยวิธีใด มีผลกระทบต่อฐานะทางการเงินของนิติบุคคลนั้นหรือไม่ มากน้อยเพียงใด หากเงินที่ซื้อได้มาจากการบริจาคให้ระบุผู้บริจาค หากเป็นองค์การต่างประเทศ เป็นผู้บริจาค มีความสัมพันธ์อย่างไรกับมูลนิธิ และมูลนิธิได้รับผลตอบแทนจากองค์การฯ หรือไม่ อย่างไร

๘.๑.๒ หากเห็นว่าอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะดำเนินการให้ได้ ให้สำนักงานที่ดินที่รับคำขอดำเนินการ ดังนี้

(๑) สอบถามข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมไปยังสำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน กรมที่ดิน ทางระบบงานจัดเก็บข้อมูลทางทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน (M๘๔) โดยพิมพ์บัญชีตรวจสอบข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ฉบับหัวสำนักงานที่ดินจากระบบงานจัดเก็บข้อมูลฯ โดยให้เจ้าหน้าที่ลงนามรับรองการตรวจสอบเสร็จแล้วสแกนบัญชีตรวจสอบข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมส่งให้สำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน กรมที่ดิน ตรวจสอบทางระบบงานจัดเก็บข้อมูลทางทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน (M๘๔) (คู่มือฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ผู้ใช้ระบบงาน : ระบบงานจัดเก็บข้อมูลทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา หน้าที่ ๑)

(๒) เมื่อสำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน กรมที่ดิน ได้รับข้อมูลการตรวจสอบที่ดินเดิมจากสำนักงานที่ดินทางระบบงานจัดเก็บข้อมูลทางทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน (M๘๔) แล้ว ให้ตรวจสอบข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมซึ่งจัดเก็บที่กรมที่ดินว่ามีข้อมูลตรงกันหรือไม่ หากไม่ถูกต้องตรงกันให้สำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน กรมที่ดิน แจ้งสำนักงานที่ดินที่รับคำขอดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องครบถ้วนก่อน แล้วจึงพิมพ์บัญชีตรวจสอบข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ฉบับหัวสำนักงานมาตรฐานการทะเบียนที่ดินจากระบบงานจัดเก็บข้อมูลฯ โดยให้เจ้าหน้าที่ลงนามรับรองการตรวจสอบเสร็จแล้วสแกนบัญชีตรวจสอบข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมส่งให้สำนักงานที่ดินกรุงเทพมหานคร หรือสำนักงานที่ดินกรุงเทพมหานครสาขา ทางระบบงานจัดเก็บข้อมูลทางทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน (M๘๔) (คู่มือฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ผู้ใช้ระบบงาน : ระบบงานจัดเก็บข้อมูลทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา หน้าที่ ๑)

***อนึ่ง หากระบบงานจัดเก็บข้อมูลทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนาฯ มีข้อขัดข้องไม่สามารถสแกนบัญชีตรวจสอบข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมส่งทางระบบงานฯ ได้ ให้ดำเนินการจัดส่งโดยทางโทรสารหรือโดยวิธีอื่นโดยอนุโลม

๘.๑.๓ สำนักงานที่ดินที่รับคำขอประสานงานกับผู้อำนวยการเขตที่ดินตั้งอยู่เพื่อออกไปทำการตรวจสอบข้อเท็จจริงว่า ที่ดินดังกล่าวมีสภาพเหมาะสมกับการประกอบศาสนกิจหรือไม่ เพียงใด โดยให้แสดงความเห็นพร้อมทั้งเหตุผลในการให้ความเห็นประกอบการพิจารณา

๘.๑.๔ เมื่อได้รับบัญชีตรวจสอบข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมจากสำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน กรมที่ดิน และผลการตรวจสอบข้อเท็จจริง และความเห็นพร้อมทั้งเหตุผลในการให้ความเห็นจากผู้อำนวยการเขตแล้ว ให้ส่งเรื่องให้กรมที่ดินเพื่อพิจารณาขออนุญาตอธิบดีในฐานะปฏิบัติราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยต่อไป

๘.๑.๕ เมื่อกรมที่ดินรับเรื่องแล้วให้เจ้าหน้าที่พิจารณาเสนออธิบดีในฐานะปฏิบัติราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยส่งอนุญาต โดยมีเงื่อนไขตามหนังสือกรมที่ดิน ด่วนมาก ที่ มท ๐๖๑๐/ว ๒๐๓๐๐ ลงวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๓๕ ข้อ ๑ - ข้อ ๔ ซึ่งมูลนิธิต้องปฏิบัติตาม

๘.๑.๖ กรณีตรวจสอบพบว่ามีเอกสารออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน หรือได้จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมให้มูลนิธิ รับโอนที่ดินไป โดยไม่ได้ขออนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ให้แจ้งมูลนิธิดำเนินการยื่นคำขอให้ได้มาซึ่งที่ดินดังกล่าว ตาม ๘.๑.๑ - ๘.๑.๔ และให้แจ้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องชี้แจงเหตุผลที่ได้ดำเนินการจดทะเบียนหรือออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินไปโดยไม่ได้รับอนุญาตแล้วสรุปเรื่องเสนออธิบดีในฐานะปฏิบัติราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อพิจารณาส่งอนุญาตย้อนหลังให้เป็นการถูกต้อง

๘.๑.๗ เมื่อมีคำสั่งอนุญาตแล้ว ให้ส่งเรื่องคืนสำนักงานที่ดินกรุงเทพมหานคร

๘.๑.๘ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหนังสือแจ้งผู้ขอเพื่อให้ไปดำเนินการต่อไป

๘.๑.๙ ในการจดทะเบียน พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องระบุงบการใช้ประโยชน์ในที่ดินต่อจากชื่อมูลนิธิ เช่น “มูลนิธิ..... (เพื่อการศึกษาของโรงเรียน.....)” ลงในเอกสารเกี่ยวกับการจดทะเบียนและสารบัญจดทะเบียน

๘.๑.๑๐ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้แจกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน หรือจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมให้มูลนิธิรับโอนที่ดิน หรือส่งอนุญาตย้อนหลังแล้ว ให้รายงานกรมที่ดินทราบ ตามบัญชีทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศึกษา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ตามหนังสือกรมที่ดิน ด่วนมาก ที่ มท ๐๕๑๕/ว ๘๑๙๐ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๖

๘.๑.๑๑ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ติดตามตรวจสอบที่ดินของมูลนิธิที่ได้รับอนุญาตแล้วว่าได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขหรือไม่ หากตรวจพบว่ามูลนิธิไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข ให้แจ้งมูลนิธิทราบเพื่อดำเนินการจำหน่ายที่ดินภายในกำหนดเวลา ๑ ปี นับแต่วันไม่ใช้หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขโดยการจำหน่ายที่ดินของมูลนิธิจะต้องขออนุญาตอธิบดีกรมที่ดินก่อน

สำหรับระยะเวลาการตรวจสอบที่ดิน ให้ดำเนินการ ดังนี้

- กรณีเป็นที่ดินซึ่งได้รับอนุญาตครบ ๑ ปีแล้ว ให้ตรวจสอบได้ทันที และรายงานผลให้กรมที่ดินทราบภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่มีหนังสือตรวจสอบ

- กรณีเป็นที่ดินซึ่งได้รับอนุญาตไม่ครบ ๑ ปี ให้ตรวจสอบเมื่อครบกำหนด ๑ ปี และรายงานผลให้กรมที่ดินทราบภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันครบกำหนด ๑ ปี

(หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๒๘/ว ๑๓๗๗๘ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕)

๘.๒ กรณีที่ดินอยู่ในเขตจังหวัดอื่น

๘.๒.๑ เมื่อมีการยื่นคำขอได้มาซึ่งที่ดินของมูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักร ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน เช่น รับให้ ชื่อ รับมรดก ได้มาโดยการครอบครอง ออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ฯลฯ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบหลักฐานและสอบสวนบันทึกถ้อยคำผู้ขอตามแบบที่กำหนดในหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๑๐/ว ๐๒๖๗๔ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๔๓

สำหรับกรณีมูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักร ขอได้มาซึ่งที่ดิน เมื่อรวมกับที่ดินที่มีอยู่เดิมแล้ว เกินกว่า ๕๐ ไร่ ให้ดำเนินการเพิ่มเติม ดังนี้

(๑) เจ้าหน้าที่จะต้องพิจารณากลับกรองโดยละเอียดถึงเหตุผลความจำเป็นเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ในที่ดินที่มูลนิธิขอได้มานั้นว่า มีเหตุผลและความจำเป็นมากน้อยเพียงใด การใช้ประโยชน์เหมาะสมกับสภาพที่ดินและจำนวนเนื้อที่ดินที่ขอให้ได้มานั้นหรือไม่ อย่างไร โดยบันทึกข้อพิจารณากลับกรองดังกล่าวไว้ในบันทึกการสอบสวนมูลนิธิให้แจ้งชัด

(๒) ให้มูลนิธิแสดงโครงการเพื่อให้เห็นว่า มูลนิธินั้นมีความสามารถทำประโยชน์ในที่ดินที่ขอได้มาใหม่ ได้อย่างจริงจังตรงตามที่ขออนุญาต เช่น เสนอโครงการความเป็นไปได้ในการใช้ประโยชน์ในที่ดิน พร้อมทั้งแบบหรือแผนผังประกอบรวมเรื่อง

(๓) ถ้ามูลนิธิเดิมมีที่ดินอยู่แล้ว และขอให้ได้มาซึ่งที่ดินแปลงใหม่ต้องให้มูลนิธิชี้แจงว่าได้ทำประโยชน์ในที่ดินที่มีอยู่แล้วตรงตามที่ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีหรือไม่ อย่างไร ให้ทำบัญชีรายละเอียดของที่ดินแต่ละแปลงที่มูลนิธิมีอยู่ หากมูลนิธิใช้ประโยชน์ในที่ดินที่มีอยู่แล้ว ไม่ตรงตามที่ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี ก็ให้เจ้าหน้าที่บันทึกรายละเอียดถึงสาเหตุที่ไม่ใช้ประโยชน์ตามที่ได้รับอนุญาตไว้ให้แจ้งชัดแล้วรวมเรื่องเพื่อเสนอรัฐมนตรีประกอบการพิจารณาการขอได้มาซึ่งที่ดินของมูลนิธิแปลงใหม่ในคราวเดียวกัน

(๔) มูลนิธิได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีให้ได้มาซึ่งที่ดินแปลงใดแล้ว หากยังไม่ได้จดทะเบียนรับโอนที่ดินมาเป็นของมูลนิธิ ให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำการสอบสวนแจ้งให้มูลนิธิไปดำเนินการจดทะเบียนรับโอนที่ดินให้เสร็จเรียบร้อยก่อน แล้วจึงมาดำเนินการขอได้มาซึ่งที่ดินแปลงใหม่

กรณีมูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักรขอได้มาซึ่งที่ดิน เมื่อรวมกับที่ดินที่มีอยู่เดิมแล้วมีจำนวนเนื้อที่เกินกว่า ๑๐๐ ไร่ นอกจากจะต้องดำเนินการตามนัยข้อ ๑ และข้อ ๒ ของหนังสือกรมที่ดิน ด่วนมาก ที่ มท ๐๖๑๐/ว ๒๐๓๐๐ ลงวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๓๕ แล้ว เจ้าหน้าที่ต้องชี้แจงให้มูลนิธิทราบว่าการขอได้มาซึ่งที่ดินแปลงใหม่ จะต้องใช้ประโยชน์เฉพาะกิจการทางด้านศาสนา หรือใช้ประโยชน์ต่อส่วนรวม เช่น เป็นที่สร้างโรงเรียน โรงพยาบาล เพื่อให้บริการแก่บุคคลทั่วไป เป็นต้น เท่านั้น หากมูลนิธิใช้ประโยชน์ในที่ดินเป็นอย่างอื่นแล้วก็จะอาจจะไม่ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีให้ได้มาซึ่งที่ดินแปลงใหม่ โดยให้บันทึกการชี้แจงดังกล่าวไว้ในบันทึกการสอบสวนของมูลนิธิรวมเรื่องเพื่อประกอบการพิจารณา

กรณีเป็นการซื้อที่ดินให้สอบสวนว่าได้เงินมาอย่างไร หรือด้วยวิธีใด มีผลกระทบต่อฐานะทางการเงินของนิติบุคคลนั้นหรือไม่มากน้อยเพียงใด หากเงินที่ซื้อได้มาจากการบริจาค ให้ระบุผู้บริจาค หากเป็นองค์กรต่างประเทศ เป็นผู้บริจาค มีความสัมพันธ์อย่างไรกับมูลนิธิ และมูลนิธิได้รับผลตอบแทนจากองค์กรฯ หรือไม่ อย่างไร

๘.๒.๒ หากเห็นว่าอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะดำเนินการให้ได้ ให้สำนักงานที่ดินที่รับคำขอดำเนินการ ดังนี้

(๑) สอบถามข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมไปยังสำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน กรมที่ดิน ทางระบบงานจัดเก็บข้อมูลทางทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน (M๘๔) โดยพิมพ์บัญชีตรวจสอบข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินฉบับหัวสำนักงานที่ดินจากระบบงานจัดเก็บข้อมูลฯ โดยให้เจ้าหน้าที่ลงนามรับรองการตรวจสอบเสร็จแล้วสแกนบัญชีตรวจสอบข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมส่งให้สำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน กรมที่ดิน ตรวจสอบทางระบบงานจัดเก็บข้อมูลทางทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน (M๘๔) (คู่มือฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ผู้ใช้ระบบงาน : ระบบงานจัดเก็บข้อมูลทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา หน้า ๑)

(๒) เมื่อสำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน กรมที่ดิน ได้รับข้อมูลการตรวจสอบที่ดินเดิมจากสำนักงานที่ดินทางระบบงานจัดเก็บข้อมูลทางทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่ง

ประมวลกฎหมายที่ดิน (M๘๔) แล้ว ให้ตรวจสอบข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมซึ่งจัดเก็บที่กรมที่ดินว่ามีข้อมูลตรงกันหรือไม่ หากไม่ถูกต้องตรงกันให้สำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน กรมที่ดิน แจ้งสำนักงานที่ดินที่รับคำขอดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องครบถ้วนก่อน เสร็จแล้วจัดพิมพ์บัญชีตรวจสอบข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมของนิติบุคคลเพื่อการศึกษา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ฉบับที่สำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดินจากระบบงานจัดเก็บข้อมูลฯ โดยให้เจ้าหน้าที่ลงนามรับรองการตรวจสอบเสร็จแล้วสแกนบัญชีตรวจสอบข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมส่งให้สำนักงานที่ดินจังหวัด สำนักงานที่ดินจังหวัดสาขา หรือสำนักงานที่ดินส่วนแยกทางระบบงานจัดเก็บข้อมูลทางทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศึกษา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน (M๘๔) (คู่มือฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ผู้ใช้ระบบงาน : ระบบงานจัดเก็บข้อมูลทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศึกษา หน้าที่ ๑)

***อนึ่ง หากระบบงานจัดเก็บข้อมูลทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศึกษาฯ มีข้อขัดข้องไม่สามารถสแกนบัญชีตรวจสอบข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมส่งทางระบบงานฯ ได้ ให้ดำเนินการจัดส่งโดยทางโทรสารหรือโดยวิธีอื่นโดยอนุโลม

๘.๒.๓ สำนักงานที่ดินที่รับคำขอประสานงานกับนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอท้องที่ ซึ่งที่ดินตั้งอยู่เพื่อออกไปทำการตรวจสอบข้อเท็จจริงว่าที่ดินดังกล่าวมีสภาพเหมาะสมกับการประกอบศาสนกิจหรือไม่เพียงใด โดยให้แสดงความเห็นพร้อมทั้งเหตุผลในการให้ความเห็นประกอบการพิจารณา

๘.๒.๔ เมื่อได้รับบัญชีตรวจสอบข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมจากสำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน กรมที่ดิน และผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงและความเห็นพร้อมทั้งเหตุผลในการให้ความเห็นจากอำเภอหรือกิ่งอำเภอแล้ว ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) กรณีสำนักงานที่ดินจังหวัดรับคำขอ ให้เสนอเรื่องต่อผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะปฏิบัติราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อพิจารณาสั่งการ

(๒) กรณีสำนักงานที่ดินจังหวัดสาขา หรือสำนักงานที่ดินส่วนแยกรับคำขอ ให้ส่งเรื่องให้สำนักงานที่ดินจังหวัดเพื่อเสนอเรื่องต่อผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะปฏิบัติราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อพิจารณาสั่งการ

๘.๒.๕ กรณีตรวจสอบพบว่ามีกรออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน หรือได้จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมให้มูลนิธิรับโอนที่ดินไปโดยไม่ได้ขออนุญาตจากรัฐมนตรีฯ ให้แจ้งมูลนิธิดำเนินการยื่นคำขอให้ได้มาซึ่งที่ดินดังกล่าวตาม ๘.๒.๑ - ๘.๒.๔ และให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องชี้แจงเหตุผลที่ได้ดำเนินการจดทะเบียนหรือออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินไปโดยไม่ได้รับอนุญาต แล้วสรุปเรื่องเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะปฏิบัติราชการแทนรัฐมนตรีฯ เพื่อพิจารณาสั่งอนุญาตย้อนหลังให้เป็นการถูกต้องต่อไป

๘.๒.๖ เมื่อมีคำสั่งอนุญาตแล้ว ให้ดำเนินการ ดังนี้

ให้สำนักงานที่ดินจังหวัดรายงานผลการสั่งอนุญาตโดยพิมพ์รายงานผลการสั่งอนุญาตจากระบบงานจัดเก็บข้อมูลทางทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศึกษา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน (M๘๔) และดำเนินการตามหนังสือกรมที่ดิน ด่วนมาก ที่ มท ๐๕๑๕/ว ๘๑๙๐ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๖ ให้กรมที่ดินทราบภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่สั่งอนุญาตแล้วแจ้งผู้ขอมาดำเนินการต่อไป เพื่อให้กรมที่ดินรวบรวมรายงานผลการสั่งอนุญาตให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยทราบ

๘.๒.๗ ในการจดทะเบียน พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องระบุงการใช้ประโยชน์ในที่ดินต่อจากข้อมูลนิติ เช่น “มูลนิธิ.....(เพื่อการศึกษาของโรงเรียน.....)” ลงในเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจดทะเบียนและสารบัญชีจดทะเบียน

๘.๒.๘ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้แจกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินหรือจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมให้มูลนิธิรับโอนที่ดินหรือสั่งอนุญาตย้อนหลังแล้ว ให้จังหวัดรายงานกรมที่ดินทราบ ตามบัญชีทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศึกษา

ศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ตามหนังสือกรมที่ดิน ด่วนมาก ที่ มท ๐๕๑๕/ว ๘๑๙๐ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๖

๘.๒.๙ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ติดตามตรวจสอบที่ดินของมูลนิธิต่างๆที่ได้รับอนุญาตแล้วว่าได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขหรือไม่ หากตรวจพบว่ามูลนิธิไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข ให้แจ้งมูลนิธิทราบเพื่อดำเนินการจำหน่ายที่ดินภายในกำหนดเวลา ๑ ปี นับแต่วันไม่ใช้หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข โดยการจำหน่ายที่ดินของมูลนิธิจะต้องขออนุญาตอธิบดีกรมที่ดินก่อนสำหรับระยะเวลาการตรวจสอบที่ดิน ให้ดำเนินการ ดังนี้

- กรณีเป็นที่ดินซึ่งได้รับอนุญาตครบ ๑ ปีแล้ว ให้ตรวจสอบได้ทันที และรายงานผลให้กรมที่ดินทราบภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่มีหนังสือตรวจสอบ

- กรณีเป็นที่ดินซึ่งได้รับอนุญาตไม่ครบ ๑ ปี ให้ตรวจสอบเมื่อครบกำหนด ๑ ปี และรายงานผลให้กรมที่ดินทราบภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันครบกำหนด ๑ ปี

(หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๒๘/ว ๑๓๗๗๘ ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๕)

๙. กรณีมูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักรขอเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ในที่ดินเป็นอย่างอื่นไม่ตรงตามที่อนุญาตไว้

มูลนิธิจะต้องขออนุญาตเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ในที่ดินต่อรัฐมนตรี เมื่อรัฐมนตรีอนุญาตแล้ว จึงจะเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ในที่ดินเป็นอย่างอื่นได้ และให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการ ดังนี้

๙.๑ กรณีที่ดินอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร

๙.๑.๑ ให้มูลนิธิยื่นคำขอเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยใช้คำขอ ท.ด.๙

๙.๑.๒ ตรวจสอบหลักฐานเช่นเดียวกับกรณีมูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักรขอได้มาซึ่งที่ดิน ตามหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๑๐/ว ๐๒๖๗๔ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๓

๙.๑.๓ สอบสวนเหตุผลและความจำเป็นที่จะเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ในที่ดินเป็นอย่างอื่นไม่ตรงตามที่รัฐมนตรีฯ อนุญาตไว้แล้ว และดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ เช่นเดียวกับกรณีมูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักรขอได้มาซึ่งที่ดินในกรณีทั่วไปทุกประการ รวมทั้งการสอบถามข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมไปยังสำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน กรมที่ดิน และขอความเห็นจากผู้อำนวยการเขต ตามข้อ ๘.๑.๒ - ๘.๑.๓

๙.๑.๔ เมื่อได้รับบัญชีตรวจสอบข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมจากสำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน กรมที่ดิน และผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงและความเห็นพร้อมทั้งเหตุผลในการให้ความเห็นจากผู้อำนวยการเขตแล้ว ให้ส่งเรื่องให้กรมที่ดินเพื่อพิจารณาเสนอขออนุญาตอธิบดีในฐานะปฏิบัติราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

๙.๑.๕ เมื่อกรมที่ดินรับเรื่องแล้วให้เจ้าหน้าที่พิจารณาเสนออธิบดีในฐานะปฏิบัติราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาสั่งการ

๙.๑.๖ เมื่อมีคำสั่งอนุญาตแล้ว ให้ส่งเรื่องคืนสำนักงานที่ดินกรุงเทพมหานคร

๙.๑.๗ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหนังสือแจ้งผู้ขอเพื่อมาดำเนินการ และหมายเหตุด้วยอักษรสีแดงถึงการเปลี่ยนแปลงนั้นลงในรายการจดทะเบียนการได้มาของมูลนิธิ โดยให้มีใจความว่า “มูลนิธิขอเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์จากเดิมเป็น.....ซึ่งรัฐมนตรีฯ ได้มีคำสั่งอนุญาตเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.” พร้อมทั้งลงชื่อเจ้าพนักงานที่ดิน และวัน เดือน ปี กำกับไว้

๙.๒ กรณีที่ดินอยู่ในเขตจังหวัดอื่น

๙.๒.๑ ให้มูลนิธิยื่นคำขอเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยใช้คำขอ ท.ด.๙

๙.๒.๒ ตรวจสอบหลักฐานเช่นเดียวกับกรณีมูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักรขอได้มาซึ่งที่ดิน

๙.๒.๓ สอบสวนเหตุผลและความจำเป็นที่จะเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินเป็นอย่างอื่นไม่ตรงตามที่รัฐมนตรีฯ อนุญาตไว้แล้ว และดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ เช่นเดียวกับกรณีมูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักร ขอได้มาซึ่งที่ดินในกรณีทั่วไปทุกประการ รวมทั้งการสอบถามข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมไปยังสำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน กรมที่ดิน และขอความเห็นจากอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ตามข้อ ๘.๒.๒ - ๘.๒.๓

๙.๒.๔ เมื่อได้รับบัญชีตรวจสอบข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมจากสำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน กรมที่ดิน และผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงและความเห็นพร้อมทั้งเหตุผลในการให้ความเห็นจากอำเภอหรือกิ่งอำเภอแล้ว ให้เสนอเรื่องต่อผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะปฏิบัติราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อพิจารณาสั่งการ โดยดำเนินการตามข้อ ๘.๒.๔

๙.๒.๕ เมื่อมีคำสั่งอนุญาตแล้ว ให้จังหวัดรายงานการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินให้กรมที่ดินทราบภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ส่งอนุญาตเพื่อจะได้แก้ไขบัญชีทะเบียนที่ดินทางส่วนกลางให้ถูกต้องตรงกันต่อไป

๙.๒.๖ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหนังสือแจ้งผู้ขอเพื่อมาดำเนินการ และหมายเหตุด้วยอักษรสีแดงถึงการเปลี่ยนแปลงนั้นลงในรายการจดทะเบียนการได้มาของมูลนิธิ โดยให้มีใจความว่า “มูลนิธิขอเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์จากเดิมเป็น.....ซึ่งรัฐมนตรีฯ ได้มีคำสั่งอนุญาตเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.” พร้อมทั้งลงชื่อเจ้าพนักงานที่ดิน และวัน เดือน ปี กำกับไว้

๑๐. การขอได้มาซึ่งที่ดินของมูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักรประเภทต่าง ๆ

๑๐.๑ การขอให้ได้มาซึ่งที่ดินโดยการรับมรดกตามพินัยกรรม

พิจารณาพินัยกรรมว่าชอบตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือไม่

๑๐.๒ การขออนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดินเพียงบางส่วน (ไม่เต็มแปลงตามโฉนดหรือ น.ส.๓ เว้นการจดทะเบียนเฉพาะส่วนหรือขอถือกรรมสิทธิ์รวม) ควรให้เจ้าของที่ดินยื่นคำขอทำการรังวัดแบ่งแยกและจดทะเบียนแบ่งแยกในนามเดิมก่อน แล้วจึงดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

๑๐.๓ การขอให้ได้มาซึ่งที่ดินโดยการครอบครองตามมาตรา ๑๓๖๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

พิจารณาดำเนินการตามระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดินซึ่งได้มาโดยการครอบครอง พ.ศ. ๒๕๕๑

๑๐.๔ การขอให้ได้มาซึ่งที่ดินตามมาตรา ๑๓๘๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

พิจารณาจากคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลอันถึงที่สุดแสดงว่ามีกรรมสิทธิ์ในที่ดินและตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๗ (พ.ศ.๒๔๙๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.๒๔๙๗ ประกอบระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดินซึ่งได้มาโดยการครอบครอง พ.ศ. ๒๕๕๑

๑๐.๕ การขอให้ได้มาซึ่งที่ดินโดยการขอรับโอนตามคำสั่งศาลหรือโอนตามคำพิพากษา

พิจารณาว่าศาลมีคำสั่งถึงที่สุดแล้วและมีหลักฐานหนังสือแสดงว่าคดีถึงที่สุด

๑๐.๖ การขอให้ได้มาซึ่งที่ดินโดยการโอนให้ตัวการ ตามมาตรา ๗๘๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

พิจารณาให้ได้ข้อเท็จจริงว่าขณะที่ตัวแทนรับโอนที่ดินไว้แทนมูลนิธินั้น มูลนิธิจะต้องมีสภาพเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายอยู่แล้ว และการรับโอนที่ดินไว้แทนนั้นจะต้องเป็นไปตามเจตนาของผู้โอนด้วยว่ามีความประสงค์จะโอนให้แก่มูลนิธิจริง แต่เนื่องจากมีเหตุขัดข้องไม่สามารถโอนให้แก่มูลนิธิในขณะนั้นได้ จึงโอนลงชื่อตัวแทนไว้ก่อน

๑๐.๗ การขอได้มาซึ่งที่ดินโดยการรังวัดออกโฉนดที่ดิน

(๑) กรณีมูลนิธิยื่นคำขอหรือนารังวัดออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์สำหรับที่ดินที่ได้มาภายหลังวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่รับคำขอสอบสวน และดำเนินการตาม

ขั้นตอนต่าง ๆ เช่นเดียวกับกรณีมูลนิธิขอได้มาซึ่งที่ดินในข้อ ๘ ทุกประการแล้ว ก่อนแจกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์

กรณีที่ดินอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร	ต้องเสนออธิบดีกรมที่ดินในฐานะปฏิบัติราชการแทน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้พิจารณาสั่งการ
กรณีที่ดินอยู่ในเขตจังหวัดอื่น	ต้องเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะปฏิบัติราชการแทน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้พิจารณาสั่งการ

(หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๖๑๒/๔/ว ๑๔๖๔๗ ลงวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๒๔ และด่วนมาก ที่ มท ๐๕๑๕/ว ๘๑๙๐ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๖)

(๒) กรณีขอออกโฉนดที่ดินที่งอก หากที่งอกเป็นที่ดินเกิดหลังประมวลกฎหมายที่ดินต้องพิจารณาดำเนินการตาม ๑๐.๗ (๑)

๑๑. การจำหน่ายที่ดินของมูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักร

ถ้ามูลนิธิจะจำหน่ายที่ดินจะต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมที่ดินก่อน

(หนังสือกรมที่ดิน ด่วนมาก ที่ มท ๐๖๑๐/ว ๒๐๓๐๐ ลงวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๓๕, ที่ มท ๐๗๒๘/ว ๑๓๗๗๘ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ เรื่อง การขอได้มาซึ่งที่ดินของมูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักร)

๑๒. การเรียกเก็บค่าธรรมเนียม

๑๒.๑ หลักเกณฑ์การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการโอนที่ดินให้มูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักร

ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๗ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ข้อ ๒ (๗) (ก) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ กำหนดว่า “ค่าจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมมีทุนทรัพย์เรียกตามราคาทุนทรัพย์ตามที่คณะกรรมการกำหนดราคาประเมินทุนทรัพย์กำหนด ร้อยละ ๒”

๑๒.๒ การโอนอสังหาริมทรัพย์โดยไม่มีค่าตอบแทนแก่มูลนิธิหรือสมาคมที่ได้รับการประกาศเป็นองค์การกุศลสาธารณะ ตามประกาศกระทรวงการคลัง ให้ได้รับลดหย่อนค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเฉพาะในส่วนที่ได้มารวมกับที่ดินที่มีอยู่ก่อนแล้วไม่เกิน ๒๕ ไร่ เรียกเก็บร้อยละ ๐.๐๑ ตามราคาประเมินทุนทรัพย์ฯ ส่วนที่ยกให้รวมกับที่ดินที่มีอยู่แล้วเกิน ๒๕ ไร่ เรียกเก็บร้อยละ ๒ ตามราคาประเมินทุนทรัพย์ฯ ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดิน กรณีการโอนอสังหาริมทรัพย์ให้แก่มูลนิธิหรือสมาคมตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๔๕ โดยไม่มีกำหนดเวลาสิ้นสุดของการบังคับใช้ (เวียนโดยหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๕/ว ๓๕๔๓๕ ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๕)

๑๒.๓ หลักเกณฑ์การเสียภาษีเงินได้ และภาษีธุรกิจเฉพาะกรณีโอนที่ดินให้มูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักร

ไม่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้และภาษีธุรกิจเฉพาะ

๑๒.๔ ค่าอากรแสตมป์

การเรียกเก็บค่าอากรแสตมป์ ให้เรียกเก็บในอัตราร้อยละ ๐.๕ คำนวณตามราคาประเมินทุนทรัพย์หรือจำนวนทุนทรัพย์ที่ผู้ขอแสดงแล้วแต่อย่างใดจะสูงกว่า (คู่มือการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมภาษีและอากรในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ตามประมวลกฎหมายที่ดิน เวียนโดยหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๕/ว ๒๑๒๕ ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๔๖)

๑๓. การทำบัญชีทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

ให้สำนักงานที่ดินจังหวัดและสำนักงานที่ดินที่ที่ดินตั้งอยู่ใช้สมุดเบอร์ ๒ ทำบัญชีทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน โดยให้สำนักงานที่ดินจังหวัดจัดทำรวมทั้งจังหวัดแห่งหนึ่ง และสำนักงานที่ดินที่ที่ดินตั้งอยู่จัดทำในเขตท้องที่อีกแห่งหนึ่งเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบคร่าวต่อไป โดยแยกเก็บตามตัวอักษรตัวหน้าของชื่อนิติบุคคลนั้นแล้วนำข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมของนิติบุคคลที่ได้จากการตรวจสอบข้อมูลจากสำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน กรมที่ดิน ลงในบัญชีทะเบียนที่ดินดังกล่าวตามลำดับการได้มาซึ่งที่ดินก่อนหลัง แล้วจึงนำข้อมูลที่ดินที่แจกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินหรือจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมให้นิติบุคคลนั้นรับโอนที่ดินซึ่งได้รับอนุญาตลงเป็นลำดับต่อไป

❖ แนวทางการพิจารณาของกรมที่ดินเกี่ยวกับการได้มาซึ่งที่ดินของมูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักร

๑. ข้อเท็จจริงปรากฏว่ามูลนิธิพระหฤทัยอุบลรัตน์ โดยนางสาว ส. ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐ จึงถือได้ว่ามูลนิธิพระหฤทัยอุบลรัตน์เป็นมูลนิธิที่จัดตั้งโดยได้รับอำนาจจากรัฐบาลแล้ว แม้ว่ามูลนิธิพระหฤทัยอุบลรัตน์จะจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลภายหลังก็ตาม และขณะที่มูลนิธิพระหฤทัยอุบลรัตน์ได้ขอจัดตั้งมูลนิธิ ปรากฏชื่อ นางสาว ส. เป็นผู้ยื่นคำขออนุญาตจัดตั้ง โดยในขณะนั้นนางสาว ส. มีสถานะเป็นนักบวชคณะภคินีพระหฤทัยฯ ดำรงตำแหน่งมหาธิการิณีของคณะภคินีพระหฤทัยฯ จากข้อเท็จจริงประกอบสถานะของมูลนิธิพระหฤทัยอุบลรัตน์ที่จัดตั้งโดยได้รับอำนาจจากรัฐแล้ว กรณีจึงน่าจะเชื่อว่านางสาว ส. กระทำการซื้อที่ดินในฐานะเป็นตัวแทนของมูลนิธิพระหฤทัยอุบลรัตน์ พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถจดทะเบียนประเภท “โอนให้ตัวการ” ได้ (มติคณะกรรมการพิจารณาปัญหาข้อกฎหมายของกรมที่ดิน ครั้งที่ ๒/๒๕๕๔ วันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๔, บันทึกสำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๕.๒/๑๕๘๗ ลงวันที่ – สิงหาคม ๒๕๕๔)

๒. มาตรา ๖๖ และ ๖๗ ประกอบมาตรา ๑๑๐ แห่ง ป.พ.พ. ซึ่งบัญญัติว่า “มูลนิธิได้แก่ทรัพย์สินที่จัดสรรไว้โดยเฉพาะสำหรับวัตถุประสงค์เพื่อการกุศล สาธารณะ การศาสนา ศิลปะ วิทยาศาสตร์ วรรณคดี การศึกษา หรือเพื่อสาธารณประโยชน์อย่างอื่น โดยมีได้มุ่งหาผลประโยชน์มาแบ่งปันกัน” มิได้หมายถึงการห้ามมูลนิธิหากำไร เพราะถ้าห้ามมูลนิธิหากำไรทรัพย์สินที่มีอยู่ก็จะไม่เพิ่มขึ้นมีแต่ลดลง ประโยชน์ที่จะได้รับก็ลดน้อยลงและในทางปฏิบัติมูลนิธิหลายแห่งที่ขายสินค้าเพื่อนำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์ เช่น มูลนิธิสายใจไทย ดังนั้น มูลนิธิอาจจัดการทรัพย์สินในลักษณะของการหากำไรได้ แต่การหากำไรนั้นต้องเป็นการกระทำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของมูลนิธิมิใช่เพื่อประโยชน์ของบุคคลใดหรือนำผลประโยชน์มาแบ่งปันกัน ดังนั้น การขายที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างของมูลนิธิ ว. เพื่อนำเงินที่ได้จากการขายไปจัดหาที่ดินในเขตกรุงเทพมหานคร สำหรับย้ายที่ตั้งสำนักงานมูลนิธิซื้ออุปกรณ์การแพทย์บริจาคให้แก่โรงพยาบาล ชุดบ่อน้ำให้ชาวบ้าน และบริจาคเงินเพื่อการกุศลอื่น ๆ อันเป็นการกระทำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของมูลนิธิมิใช่เพื่อประโยชน์ของบุคคลใดหรือนำผลประโยชน์มาแบ่งปันกัน ดังนั้น การที่มูลนิธิ ว. ขอจดทะเบียนขายที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างซึ่งเป็นที่ตั้งมูลนิธิเพื่อนำเงินที่ได้จากการขายไปซื้อที่ดินเพื่อใช้เป็นที่ตั้งแห่งใหม่ของมูลนิธิ และนำไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของมูลนิธิ จึงเป็นการกระทำที่อยู่ในขอบวัตถุประสงค์ของมูลนิธิ ว. พนักงานเจ้าหน้าที่ขอที่ที่จะรับจดทะเบียนขายได้ (อธิบดีกรมที่ดินเห็นชอบตามความเห็นสำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน ตามบันทึก ที่ มท ๐๕๑๕.๑/๙๒๘ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๔)

๓. มูลนิธิ อ. เป็นมูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักร ได้รับอนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดินโฉนดเลขที่ ๑ จังหวัดเชียงราย เพื่อใช้เป็นที่ตั้งของมูลนิธิ อ. และที่ตั้งโรงเรียนนานาชาติ โดยมีเงื่อนไขว่าถ้ามูลนิธิจะจำหน่ายที่ดินต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมที่ดินก่อน (ตามหนังสือกรมที่ดิน ด่วนมาก ที่ มท ๐๖๑๐/ว ๒๐๓๐๐ ลงวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๓๕) และมูลนิธิยอมรับเงื่อนไขดังกล่าว การโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินของมูลนิธิ อ. ให้แก่โรงเรียนนานาชาติ ว. ย่อมถือเป็นการ

จำหน่ายที่ดินของมูลนิธิเกี่ยวกับคริสตจักร ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ดังนั้น เมื่อมูลนิธิ อ. จะจำหน่ายที่ดินโฉนดเลขที่ ๑ ดังกล่าวให้แก่โรงเรียนนานาชาติ ว. จะต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมที่ดินก่อน เมื่อมูลนิธิ อ. ได้รับอนุญาตให้จำหน่ายที่ดินแล้ว จดทะเบียนโอนให้แก่โรงเรียนนานาชาติ ว. ในประเภท “โอนตามกฎหมาย (ตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐)” (บันทึกสำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๕.๒/๒๖๙๓ ลงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓)

๔. มูลนิธิ อ. เป็นมูลนิธิคริสตจักรได้มาขออนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๑, ๒ และ ๓ เพื่อใช้เป็นที่ตั้งสาขาของโรงเรียน ม. โดยมีเงื่อนไขว่า ถ้ามูลนิธิจะจำหน่ายที่ดินจะต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมที่ดินก่อน และมูลนิธิยอมรับเงื่อนไขดังกล่าว ต่อมามูลนิธิ อ. รวมโฉนดทั้งสามแปลง และออกเป็นโฉนดที่ดินเลขที่ ๔ ต่อมามูลนิธิ อ. ได้ขออนุญาตจำหน่ายที่ดินโดยการแบ่งขายโฉนดที่ดินเลขที่ ๔ ตามมาตรา ๖๘/๑ แห่งพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อประโยชน์ในการก่อสร้างถนนเลียบริมคลองประปา กับถนนสร่งประภา โดยวิธีปอคงตามมติคณะรัฐมนตรี ซึ่งเป็นการจำหน่ายที่ดินเพื่อประโยชน์สาธารณะ ได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒ แล้ว อธิบดีกรมที่ดินจึงอนุญาตให้มูลนิธิ อ. จำหน่ายที่ดินโดยการแบ่งขายที่ดินให้แก่กรุงเทพมหานครตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๔ ตามความประสงค์ (บันทึกสำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๕.๒/๒๐๙๖ ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๔)

๕. กรณีมูลนิธิเกี่ยวกับคริสตจักร ก. เมื่อได้รับอนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดินใช้เพื่อประโยชน์ของโรงเรียน การใช้ประโยชน์ในที่ดินสำหรับกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับใช้ประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวเพื่อโรงเรียน นอกจากอาคารเรียน ยังต้องหมายรวมถึง สระว่ายน้ำ ห้องประชุม โรงอาหาร สนามเด็กเล่น สนามฟุตบอล โรงยิม เป็นต้น ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินกิจการโรงเรียนด้วย เพราะหากจะแปลความคำว่า “ใช้เพื่อประโยชน์ของโรงเรียน” จะต้องมีแต่อาคารเรียนเท่านั้นย่อมเป็นการแปลความที่แคบเกินไป นอกจากนั้นการขอเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ในที่ดินควรจะต้องหมายความถึงเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์จากประเภทหนึ่งเป็นอีกประเภทหนึ่ง เช่น ได้รับอนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดินใช้เพื่อประโยชน์ของ “โรงเรียน” ต่อมาต้องการเปลี่ยนแปลงเป็นใช้เพื่อประโยชน์ในที่ดินเป็น “โรงพยาบาล” เป็นต้น ดังนั้น กรณีของมูลนิธิเกี่ยวกับคริสตจักร ก. ซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคลตาม ป.พ.พ. และอยู่ภายใต้การกำหนดสิทธิในที่ดินเพื่อการศาสนาเมื่อได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้ ได้มาซึ่งที่ดินโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ประโยชน์ในเรื่องใด เช่น โรงเรียน โรงพยาบาล เป็นต้น มูลนิธิก็สามารถดำเนินการให้อยู่ภายในขอบวัตถุประสงค์ของมูลนิธิควบคู่ไปกับการใช้ประโยชน์ในที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดินดังกล่าว (บันทึกสำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๕.๒/๒๐๗๖ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๔)

๖. มูลนิธิเกี่ยวกับคริสตจักร ก. ขอเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ในที่ดินจาก “โรงพยาบาล” เป็นใช้ประโยชน์ในที่ดิน “เพื่อกิจการโรงพยาบาลและเพื่อหารายได้สำหรับใช้ในกิจการของโรงพยาบาลและของมูลนิธิเกี่ยวกับคริสตจักร ก.” เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ในที่ดินควรจะต้องหมายถึงเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์จากประเภทหนึ่งเป็นอีกประเภทหนึ่ง เช่น ได้รับอนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดินเพื่อประโยชน์ของ “โรงเรียน” ต่อมาต้องการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์เป็น “โรงพยาบาล” เป็นต้น กรณีนี้มูลนิธิเกี่ยวกับคริสตจักร ก. ยังคงดำเนินการใช้ประโยชน์ในที่ดินเพื่อโรงพยาบาลตามที่ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ส่วนการใช้ประโยชน์ในที่ดินเพื่อหารายได้สำหรับใช้ในกิจการของโรงพยาบาลและของมูลนิธิเกี่ยวกับคริสตจักร ก. นั้น เป็นกรณีการดำเนินกิจการต่าง ๆ ที่เป็นการหารายได้จากการใช้ประโยชน์ในที่ดินเพื่อโรงพยาบาล เพื่อนำมาใช้จ่ายในการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของมูลนิธิ ซึ่งมาตรา ๑๑๐ แห่ง ป.พ.พ. ไม่ได้บัญญัติห้ามมูลนิธิดำเนินกิจกรรมในการหารายได้เพื่อนำมาใช้จ่ายในการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งมูลนิธินั้น เพียงแต่การหารายได้ของมูลนิธิมีข้อจำกัดที่จะดำเนินการมุ่งหาผลประโยชน์มาแบ่งปันกัน หรือมีการจัดการทรัพย์สินมูลนิธิอันเป็นการหาประโยชน์เพื่อบุคคลใดมิได้ ดังนั้น กรณีของมูลนิธิเกี่ยวกับคริสตจักร ก. จึงไม่ใช่กรณีการเปลี่ยนแปลงการใช้

ประโยชน์ที่ดินจากประเภทหนึ่งเป็นอีกประเภทหนึ่งที่จะต้องขออนุญาตแต่อย่างใด (บันทึกสำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๕.๒/๒๒๓๗ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๔)

๗. การดำเนินกิจการของมูลนิธิจะต้องดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่ได้จดทะเบียนจัดตั้งและวัตถุประสงค์นั้นต้องอยู่ในขอบเขตตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๑๐ แห่ง ป.พ.พ. ซึ่งก็ได้บัญญัติห้ามมูลนิธิดำเนินการในการหารายได้เพื่อนำมาใช้จ่ายในการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของมูลนิธิ ดังนั้น มูลนิธิจึงสามารถหารายได้จากการรับจ้างเพื่อดำเนินกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งได้ ถ้าการรับจ้างเพื่อดำเนินกิจกรรมนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง ส่วนราชการจึงสามารถจัดจ้างมูลนิธิได้ถ้าการดำเนินการตามการจัดจ้างนั้นอยู่ในขอบวัตถุประสงค์และข้อบังคับของมูลนิธิ รวมทั้งไม่ขัดต่อบทบัญญัติของกฎหมาย (บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๓๘๔/๒๕๕๑)

หลักฐานประกอบการพิจารณากรณีมูลนิธิเกี่ยวกับคริสตจักรขอได้มาซึ่งที่ดิน
(ให้ทำเครื่องหมาย / ในช่อง ที่ดำเนินการแล้ว)

๑. หลักฐานการจดทะเบียนเป็นมูลนิธิ (แบบ ม.น.๒) ฉบับแรก หากมีการเปลี่ยนแปลงหลายครั้งให้นำครั้งสุดท้ายมาประกอบเรื่องด้วย และต้องระบุรายชื่อคณะกรรมการชุดปัจจุบันด้านหลัง หากไม่ระบุ มูลนิธิต้องจัดทำบัญชีรายชื่อดังกล่าว

๒. ตราสารหรือข้อบังคับ

๓. รายงานการประชุมของคณะกรรมการมูลนิธิเกี่ยวกับที่ดินที่ขอได้มาโดยคณะกรรมการของมูลนิธิที่มาเข้าประชุมต้องลงนามให้ครบถ้วน หากใช้รายงานการประชุมแทนหนังสือมอบอำนาจให้เจ้าพนักงานที่ดินสั่งการพร้อมเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการมอบอำนาจตามระเบียบด้วย

๔. กรณีขอได้มาซึ่งที่ดินเพื่อใช้เป็นสุสาน ต้องส่งใบอนุญาตให้จัดตั้งสุสาน

๕. บันทึกถ้อยคำ (ท.ด.๑๖) ของผู้รับโอน สอบสวนรายละเอียดตามแบบ ม.น.๒ ว่ามูลนิธิจดทะเบียนตามกฎหมายที่ใด เลขหมายทะเบียนที่เท่าไร จดทะเบียนครั้งแรก และจดทะเบียนครั้งสุดท้ายเมื่อใด สำนักงานแห่งใหญ่ตั้งอยู่ที่ใด วัตถุประสงค์ย่อของมูลนิธิ เหตุผลความจำเป็นที่ประสงค์จะได้มาซึ่งที่ดินแปลงใหม่ เพื่อใช้ประโยชน์อย่างไร มูลนิธิมีที่ดินเดิมหรือไม่ ให้แนบหลักฐานประกอบพร้อมแจ้งการใช้ประโยชน์

ที่ดินเดิมของมูลนิธิ หากได้มาหลังประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีหรือไม่ หากยังไม่ได้รับอนุญาตก็สามารถยื่นคำขอย้อนหลังได้ โดยให้มูลนิธิแจ้งความประสงค์ไว้ใน ท.ด.๑๖ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต้องชี้แจงเหตุผลที่ได้ดำเนินการจดทะเบียนหรือออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินไปโดยไม่ได้รับอนุญาตเสร็จแล้วสรุปเรื่องให้ผู้มีอำนาจพิจารณา

ให้มูลนิธิบันทึกยอมรับเงื่อนไขตามข้อ ๑ ถึงข้อ ๔ ของหนังสือกรมที่ดิน ด่วนมาก ที่ มท ๐๖๑๐/ว ๒๐๓๐๐ ลงวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๓๔

กรณีมูลนิธิมีที่ดินเดิมรวมกับที่ขอได้มาเกิน ๕๐ ไร่ ให้ดำเนินการเพิ่มเติมตามข้อ ๒ ของหนังสือกรมที่ดิน ด่วนมาก ที่ มท ๐๖๑๐/ว ๒๐๓๐๐ ลงวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๓๔ และหากกรณีเกิน ๑๐๐ ไร่ ให้ดำเนินการเพิ่มเติมตามข้อ ๓ ของหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๖๑๐/ว ๒๐๓๐๐ ลงวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๓๔ กรณีเป็นการซื้อที่ดินให้สอบสวนเพิ่มเติมตามข้อ ๓ ของหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๗๑๐/ว ๑๐๑๐ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๓๕

๖. บันทึกถ้อยคำ (ท.ด.๑๖) ของผู้โอน กรณีให้ที่ดินต้องดำเนินการตามข้อ ๒ ของหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๗๑๐/ว ๑๐๑๐ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๓๔

๗. คำขอจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมฯ (ท.ด.๑) (ท.ด.๑ ก)

๘. สำเนาหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแปลงที่ขออนุญาตและแปลงที่มูลนิธิถือครองอยู่หากได้มาก่อนประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ ก็ให้ส่งสำเนาไปไต่สวน, สำเนา น.ส.๑ หรือ น.ส.๑ ก. ประกอบการพิจารณา

๙. กรณีเป็นการขยายพื้นที่เดิมหรือเป็นทางเข้าออกให้ต่อรูปแผนที่ที่ดินเดิมกับแปลงที่ขอใหม่

๑๐. หลักฐานของผู้โอน เช่น สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน ทะเบียนสมรส ใบสำคัญการหย่า ใบมรณบัตร

๑๑. หนังสือยินยอมให้ทำนิติกรรมของคู่สมรส ทั้งชอบและมีชอบด้วยกฎหมาย ถ้าเป็นสินส่วนตัวให้แนบหลักฐานประกอบ และกรณีเป็นโสดให้บันทึกโสด

๑๒. หนังสือมอบอำนาจให้ทำนิติกรรม (ถ้ามี)

๑๓. หลักฐานการปิดประกาศ (ถ้ามี)

๑๔. คำพิพากษาหรือคำสั่งศาล และหลักฐานแสดงว่าคดีถึงที่สุด ในกรณีโอนตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาล

๑๕. ความเห็นของอำเภอและจังหวัด ตามนัยข้อ ๑ และข้อ ๖ ของหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๗๑๐/ว ๑๐๑๐ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๓๔

๑๖. กรณีขอออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินให้ใช้เอกสารตาม ๑ - ๕, ๘, ๙, ๑๒, ๑๓ และ ๑๕

๑๗. การขออนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดินเพียงบางส่วน (เว้นการจดทะเบียนเฉพาะส่วน หรือขอถือกรรมสิทธิ์รวม) ควรให้เจ้าของที่ดินยื่นคำขอทำการรังวัดแบ่งแยกและจดทะเบียนแบ่งแยกในนามเดิมก่อน แล้วจึงดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

๑๘. เมื่อได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีแล้ว ในการจดทะเบียน พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องระบุใช้ประโยชน์ในที่ดินต่อจากชื่อมูลนิธิ เช่น “(มูลนิธิ.....เพื่อการศึกษาของโรงเรียน.....)” ลงในเอกสารที่เกี่ยวกับการจดทะเบียนและสารบัญจดทะเบียน

บันทึกถ้อยคำ

มุลินธิฯ ขอได้มาซึ่งที่ดิน

ที่ดิน

ระวาง.....ตำบล.....

เลขที่.....หน้าสำรวจ.....อำเภอ.....

โฉนดหมายเลขที่.....จังหวัด.....

ที่ว่าการ.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า.....มุลินธิฯ.....(โดย.....แทน).....อายุ.....ปี

เชื้อชาติ.....สัญชาติ.....เป็นบุตร.....

อยู่ที่บ้าน.....เลขที่.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....

ขอปฏิญาณตนและให้ถ้อยคำต่อ เจ้าพนักงานที่ดิน.....

ด้วยความสัตย์จริง ดังต่อไปนี้

ตามที่มุลินธิ.....(รับให้/ซื้อ ฯลฯ) ที่ดินแปลงเครื่องหมายดังกล่าวข้างต้น จาก.....

เพื่อใช้ประโยชน์เป็น.....ข้าพเจ้าในฐานะตัวแทนมุลินธิฯ ขอให้ถ้อยคำต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ดังนี้

๑. มุลินธิฯ เป็นมุลินธิฯ ที่ถูกต้องตาม ป.พ.พ. ได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการตามใบอนุญาตตั้งสมาคม หรือองค์การ เลขที่.....เลขคำขอที่.....ลงวันที่.....

๒. วัตถุประสงค์โดยย่อเพื่อ.....(ดูตราสารมุลินธิฯ ประกอบ).....

๓. ที่ดินของมุลินธิฯ มีอยู่เดิมจำนวน.....แปลง เนื้อที่.....(ตามบัญชีรายละเอียดที่แนบ)

๔. เมื่อมุลินธิฯ ได้รับอนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดินแปลงนี้แล้ว ขอยอมรับเงื่อนไขตามหนังสือกรมที่ดิน ด่วนมาก ที่ มท ๐๖๑๐/ว ๒๐๓๐๐ ลงวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๓๕ ข้อ ๑ และข้อ ๔ (ระบุรายละเอียดด้วย)

เจ้าหน้าที่อ่านให้ฟังแล้วขอรับรองว่าถูกต้อง เป็นความจริงทุกประการ จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานต่อหน้าพยานและเจ้าพนักงานที่ดิน

ลงชื่อ.....ผู้ให้ถ้อยคำ

ลงชื่อ.....พยาน

ลงชื่อ.....พยาน

ลงชื่อ.....เจ้าพนักงานที่ดิน/ผู้บันทึก

หมายเหตุ

๑. ถ้ามุลินธิฯ มีที่ดินเกิน ๕๐ ไร่ หรือ ๑๐๐ ไร่ ต้องดำเนินการเพิ่มเติมตามหนังสือกรมที่ดิน ด่วนมาก ที่ มท ๐๖๑๐/ว ๒๐๓๐๐ ลงวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๓๕ ข้อ ๒ และข้อ ๓ ตามลำดับ

๒. กรณีมุลินธิฯ ขอซื้อที่ดินหากเงินที่ซื้อได้มาจากการบริจาค ให้ระบุผู้บริจาค หากเป็นองค์กรต่างประเทศ เป็นผู้บริจาค มีความสัมพันธ์อย่างไรกับมุลินธิฯ และมุลินธิฯ ได้รับผลตอบแทนจากองค์กรฯ หรือไม่อย่างไร

(ท.ด.๑๖)

มุลนิธิฯ ขอได้มาซึ่งที่ดินย้อนหลัง

บันทึกถ้อยคำ

ที่ดิน

ระวาง.....ตำบล.....

เลขที่.....หน้าสำรวจ.....อำเภอ.....

โฉนดหมายเลขที่.....จังหวัด.....

ที่ว่าการ.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า.....มูลนิธิฯ.....(โดย.....แทน).....อายุ.....ปี

เชื้อชาติ.....สัญชาติ.....เป็นบุตร.....

อยู่ที่บ้าน.....เลขที่.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....

ขอปฏิญาณตนและให้ถ้อยคำต่อ เจ้าพนักงานที่ดิน.....

ด้วยความสัตย์จริง ดังต่อไปนี้

ตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้ทราบว่า การได้มาซึ่งที่ดินแปลงดังกล่าวข้างต้น ยังมิได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีฯ นั้น ข้าพเจ้าในฐานะตัวแทนมูลนิธิฯ ขอให้ถ้อยคำต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ดังนี้

๑. มูลนิธิฯ มีความประสงค์จะขอได้มาซึ่งที่ดินแปลงดังกล่าวย้อนหลังให้เป็นการถูกต้องตามกฎหมาย (พร้อมกับการขอได้มาซึ่งที่ดินครั้งนี้ด้วย)

๒. ที่ดินตามโฉนดเลขที่.....อำเภอ.....จังหวัด.....มูลนิธิฯ ได้ใช้ประโยชน์เพื่อ..... โดยรับให้, ซื้อมาจาก.....จดทะเบียนฯ ออกโฉนดเมื่อวันที่.....

๓. มูลนิธิฯ มีที่ดินเดิมอยู่แล้ว.....แปลง เนื้อที่..... (โดยรวมแปลงที่ขอย้อนหลังด้วยแล้ว และหากมีขอแปลงใหม่พร้อมกับขอย้อนหลัง ให้รวมจำนวนแปลงและเนื้อที่กับแปลงที่ขอย้อนหลังด้วย)

เจ้าหน้าที่อ่านให้ฟังแล้ว ขอรับรองว่าถูกต้อง เป็นความจริงทุกประการ จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานต่อหน้าพยานและเจ้าพนักงานที่ดิน

ลงชื่อ.....ผู้ให้ถ้อยคำ

ลงชื่อ.....พยาน

ลงชื่อ.....พยาน

ลงชื่อ.....เจ้าพนักงานที่ดิน/ผู้บันทึก

หมายเหตุ

๑. สำหรับกรณีขอย้อนหลังอย่างเดียว ต้องสอบสวนและใช้หลักฐานต่าง ๆ เช่นเดียวกับกรณีขอได้มาซึ่งที่ดินกรณีปกติ แต่ไม่ต้องดำเนินการตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๗๑๐/ว ๑๐๑๐ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๓๔ ข้อ ๑

๒. ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบชี้แจงประกอบด้วย โดยแยกบันทึกต่างหากจากบันทึกของมูลนิธิฯ

(ท.ด.๙)

กรณี มูลนิธิฯ ขอได้มาซึ่งที่ดิน
ย้อนหลังอย่างเดียว

คำขอ...ได้มาซึ่งที่ดินย้อนหลัง.....

ฉบับที่.....

ที่ดิน

ระหว่าง.....ตำบล.....
เลขที่.....หน้าสำรวจ.....อำเภอ.....
โฉนดหมายเลขที่.....จังหวัด.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
ข้าพเจ้า.....มูลนิธิฯ.....(โดย.....แทน).....อายุ.....ปี
เชื้อชาติ.....สัญชาติ.....บุตร.....
อยู่ที่บ้าน.....เลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....ขอยื่นคำขอต่อ
เจ้าพนักงานที่ดิน.....ด้วยความสัตย์จริงว่า

ข้อ ๑. ด้วยการได้มาซึ่งที่ดินแปลงเครื่องหมายข้างบนนี้ ยังมิได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีฯ ข้าพเจ้าในฐานะ
ตัวแทนมูลนิธิฯ จึงยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ดังนี้

๑. มูลนิธิฯ มีความประสงค์จะขอได้มาซึ่งที่ดินแปลงดังกล่าวย้อนหลังให้เป็นการถูกต้องตาม
กฎหมาย

๒. ที่ดินตามโฉนดเลขที่.....อำเภอ.....จังหวัด.....มูลนิธิฯ ได้ใช้ประโยชน์
เพื่อ.....โดยรับให้, ชื่อมาจาก.....จดทะเบียนฯ ออกโฉนดเมื่อวันที่.....

๓. มูลนิธิฯ มีที่ดินเดิมอยู่แล้ว.....แปลง เนื้อที่..... (โดยรวมแปลงที่ขอย้อนหลังด้วยแล้ว)

ข้อ ๒. ฉะนั้นขอให้เจ้าพนักงานที่ดิน...ได้โปรดดำเนินการขออนุญาตรัฐมนตรีฯ ให้ถูกต้องตามกฎหมายด้วย
ข้าพเจ้ายอมเสียค่าธรรมเนียมตามระเบียบ.....

ลงชื่อ.....ผู้ขอ
ลงชื่อ.....พยาน
ลงชื่อ.....พยาน

หมายเหตุ

- ๑. สำหรับกรณีขอย้อนหลังอย่างเดียว ต้องสอบสวนและใช้หลักฐานต่างๆ เช่นเดียวกับกรณีขอได้มาซึ่งที่ดิน กรณีปกติ แต่ไม่ต้องดำเนินการตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๗๑๐/ว ๑๐๑๐ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๓๔ ข้อ ๑
- ๒. ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบชี้แจงประกอบด้วย โดยแยกบันทึกต่างหากจากบันทึกของมูลนิธิฯ

แบบรายงานผลการตรวจสอบการปฏิบัติตามเงื่อนไขของมูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักร
 ส่งตามหนังสือจังหวัด.....ที่.....ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลำดับที่	ชื่อมูลนิธิ	วัตถุประสงค์ ของมูลนิธิ	หนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน					ผลการ ตรวจสอบ	หมาย เหตุ
			ชนิด	เลขที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด		

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ
 (.....)

การขอได้มาซึ่งที่ดินของมัสยิดอิสลาม
ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

**การขอได้มาซึ่งที่ดินของมัสยิดอิสลาม
ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน**

๑. กฎหมายและระเบียบปฏิบัติ

- ๑.๑ ประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๘๔
- ๑.๒ พระราชบัญญัติสุสานและฌาปนสถาน พ.ศ. ๒๕๒๘
- ๑.๓ พระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. ๒๕๔๐
- ๑.๔ กฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติสุสานและฌาปนสถาน พ.ศ. ๒๕๒๘
- ๑.๕ กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๗ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗
- ๑.๖ ระเบียบคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการจัดการทรัพย์สินและการจัดหาผลประโยชน์ของสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดและมัสยิด พ.ศ.๒๕๖๐
- ๑.๗ คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๙๕/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๖ เรื่อง การมอบอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้อธิบดีกรมที่ดิน และผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทน
- ๑.๘ หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๖๑๒/๔/ว ๑๔๖๔๗ ลงวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๒๔ เรื่อง การขอได้มาซึ่งที่ดินของนิติบุคคลตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน
- ๑.๙ หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๗๑๐/ว ๑๐๑๐ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๓๔ เรื่อง การขอได้มาซึ่งที่ดินของนิติบุคคลตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน
- ๑.๑๐ หนังสือกรมที่ดิน ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๗๑๐/ว ๐๖๒๓๒ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒ เรื่อง การยกเว้นภาษีเงินได้และภาษีธุรกิจเฉพาะสำหรับการโอนกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิครอบครองในที่ดินโดยไม่มีค่าตอบแทนให้แก่วัดวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิกหรือมัสยิด
- ๑.๑๑ หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๑๐/ว ๐๒๖๗๔ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๔๓ เรื่อง การขอได้มาซึ่งที่ดินของนิติบุคคลตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน
- ๑.๑๒ หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๒๘/ว ๑๑๒๔๒ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๔ เรื่อง ความหมายของคำว่า “ที่ตั้งศาสนสถาน”
- ๑.๑๓ หนังสือกรมที่ดิน ด่วนมาก ที่ มท ๐๕๑๕/ว ๘๑๙๐ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๖ เรื่อง การขอได้มาซึ่งที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน
- ๑.๑๔ หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๕/ว ๐๐๙๔๕ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๙ เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเรียกเก็บอากรแสตมป์

๒. หลักเกณฑ์การขอได้มาซึ่งที่ดินของมัสยิดอิสลาม ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

มัสยิดที่จะขอได้มาซึ่งที่ดินจะต้องเป็นมัสยิดที่มีสภาพเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายแล้ว

๓. ความหมายของมัสยิด

“มัสยิด” หมายความว่า สถานที่ซึ่งมุสลิมใช้ประกอบศาสนกิจ โดยจะต้องมีละหมาดวันศุกร์เป็นปกติและเป็นสถานที่สอนศาสนาอิสลาม

“อิหม่าม” หมายความว่า ผู้นำศาสนาอิสลามประจำมัสยิด

“คอเต็บ” หมายความว่า ผู้แสดงธรรมประจำมัสยิด

“บิหลัน” หมายความว่า ผู้ประกาศเชิญชวนให้มุสลิมปฏิบัติศาสนกิจตามเวลา

๔. การทำนิติกรรมแทนมัสยิด (ผู้แทนมัสยิด)

ในการทำนิติกรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินของมัสยิดให้คณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดอาจมีมติมอบหมายให้กรรมการคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้ทำการแทนสำนักงาน โดยให้ระบุไว้ในบันทึกรายงานการประชุมหรือจัดทำเป็นเอกสารให้แจ้งชัด (ระเบียบคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการจัดการทรัพย์สินและการจัดหาผลประโยชน์ของสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดและมัสยิด พ.ศ. ๒๕๖๐)

๕. การอนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดิน

รัฐมนตรีได้มอบอำนาจการสั่งอนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดินของมัสยิดอิสลาม ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ดังนี้

กรณีที่ดินอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร	ให้อธิบดีกรมที่ดินเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทน
กรณีที่ดินอยู่ในเขตจังหวัดอื่น	ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทน
กรณีที่ไม่เห็นว่าจะควรอนุญาต	ให้เสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อพิจารณาสั่งการ

๖. หลักฐานที่ใช้ประกอบการพิจารณากรณีมัสยิดอิสลามขอได้มาซึ่งที่ดิน

- ๖.๑ สำเนาทะเบียนมัสยิด (แบบ บอ.๒) หรือ
- ๖.๒ หนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนจัดตั้งมัสยิด (แบบ บอ.๓)
- ๖.๓ รายงานการประชุมของคณะกรรมการเกี่ยวกับที่ดินที่ขอได้มาโดยคณะกรรมการที่เข้าประชุมต้องลงนามให้ครบถ้วน หากใช้รายงานการประชุมแทนหนังสือมอบอำนาจให้เจ้าพนักงานที่ดินสั่งการ พร้อมเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการมอบอำนาจตามระเบียบด้วย
- ๖.๔ กรณีขอได้มาซึ่งที่ดินเพื่อใช้เป็นที่สุดสาน ต้องมีใบอนุญาตให้จัดตั้งที่สุดสานประกอบการพิจารณา
- ๖.๕ บัญชีรายรับ-รายจ่าย การดำเนินการในรอบปีที่ผ่านมา
- ๖.๖ บัญชีที่ดินเดิมที่มัสยิดได้รับอนุญาตแล้ว พร้อมแจ้งการใช้ประโยชน์ในที่ดินดังกล่าว
- ๖.๗ สำเนาหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแปลงที่ขออนุญาตและแปลงที่มีมัสยิดถือครองอยู่ หากได้มาก่อนประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ ให้ใช้สำเนาใบไต่สวน สำเนาแบบบันทึกการสอบสวนสิทธิและพิสูจน์การทำประโยชน์ เพื่อออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ตามมาตรา ๕๘ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน (น.ส.๑) หรือ (น.ส.๑ ก.) ประกอบเรื่องพิจารณา
- ๖.๘ กรณีเป็นการขยายพื้นที่เดิมหรือเป็นทางเข้าออกให้แสดงแผนผังการต่อรูปแผนที่ที่ดินเดิมกับที่ดินแปลงที่ขอใหม่ให้ชัดเจน
- ๖.๙ หลักฐานของผู้โอน เช่น บัตรประจำตัวประชาชน ทะเบียนสมรส ใบสำคัญการหย่า ใบมรณบัตร ฯลฯ
- ๖.๑๐ หนังสือยินยอมให้ทำนิติกรรมของคู่สมรส ทั้งชอบและมีชอบด้วยกฎหมาย ถ้าเป็นสินส่วนตัวให้แนบหลักฐานประกอบ และกรณีเป็นโสดให้บันทึกโสด
- ๖.๑๑ หนังสือมอบอำนาจให้ทำนิติกรรม (ถ้ามี)
- ๖.๑๒ หลักฐานการปิดประกาศ (ถ้ามี)
- ๖.๑๓ สำเนาคำพิพากษาหรือคำสั่งศาล และหลักฐานแสดงว่าคดีถึงที่สุด ในกรณีโอนตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาล

๗. ขั้นตอนการดำเนินการของเจ้าหน้าที่

ให้ดำเนินการตามหนังสือกรมที่ดิน ด่วนมาก ที่ มท ๐๕๑๕/ว ๘๑๙๐ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๖ ดังนี้

๗.๑ กรณีที่ดินอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร

๗.๑.๑ เมื่อมีการยื่นคำขอให้ได้มาซึ่งที่ดินของมัสยิดอิสลาม ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน เช่น รับให้ ซื้อ รับมรดก ได้มาโดยการครอบครอง ออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ฯลฯ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบหลักฐานและสอบสวนบันทึกถ้อยคำผู้ขอตามแบบที่กำหนดในหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๑๐/ว ๐๒๖๗๔ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๔๓

๗.๑.๒ หากเห็นว่าอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะดำเนินการให้ได้ ให้สำนักงานที่ดินที่รับคำขอดำเนินการ ดังนี้

(๑) สอบถามข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมไปยังสำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน กรมที่ดิน ทางระบบงาน จัดเก็บข้อมูลทางทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน (M๘๔) โดยพิมพ์บัญชีตรวจสอบข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ฉบับหัวสำนักงานที่ดินจากระบบงานจัดเก็บข้อมูลฯ โดยให้เจ้าหน้าที่ลงนามรับรองการตรวจสอบเสร็จแล้วสแกนบัญชีตรวจสอบข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมส่งให้สำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน กรมที่ดิน ตรวจสอบทางระบบงาน จัดเก็บข้อมูลทางทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน (M๘๔) (คู่มือฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ผู้ใช้ระบบงาน : ระบบงานจัดเก็บข้อมูลทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา หน้าที่ ๑)

(๒) เมื่อสำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน กรมที่ดิน ได้รับข้อมูลการตรวจสอบที่ดินเดิมจากสำนักงานที่ดินทางระบบงานจัดเก็บข้อมูลทางทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน (M๘๔) แล้ว ให้ตรวจสอบข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมซึ่งจัดเก็บที่กรมที่ดินว่ามีข้อมูลตรงกันหรือไม่ หากไม่ถูกต้องตรงกันให้สำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน กรมที่ดิน แจ้งสำนักงานที่ดินที่รับคำขอ ดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องครบถ้วนก่อน เสร็จแล้วจัดพิมพ์บัญชีตรวจสอบข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ฉบับหัวสำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดินจากระบบงาน จัดเก็บข้อมูลฯ โดยให้เจ้าหน้าที่ลงนามรับรองการตรวจสอบเสร็จแล้วสแกนบัญชีตรวจสอบข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิม ส่งให้สำนักงานที่ดินกรุงเทพมหานคร หรือสำนักงานที่ดินกรุงเทพมหานครสาขา ทางระบบงานจัดเก็บข้อมูลทางทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน (M๘๔) (คู่มือฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ผู้ใช้ระบบงาน : ระบบงานจัดเก็บข้อมูลทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา หน้าที่ ๑)

***อนึ่ง หากระบบงานจัดเก็บข้อมูลทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนาฯ มีข้อขัดข้อง ไม่สามารถสแกนบัญชีตรวจสอบข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมส่งทางระบบงานฯ ได้ ให้ดำเนินการจัดส่งโดยทางโทรสารหรือโดยวิธีอื่นโดยอนุโลม

๗.๑.๓ สำนักงานที่ดินที่รับคำขอประสานงานกับผู้อำนวยการเขตที่ดินตั้งอยู่เพื่อออกไปทำการ ตรวจสอบข้อเท็จจริงว่า ที่ดินดังกล่าวมีสภาพเหมาะสมกับการประกอบศาสนกิจหรือไม่เพียงใด โดยให้แสดงความเห็นพร้อมทั้งเหตุผลในการให้ความเห็นประกอบการพิจารณา

๗.๑.๔ เมื่อได้รับบัญชีตรวจสอบข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมจากสำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน กรมที่ดิน และผลการตรวจสอบข้อเท็จจริง และความเห็นพร้อมทั้งเหตุผลในการให้ความเห็นจากผู้อำนวยการเขตแล้ว ให้ส่งเรื่องให้กรมที่ดินเพื่อพิจารณาขออนุตติบัติในฐานะปฏิบัติราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยต่อไป

๗.๑.๕ เมื่อกรมที่ดินรับเรื่องแล้วให้เจ้าหน้าที่พิจารณาเสนออุทิตติบัติในฐานะปฏิบัติราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยส่งอนุญาต

๗.๑.๖ กรณีตรวจสอบพบว่ามี การออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน หรือได้จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม ให้มัสยิดฯ รับโอนที่ดินไป โดยไม่ได้ขออนุญาตจากรัฐมนตรีฯ ให้แจ้งมัสยิดดำเนินการยื่นคำขอให้ได้มาซึ่งที่ดินดังกล่าว ตาม ๗.๑.๑ - ๗.๑.๓ และให้แจ้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องชี้แจงเหตุผลที่ได้ดำเนินการจดทะเบียนหรือออกหนังสือ

แสดงสิทธิในที่ดินไปโดยไม่ได้รับอนุญาต แล้วสรุปเรื่องเสนออธิบดีในฐานะปฏิบัติราชการแทนรัฐมนตรีฯ เพื่อพิจารณา
สั่งอนุญาตย้อนหลังให้เป็นการถูกต้อง

๗.๑.๗ เมื่อมีคำสั่งอนุญาตแล้ว ให้ส่งเรื่องคืนสำนักงานที่ดินกรุงเทพมหานคร

๗.๑.๘ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งหนังสือแจ้งผู้ขอเพื่อให้ไปดำเนินการต่อไป

๗.๑.๙ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้แจกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน หรือจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมให้มัสยิด
รับโอนที่ดิน หรือสั่งอนุญาตย้อนหลังแล้ว ให้รายงานกรมที่ดินทราบ ตามบัญชีทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการ
ศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ตามหนังสือกรมที่ดิน ด่วนมาก ที่ มท ๐๕๑๕/ว ๘๑๙๐ ลงวันที่ ๒๖
มีนาคม ๒๕๕๖

๗.๒ กรณีที่ดินอยู่ในเขตจังหวัดอื่น

๗.๒.๑ เมื่อมีการยื่นคำขอได้มาซึ่งที่ดินของมัสยิดอิสลาม ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน เช่น
รับให้ ชื่อ รับมรดก ได้มาโดยการครอบครอง ออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ฯลฯ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ
หลักฐานและสอบสวนบันทึกถ้อยคำผู้ขอตามแบบที่กำหนดในหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๑๐/ว ๐๒๖๗๔ ลงวันที่ ๒๔
มกราคม ๒๕๕๓

๗.๒.๒ หากเห็นว่าอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะดำเนินการให้ได้ ให้สำนักงานที่ดินที่รับคำขอดำเนินการ ดังนี้

(๑) สอบถามข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมไปยังสำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน กรมที่ดิน ทางระบบงาน
จัดเก็บข้อมูลทางทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน (M๘๔)
โดยพิมพ์บัญชีตรวจสอบข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน
ฉบับหัวหน้าสำนักงานที่ดินจากระบบงานจัดเก็บข้อมูลฯ โดยให้เจ้าหน้าที่ลงนามรับรองการตรวจสอบเสร็จแล้วสแกน
บัญชีตรวจสอบข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมส่งให้สำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดินตรวจสอบทางระบบงานจัดเก็บข้อมูล
ทางทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน (M๘๔) (คู่มือฝึกอบรม
เจ้าหน้าที่ผู้ใช้ระบบงาน : ระบบงานจัดเก็บข้อมูลทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา หน้า ที่ ๑)

(๒) เมื่อสำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน กรมที่ดิน ได้รับข้อมูลการตรวจสอบที่ดินเดิมจาก
สำนักงานที่ดินทางระบบงานจัดเก็บข้อมูลทางทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่ง
ประมวลกฎหมายที่ดิน (M๘๔) แล้ว ให้ตรวจสอบข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมซึ่งจัดเก็บที่กรมที่ดินว่ามีข้อมูลตรงกัน
หรือไม่ หากไม่ถูกต้องตรงกันให้สำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน กรมที่ดิน แจ้งสำนักงานที่ดินที่รับคำขอ
ดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องครบถ้วนก่อน เสร็จแล้วจัดพิมพ์บัญชีตรวจสอบข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมของนิติบุคคลเพื่อ
การศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ฉบับหัวหน้าสำนักงานมาตรฐานการทะเบียนที่ดินโดยให้เจ้าหน้าที่
ลงนามรับรองการตรวจสอบเสร็จแล้วสแกนบัญชีตรวจสอบข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมส่งให้สำนักงานที่ดินจังหวัด
สำนักงานที่ดินจังหวัดสาขา หรือสำนักงานที่ดินส่วนแยกทางระบบงานจัดเก็บข้อมูลทางทะเบียนที่ดินของนิติบุคคล
เพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน (M๘๔) (คู่มือฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ผู้ใช้ระบบงาน :
ระบบงานจัดเก็บข้อมูลทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา หน้า ที่ ๑)

***อนึ่ง หากระบบงานจัดเก็บข้อมูลทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนาฯ มีข้อขัดข้อง
ไม่สามารถสแกนบัญชีตรวจสอบข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมส่งทางระบบงานฯ ได้ ให้ดำเนินการจัดส่งโดยทางโทรสารหรือ
โดยวิธีอื่นโดยยอม

๗.๒.๓ สำนักงานที่ดินที่รับคำขอประสานงานกับนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ
ท้องที่ ซึ่งที่ดินตั้งอยู่เพื่อออกไปทำการตรวจสอบข้อเท็จจริงว่าที่ดินดังกล่าวมีสภาพเหมาะสมกับการประกอบ
ศาสนกิจหรือไม่เพียงใด โดยให้แสดงความเห็นพร้อมทั้งเหตุผลในการให้ความเห็นประกอบการพิจารณา

๗.๒.๔ เมื่อได้รับบัญชีตรวจสอบข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมจากสำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน กรมที่ดิน และผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงและความเห็นพร้อมทั้งเหตุผลในการให้ความเห็นจากอำเภอหรือกิ่งอำเภอแล้ว ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) กรณีสำนักงานที่ดินจังหวัดรับคำขอ ให้เสนอเรื่องต่อผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะปฏิบัติราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อพิจารณาสั่งการ

(๒) กรณีสำนักงานที่ดินจังหวัดสาขา หรือสำนักงานที่ดินส่วนแยกรับคำขอ ให้ส่งเรื่องให้สำนักงานที่ดินจังหวัดเพื่อเสนอเรื่องต่อผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะปฏิบัติราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อพิจารณาสั่งการ

๗.๒.๕ กรณีตรวจสอบพบว่ามี การออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน หรือได้จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม ให้มีสยิดรับโอนที่ดินไปโดยไม่ได้ขออนุญาตจากรัฐมนตรีฯ ให้แจ้งมีสยิดดำเนินการยื่นคำขอให้ได้มาซึ่งที่ดินดังกล่าว ตาม ๗.๒.๑ - ๗.๒.๔ และให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องชี้แจงเหตุผลที่ได้ดำเนินการจดทะเบียนหรือออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินไปโดยไม่ได้รับอนุญาต แล้วสรุปเรื่องเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะปฏิบัติราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อพิจารณาสั่งอนุญาตย้อนหลังให้เป็นการถูกต้องต่อไป

๗.๒.๖ เมื่อมีคำสั่งอนุญาตแล้วให้ดำเนินการ ดังนี้

ให้สำนักงานที่ดินจังหวัดรายงานผลการสั่งอนุญาตโดยพิมพ์รายงานผลการสั่งอนุญาตจากระบบงานจัดเก็บข้อมูลทางทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน (M๘๔) และดำเนินการตามหนังสือกรมที่ดิน ด่วนมาก ที่ มท ๐๕๑๕/ว ๘๑๙๐ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๖ ให้กรมที่ดินทราบภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่สั่งอนุญาตแล้วแจ้งผู้ขอมาดำเนินการต่อไป เพื่อให้กรมที่ดินรวบรวมรายงานผลการสั่งอนุญาตให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยทราบ

๗.๒.๗ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้แจกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินหรือจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมให้ มีสยิดรับโอนที่ดินหรือสั่งอนุญาตย้อนหลังแล้ว ให้จังหวัดรายงานกรมที่ดินทราบ ตามบัญชีทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ตามหนังสือกรมที่ดิน ด่วนมาก ที่ มท ๐๕๑๕/ว ๘๑๙๐ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๖

๘. การขอได้มาซึ่งที่ดินของมีสยิดอิสลามประเภทต่าง ๆ

๘.๑ การขอให้ได้มาซึ่งที่ดินโดยการรับมรดกตามพินัยกรรม

พิจารณาพินัยกรรมว่าชอบตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือไม่

๘.๒ การขออนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดินเพียงบางส่วน (ไม่เต็มแปลงตามโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓) (น.ส.๓ ก.) เว้นการจดทะเบียนเฉพาะส่วนหรือขอถือกรรมสิทธิ์รวม) ควรให้เจ้าของที่ดินยื่นคำขอทำการรังวัดแบ่งแยกและจดทะเบียนแบ่งแยกในนามเดิมก่อน แล้วจึงดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

๘.๓ การขอให้ได้มาซึ่งที่ดินโดยการครอบครองตามมาตรา ๑๓๖๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

พิจารณาดำเนินการตามระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดินซึ่งได้มาโดยการครอบครอง พ.ศ. ๒๕๕๑

๘.๔ การขอให้ได้มาซึ่งที่ดินตามมาตรา ๑๓๘๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

พิจารณาจากคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลอันถึงที่สุดแสดงว่ามีกรรมสิทธิ์ในที่ดินและตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๗ (พ.ศ.๒๔๙๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.๒๔๙๗ ประกอบระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดินซึ่งได้มาโดยการครอบครอง พ.ศ. ๒๕๕๑

๘.๕ การขอให้ได้มาซึ่งที่ดินโดยการขอรับโอนตามคำสั่งศาลหรือโอนตามคำพิพากษา
พิจารณาว่าศาลมีคำสั่งถึงที่สุดแล้วและมีหลักฐานหนังสือแสดงว่าคดีถึงที่สุดแล้ว

๘.๖ การขอให้ได้มาซึ่งที่ดินโดยการโอนให้ตัวการ ตามมาตรา ๗๙๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
พิจารณาให้ได้ว่าข้อเท็จจริงว่าขณะที่ตัวแทนรับโอนที่ดินไว้แทนมัสยิดนั้น มัสยิดจะต้องมีสภาพเป็นนิติบุคคล
ตามกฎหมายอยู่แล้ว และการรับโอนที่ดินไว้แทนนั้นจะต้องเป็นไปตามเจตนาของผู้โอนด้วยว่ามีความประสงค์จะโอนให้แก่
มัสยิดจริง แต่เนื่องจากมีเหตุขัดข้องไม่สามารถโอนให้แก่มัสยิดในขณะนั้นได้จึงโอนลงชื่อตัวแทนไว้ก่อน

๘.๗ การขอได้มาซึ่งที่ดินโดยการรังวัดออกโฉนดที่ดิน

(๑) กรณีมัสยิดยื่นคำขอหรือนำรังวัดออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓) (น.ส.๓ ก.)
สำหรับที่ดินที่ได้มาภายหลังวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่รับคำขอสอบสวน และ
ดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ เช่นเดียวกับกรณีมัสยิดขอได้มาซึ่งที่ดินในข้อ ๗ ทุกประการแล้ว ก่อนแจกโฉนด
ที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์

กรณีที่ดินอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร	ต้องเสนออธิบดีกรมที่ดินในฐานะปฏิบัติราชการแทน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้พิจารณาสั่งการ
กรณีที่ดินอยู่ในเขตจังหวัดอื่น	ต้องเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะปฏิบัติราชการแทน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้พิจารณาสั่งการ

(หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๖๑๒/๔/ว ๑๔๖๔๗ ลงวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๒๔ และ ด่วนมาก ที่ มท ๐๕๑๕/ว
๘๑๙๐ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๖)

(๒) กรณีขอออกโฉนดที่ดินที่งอก หากที่งอกเป็นที่ดินเกิดหลังประมวลกฎหมายที่ดินต้องพิจารณา
ดำเนินการตาม ๘.๗ (๑)

๙. การจำหน่ายที่ดินของมัสยิดอิสลาม

มัสยิดอิสลามจำหน่ายที่ดินได้โดยไม่ต้องขออนุญาตรัฐมนตรีหรืออธิบดีกรมที่ดินก่อน (ไม่มีกฎหมายกำหนดให้
ขออนุญาตก่อน)

๑๐. การเรียกเก็บค่าธรรมเนียม

๑๐.๑ หลักเกณฑ์การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการโอนที่ดินให้มัสยิดอิสลาม

ตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๔๗ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ข้อ ๒ (๗) (จ) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้
ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ กำหนดว่า “ค่าจดทะเบียนเฉพาะในกรณีที่วัดวาอาราม วัดบาทหลวงโรมัน
คาทอลิก หรือมัสยิดอิสลาม เป็นผู้รับให้ เพื่อใช้เป็นที่ตั้งศาสนสถาน ทั้งนี้ ในส่วนที่ได้มารวมกับที่ดินที่มีอยู่ก่อน
แล้วไม่เกิน ๕๐ ไร่ เรียกตามราคาประเมินทุนทรัพย์ตามที่คณะกรรมการกำหนดราคาประเมินทุนทรัพย์กำหนด
ร้อยละ ๐.๐๑”

คำว่า “ที่ตั้งศาสนสถาน” ตามกฎหมายฉบับที่ ๔๗ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ข้อ ๒ (๗) (จ) หมายถึงที่ตั้งของ
สถานที่ใดๆ ซึ่งมีไว้เพื่อปฏิบัติตามศาสนบัญญัติ หรือปฏิบัติพิธีกรรมตามความเชื่อในทางศาสนาของวัดวาอาราม
วัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก หรือมัสยิดอิสลาม และรวมถึงบริเวณของสถานที่ดังกล่าวด้วย เช่น ที่ตั้งของมัสยิด
โบสถ์ วิหาร กุฏิสงฆ์ ศาลาการเปรียญ ฌาปนสถาน และที่ธรณีสงฆ์ ที่มีลักษณะการใช้ประโยชน์ตามนัยดังกล่าว
ส่วนสถานที่ที่มีไว้เพื่อการอย่างอื่นมิได้มีไว้เพื่อปฏิบัติตามศาสนบัญญัติ หรือปฏิบัติพิธีกรรมตามความเชื่อในทาง
ศาสนา เช่น ที่ตั้งโรงเรียน โรงพยาบาล โรงเรียนเด็ก เป็นต้น ไม่ใช่ “ที่ตั้งศาสนสถาน” แต่อย่างใด (หนังสือกรมที่ดิน
ที่ มท ๐๗๒๘/ว ๑๑๒๔๒ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๔ เรื่อง ความหมายของคำว่า “ที่ตั้งศาสนสถาน”)

สรุป หลักเกณฑ์การพิจารณาเรียกเก็บค่าธรรมเนียมตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๗ (พ.ศ. ๒๕๔๑)ฯ ข้อ ๒ (๗) (จ) ซึ่งให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมร้อยละ ๐.๐๑ ดังนี้

๑. ใช้กับวัด วัดบาทพลวงโรมันคาทอลิก มัสยิดอิสลามเท่านั้น (มูลนิธิคริสต์จักรไม่ได้สิทธิตามกฎหมายฉบับนี้)

๒. เป็นกรณีรับให้ที่ดิน

๓. เพื่อใช้เป็นที่ตั้งศาสนสถาน (ความหมายตามหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๒๘/ว ๑๑๒๔๒ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๔)

๔. เมื่อรวมกับที่ดินซึ่งเป็นที่ตั้งศาสนสถานที่มีอยู่ก่อนแล้วไม่เกิน ๕๐ ไร่

๑๐.๒ หลักเกณฑ์การเรียกเก็บภาษีเงินได้ และภาษีธุรกิจเฉพาะกรณีโอนที่ดินให้มัสยิดอิสลาม

พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๒๖) พ.ศ. ๒๕๔๑ และกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๑๔ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร ให้ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และภาษีธุรกิจเฉพาะ สำหรับการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินโดยไม่มีค่าตอบแทนให้แก่วัด วัดบาทพลวงโรมันคาทอลิก หรือมัสยิด เฉพาะการโอนที่ดินส่วนที่ทำให้วัด วัดบาทพลวงโรมันคาทอลิก หรือมัสยิด มีที่ดินไม่เกินห้าสิบไร่ (หนังสือกรมที่ดิน ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๗๑๐/ว ๐๖๒๓๒ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒ เรื่อง การยกเว้นภาษีเงินได้และภาษีธุรกิจเฉพาะสำหรับการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินโดยไม่มีค่าตอบแทนให้แก่วัด วัดบาทพลวงโรมันคาทอลิกหรือมัสยิด)

ข้อสังเกต การเรียกเก็บภาษีเงินได้และภาษีธุรกิจเฉพาะสำหรับการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินโดยไม่มีค่าตอบแทนให้มัสยิดเฉพาะการโอนที่ดินส่วนที่ทำให้มัสยิดมีที่ดินไม่เกิน ๕๐ ไร่ ไม่ต้องพิจารณาว่าเป็นที่ดินประเภทใด ซึ่งต่างกับกรณีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๔๗ (พ.ศ.๒๕๔๑) ข้อ ๒ (๗) (จ) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งต้องเป็นที่ดินที่ใช้เป็นที่ตั้งศาสนสถานเท่านั้น

๑๐.๓ ค่าอากรแสตมป์

มาตรา ๑๒๑ แห่งประมวลรัษฎากร กำหนดว่า ถ้าฝ่ายที่ต้องเสียอากรเป็นรัฐบาล เจ้าพนักงานผู้กระทำการของรัฐบาลโดยหน้าที่ บุคคลผู้กระทำการในนามของรัฐบาล องค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น สภากาชาดไทย วัดวาอาราม และองค์การศาสนาใด ๆ ในราชอาณาจักรซึ่งเป็นนิติบุคคล อากรเป็นอันไม่ต้องเสีย ดังนั้น กรณีจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมให้โดยเสน่หาไม่มีค่าตอบแทน หากฝ่ายผู้รับโอนซึ่งเป็นฝ่ายที่ต้องเสียอากรได้รับการยกเว้นอากรตามกฎหมาย พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่ต้องเรียกเก็บอากรแสตมป์ เช่น กรณีการโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินโดยไม่มีค่าตอบแทนให้แก่ ส่วนราชการ สภากาชาดไทย วัด มัสยิด หรือองค์การศาสนาอื่นในราชอาณาจักรซึ่งเป็นนิติบุคคล เป็นต้น เนื่องจากหน่วยงานที่รับโอนดังกล่าวได้รับการยกเว้นอากร ตามมาตรา ๑๒๑ แห่งประมวลรัษฎากร (หนังสือกรมที่ดิน มท ๐๕๑๕/ว ๐๐๙๔๕ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๙)

๑๑. การทำบัญชีทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

ให้สำนักงานที่ดินจังหวัดและสำนักงานที่ดินที่ที่ดินตั้งอยู่ใช้สมุดเบอร์ ๒ ทำบัญชีทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนาตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน โดยให้สำนักงานที่ดินจังหวัดจัดทำรวมทั้งจังหวัดแห่งหนึ่ง และสำนักงานที่ดินที่ที่ดินตั้งอยู่จัดทำในเขตท้องที่อีกแห่งหนึ่งเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบคร่าวต่อไป โดยแยกเก็บตามตัวอักษรตัวหน้าของชื่อนิติบุคคลนั้นแล้วนำข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมของนิติบุคคลที่ได้จากการตรวจสอบข้อมูลจากสำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน กรมที่ดิน ลงในบัญชีทะเบียนที่ดินดังกล่าวตามลำดับการได้มาซึ่งที่ดินก่อนหลัง แล้วจึงนำข้อมูลที่ดินที่แจกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินหรือจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมให้นิติบุคคลนั้นรับโอนที่ดินซึ่งได้รับอนุญาตลงเป็นลำดับต่อไป

❖ **แนวคำพิพากษาศาลฎีกา****คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๓๙/๒๕๑๔**

มัสยิดอาจได้กรรมสิทธิ์ที่ดินตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๘๒ ได้

ตามพระราชบัญญัติมัสยิดอิสลาม พ.ศ. ๒๔๙๐ มาตรา ๕ ให้มัสยิดซึ่งได้จดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว เป็นนิติบุคคลซึ่งหมายความว่าให้เป็นนิติบุคคลตั้งแต่วันที่ได้จดทะเบียนเป็นต้นไป แต่ปรากฏว่ามัสยิดจำเลยร่วมจดทะเบียนเมื่อ ๒๖ กรกฎาคม ๒๔๙๙ การที่จะถือว่า อ. ยกที่ดินพิพาทให้จำเลยตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๘ ย่อมเป็นไปได้ไม่ได้เพราะการให้ต้องมีผู้รับ แม้จะฟังว่าจำเลยร่วมครอบครองปรปักษ์ต่อมาหลังจากการยกให้ที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ก็ต้องนับการครอบครองแต่วันเป็นนิติบุคคลเป็นต้นไป แต่ถ้านับตั้งแต่วันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๔๙๙ จนถึงวันที่โจทก์ฟ้อง คือ วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๐๙ แล้ว ก็เห็นได้ว่ายังไม่ครบ ๑๐ ปี จึงไม่อาจได้กรรมสิทธิ์ตามมาตรา ๑๓๘๒ แห่ง ป.พ.พ.

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๒/๒๕๒๐

ผ.ยกที่ดินพิพาทให้มัสยิดโจทก์ โจทก์ครอบครองเก็บค่าเช่าตลอดมา ผ.ถึงแก่กรรมโดยไม่ได้จดทะเบียนยกให้ เพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีเรื่องครอบครองปรปักษ์ กรรมการโจทก์จึงประชุมให้จำเลยทั้งสองรับโอนที่ดินพิพาทในฐานะทายาทของ ผ. เสียก่อน แล้วให้จำเลยทั้งสองโอนให้โจทก์ จำเลยทั้งสองรับโอนที่ดินพิพาทในฐานะทายาทแล้ว จำเลยที่ ๑ ไม่ยอมโอนที่ดินพิพาทให้โจทก์ ดังนี้ จำเลยที่ ๑ มีชื่อในโฉนดก็เพื่อความสะดวกในการที่จะโอนให้โจทก์ต่อไป ไม่มีสิทธิใด ๆ ในที่ดินพิพาท โจทก์ชอบที่จะฟ้องขอให้เพิกถอนพฤติกรรมการรับโอนของจำเลยที่ ๑ ได้

โจทก์เป็นมัสยิดอิสลามการได้ที่ดินมาของโจทก์ต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เมื่อยังไม่ปรากฏว่าได้รับอนุญาตแล้ว กรณีก็ไม่อาจบังคับตามคำขอท้ายฟ้องของโจทก์ที่ขอให้ใส่ชื่อโจทก์เป็นเจ้าของที่ดินพิพาทในโฉนดได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๔๓๗/๒๕๕๐

ส. บิดาโจทก์ทั้งสองได้อุทิศที่ดินพิพาทให้แก่มัสยิดเพื่อใช้ประกอบพิธีกรรมทางศาสนาอิสลาม ต่อมาได้มีการก่อสร้างมัสยิดลงบนที่ดินดังกล่าวรวมทั้งบางส่วนได้ทำเป็นสุสานฝังศพผู้นับถือศาสนาอิสลาม การอุทิศที่ดินรวมทั้งที่ดินพิพาทเป็นการอุทิศเพื่อประโยชน์แก่ชาวบ้านผู้นับถือศาสนาอิสลามหรืออิสลามิกชนโดยทั่วไป มิได้จำกัดแต่เพียงเพื่อประโยชน์แก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือคณะบุคคลใดคณะบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ ถือได้ว่าเป็นที่ดินดังกล่าวตกเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทพลเมืองใช้ร่วมกันนับแต่เวลาที่อุทิศแล้ว แม้โจทก์ทั้งสองจะมีชื่อเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในโฉนดที่ดินดังกล่าว โจทก์ทั้งสองก็ไม่มีอำนาจนำที่ดินดังกล่าวรวมทั้งที่ดินพิพาทให้จำเลยเช่า

หลักฐานประกอบการพิจารณากรณีมีสิทธิอิสลามขอได้มาซึ่งที่ดิน

(ให้ทำเครื่องหมาย / ในช่อง ที่ดำเนินการแล้ว)

๑. สำเนาทะเบียนมัสยิด (แบบ ม.อ.๒)
๒. สำเนาประกาศนียบัตรแต่งตั้งกรรมการมัสยิด หรือเรื่องราวแจ้งการแต่งตั้งเปลี่ยนแปลง อิหม่าม คอเต็บ บิหลั่น กรรมการมัสยิด หรือสถานที่ตั้งแบบ (ม.อ.๓)
๓. รายงานการประชุมของมัสยิดที่ลงมติเกี่ยวกับที่ดินที่ขอได้มา โดยคณะกรรมการของมัสยิดที่มาเข้าประชุมต้องลงนามให้ครบถ้วน หากใช้รายงานการประชุมแทนหนังสือมอบอำนาจให้เจ้าพนักงานที่ดินสั่งการ พร้อมเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการมอบอำนาจตามระเบียบด้วย
๔. กรณีขอได้มาซึ่งที่ดินเพื่อใช้เป็นสุสาน ต้องส่งใบอนุญาตให้จัดตั้งสุสาน
๕. บันทึกถ้อยคำ (ท.ด.๑๖) ของผู้รับโอน สอบสวนรายละเอียดตามทะเบียนมัสยิด (แบบ ม.อ.๒) ว่ามัสยิดตั้งอยู่ที่ใด จดทะเบียนเมื่อใด มีกรรมการกี่คน ใครเป็นอิหม่าม คอเต็บ และบิหลั่น เหตุผลความจำเป็นที่มัสยิดขอได้มาซึ่งที่ดินแปลงใหม่ เพื่อใช้ประโยชน์อย่างไร มัสยิดมีที่ดินเดิมหรือไม่ ให้แนบหลักฐานประกอบ พร้อมแจ้งการใช้ประโยชน์

ที่ดินเดิมของมัสยิด หากได้มาหลังประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี หรือไม่ หากยังไม่ได้รับอนุญาตก็สามารถยื่นคำขอย้อนหลังได้ โดยให้มัสยิดแจ้งความประสงค์ไว้ใน ท.ด.๑๖ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต้องชี้แจงเหตุผลที่ได้ดำเนินการจดทะเบียนหรือออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินไปโดยไม่ได้รับอนุญาตเสร็จแล้วสรุปเรื่องให้ผู้มีอำนาจพิจารณา

กรณีเป็นการซื้อที่ดินให้สอบสวนเพิ่มตามนัยข้อ ๓ ของหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๗๑๐/ว ๑๐๑๐ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๓๔

๖. บันทึกถ้อยคำ (ท.ด.๑๖) ของผู้โอน กรณีให้ที่ดินต้องดำเนินการตามนัยข้อ ๒ ของหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๗๑๐/ว ๑๐๑๐ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๓๔
๗. คำขอจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม ฯ (ท.ด.๑)
๘. สำเนาหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแปลงที่ขออนุญาตและแปลงที่มีสิทธิถือครองอยู่ หากได้มาก่อนประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ ก็ให้ส่งสำเนาใบไต่สวน, สำเนา น.ส.๑ หรือ น.ส.๑ ก. ประกอบการพิจารณา
๙. กรณีเป็นการขยายพื้นที่เดิมหรือเป็นทางเข้าออกให้ต่อรูปแผนที่ที่ดินเดิมกับแปลงที่ขอ ใหม่
๑๐. หลักฐานของผู้โอน เช่น สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน ทะเบียนสมรส ใบสำคัญการหย่า ใบมรณบัตร
๑๑. หนังสือยินยอมให้ทำนิติกรรมของคู่สมรส ทั้งชอบและมิชอบด้วยกฎหมาย ถ้าเป็นสินส่วนตัวให้แนบหลักฐานประกอบ และกรณีเป็นโสดให้บันทึกโสด
๑๒. หนังสือมอบอำนาจให้ทำนิติกรรม (ถ้ามี)
๑๓. หลักฐานการปิดประกาศ (ถ้ามี)
๑๔. คำพิพากษาหรือคำสั่งศาล และหลักฐานแสดงว่าคดีถึงที่สุด ในกรณีโอนตามคำพิพากษา หรือคำสั่งศาล
๑๕. ความเห็นของอำเภอและจังหวัด ตามนัยข้อ ๑ และข้อ ๖ ของหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๗๑๐/ว ๑๐๑๐ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๓๔

- ๑๖. กรณีขอออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินให้ใช้เอกสารตาม ๑-๕, ๘, ๙, ๑๒, ๑๓ และ ๑๕
- ๑๗. การขออนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดินเพียงบางส่วน (เว้นการจดทะเบียนเฉพาะส่วนหรือขอถือกรรมสิทธิ์รวม)
ควรให้เจ้าของที่ดินยื่นคำขอทำการรังวัดแบ่งแยกและจดทะเบียนแบ่งแยกในนามเดิมก่อนแล้วจึงดำเนินการตาม
ขั้นตอนต่อไป

..... (เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด / สาขา
หัวหน้าส่วนแยก / ผู้ตรวจสอบ)

(ท.ด.๑๖)

มัสยิดขอได้มาซึ่งที่ดิน

บันทึกถ้อยคำ

ที่ดิน

ระบุว่า.....ตำบล.....
 เลขที่.....หน้าสำรวจ.....อำเภอ.....
 โฉนดหมายเลขที่.....จังหวัด.....
 ที่ว่าการ.....
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
 ข้าพเจ้า.....มัสยิด.....(โดย.....แทน).....อายุ.....ปี
 เชื้อชาติ.....สัญชาติ.....เป็นบุตร.....
 อยู่ที่บ้าน.....เลขที่.....ตำบล.....
 อำเภอ.....จังหวัด.....
 ขอปฏิญาณตนและให้ถ้อยคำต่อ เจ้าพนักงานที่ดิน.....
 ด้วยความสัตย์จริง ดังต่อไปนี้
 ตามที่...มัสยิดฯ...ขอ...(รับให้/ซื้อ ฯลฯ) ที่ดินแปลงเครื่องหมายดังกล่าวข้างต้น จาก.....
 เพื่อใช้ประโยชน์เป็น.....ข้าพเจ้าในฐานะตัวแทนมัสยิดฯ ขอให้ถ้อยคำต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ดังนี้
 ๑. มัสยิดฯ ตั้งอยู่หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....จดทะเบียนเมื่อวันที่.....
 หมายเลขทะเบียนที่.....
 ๒. มัสยิดฯ มีคณะกรรมการ.....คน โดยมี.....เป็นอิหม่าม.....เป็นคอเต็บ.....เป็นบิหลัน และในการขอ
 ได้มาซึ่งที่ดินครั้งนี้ คณะกรรมการได้ลงมติให้.....มาดำเนินการแทน
 ๓. มัสยิดฯ มีที่ดินอยู่แล้ว.....แปลง คือ โฉนดที่ดินเลขที่.....อำเภอ.....จังหวัด.....
 เนื้อที่.....เป็นที่ตั้งมัสยิด
 ๔. มัสยิดฯ มีถาวรวัตถุ ดังนี้.....
 ๕. มัสยิดฯ ขอรับให้ที่ดินแปลงดังกล่าวข้างต้นเพื่อ.....เมื่อรวมกับที่ดินตาม ๓ เป็น.....แปลง
 เนื้อที่รวม.....
 ๖. มัสยิดฯ ขอซื้อที่ดินแปลงดังกล่าวข้างต้นเพื่อ.....ในราคา.....โดยมัสยิดฯ
 ได้เงินมาจากการบริจาคของ.....
 เจ้าหน้าที่อ่านให้ฟังแล้ว ขอรับรองว่าถูกต้อง เป็นความจริงทุกประการ จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน
 ต่อหน้าพยานและเจ้าพนักงานที่ดิน

ลงชื่อ.....ผู้ให้ถ้อยคำ

ลงชื่อ.....พยาน

ลงชื่อ.....พยาน

ลงชื่อ.....เจ้าพนักงานที่ดิน/ผู้บันทึก

(ท.ด.๑๖)

มัสยิดขอได้มาซึ่งที่ดินย้อนหลัง

บันทึกถ้อยคำ

ที่ดิน

ระบุว่า.....ตำบล.....
 เลขที่.....หน้าสำรวจ.....อำเภอ.....
 โฉนดหมายเลขที่.....จังหวัด.....
 ที่ว่าการ.....
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
 ข้าพเจ้า..... มัสยิด..... (โดย.....แทน).....อายุ.....ปี
 เชื้อชาติ.....สัญชาติ.....เป็นบุตร.....
 อยู่ที่บ้าน.....เลขที่.....ตำบล.....
 อำเภอ.....จังหวัด.....

ขอปฏิญาณตนและให้ถ้อยคำต่อ เจ้าพนักงานที่ดิน.....

ด้วยความสัตย์จริง ดังต่อไปนี้

ตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้ทราบว่า การได้มาซึ่งที่ดินแปลงดังกล่าวข้างต้น ยังมีได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีฯ นั้น ข้าพเจ้าในฐานะตัวแทนมัสยิด ขอให้ถ้อยคำต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ดังนี้

๑. มัสยิดฯ มีความประสงค์จะขอได้มาซึ่งที่ดินแปลงดังกล่าวย้อนหลังให้เป็นการถูกต้องตามกฎหมาย (พร้อมกับการขอได้มาซึ่งที่ดินครั้งนี้ด้วย)

๒. ที่ดินตามโฉนดเลขที่.....อำเภอ.....จังหวัด.....มัสยิด ฯ ได้ใช้ประโยชน์เพื่อ..... โดยรับให้, ซื้อ มาจาก.....จดทะเบียนฯ ออกโฉนดเมื่อวันที่.....

๓. มัสยิดฯ มีที่ดินเดิมอยู่แล้ว..... แปลง เนื้อที่..... (โดยรวมแปลงที่ขอย้อนหลังด้วยแล้ว และหากมีขอแปลงใหม่พร้อมกับขอย้อนหลัง ให้รวมจำนวนแปลงและเนื้อที่กับแปลงที่ขอย้อนหลังด้วย)

เจ้าหน้าที่อ่านให้ฟังแล้ว ขอรับรองว่าถูกต้อง เป็นความจริงทุกประการ จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานต่อหน้าพยานและเจ้าพนักงานที่ดิน

ลงชื่อ.....ผู้ให้ถ้อยคำ

ลงชื่อ.....พยาน

ลงชื่อ.....พยาน

ลงชื่อ.....เจ้าพนักงานที่ดิน/ผู้บันทึก

หมายเหตุ

๑. สำหรับกรณีขอย้อนหลังอย่างเดียว ต้องสอบสวนและใช้หลักฐานต่างๆ เช่นเดียวกับกรณีขอได้มาซึ่งที่ดินกรณีปกติ แต่ไม่ต้องดำเนินการตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๗๑๐/ว ๑๐๑๐ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๓๔ ข้อ ๑

๒. ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบชี้แจงประกอบด้วย โดยแยกบันทึกต่างหากจากบันทึกของมัสยิด

การขอได้มาซึ่งที่ดินของวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก
ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

การขอได้มาซึ่งที่ดินของวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก (วัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก)

๑. กฎหมายและระเบียบปฏิบัติ

- ๑.๑ ประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๘๔
- ๑.๒ พระราชบัญญัติว่าด้วยลักษณะ ฐานะ ของวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิกในกรุงสยามตามกฎหมาย (ร.ศ.๑๒๘)
- ๑.๓ พระราชบัญญัติเพิ่มเติมพระราชบัญญัติลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ร.ศ. ๑๒๘ (พ.ศ. ๒๔๕๒) ว่าด้วยลักษณะ ฐานะ ของวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิกในกรุงสยาม ตามกฎหมาย
- ๑.๔ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยแนวทางการพิจารณาในการจัดตั้งวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก พ.ศ. ๒๕๖๔
- ๑.๕ คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๙๕/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๖ เรื่อง การมอบอำนาจของ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้อธิบดีกรมที่ดินและผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทน

๒. ความหมายของวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก

วัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก หมายถึง วัดซึ่งมีบาทหลวงเป็นผู้บังคับบัญชาขึ้นตรงต่อมิชซัง

๓. วัดบาทหลวงโรมันคาทอลิกไม่มีสภาพเป็นนิติบุคคล

เนื่องจากไม่มีกฎหมายใดบัญญัติให้วัดบาทหลวงโรมันคาทอลิกมีสภาพเป็นนิติบุคคลจึงไม่สามารถถือครองที่ดิน ในนามของวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิกได้ แต่จะสามารถถือครองที่ดินในนามของมิชซังโรมันคาทอลิก...ได้

➤ ปัจจุบันมิชซังที่มีสภาพเป็นนิติบุคคลมีอยู่จำนวน ๒ แห่ง คือ

- ๓.๑ มิชซังโรมันคาทอลิกกรุงเทพฯ ตั้งอยู่ถนนเจริญกรุง เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร
 - ๓.๒ มิชซังโรมันคาทอลิกท่าแร่ - หนองแสง ตั้งอยู่ตำบลท่าแร่ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร
- มิชซังโรมันคาทอลิกมีสภาพเป็นนิติบุคคล ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยลักษณะ ฐานะ ของวัดบาทหลวง โรมันคาทอลิกในกรุงสยาม ร.ศ. ๑๒๘ ข้อ ๑

(คำพิพากษาศาลฎีกา ที่ ๘๐๓๓/๒๕๓๘ “ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยลักษณะ ฐานะ ของวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิกในกรุงสยามตามกฎหมาย ร.ศ. ๑๒๘ ข้อ ๑ และข้อ ๒ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง ระบุให้มิชซังมีฐานะเป็น บริษัท ดังนั้น มิชซังโจทก์จึงเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายมีอำนาจฟ้อง ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๕, ๖๖ ที่ได้ตรวจชำระใหม่ไม่ได้บัญญัติให้ยกเลิกมิชซังโรมันคาทอลิกว่าไม่เป็นนิติบุคคล แต่ได้บัญญัติรับรองไว้ว่า นิติบุคคลจะมีขึ้นได้ก็แต่ด้วยอาศัยอำนาจแห่งประมวลกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่น เมื่อโจทก์เป็นมิชซังโรมันคาทอลิก เป็นนิติบุคคลอยู่ก่อนแล้วตามพระราชบัญญัติว่าด้วยลักษณะ ฐานะ ของวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิกในกรุงสยาม ตามกฎหมาย ร.ศ. ๑๒๘ ซึ่งเป็นกฎหมายพิเศษยังใช้บังคับจนปัจจุบันนี้ พระราชบัญญัติดังกล่าวจึงเป็นกฎหมายอื่น ฉบับหนึ่งตามความหมายของมาตรา ๖๕ โจทก์จึงมีฐานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายอยู่ต่อไป”)

๔. ผู้แทนของมิชซังโรมันคาทอลิก

มีมุขนายก หรือบิชอป เป็นประมุข

๕. ที่ดินของมิชซังโรมันคาทอลิก แบ่งได้ ๒ ประเภท คือ

- ๕.๑ ที่ดินที่ใช้เป็นที่วัด โรงเรียน ตึกกรม วัดบาทหลวง ที่ป่าช้า ที่อยู่ของบาทหลวง โรงเรียนเด็ก โรงเรียนสอนศาสนา โรงพยาบาล

๕.๒ ที่ดินเพื่อทำประโยชน์ให้แก่มิชซัง เช่น ไร่ นา สวน มิชซังจะทำเอง หรือให้เช่าก็ได้ (ข้อ ๖ และข้อ ๘ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยลักษณะ ฐานะ ของวัดบาทหลวงฯ ร.ศ. ๑๒๘)

๖. จำนวนที่ดินสำหรับทำประโยชน์ให้แก่มิชซังโรมันคาทอลิก ซึ่งมิชซังฯ แต่ละแห่งจะมีได้

๖.๑ มิชซังโรมันคาทอลิกกรุงเทพฯ ให้มีได้ไม่เกินกว่าจังหวัดละสามพันไร่ ตามข้อ ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยลักษณะ ฐานะ ของวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิกในกรุงสยาม ร.ศ. ๑๒๘

๖.๒ มิชซังโรมันคาทอลิกท่าแร่ -หนองแสง ให้มีได้ไม่เกินกว่าจังหวัดละหนึ่งพันไร่ ตามข้อ ๒ แห่งพระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยลักษณะ ฐานะ ของวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิกในกรุงสยาม ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๕๒ แก้วการิอาโต อาปอสตอลิก แห่งหนองแสง

ปัจจุบันการครอบครองที่ดินของวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิกโดยมิชซังโรมันคาทอลิก...อยู่ภายใต้บังคับของ มาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

“การได้มาซึ่งที่ดินของวัดวาอาราม วัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก มูลนิธิเกี่ยวกับคริสตจักร หรือมัสยิดอิสลาม ต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี และให้ได้มาไม่เกิน ๕๐ ไร่

ในกรณีที่เป็นการสมควร รัฐมนตรีจะอนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดินเกินจำนวนที่บัญญัติไว้ในวรรคแรกก็ได้”

๗. การอนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดิน

รัฐมนตรีได้มอบอำนาจการสั่งอนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดินของวัด วัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก มูลนิธิเกี่ยวกับ คริสตจักร และมัสยิดอิสลาม ดังนี้

กรณีที่ดินอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร

ให้อธิบดีกรมที่ดินเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทน

กรณีที่ดินอยู่ในเขตจังหวัดอื่น

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทน

(คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๙๕/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๖ เรื่อง การมอบอำนาจของรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทยให้อธิบดีกรมที่ดินและผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทน)

❖ แนวทางการพิจารณาของกรมที่ดินกรณีมิชซังโรมันคาทอลิกขอได้มาซึ่งที่ดิน

๑. กรณีเกี่ยวกับการได้มาซึ่งที่ดินของมิชซังโรมันคาทอลิก ตามแนวนโยบายของรัฐบาล ตั้งแต่ก่อนประกาศใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ จนถึงปัจจุบัน จะไม่อนุญาตให้มิชซังฯ รับโอนที่ดินเพิ่มจากที่มีอยู่เดิม โดยมีเหตุผลและความเห็นว่ามีมิชซังฯ ได้ขยายตัวไปยังจังหวัดอื่นมากเกินกว่ากฎหมายกำหนด และการอนุญาตตั้งวัดบาทหลวงขึ้นใหม่ในจังหวัดที่มีมิชซังฯ ยังไม่มีสิทธิถือที่ดินก็ไม่ควรอนุญาต เพราะจะทำให้มิชซังฯ ถือที่ดินเกินกว่ากฎหมายกำหนด การถือครองที่ดินของมิชซังตามพระราชบัญญัติว่าด้วยลักษณะฐานะของวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิกในกรุงสยาม ตามกฎหมาย ร.ศ. ๑๒๘ กำหนดการถือครองที่ดินสำหรับที่ดินที่ทำประโยชน์ในจังหวัดที่ตั้งวัดได้จังหวัดละ ๓,๐๐๐ ไร่ สำหรับมิชซังกรุงเทพฯ และจังหวัดละ ๑,๐๐๐ ไร่ สำหรับมิชซังหนองแสง ต่อมาเมื่อมีการประกาศใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ แล้ว การถือครองที่ดินของมิชซังจะต้องถือปฏิบัติตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งปัจจุบันมิชซังฯ ได้ถือครองที่ดินเกินกำหนด ๕๐ ไร่ ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินอยู่มากแล้ว ในทางปฏิบัติจะไม่อนุญาตให้มิชซังฯ ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินเพิ่มอีก แต่มิชซังฯ เคยอ้างเหตุกรณีจำเป็นขอเป็นที่ตั้งโรงเรียน ซึ่งทางการได้เคยผ่อนผันอนุญาตตามมาตรา ๘๔ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ผ่อนผันให้เฉพาะเป็นที่ตั้งโรงเรียนเท่านั้น และในปัจจุบันมิชซังฯ ก็ไม่อาจรับโอนที่ดินเพื่อจัดตั้งโรงเรียนได้อีก เพราะขัดกับพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๒๕ (ปัจจุบันคือพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐) (ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีที่ ๒๕๔/๒๕๒๘)

สำหรับกรณีมิชซังฯ ขออนุญาตรับโอนที่ดินเพื่อประโยชน์ของมิชซังฯ กรณีที่ดินได้เคยนำเสนอรัฐมนตรีฯ เพื่อพิจารณาสั่งการหลายเรื่อง อาทิเช่น

(๑) บันทึกกรมที่ดิน ที่ ๑๗๔๓/๒๔๘๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๔๘๗ เรื่อง ขออนุญาตตั้งวัดบาทหลวงที่หัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มิชซังฯ ขออนุญาตตั้งสถานวัดบาทหลวง ในตำบลและอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีคำสั่งไม่อนุญาต เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๙, พ.ศ. ๒๔๘๗ และ พ.ศ. ๒๔๙๔

(๒) บันทึกกรมที่ดิน ลับ ที่ มท ๓๗๓/๒๕๐๐ ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๐๐ เรื่อง มิชซังโรมันคาทอลิกราชบุรี ขอรับให้ที่ดิน รัฐมนตรีฯ สั่งไม่อนุญาตโดยมีความเห็นว่า พฤติการณ์ที่มิชซังฯ ได้ออกเงินให้บุคคลอื่นซื้อที่ดินไว้แทน แล้วปลูกสร้างโบสถ์ลงที่ดินโดยไม่ได้ขออนุญาตก่อนนั้น มีพฤติการณ์เป็นการหลีกเลี่ยงกฎหมายโดยชัดแจ้ง ย่อมไม่เป็นการสมควรที่มิชซังฯ ซึ่งเป็นองค์การเผยแพร่ศาสนาจะกระทำเช่นนั้น ทั้งมิชซังฯ ก็มีที่ดินเกินจำนวน ๕๐ ไร่ ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินมากแล้ว และมีใช่เป็นกรณีขออนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดินเพื่อใช้เป็นที่ตั้งของโรงเรียนโดยเฉพาะดังที่เคยผ่อนผันอนุญาตไป

(๓) บันทึกกรมที่ดิน ที่ ๓๓๓/๒๕๐๕ ลงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๐๕ เรื่อง มิชซังฯ ขออนุญาตตั้งสถานวัดบาทหลวง รัฐมนตรีฯ สั่งไม่อนุญาตโดยมีความเห็น ในทางนโยบายเกี่ยวกับมิชซังฯ รัฐบาลทุก ๆ รัฐบาลถือเป็นหลักที่จะไม่ให้มิชซังฯ ขยายตัวไปจังหวัดอื่น ถ้าขออนุญาตตั้งวัดบาทหลวงขึ้นในจังหวัดใหม่ก็ไม่ควรอนุญาต

(๔) บันทึกกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๐๘/๑๖๐๑๙ ลงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๓๑ เรื่อง มิชซังโรมันคาทอลิก กรุงเทพฯ ขอรับให้ที่ดิน รัฐมนตรีฯ สั่งไม่อนุญาตโดยมีความเห็นว่า มิชซังฯ มีที่ดินเกินกำหนด ๕๐ ไร่ ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินอยู่มากแล้ว การขอรับโอนที่ดินเพื่อสร้างวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก ทั้งในเขตกรุงเทพฯ มีวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิกอยู่แล้วหลายแห่ง เห็นว่าการขอได้มาซึ่งที่ดินของมิชซังฯ ไม่มีเหตุผลและความจำเป็นเพียงพอ จึงมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดินดังกล่าว

(๕) บันทึกกองทะเบียนที่ดิน ที่ มท ๐๗๑๐.๔/๖๑๒ ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๔๒ เรื่อง การจัดตั้งสถานที่วัดบาทหลวง และขอถือที่ดินสำหรับประโยชน์ของวัด

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีคำสั่งไม่อนุญาตให้มิชซังฯ กรุงเทพฯ ขอรับบริจาคที่ดินที่เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ เนื้อที่รวม ๕ ไร่ ๒ งาน ๐๔ ตารางวา สำหรับปลูกสร้างวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก โดยผลการพิจารณาปรากฏ ดังนี้

(๕.๑) การไม่อนุญาตให้มิชซังฯ รับโอนที่ดินสำหรับทำประโยชน์แก่วัดบาทหลวงโรมันคาทอลิกดังกล่าว เป็นการใช้อำนาจตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ และถือมิได้ว่าเป็นการกระทำอันเป็นการรอนสิทธิหรือเสียประโยชน์อันควรมีควรได้เพราะสาเหตุที่ถือศาสนา นิกายของศาสนา ฯลฯ ตามมาตรา ๓๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ แต่อย่างไร

(๕.๒) การที่รัฐมนตรีฯ ไม่อนุญาต เนื่องจากเป็นนโยบายการสงวนที่ดินกสิกรรมไว้ให้คนพื้นเมืองตั้งที่รัฐบาลไทยได้ทำความตกลงไว้กับรัฐบาลฝรั่งเศส

(๕.๓) อำนาจในการอนุญาตให้ก่อตั้งวัดบาทหลวง เป็นอำนาจของรัฐบาล ตามข้อ ๘ และข้อ ๑๐ ของพระราชบัญญัติว่าด้วยลักษณะฐานะของวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิกในกรุงสยาม ร.ศ. ๑๒๘

❖ **สรุป** แนวทางการพิจารณาของกรมที่ดิน กรณีรับให้ที่ดินเพื่อเป็นที่ตั้งวัดบาทหลวง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยไม่อนุญาตให้มิชซังโรมันคาทอลิกได้มาซึ่งที่ดินเพิ่มอีก

๒. กรณีมิชซังโรมันคาทอลิกกรุงเทพฯ ขอรับให้ห้องชุด นโยบายรัฐบาลที่ผ่านมาก่อนประมวลกฎหมายที่ดินจนถึงปัจจุบันไม่อนุญาตให้มิชซังโรมันคาทอลิกกรุงเทพฯ ถือที่ดินเพิ่มเติมจากที่มีอยู่แล้ว เนื่องจากมิชซังฯ ได้ถือครองกรรมสิทธิ์ที่ดินอยู่แล้วจำนวนเนื้อที่ประมาณ ๙,๒๐๕ ไร่ มากกว่ามาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินกำหนด และขณะนี้ยังไม่มีเหตุผลความจำเป็นที่จะปรับเปลี่ยนนโยบายของรัฐให้มิชซังถือที่ดินเพิ่มแต่อย่างไร การที่

มิชซังโรมันคาทอลิกกรุงเทพฯ ขอรับให้ห้องชุดเลขที่ ๔๐๘/๔๒ เนื้อที่ประมาณ ๑๖๖.๑๔ ตารางเมตร พร้อมที่จอดรถจำนวน ๒ คัน จะมีผลทำให้มิชซังฯ มีกรรมสิทธิ์ร่วมในทรัพย์สินส่วนกลาง ซึ่งเป็นที่ดินที่ตั้งอาคารชุดและที่ดินหรือทรัพย์สินอื่นที่มีไว้เพื่อใช้หรือเพื่อประโยชน์ร่วมกันสำหรับเจ้าของร่วม ตามพระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. ๒๕๒๒ การอนุญาตให้มิชซังฯ รับให้ห้องชุดได้จะเป็นการสนับสนุนให้มีการหลีกเลี่ยงกฎหมายอีกรูปแบบหนึ่งในการถือครองที่ดินของมิชซังฯ ทางอ้อม อีกทั้งกรณีการขอรับโอนห้องชุดยังไม่มีเหตุผลและความจำเป็นเพียงพอที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจะอนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดินเกินจำนวนที่กฎหมายกำหนด ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน เนื่องจากมิชซังฯ สามารถนำทรัพย์สินอื่นที่มีอยู่ใช้ประโยชน์แทนได้ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเห็นชอบกับความเห็นของกรมที่ดินที่ไม่อนุญาตให้มิชซังโรมันคาทอลิกกรุงเทพฯ รับให้ห้องชุด (บันทึกสำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๕.๒/๒๑๑๖ ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๔)

๓. มิชซังโรมันคาทอลิกท่าแร่-หนองแสง ขอได้มาซึ่งที่ดินตามคำพิพากษาศาล ซึ่งศาลได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ที่ดินเป็นของมิชซังโรมันคาทอลิกท่าแร่-หนองแสง โดยนาย อ. เป็นผู้มิชชื้อถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินแทนมิชซัง และให้นาย อ. จดทะเบียนโอนที่ดินคืนให้แก่มิชซังโรมันคาทอลิกท่าแร่-หนองแสง เนื่องจากนโยบายรัฐบาลที่ผ่านมาถือเป็นหลักการที่จะไม่อนุญาตให้มิชซังโรมันคาทอลิกได้มาซึ่งที่ดินเพิ่มขึ้นจากที่มีอยู่เดิมเป็นจำนวนมาก ดังนั้นกรณีนี้ จึงให้จดทะเบียนโอนตามคำสั่งศาล โดยให้มิชซังโรมันคาทอลิกท่าแร่-หนองแสง ขอได้มาซึ่งที่ดินของมิชซัง และกำหนดเป็นเงื่อนไขในการขอได้มาซึ่งที่ดินของมิชซังว่า เมื่อมิชซังได้รับอนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดินและรับโอนที่ดินดังกล่าวแล้ว มิชซังจะจำหน่ายที่ดินดังกล่าวแก่ผู้มีชื่อรับโอนที่ดินทันทีในคราวเดียวกัน ทั้งนี้ผู้รับโอนที่ดินจะต้องมีสัญชาติไทยและไม่มีพฤติการณ์เป็นการถือที่ดินแทนมิชซังโรมันคาทอลิกท่าแร่-หนองแสง (บันทึกสำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๕.๒/๗๗๑ ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔)

ภาคผนวก

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานพระราชบัญญัติกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ว่าด้วยลักษณะ ฐานะ ของวัดบาทหลวง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา โรมันคาทอลิกในกรุงสยาม ตามกฎหมาย^๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่าด้วยโปรวิการิโอ อาปอสตอลิกโก ผู้บัญชาการมิชซังโรมันคาทอลิกในวิการิโออาโต อาปอสตอลิกโก แห่งกรุงเทพฯ ได้กราบบังคมทูล พระกรุณาว่า มิชซังโรมันคาทอลิกได้พยายามกระทำการมาแล้วแต่ปางก่อน และยังกระทำอยู่สืบไป เพื่อให้ประชาชนมีความดีและเจริญยิ่งขึ้น และว่ามีความยากลำบากเกิดขึ้นในการที่ดินของมิชซัง ที่กล่าวแล้วนั้น

อีกประการหนึ่งตามความในข้อ ๓ ของหนังสือสัญญาทางพระราชไมตรี การค้าขาย และการเดินเรือ ซึ่งได้ทำไว้ในระหว่างกรุงสยามกับกรุงฝรั่งเศส ลงวัน ๒๙ ๙ คำ ปีมะโรงชุก จุลศักราช ๑๒๑๘ ตรงกับวันที่ ๑๕ สิงหาคม คริสต์ศักราช ๑๘๕๖ นั้น มีความว่า บาทหลวงฝรั่งเศสจะสร้างวัดตึกและเรือนโรงอยู่ที่ดี ปลูกโรงเรียนหนังสือเด็ก ๆ ก็ดี โรงเรียนคนไข้ก็ดี ในประเทศสยามก็ทำได้ แต่ต้องประพฤติตามกฎหมายไทย

ประการหนึ่งยังไม่ได้ทำข้อบังคับ สำหรับการที่จะทำตามสัญญาที่กล่าวมานี้ และเป็นการสมควรที่จะมีข้อบังคับลงไว้เพื่อให้บาทหลวงโรมันคาทอลิกในกรุงสยาม ได้รับหนังสือสำหรับที่ดินซึ่งจะถือไว้ใช้เป็นประโยชน์ของวัดนั้น

ประการหนึ่ง โปรวิการิโอ อาปอสตอลิกโก ได้กราบบังคมทูลพระกรุณาว่า เพราะเหตุด้วย ที่ดินที่จะใช้ในการสอนศาสนาไม่มีพอ รัฐบาลฝ่ายสยามจึงได้อนุญาตให้ทำการเพาะปลูกในที่ดินต่าง ๆ ในพระราชอาณาจักร เพื่อให้ได้รับประโยชน์มาใช้ในการวัดนั้น และว่ามีมิชซังโรมันคาทอลิกขอพระราชทาน พระบรมราชานุญาตให้มีอำนาจถือที่ดินเช่นว่ามานี้ได้บริบูรณ์ตามกฎหมายในพระราชอาณาจักรนี้

ประการหนึ่ง โปรวิการิโอ อาปอสตอลิกโก ขอพระราชทานพระมหากรุณาและพระบรมราชานุญาต เพื่อให้มิชซังมีอำนาจถือที่ดินที่เป็นส่วนทำประโยชน์ให้แก่มิชซัง ตามแต่ที่จะได้มาโดยซื้อ หรือโดยให้ปันกันตามกฎหมายฝ่ายสยาม

อีกประการหนึ่ง การที่จะอนุญาตให้มีอำนาจถือที่ดินนี้ เป็นการจำเป็นที่ต้องกำหนดลงไว้ในกฎหมายฝ่ายสยามว่า ลักษณะฐานะของวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิกเป็นอย่างไรด้วย

เพราะเหตุทั้งหลายเหล่านี้ และเพราะเหตุที่โปรวิการิโอ อาปอสตอลิกโก ได้เขียนหนังสือรับแทนมิชซังคาทอลิกในวิการิโออาโต อาปอสตอลิกโก แห่งกรุงเทพฯ ว่า ทั้งผู้บัญชาการมิชซังนี้ และผู้ที่สืบต่อไปในภายหน้า จะถือและทำตามข้อความที่ปวงในพระราชบัญญัตินี้แล้ว

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๒๖/-/หน้า ๑๗/๒๙ สิงหาคม ๑๒๘

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา จึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัตินี้ไว้ มีข้อความดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา หมวดที่ ๑ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ว่าด้วยข้อความทั่วไป

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๑ คณะโรมันคาทอลิก ในกรุงสยามนี้ไม่เลือกว่ามีชังและบาทหลวงจะเป็นคนชาติภาษาใด ๆ ได้รับอนุญาตตามกฎหมายฝ่ายสยาม ให้เป็นบริษัทอันหนึ่งเฉพาะวิการิโอ อาปอสตอลิกแห่งหนึ่ง เพื่อให้มีอำนาจถือที่ดินสำหรับประโยชน์มิชชัง ตามข้อความที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๒ วิการิโอ อาปอสตอลิกนั้น ต่อไปในภายหลังเรียกว่า บิสชอปริก หรือมิชชัง วิการิโอ อาปอสตอลิก ที่ไปมาได้แต่งตั้งมาให้เป็นผู้ใหญ่ผู้หนึ่งในบิสชอปริก แห่งหนึ่ง และถ้าไม่มีตัวอยู่ผู้บัญชาการในมิชชังนั้นเป็นผู้แทนบริษัทของบิสชอปริก หรือมิชชังเหมือนอย่างบริษัทที่บุคคลรวมกันทำการได้อันหนึ่ง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ในสถานวัดบาทหลวงนั้น บาทหลวงที่รักษาที่นั้นทำการเป็นผู้แทนของมิชชัง อยู่ในบังคับบัญชาของบิสชอปหรือวิการิโอ อาปอสตอลิก ซึ่งมีอำนาจใหญ่กว่ากัน ที่ตั้งสอนศาสนาทั้งหลาย ซึ่งไม่ได้ขึ้นอยู่ในสถานวัดบาทหลวงแห่งใด ๆ แล้ว มีโปรกูราเตอร์ ของมิชชังเป็นผู้แทนทำการอยู่ในบังคับบัญชาผู้มีอำนาจใหญ่กว่าอันเดียวกันนั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๓ ในภายหน้าห้ามไม่ให้บาทหลวงโรมันคาทอลิกผู้ซึ่งยังอยู่ในมิชชัง ถือที่ดินในชื่อของตนเองได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๔ ที่ดินของมิชชังนั้น อยู่ในกฎหมายฝ่ายสยามและอยู่ในบังคับและอำนาจศาลฝ่ายสยาม

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๕ ตั้งแต่นี้สืบไป ให้มิชชังถือที่ดินเป็นของมิชชังเองได้ตามความที่กล่าวไว้ในพระราชบัญญัตินี้ แต่จะถือที่ดินแทนผู้อื่นไม่ได้ มิชชังจะร้องว่าเป็นเจ้าของที่ดินหรือว่ามีประโยชน์ในที่ดินได้แต่ในชื่อของมิชชังเอง หรือในชื่อของสถานวัดบาทหลวง หรือสถานพักสอนศาสนา หรือที่ตั้งการสอนศาสนาโรมันคาทอลิก

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๖ ที่ดินของมิชชังนั้น ให้แบ่งเป็นสองอย่างตามที่ใช้การในที่ดินนั้น ๆ อย่างที่ ๑ นั้น คือที่ดินที่ใช้เป็นวัดโรงเรียนตึกกรมวัดบาทหลวง อย่างที่ ๒ นั้น คือที่ดินเพื่อทำประโยชน์ให้แก่มิชชัง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมวดที่ ๒

ว่าด้วยวัดและโรงเรียนตึกกรมของบาทหลวง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๗ ตามความในข้อ ๓ แห่งหนังสือสัญญาลงวัน ๒๑^๕ ๙ คำ ปีมะโรงอัฐศก จุลศักราช ๑๒๑๘ ตรงกับวันที่ ๑๕ สิงหาคม คริสต์ศักราช ๑๘๕๖ ในระหว่างกรุงสยามกับฝรั่งเศสนั้น มีความว่า บาทหลวงจะไปเที่ยวสอนศาสนาในประเทศสยามก็ได้ จะสร้างวัดตึกและเรือนโรงอยู่ที่ดี ปลูกโรงเรียนหนังสือเด็ก ๆ ก็น่า โรงเรียนคาถนไค้กัดี ในประเทศสยามก็ทำได้ แต่ต้องประพฤติตามกฎหมายไทย

ข้อ ๘ สถานวัดบาทหลวงนั้นเป็นที่ตั้งอยู่ประจำแห่งหนึ่ง ซึ่งรัฐบาลอนุญาตแล้ว มีที่เหล่านี้รวมอยู่ด้วยในจังหวัดนั้น คือ ที่วัดที่ป่าช้าที่อยู่ของบาทหลวง และมักมีที่โรงเรียนเด็กผู้ชาย โรงเรียนเด็กผู้หญิง โรงเรียนเล็ก โรงเรียนศาสนา และโรงพยาบาล

สถานพักสอนศาสนานั้น มีที่เหล่านี้รวมอยู่ด้วย คือ โรงสวด ที่พักของบาทหลวงเวลาไปตรวจสถานพัก และมักมีโรงเรียนศาสนาหรือโรงทำการกุศลอย่างอื่น ๆ

แบบบัญญัติที่ ๑ ซึ่งติดท้ายพระราชบัญญัตินี้ มีรายชื่อสถานวัดบาทหลวง และสถานพักสอนศาสนา ตามที่ได้ตั้งอยู่ในเวลาปัจจุบันนี้ อยู่ในบังคับของวิการิอาโต อาปอสตอลิก แห่งกรุงเทพฯ

ข้อ ๙ ให้มิชซังจัดการตามที่จำเป็นจะต้องจัดให้สถานวัดบาทหลวง หรือสถานพัก และที่ตั้งสอนศาสนานั้น มีเขตกำหนดให้ชัดเจนเป็นแผนกหนึ่งต่างหากจากที่ดินที่ติดต่อกัน อันเป็นที่กระทำประโยชน์ให้แก่วัด หรือเป็นที่อยู่ของคนเข้ารีตคริสตัง

ข้อ ๑๐ มิชซังจะหาที่ดินแห่งใด ๆ เพื่อใช้การตั้งสถานวัดบาทหลวง หรือสถานพักสอนศาสนาขึ้นใหม่ มีขนาดที่ดินตามที่ต้องการใช้เฉพาะเพื่อประโยชน์ที่กล่าวนี้ ก็ทำได้ตามปรารถนา แต่ว่าเมื่อมิชซังประสงค์จะตั้งสถานวัดบาทหลวง ขึ้นใหม่ในเมืองซึ่งยังไม่ได้มีอำนาจที่จะถือที่ดิน สำหรับทำประโยชน์ให้แก่มิชซังนั้นแล้ว ก่อนที่จะตั้งสถานวัดบาทหลวงขึ้นนั้น ให้ทำเรื่องราวฉบับ ๑ ร้องขอต่อรัฐบาล ชี้แจงข้อความตามประสงค์ที่จะตั้งสถานนั้น

การที่จะอนุญาตให้ตั้งสถานวัดบาทหลวงเช่นนี้ อย่าให้คงไว้โดยไม่มีเหตุอันสมควรที่จะงด และให้เสนาบดีเจ้ากระทรวงในที่นั้นตอบคำร้องของมิชซังเป็นเด็ดขาดภายในกำหนดสี่เดือน

การที่จะตั้งสถานพักสอนศาสนานั้น ไม่จำเป็นต้องขอให้รัฐบาลอนุญาตก่อน ก็ตั้งได้ แต่ว่าเพียงแต่ตั้งสถานพักสอนศาสนาแล้ว ไม่มีอำนาจที่จะถือที่ดินสำหรับทำประโยชน์ให้แก่วัดนั้นได้ ภายในเมืองที่ยังไม่มีสถานวัดบาทหลวงอยู่

ข้อ ๑๑ บาทหลวง ผู้รักษสถานวัดบาทหลวง หรือสถานพักสอนศาสนานั้น เป็นผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปกป้องครอบครอง ที่ซึ่งอยู่ภายในเขตสถาน ดังได้กำหนดไว้แล้วในข้อ ๘ เพราะเหตุฉะนั้น ถ้ามีคดีเกิดขึ้นในสถานที่เหล่านี้แล้ว เจ้าพนักงานทั้งหลายซึ่งมีหน้าที่จะเข้าไปตรวจดูการในสถานที่นั้น ๆ จะต้องบอกแก่บาทหลวงก่อน หรือถ้าบาทหลวงไม่อยู่ก็ให้บอกแก่ผู้แทนบาทหลวงในที่นั้น

ว่าด้วยที่ดินซึ่งสำหรับทำประโยชน์ให้แก่มิชชัง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๑๒ นอกจากที่ดินสำหรับใช้การวัด หรือการกุศลตั้งได้กำหนดไว้ในข้อ ๘ นั้นแล้ว ให้มิชชังมีอำนาจที่จะถือที่ดินเป็นที่สำหรับทำประโยชน์ให้แก่มิชชัง ภายในเขตของเมืองใดเมืองหนึ่ง ซึ่งมีสถานวัดบาทหลวงตั้งอยู่แห่งหนึ่งแล้ว (เมืองที่ว่านั้น คือเขตแขวงที่แบ่งการปกครองเป็นชั้นรองจากมณฑล) แต่การที่จะตั้งสถานวัดบาทหลวงขึ้นใหม่ในภายหน้านั้นจะต้องทำตามความที่กล่าวไว้ในข้อ ๑๐ จึงจะตั้งขึ้นได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๑๓ จำนวนที่ดินซึ่งมิชชังจะมีได้ ในจำพวกที่ดินสำหรับทำประโยชน์ให้แก่มิชชังนี้ ให้มีกำหนดไม่เกินกว่าเมืองละสามพันไร่ ไม่ว่าสถานวัดบาทหลวงที่ตั้งอยู่ในเมืองนั้นมีอยู่กี่แห่ง และที่ดินอย่างนี้ไม่ให้คิดจำนวนเนื้อที่ตั้งสถานวัดบาทหลวง หรือสถานพักสอนศาสนานั้นเข้ามารวมด้วย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๑๔^๑ แบบบัญชีที่ ๒ ซึ่งติดท้ายพระราชบัญญัตินี้ มีรายชื่อจังหวัดทั้งหลาย ซึ่งวิธีการอาตุสแห่งกรุงเทพฯ ซึ่งมีอำนาจถือที่ดินสำหรับทำประโยชน์ให้แก่มิชชังได้ในเวลาปัจจุบันนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ด้วยเหตุที่มีพิเศษเฉพาะแก่ท้องที่เหล่านั้น ให้เลื่อนกำหนดจำนวนเนื้อที่ขึ้นไปเป็นหมื่นสี่พันไร่ในจังหวัดชลบุรี เก้าพันไร่ในจังหวัดราชบุรี สี่พันไร่ในจังหวัดสมุทรสงคราม และเก้าพันไร่ในจังหวัดฉะเชิงเทรา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

แต่ให้เป็นที่ยืนยันว่า จำนวนที่ดินซึ่งถือไว้ได้เกินกว่ากำหนดตามอัตราจังหวัดละสามพันไร่ ให้เป็นการยกเว้นอยู่ในจังหวัดนั้นจะต้องไปคิดหักจากจำนวนรวมกันทั้งหมด ที่อนุญาตให้ถือได้ในจังหวัดอื่น ๆ ซึ่งมีชื่ออยู่ในบัญชีที่กล่าวมาแล้ว เพื่อว่าเมื่อคิดเฉลี่ยถ่วงกันลงแล้ว คงไม่ให้เกินกว่าจังหวัดละสามพันไร่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

และตามอย่างที่เคยเป็นมาแต่ก่อนแล้ว ห้ามมิให้มิชชังถือเอาที่ดินภายในกำแพงพระนครกรุงเทพฯ เว้นไว้แต่รัฐบาลจะมอบอำนาจให้ถือจึงจะถือได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๑๕ ถ้ามิชชังเลิกถอนไม่ตั้งสถานวัดบาทหลวง ในเมืองหนึ่งเมืองใดแล้ว ให้มีกำหนดเวลาอนุญาตให้มิชชังจำหน่ายที่ดินซึ่งมีอยู่ในเมืองนั้นได้ปีหนึ่ง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๑๖ การที่มิชชังได้ที่ดินมา หรือการรักษาที่ดินนั้นผิดต่อข้อความที่กล่าวไว้ในข้อ ๑๒ ข้อ ๑๓ ข้อ ๑๔ และข้อ ๑๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้แล้ว ให้นำว่าเป็นใช้ไม่ได้ หรือเป็นเหมือนไม่มีอำนาจในที่นั้นเลย ถ้ารัฐบาลขอให้ศาลที่มีอำนาจบังคับคดีนี้พิพากษาในข้อนี้แล้วเมื่อใด ก็ให้ศาลตัดสินได้ตามความข้อนี้เมื่อนั้น แล้วและให้ศาลจัดการขายทอดตลาดที่ดินนั้นด้วย เมื่อขายและได้เงินมาหักใช้ค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายในการนั้นเสร็จแล้ว เงินเหลือเท่าใดให้คืนให้แก่มิชชังเท่านั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมวดที่ ๔

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๑๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขความในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยลักษณะฐานะของวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิกในกรุงสยามลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม (ร.ศ. ๑๒๘) พ.ศ. ๒๔๕๒ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พระพุทธศักราช ๒๔๖๖

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ว่าด้วยการที่ทำให้สำเร็จตามพระราชบัญญัตินี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๑๗ การที่จำเป็นจะต้องทำให้สำเร็จโดยเร็ว ที่จะทำให้ได้นั้นคือ เมื่อมิชซังร้องขอแล้ว ให้เจ้าพนักงานออกหนังสือสำหรับที่หรือโฉนดที่ดินที่มิชซังถืออยู่ในเวลานี้ ในชื่อของมิชซังหรือในชื่อของผู้อื่นถือไว้แทนมิชซัง ไม่เลือกกว่าที่ดินเหล่านี้จะได้ถือมาตามความที่กำหนดไว้ในหนังสือสัญญาหรือตามวิธีที่คนในบังคับสยามมีอำนาจถือที่ดินได้

ข้อ ๑๘ เพราะว่าการต่อไปภายหน้า จะอนุญาตให้มิชซังถือที่ดินได้แต่เพียงในชื่อของมิชซังอย่างเดียวเท่านั้น หนังสือสำหรับที่หรือโฉนดที่ดินซึ่งกล่าวมาในข้อก่อนนี้ จึงให้มีชื่อของมิชซังเท่านั้น

การทำหนังสือสำหรับที่หรือโฉนดที่ดินนั้น ให้เป็นไปตามกฎหมายที่ใช้อยู่ในการออกหนังสือสำหรับที่ให้แก่คนในบังคับไทย แต่ให้มีชื่อสถานวัดบาทหลวง สถานพักหรือที่ตั้งสอนศาสนาสุดแต่ว่าที่ดินจะขึ้นอยู่สถานทีนั้น ๆ

ข้อ ๑๙^๓ บรรดาคดีระหว่างมิชซังกับคนในบังคับไทยพิพาทกันด้วยที่ดิน ซึ่งมีมิชซังยังมีได้รับโฉนดใหม่ และซึ่งมิชซังอ้างว่ากรรมสิทธิ์ได้ตกมาอยู่กับมิชซังก่อนวันที่ ๒๗ สิงหาคม (ร.ศ. ๑๒๘) พ.ศ. ๒๔๕๒ นั้น ให้เป็นกระทรวงศาลคดีต่างประเทศได้พิจารณาวินิจฉัย และคดีทั้งหลายเช่นว่ามานี้ แม้ที่ค้างพิจารณาอยู่ ณ ศาลอื่น ๆ ก็ให้ย้ายกระทรวงมาว่าในศาลคดีต่างประเทศด้วย ให้มิชซังได้รับประโยชน์ตามที่พระราชทานไว้โดยพระราชบัญญัตินี้

ข้อ ๒๐ ณ วันที่ ๑ มกราคมทุกปี ให้บิซซอหรือวิการิโอ อาปอสตอลิโก ยื่นรายงานต่อเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย และกระทรวงนครบาล ตามเนื้อที่ซึ่งอยู่ในกระทรวงนั้น ให้มีข้อความบริบูรณ์ชัดเจนในเรื่องที่ดิน ซึ่งได้เปลี่ยนแปลงไปในระหว่างปีที่ล่วงแล้วมา คือ

อย่างที ๑ ว่าด้วยการที่ตั้งหรือเลิกถอนสถานวัดบาทหลวงและสถานพักสอนศาสนา
 อย่างที ๒ ว่าด้วยได้ที่ดินมาใหม่อีกหรือโอนที่ดินไป
 และให้ยื่นบัญชีตามแบบ มีจำนวนที่ดินซึ่งเปลี่ยนแปลงไปให้เห็นว่ามีที่ดินมิชซังถืออยู่ในเมืองใดเท่าใดทุกเมือง

ข้อ ๒๑ จะมีประกาศต่อไปใหม่อีกฉบับหนึ่ง สำหรับที่จะจัดการให้ตกลงว่าประโยชน์ที่มิชซังจะได้และจะต้องทำตาม พระบรมราชานุญาตในพระราชบัญญัตินี้ จะใช้ไปถึงที่วิการิโออาโต อาปอสตอลิโก แห่งหนองแขงนั้นด้วย

ข้อ ๒๒ ให้ทำคำแปลพระราชบัญญัตินี้ไว้เป็นภาษาอังกฤษสำหรับติดกับพระราชบัญญัตินี้ด้วย

^๓ ข้อ ๑๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขความในมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยลักษณะฐานะของวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิกในกรุงสยามลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม (ร.ศ. ๑๒๘) พ.ศ. ๒๔๕๒ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม พระพุทธศักราช ๒๔๖๑

บัญชีที่ ๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เมือง	สถานวัดบาทหลวง	สถานพักสอนศาสนา
(๑) มณฑลกรุงเทพฯ		
๑ กรุงเทพฯ	๑ วัดบ้านญวนสามเสน	
	๒ วัดบ้านเขมรสามเสน	
	๓ วัดบ้านกุฎีจีน	
	๔ วัดบาทหลวงตลาดน้อย	๑ { บางเขือกหนัง คลองมอญ
	๕ วัดบาทหลวงบางรัก	๒ { บางสะแก ตลาดพลู
	๖ โรงพยาบาลคลองพ้อม	
	๗ โรงเรียนผู้หญิงถนนสีลม	๓ พระโขนง (วัดมหาบุศย์)
๒ นครเขื่อนขันธ์	๘ ปากลัด	
๓ สมุทรปราการ	๙ ปากน้ำ	
๔ รัษฎบุรี	๑๐ ลำทรายอำเภอลำลูกกา	
๕ มีนบุรี	๑๑ หัวจรเข้	
(๒) มณฑลปราจีนบุรี		
๖ ฉะเชิงเทรา	๑๒ คลองตื้นเป็ด	๔ นครเนื่องเขต
	๑๓ ปากคลองท่าลาด	๕ บ้านโพ
	๑๔ ท่าเกวียน (เมืองพนม)	
	(๒)	
เมือง	สถานวัดบาทหลวง	สถานพักสอนศาสนา
๗ ปราจีนบุรี	๑๕ ปราจีน	
	๑๖ โคกวัด	๖ หาดสะแก
		๗ ดงกะทุงยาม
๘ นครนายก	๑๗ บ้านเหล่า	๘ ประจันตคาม
	๑๘ หัวกระบือ (อำเภองครักษ์)	

บัญชีที่ ๒^๕

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

รายชื่อจังหวัดซึ่งวิการิอุส อาปอสตอลิกุส แห่งกรุงเทพฯ มีอำนาจที่จะถือที่ดิน
สำหรับทำประโยชน์ให้แก่มิชชัน มีจำนวนที่ดินซึ่งมีอยู่แล้ว ในวันที่ออกพระราชบัญญัติเพิ่มเติมฉบับนี้

๑ กรุงเทพมหานคร	ไร่	งาน	วา
๑ พระนครและธนบุรี	๔๕๕	๒	๕๐ $\frac{๑}{๒}$
๒ พระประแดง	๓๕		
๓ สมุทรปราการ	๔๖	๑	๒๘
๔ มีนบุรี	๘๓๔	๓	๑๘
รวม	๑๓๗๑	๒	๙๖ $\frac{๑}{๒}$

๒ มณฑลปราจีน	ไร่	งาน	วา
๕ ฉะเชิงเทรา	๙๐๐๐		
๖ ปราจีนบุรี	๑๓๖๕	-	๓๖
๗ นครนายก	๒๙๕		
๘ ชลบุรี	๑๔๐๐๐	-	-
รวม	๒๔๖๖๐	-	๓๖

๓ มณฑลนครไชยศรี	ไร่	งาน	วา
๙ นครปฐม	๒๒๗๔	-	-
๑๐ สุพรรณบุรี	๓๕๐	-	-
๑๑ สมุทรสาคร	๑๕๐		
รวม	๒๗๗๔	-	-

๔ มณฑลอยุธยา	ไร่	งาน	วา
๑๒ พระนครศรีอยุธยา	๑๗๙๕	๒	๔๓
๑๓ สระบุรี	๑๖๐	-	-
๑๔ สิงห์บุรี	๑๖๔	-	-
๑๕ อัญญาบุรี	๑๐๑	๒	๘๘
รวม	๒๒๒๑	๑	๓๑

บัญชีที่ ๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเพิ่มเติมพระราชบัญญัติลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ร.ศ. ๑๒๘ (พ.ศ. ๒๔๕๒) ว่าด้วยลักษณะฐานะของวัดบาทพลวงโรมันคาทอลิกในกรุงสยามตามกฎหมาย ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พระพุทธศักราช ๒๔๖๖

พระราชบัญญัติแก้ความในมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยลักษณะฐานะของวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิกในกรุงสยามลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม (ร.ศ. ๑๒๘) พ.ศ. ๒๔๕๒^๖

พระราชบัญญัติเพิ่มเติมพระราชบัญญัติลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ร.ศ. ๑๒๘ (พ.ศ. ๒๔๕๒) ว่าด้วยลักษณะฐานะของวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิกในกรุงสยามตามกฎหมาย ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม พระพุทธศักราช ๒๔๖๑

พระราชบัญญัติเพิ่มเติมพระราชบัญญัติลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ร.ศ. ๑๒๘ (พ.ศ. ๒๔๕๒) ว่าด้วยลักษณะของวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิกในกรุงสยามตามกฎหมาย ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พระพุทธศักราช ๒๔๖๖^๗

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

วศิน/จัดทำ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๗ รกษฎ์กา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๖ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๓๐/-/หน้า ๒๑๐/๓๑ สิงหาคม ๒๔๕๖

^๗ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๓๕/-/หน้า ๒๓๘/๒๐ ตุลาคม ๒๔๖๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๐/-/หน้า ๑๕๖/๙ ธันวาคม ๒๔๖๖

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา พระราชบัญญัติเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ร.ศ. ๑๒๘ (พ.ศ. ๒๔๕๒)

ว่าด้วยลักษณะฐานะของวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก

ในกรุงสยาม ตามกฎหมาย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราวุธ พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ด้วยได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ย้ายอำเภอบางคนที่ในมณฑลราชบุรี ซึ่งเดิมอยู่ในความปกครองของจังหวัดราชบุรีไปอยู่ในความปกครองของจังหวัดสมุทรสงคราม และ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ด้วยตามความในข้อ ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ร.ศ. ๑๒๘ ว่าด้วยลักษณะของวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก ในกรุงสยามตามกฎหมาย มิชซัง ไม่มีสิทธิที่จะถือที่ดินเป็นที่สำหรับทำประโยชน์ให้แก่มิชซัง ในเขตของจังหวัดสมุทรสงคราม เกินกว่าจำนวนสามพันไร่ และ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ด้วยเหตุที่การย้ายอำเภอบางคนที่จากจังหวัดราชบุรีไปขึ้นจังหวัดสมุทรสงคราม ได้กระทำให้อำเภอที่ดินสำหรับทำประโยชน์ให้แก่มิชซังในจังหวัดนั้น สูงเกินกว่าจำนวนที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตไว้ในพระราชบัญญัติ ร.ศ. ๑๒๘ นั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ด้วย วิศวธิส อาโปสโตลิกัส ผู้บัญชาการมิชซังโรมันคาทอลิกในกรุงสยาม ในแคว้นคณะกรุงเทพฯ ได้อ้างเหตุที่กล่าวมาแล้วกราบบังคมทูลพระกรุณา ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต ให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงความในข้อ ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติปี ร.ศ. ๑๒๘ นั้น เพื่อให้มิชซังมีสิทธิถือที่ดินสำหรับทำประโยชน์ในจังหวัดสมุทรสงครามเป็นจำนวนมากขึ้น และให้ลดจำนวนในจังหวัดราชบุรีให้น้อยลงตามส่วน และ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ด้วยเหตุที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงโยกย้ายอาณาเขตในการปกครองกันมาหลายครั้งหลายหนแล้ว ดูเป็นการสมควรที่จะแก้ไขข้อที่ ๒ ต่อท้ายพระราชบัญญัติปี ร.ศ. ๑๒๘ นั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เพราะเหตุนี้ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้แก้พระราชบัญญัติปี ร.ศ. ๑๒๘ (พ.ศ. ๒๔๕๒) ว่าด้วยลักษณะ ของวัดโรมันคาทอลิกในกรุงสยามตามกฎหมาย โดยอนุโลมตามที่บัญชาการมิชซังโรมันคาทอลิก ได้กราบบังคมทูลขอพระบรมราชานุญาตมาและโดยมีพระราชประสงค์จะให้พระราชบัญญัติปี ร.ศ. ๑๒๘ นั้น ใช้ได้กลมเกลียวกับอาณาเขตของการปกครองในปัจจุบัน ดังจะกล่าวต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๑ ให้แก้ความในข้อ ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติปี ร.ศ. ๑๒๘ (พ.ศ. ๒๔๕๒) ว่าด้วยลักษณะฐานะของวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิกในกรุงสยามตามกฎหมาย ให้อ่านได้ความ ดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๑๔ แบบบัญชีที่ ๒ ซึ่งติดท้ายพระราชบัญญัตินี้ มีรายชื่อจังหวัดทั้งหลาย ซึ่งวิ
 การิอาตุสแห่งกรุงเทพฯ ซึ่งมีอำนาจถือที่ดินสำหรับทำประโยชน์ให้แก่มิชซังได้ในเวลาปัจจุบันนี้
 ด้วยเหตุที่มีพิเศษเฉพาะแก่ท้องที่เหล่านั้น ให้เลื่อนกำหนดจำนวนเนื้อที่ขึ้นไปเป็น
 หมื่นสี่พันไร่ในจังหวัดชลบุรี เก้าพันไร่ในจังหวัดราชบุรี สี่พันไร่ในจังหวัดสมุทรสงคราม และเก้าพันไร่
 ในจังหวัดฉะเชิงเทรา

แต่ให้เป็นที่เข้าใจว่า จำนวนที่ดินซึ่งถือไว้ได้เกินกว่ากำหนดตามอัตราจังหวัดละสาม
 พันไร่ ให้เป็นการยกเว้นอยู่ในสี่จังหวัดนั้นจะต้องไปคิดหักจากจำนวนรวมกันทั้งหมด ที่อนุญาตให้ถือ
 ได้ในจังหวัดอื่น ๆ ซึ่งมีชื่ออยู่ในบัญชีที่กล่าวมาแล้ว เพื่อว่าเมื่อคิดเฉลี่ยตัวกันลงแล้ว คงไม่ให้เกิดเกินกว่า
 จังหวัดละสามพันไร่

และตามอย่างที่เคยเป็นมาแต่ก่อนแล้ว ห้ามมิให้มิชซังถือเอาที่ดินภายในกำแพงพระ
 นครกรุงเทพฯ เว้นไว้แต่รัฐบาลจะมอบอำนาจให้ถือจึงจะถือได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๒ ให้แก่บัญชีที่ ๒ ต่อท้ายพระราชบัญญัติปี ร.ศ. ๑๒๘ (พ.ศ. ๒๔๕๒) ว่าด้วย
 ลักษณะฐานะของวัดบาทพลวงโรมันคาทอลิกในกรุงสยามตามกฎหมาย ให้อ่านได้ความดังต่อไปนี้

บัญชีที่ ๒ รายชื่อจังหวัดซึ่งวิการิอุส อาปอสตอลิกุส แห่งกรุงเทพฯ มีอำนาจที่จะถือ
 ที่ดินสำหรับทำประโยชน์ให้แก่มิชซัง มีจำนวนที่ดินซึ่งมีอยู่แล้ว ในวันที่ออกพระราชบัญญัติเพิ่มเติม
 ฉบับนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑ กรุงเทพมหานคร	ไร่	งาน	วา
๑ พระนครและธนบุรี	๔๕๕	๒	$\frac{๑}{๒}$
๒ พระประแดง	๓๕		
๓ สมุทรปราการ	๔๖	๑	๒๘
๔ มีนบุรี	๘๓๔	๓	๑๘
รวม	๑๓๗๑	๒	$\frac{๑}{๒}$

๒ มณฑลปราจีน

๕ ฉะเชิงเทรา	๙๐๐๐		
๖ ปราจีนบุรี	๑๓๖๕	-	๓๖
๗ นครนายก	๒๙๕	-	-
๘ ชลบุรี	๑๔๐๐๐	-	-
รวม	๒๔๖๖๐	-	๓๖

๓ มณฑลนครไชยศรี

๙ นครปฐม	๒๒๗๔	-	-
๑๐ สุพรรณบุรี	๓๕๐	-	-

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

	๑๑ สมุทรสาคร	๑๕๐	-	-
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	รวม	๒๗๗๔	-	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	๔ มณฑลอยุธยา	ไร่	งาน	วา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	๑๒ พระนครศรีอยุธยา	๑๗๙๕	๒	๔๓
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	๑๓ สระบุรี	๑๖๐	-	-
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	๑๔ สิงห์บุรี	๑๖๔	-	-
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	๑๕ ชัยภูมิบุรี	๑๐๑	๒	๘๘
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	รวม	๒๒๒๑	๑	๓๑
	๕ มณฑลราชบุรี			
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	๑๖ ราชบุรี	๕๐๐๐	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	๑๗ กาญจนบุรี	๕๐	-	-
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	๑๘ สมุทรสงคราม	๔๐๐๐	-	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	รวม	๑๓,๐๕๐	-	-
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	๖ มณฑลนครสวรรค์			
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	๑๙ นครสวรรค์	๑๒	-	-
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	๗ มณฑลจันทบุรี			
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	๒๐ จันทบุรี	๒๑๕	-	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	๘ มณฑลนครราชสีมา			
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	๒๑ นครราชสีมา	๙๙๕	-	-
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	๙ มณฑลพิษณุโลก			
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	๒๒ พิษณุโลก	๓๐๐	-	-
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	รวมทั้งสิ้น	๔๕๕๙๙	-	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พระพุทธศักราช ๒๔๖๖ เป็นปีที่สิบสี่ในรัชกาล			
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	ปัจจุบันนี้	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานพระราชบัญญัติกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
คณะสงฆ์
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๐๕ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๕
เป็นปีที่ ๑๗ ในรัชกาลปัจจุบัน
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สมเด็จพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ
ให้ประกาศว่า

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยคณะสงฆ์ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและ
ยินยอมของสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภา ดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕”

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๒^๑ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุ
เบกษาเป็นต้นไป

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พุทธศักราช ๒๔๘๔

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๔ ภายในระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ บรรดา
กฎกระทรวง สันชาณัติ กติกาสงฆ์ กฎองค์การ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช ข้อบังคับและระเบียบ
เกี่ยวกับคณะสงฆ์ที่ใช้บังคับอยู่ในวันประกาศพระราชบัญญัตินี้ในราชกิจจานุเบกษา ให้คงใช้บังคับ
ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวง กฎมหาเถรสมาคม
พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช ข้อบังคับหรือระเบียบของมหาเถรสมาคมยกเลิก หรือมีความอย่าง
เดียวกัน หรือขัดหรือแย้งกัน หรือกล่าวไว้เป็นอย่างอื่น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๕ เพื่อประโยชน์แห่งมาตรา ๔ บรรดาอำนาจหน้าที่ซึ่งกำหนดไว้ใน
สันชาณัติ กติกาสงฆ์ กฎองค์การ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช ข้อบังคับและระเบียบเกี่ยวกับคณะ
สงฆ์ ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของพระภิกษุตำแหน่งใดหรือคณะกรรมการสงฆ์ใดซึ่งไม่มีในพระราชบัญญัติ
นี้ ให้มหาเถรสมาคมมีอำนาจกำหนดโดยกฎหมายมหาเถรสมาคมให้เป็นอำนาจหน้าที่ของพระภิกษุตำแหน่ง
ใด รูปใดหรือหลายรูปรวมกันเป็นคณะตามที่เห็นสมควรได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๓๙/ตอนที่ ๑๑๕/ฉบับพิเศษ หน้า ๒๙/๓๑ ธันวาคม ๒๕๐๕

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๕ ทวิ^๒ ในพระราชบัญญัตินี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

“คณะสงฆ์” หมายความว่า บรรดาพระภิกษุที่ได้รับบรรพชาอุปสมบทจากพระ
อุปฌาย์ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามกฎหมายที่ใช้บังคับก่อนพระราชบัญญัตินี้ไม่ว่าจะปฏิบัติ
ศาสนกิจในหรือนอกราชอาณาจักร

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา “คณะสงฆ์อื่น” หมายความว่า บรรดาบรรพชิตจีนิกาย หรือ อนัมนิกาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

“พระราชาคณะ” หมายความว่า พระภิกษุที่ได้รับแต่งตั้งและสถาปนาให้มีสมณศักดิ์
ตั้งแต่ชั้นสามัญจนถึงชั้นสมเด็จพระราชาคณะ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา “สมเด็จพระราชาคณะผู้มีอาวุโสสูงสุดโดยสมณศักดิ์” หมายความว่า สมเด็จพระราชาคณะที่ได้รับสถาปนา
ก่อนสมเด็จพระราชาคณะรูปอื่น ถ้าได้รับสถาปนาในวันเดียวกันให้ถือ
รูปที่ได้รับสถาปนาในลำดับก่อน สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

“สมเด็จพระราชาคณะผู้มีอาวุโสสูงสุดโดยสมณศักดิ์” หมายความว่า สมเด็จพระราชาคณะที่ได้รับสถาปนา
ก่อนสมเด็จพระราชาคณะรูปอื่น ถ้าได้รับสถาปนาในวันเดียวกันให้ถือ
รูปที่ได้รับสถาปนาในลำดับก่อน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๕ تري^๓ เพื่อให้การอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา ตลอดจนการดูแล สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

การปกครองคณะสงฆ์เป็นไปเพื่อส่งเสริมการเผยแผ่หลักธรรมของพระพุทธศาสนาให้เกิดการพัฒนา
จิตใจและปัญญา และมีการรักษาพระธรรมวินัยของคณะสงฆ์ให้เป็นไปอย่างถูกต้องดีงามโดยเคร่งครัด
เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาแก่พุทธศาสนิกชนทั่วไป พระมหากษัตริย์จึงทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการ
แต่งตั้ง สถาปนา และถอดถอนสมณศักดิ์ของพระภิกษุในคณะสงฆ์ และแต่งตั้งกรรมการมหาเถร
สมาคมตามพระราชบัญญัตินี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๖ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออก สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา หมวด ๑ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สมเด็จพระสังฆราช

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๗^๔ พระมหากษัตริย์ทรงสถาปนาสมเด็จพระสังฆราชองค์หนึ่ง และให้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

นายกรัฐมนตรีลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๘ สมเด็จพระสังฆราชทรงดำรงตำแหน่งสกลมหาสังฆปริณายก ทรง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

บัญชาการคณะสงฆ์ และทรงตราพระบัญชาสมเด็จพระสังฆราชโดยไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมาย พระ
ธรรมวินัยและกฎหมายมหาเถรสมาคม

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๒ มาตรา ๕ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

^๓ มาตรา ๕ تري แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๑

^๔ มาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐

มาตรา ๙^๕ ในกรณีที่สมเด็จพระสังฆราชทรงลาออกจากตำแหน่งหรือพระมหากษัตริย์ทรงพระกรุณาโปรดให้ออกจากตำแหน่ง พระมหากษัตริย์จะทรงแต่งตั้งให้เป็นที่ปรึกษาของสมเด็จพระสังฆราชหรือตำแหน่งอื่นใดตามพระราชอัธยาศัยก็ได้

มาตรา ๑๐^๖ ในเมื่อไม่มีสมเด็จพระสังฆราช ให้สมเด็จพระราชาคณะผู้มีอาวุโสสูงสุดโดยสมณศักดิ์เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช

ถ้าสมเด็จพระราชาคณะผู้มีอาวุโสสูงสุดโดยสมณศักดิ์ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการมหาเถรสมาคมที่เหลืออยู่เลือกสมเด็จพระราชาคณะรูปหนึ่งผู้มีอาวุโสโดยสมณศักดิ์รองลงมาตามลำดับและสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช

ในเมื่อสมเด็จพระสังฆราชไม่ประทับอยู่ในราชอาณาจักร หรือไม่อาจทรงปฏิบัติหน้าที่ได้ สมเด็จพระสังฆราชจะได้ทรงแต่งตั้งให้สมเด็จพระราชาคณะรูปใดรูปหนึ่งปฏิบัติหน้าที่แทน

ในกรณีที่สมเด็จพระสังฆราชมิได้ทรงแต่งตั้งผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนตามวรรคสาม หรือสมเด็จพระราชาคณะซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่แทนสมเด็จพระสังฆราชไม่อาจปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราชได้ ให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในการแต่งตั้งผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราชตามมาตรา^๗ ถ้าสมเด็จพระสังฆราชทรงเห็นเป็นการสมควรสำหรับกรณีที่มีเหตุตามวรรคสาม หรือกรรมการมหาเถรสมาคมที่เหลืออยู่เห็นเป็นการสมควรสำหรับกรณีที่มีเหตุตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง หรือวรรคสี่ อาจพิจารณาเลือกสมเด็จพระราชาคณะหลายรูปที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ เพื่อให้เป็นคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราชแทนผู้ปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง หรือแทนการดำเนินการตามวรรคสอง วรรคสาม หรือวรรคสี่แล้วแต่กรณี ได้ และจะให้มีผู้ช่วยหรือที่ปรึกษาในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวด้วยก็ได้ วิธีดำเนินการของคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราชให้เป็นไปตามที่คณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราชกำหนด^๘

เมื่อมีการแต่งตั้งหรือเลือกผู้ปฏิบัติหน้าที่หรือคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราชตามมาตรา^๗ แล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลทูลเกล้าฯ ถวายพระบาท^๙

ความในมาตรา^๗ นี้ไม่กระทบกระเทือนพระราชอำนาจที่จะทรงพระกรุณาโปรด หรือมีพระราชวินิจฉัยให้ปฏิบัติเป็นประการอื่น^{๑๐}

มาตรา ๑๑ สมเด็จพระสังฆราชพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) มรณภาพ
- (๒) พ้นจากความเป็นพระภิกษุ
- (๓) ลาออก
- (๔) ทรงพระกรุณาโปรดให้ออก

^๕ มาตรา ๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

^๖ มาตรา ๑๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

^๗ มาตรา ๑๐ วรรคห้า แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคณะสงฆ์

พ.ศ. ๒๕๐๕ พ.ศ. ๒๕๔๗

^๘ มาตรา ๑๐ วรรคหก เพิ่มโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ.

๒๕๐๕ พ.ศ. ๒๕๔๗

^๙ มาตรา ๑๐ วรรคเจ็ด เพิ่มโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมวด ๒

มหาเถรสมาคม

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๒^{๑๐} มหาเถรสมาคมประกอบด้วย สมเด็จพระสังฆราชซึ่งทรงดำรง

ตำแหน่งประธานกรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการอื่นอีกไม่เกินยี่สิบรูปซึ่งพระมหากษัตริย์ทรง

แต่งตั้งจากสมเด็จพระราชาคณะ พระราชาคณะ หรือพระภิกษุซึ่งมีพรรษาอันสมควร และมีจริยวัตร

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

การแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งและการดำเนินการตามมาตรา ๑๕ (๔) และวรรคสอง

ให้เป็นไปตามพระราชอัธยาศัย โดยจะทรงปรึกษาหารือกับสมเด็จพระสังฆราชก่อนก็ได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๓ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ*เป็นเลขาธิการมหา

เถรสมาคมโดยตำแหน่ง และให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ*ทำหน้าที่สำนักเลขาธิการมหา

เถรสมาคม

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๔^{๑๑} กรรมการมหาเถรสมาคมซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งอยู่ใน

ตำแหน่งคราวละสองปี และอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๕^{๑๒} นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๔ กรรมการ

มหาเถรสมาคมซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) มรณภาพ

(๒) พ้นจากความเป็นพระภิกษุ

(๓) ลาออก

(๔) พระมหากษัตริย์มีพระบรมราชโองการให้ออก

ในกรณีที่กรรมการมหาเถรสมาคมพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ พระมหากษัตริย์อาจ

ทรงแต่งตั้งพระภิกษุตามมาตรา ๑๒ รูปใดรูปหนึ่งเป็นกรรมการแทน

กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งตามความในวรรคสองให้อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่

เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๕ ทวิ^{๑๓} พระบรมราชโองการตามมาตรา ๑๐ วรรคเจ็ด การแต่งตั้ง

กรรมการมหาเถรสมาคมตามมาตรา ๑๒ และการให้กรรมการมหาเถรสมาคมพ้นจากตำแหน่งตาม

มาตรา ๑๕ ให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๑๐} มาตรา ๑๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๑^{๑๑} มาตรา ๑๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๑^{๑๒} มาตรา ๑๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๑^{๑๓} มาตรา ๑๕ ทวิ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๑๕ ตรี^{๑๔} มหาเถรสมาคมมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ปกครองคณะสงฆ์ให้เป็นไปโดยเรียบร้อยดีงาม
- (๒) ปกครองและกำหนดการบรรพชาสามเณร
- (๓) ควบคุมและส่งเสริมการศาสนศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่ การสาธารณูปการ และการสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์
- (๔) รักษาหลักพระธรรมวินัยของพระพุทธศาสนา
- (๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น
- เพื่อการนี้ ให้มหาเถรสมาคมมีอำนาจตรากฎหมาย มหาเถรสมาคม ออกข้อบังคับ วางระเบียบ ออกคำสั่ง มีมติหรือออกประกาศ โดยไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายและพระธรรมวินัยใช้บังคับได้ และจะมอบให้พระภิกษุรูปใดหรือคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการตามมาตรา ๑๙ เป็นผู้ใช้อำนาจหน้าที่ตามวรรคหนึ่งก็ได้

มาตรา ๑๕ จัตวา^{๑๕} เพื่อรักษาหลักพระธรรมวินัยและเพื่อความเรียบร้อยดีงามของคณะสงฆ์ มหาเถรสมาคมจะตรากฎหมายมหาเถรสมาคม เพื่อกำหนดโทษหรือวิธีลงโทษทางการปกครองสำหรับพระภิกษุและสามเณรที่ประพฤติให้เกิดความเสียหายแก่พระศาสนาและการปกครองของคณะสงฆ์ก็ได้

พระภิกษุและสามเณรที่ได้รับโทษตามวรรคหนึ่ง ถึงขั้นให้สละสมณเพศต้องสึกภายในสามวันนับแต่วันทราบคำสั่งลงโทษ

มาตรา ๑๖^{๑๖} ในกรณีที่ประธานกรรมการมหาเถรสมาคมไม่อาจมาประชุมหรือไม่อยู่ในที่ประชุมมหาเถรสมาคม และมีได้มอบหมายให้สมเด็จพระราชาคณะรูปใดรูปหนึ่งปฏิบัติหน้าที่แทน ให้สมเด็จพระราชาคณะผู้มีส่วนสูงที่สุดโดยสมณศักดิ์ซึ่งอยู่ในที่ประชุมเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน

มาตรา ๑๗ การประชุมมหาเถรสมาคมต้องมีกรรมการโดยตำแหน่งและกรรมการ โดยการแต่งตั้งรวมกันมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมด จึงเป็นองค์ประชุม

ระเบียบการประชุมมหาเถรสมาคมให้เป็นไปตามกฎหมายมหาเถรสมาคม

มาตรา ๑๘^{๑๗} ในกรณีที่ยังไม่มีกรรมการแต่งตั้งกรรมการมหาเถรสมาคมแทนตำแหน่งที่ว่างตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง ให้ถือว่ามหาเถรสมาคมมีกรรมการเท่าจำนวนที่เหลืออยู่ในขณะนั้น

มาตรา ๑๙^{๑๘} สมเด็จพระสังฆราชทรงแต่งตั้งคณะกรรมการ หรือคณะอนุกรรมการ ฝ่ายต่าง ๆ ตามมติมหาเถรสมาคม ประกอบด้วยพระภิกษุหรือบุคคลอื่นจำนวนหนึ่ง มีหน้าที่พิจารณา

^{๑๔} มาตรา ๑๕ ตรี เพิ่มโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

^{๑๕} มาตรา ๑๕ จัตวา เพิ่มโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

^{๑๖} มาตรา ๑๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

^{๑๗} มาตรา ๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

^{๑๘} มาตรา ๑๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

กลั่นกรองเรื่องที่จะเสนอต่อมหาเถรสมาคมและปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่มหาเถรสมาคมมอบหมาย โดย
 ขึ้นตรงต่อมหาเถรสมาคม สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
 การจัดให้มีคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ การแต่งตั้งกรรมการ
 หรืออนุกรรมการ การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการหรืออนุกรรมการ และระเบียบการประชุม ให้
 เป็นไปตามระเบียบมหาเถรสมาคม สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมวด ๓

การปกครองคณะสงฆ์

มาตรา ๒๐^{๑๙} คณะสงฆ์ต้องอยู่ภายใต้การปกครองของมหาเถรสมาคม

การจัดระเบียบการปกครองคณะสงฆ์ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎหมายมหาเถรสมาคม

มาตรา ๒๐/๑^{๒๐} เพื่อประโยชน์แก่การปกครองคณะสงฆ์ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค
 ให้มีเจ้าคณะใหญ่ปฏิบัติหน้าที่ในเขตปกครองคณะสงฆ์

ภายใต้บังคับมาตรา ๒๐/๒ การแต่งตั้งและการกำหนดอำนาจหน้าที่เจ้าคณะใหญ่
 ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎหมายมหาเถรสมาคม

มาตรา ๒๐/๒^{๒๑} การแต่งตั้งและถอดถอนเจ้าคณะใหญ่และเจ้าคณะภาค หากมี

พระราชดำริเป็นประการใด ให้ดำเนินการไปตามพระราชดำรินั้น
 สำหรับการแต่งตั้งและถอดถอนพระภิกษุผู้ดำรงตำแหน่งปกครองคณะสงฆ์ตำแหน่งอื่น
 ให้ดำเนินการไปตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่จะมีพระราชดำริเป็นประการอื่น

มาตรา ๒๑ การปกครองคณะสงฆ์ส่วนภูมิภาค ให้จัดแบ่งเขตปกครองดังนี้

(๑) ภาค

(๒) จังหวัด

(๓) อำเภอ

(๔) ตำบล

จำนวนและเขตปกครองดังกล่าวให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎหมายมหาเถรสมาคม

มาตรา ๒๒ การปกครองคณะสงฆ์ส่วนภูมิภาค ให้มีพระภิกษุเป็นผู้ปกครองตามชั้น
 ตามลำดับ ดังต่อไปนี้

(๑) เจ้าคณะภาค

(๒) เจ้าคณะจังหวัด

(๓) เจ้าคณะอำเภอ

^{๑๙} มาตรา ๒๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

^{๒๐} มาตรา ๒๐/๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๑

^{๒๑} มาตรา ๒๐/๒ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๑

(๔) เจ้าคณะตำบล

เมื่อมหาเถรสมาคมเห็นสมควรจะจัดให้มีรองเจ้าคณะภาค รองเจ้าคณะจังหวัดรองเจ้าคณะอำเภอ และรองเจ้าคณะตำบล เป็นผู้ช่วยเจ้าคณะนั้น ๆ ก็ได้

มาตรา ๒๓ การแต่งตั้ง ถอดถอนพระอูปัชฌาย์ เจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาส ผู้ช่วยเจ้าอาวาส พระภิกษุอันเกี่ยวกับตำแหน่งปกครองคณะสงฆ์ตำแหน่งอื่น ๆ และไวยาวัจกร ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎมหาเถรสมาคม

หมวด ๔
นิคหกรรมและการสละสมณเพศ

มาตรา ๒๔ พระภิกษุจะต้องรับนิกหกรรมก็ต่อเมื่อกระทำการล่วงละเมิดพระธรรมวินัย และนิกหกรรมที่จะลงแก่พระภิกษุก็ต้องเป็นนิกหกรรมตามพระธรรมวินัย

มาตรา ๒๕ ภายใต้อำนาจมาตรา ๒๔ มหาเถรสมาคมมีอำนาจตรากฎมหาเถรสมาคมกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติ เพื่อให้การลงนิกหกรรมเป็นไปโดยถูกต้อง สะดวก รวดเร็วและเป็นธรรม และให้ถือว่าเป็นการชอบด้วยกฎหมายที่มหาเถรสมาคมจะกำหนดในกฎมหาเถรสมาคมให้มหาเถรสมาคมหรือพระภิกษุผู้ปกครองสงฆ์ตำแหน่งใดเป็นผู้มีอำนาจลงนิกหกรรมแก่พระภิกษุผู้ล่วงละเมิดพระธรรมวินัย กับทั้งการกำหนดให้การวินิจฉัยการลงนิกหกรรมให้เป็นอันยุติในชั้นใด ๆ นั้นด้วย

มาตรา ๒๖ พระภิกษุรูปใดล่วงละเมิดพระธรรมวินัยและได้มีคำวินิจฉัยถึงที่สุดให้ได้รับนิกหกรรมให้สึก ต้องสึกภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ได้ทราบคำวินิจฉัยนั้น

มาตรา ๒๗^{๒๒} เมื่อพระภิกษุรูปใดต้องด้วยกรณีข้อใดข้อหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) ต้องคำวินิจฉัยตามมาตรา ๒๕ ให้รับนิกหกรรมไม่ถึงให้สึก แต่ไม่ยอมรับนิกหกรรมนั้น

(๒) ประพฤติล่วงละเมิดพระธรรมวินัยเป็นอาจิม

(๓) ไม่สังกัดอยู่ในวัดใดวัดหนึ่ง

(๔) ไม่มีวัดเป็นที่อยู่เป็นหลักแหล่ง

ให้พระภิกษุรูปนั้นสละสมณเพศตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎมหาเถรสมาคม

พระภิกษุผู้ต้องคำวินิจฉัยให้สละสมณเพศตามวรรคสอง ต้องสึกภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับทราบคำวินิจฉัยนั้น

^{๒๒} มาตรา ๒๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๒๘ พระภิกษุรูปใดต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้เป็นบุคคลล้มละลาย ต้องสึกภายในสามวันนับแต่วันที่คดีถึงที่สุด

มาตรา ๒๙ พระภิกษุรูปใดถูกจับโดยต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา เมื่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการไม่เห็นสมควรให้ปล่อยชั่วคราวและเจ้าอาวาสแห่งวัดที่พระภิกษุรูปนั้นสังกัดไม่รับมอบตัวไว้ควบคุม หรือพนักงานสอบสวนไม่เห็นสมควรให้เจ้าอาวาสรับตัวไปควบคุม หรือพระภิกษุรูปนั้นมิได้สังกัดในวัดใดวัดหนึ่ง ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจจัดดำเนินการให้พระภิกษุรูปนั้นสละสมณเพศเสียได้

มาตรา ๓๐ เมื่อจะต้องจำคุก กักขังหรือขังพระภิกษุรูปใดตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล มีอำนาจดำเนินการให้พระภิกษุรูปนั้นสละสมณเพศเสียได้ และให้รายงานให้ศาลทราบถึงการสละสมณเพศนั้น

หมวด ๕

วัด

มาตรา ๓๑^{๒๓} วัดมีสองอย่าง
 (๑) วัดที่ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา
 (๒) สำนักสงฆ์
 ให้วัดมีฐานะเป็นนิติบุคคล
 เจ้าอาวาสเป็นผู้แทนของวัดในกิจการทั่วไป

มาตรา ๓๒ การสร้าง การตั้ง การรวม การย้าย การยุบเลิกวัด และการขอรับพระราชทานวิสุงคามสีมา ให้เป็นไปตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง
 ในกรณียุบเลิกวัด ทรัพย์สินของวัดที่ถูกยุบเลิกให้ตกเป็นศาสนสมบัติกลาง

มาตรา ๓๒ ทวิ^{๒๔} วัดใดเป็นวัดร้างที่ไม่มีพระภิกษุอยู่อาศัย ในระหว่างที่ยังไม่มีการยุบเลิกวัด ให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ*มีหน้าที่ปกครองดูแลรักษาวัดนั้น รวมทั้งที่วัด ที่ธรณีสงฆ์และทรัพย์สินของวัดนั้นด้วย
 การยกวัดร้างขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษา ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๓ ที่วัดและที่ซึ่งขึ้นต่อวัด มีดังนี้
 (๑) ที่วัด คือที่ซึ่งตั้งวัดตลอดจนเขตของวัดนั้น

^{๒๓} มาตรา ๓๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕
^{๒๔} มาตรา ๓๒ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

(๒) ที่ธรณีสงฆ์ คือที่ซึ่งเป็นสมบัติของวัด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๓) ที่ที่กลปนา คือที่ซึ่งมีผู้อุทิศแต่ผลประโยชน์ให้วัดหรือพระศาสนา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๓๔^{๒๕} การโอนกรรมสิทธิ์ที่วัด ที่ธรณีสงฆ์ หรือที่ศาสนสมบัติกลาง ให้
กระทำได้ก็แต่โดยพระราชบัญญัติ เว้นแต่เป็นกรณีตามวรรคสอง
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา การโอนกรรมสิทธิ์ที่วัด ที่ธรณีสงฆ์ หรือที่ศาสนสมบัติกลาง ให้แก่ส่วนราชการ
รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ เมื่อมหาเถรสมาคมไม่ขัดข้องและได้รับค่าผาติกรรมจากส่วน
ราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานนั้นแล้ว ให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ห้ามมิให้บุคคลโดยกายความขึ้นต่อสู้อกับวัดหรือสำนักงานพระพุทธศาสนา
แห่งชาติ* แล้วแต่กรณี ในเรื่องทรัพย์สินอันเป็นที่วัด ที่ธรณีสงฆ์ หรือที่ศาสนสมบัติกลาง

มาตรา ๓๕^{๒๖} ที่วัด ที่ธรณีสงฆ์ และที่ศาสนสมบัติกลาง เป็นทรัพย์สินซึ่งไม่อยู่ใน
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๓๖ วัดหนึ่งให้มีเจ้าอาวาสรูปหนึ่ง และถ้าเป็นการสมควรจะให้มิรองเจ้า
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา อาวาสหรือผู้ช่วยเจ้าอาวาสด้วยก็ได้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๓๗ เจ้าอาวาสมีหน้าที่ ดังนี้
(๑) บำรุงรักษาวัด จัดกิจการและศาสนสมบัติของวัดให้เป็นไปด้วยดี
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๒) ปกครองและสอดส่องให้บรรพชิตและคฤหัสถ์ที่มีที่อยู่หรือพำนักอาศัยอยู่ในวัด
นั้นปฏิบัติตามพระธรรมวินัย กฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งของมหาเถรสมาคม
(๓) เป็นธุระในการศึกษาอบรมและสั่งสอนพระธรรมวินัยแก่บรรพชิตและคฤหัสถ์
(๔) ให้ความสะดวกตามสมควรในการบำเพ็ญกุศล

มาตรา ๓๘ เจ้าอาวาสมีอำนาจ ดังนี้
(๑) ห้ามบรรพชิตและคฤหัสถ์ซึ่งได้รับอนุญาตของเจ้าอาวาสเข้าไปอยู่อาศัยในวัด
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๒) สั่งให้บรรพชิตและคฤหัสถ์ซึ่งไม่อยู่ในโอวาทของเจ้าอาวาสออกไปเสียจากวัด
(๓) สั่งให้บรรพชิตและคฤหัสถ์ที่มีที่อยู่หรือพำนักอาศัยในวัด ทำงานภายในวัด หรือ
ให้ทำทัณฑ์บนหรือให้ขอมาโทษในเมื่อบรรพชิตหรือคฤหัสถ์ในวัดนั้นประพฤติผิดคำสั่งเจ้าอาวาสซึ่ง
ได้สั่งโดยชอบด้วยพระธรรมวินัย กฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบหรือคำสั่งของมหาเถรสมาคม

มาตรา ๓๙ ในกรณีที่ไม่มีเจ้าอาวาสหรือเจ้าอาวาสไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้แต่งตั้ง
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้รักษาการแทนเจ้าอาวาส ให้ผู้รักษาการแทนเจ้าอาวาสมีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับเจ้าอาวาส
การแต่งตั้งผู้รักษาการแทนเจ้าอาวาส ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ในกฎหมายมหาเถรสมาคม สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๒๕ มาตรา ๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕
๒๖ มาตรา ๓๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

- ๑๐ -

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมวด ๖

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ศาสนสมบัติ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๔๐ ศาสนสมบัติแบ่งออกเป็นสองประเภท

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๑) ศาสนสมบัติกลาง ได้แก่ทรัพย์สินของพระศาสนาซึ่งมีใช้ของวัดใดวัดหนึ่ง

(๒) ศาสนสมบัติของวัด ได้แก่ทรัพย์สินของวัดใดวัดหนึ่ง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

การดูแลรักษาและจัดการศาสนสมบัติกลาง ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พระพุทธศาสนาแห่งชาติ* เพื่อการนี้ให้ถือว่าสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ*เป็นเจ้าของศาสน

สมบัติกลางนั้นด้วย

การดูแลรักษาและจัดการศาสนสมบัติของวัด ให้เป็นไปตามวิธีการที่กำหนดใน

กฎกระทรวง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๔๑ ให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ*จัดทำงบประมาณประจำปี
ของศาสนสมบัติกลางด้วยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
แล้วให้ใช้งบประมาณนั้นได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมวด ๗

บทกำหนดโทษ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๔๒^{๒๗} ผู้ใดมิได้รับแต่งตั้งให้เป็นพระอุปัชฌาย์ หรือถูกถอดถอนจากความเป็นพระอุปัชฌาย์ตามมาตรา ๒๓ แล้ว กระทำการบรรพชาอุปสมบทแก่บุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๔๓^{๒๘} ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๕ จัตวา วรรคสอง มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ วรรค

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สาม หรือมาตรา ๒๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๔๔^{๒๙} ผู้ใดพ้นจากความเป็นพระภิกษุเพราะต้องปราศิกขมาแล้วไม่ว่าจะมีคำวินิจฉัยตามมาตรา ๒๕ หรือไม่ก็ตาม แต่มารับบรรพชาอุปสมบทใหม่โดยกล่าวความเท็จหรือปิดบัง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ความจริงต่อพระอุปัชฌาย์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี

มาตรา ๔๕ ทวิ^{๓๐} ผู้ใดหมิ่นประมาท ดูหมิ่น หรือแสดงความอาฆาตมาดร้ายสมเด็จพระสังฆราช

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๒๗} มาตรา ๔๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๒๘} มาตรา ๔๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๒๙} มาตรา ๔๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๓๐} มาตรา ๔๕ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๔๔ ตรี^{๓๑} ผู้ใดใส่ความคณะสงฆ์หรือคณะสงฆ์อื่นอันอาจก่อให้เกิดความ
เสื่อมเสียหรือความแตกแยก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้ง
จำทั้งปรับ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
หมวด ๘
เบ็ดเตล็ด สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มาตรา ๔๕ ให้ถือว่าพระภิกษุซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในการปกครองคณะ
สงฆ์และไวยาวัจกร เป็นเจ้าพนักงานตามความในประมวลกฎหมายอาญา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๔๖^{๓๒} การปกครองคณะสงฆ์อื่นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่
กำหนดในกฎกระทรวง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
จอมพล ส. ธนะรัชต์
นายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๓๑} มาตรา ๔๔ ตรี เพิ่มโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕
^{๓๒} มาตรา ๔๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่การจัดดำเนินกิจการคณะสงฆ์มิใช่เป็นกิจการอันพึงแบ่งแยกอำนาจดำเนินการด้วยวัตถุประสงค์เพื่อการถ่วงดุลย์แห่งอำนาจเช่นที่เป็นอยู่ตามกฎหมายในปัจจุบัน และโดยที่ระบบเช่นว่านั้นเป็นผลบั่นทอนประสิทธิภาพแห่งการดำเนินกิจการ จึงสมควรแก้ไขปรับปรุงเสียใหม่ให้สมเด็จพระสังฆราชของคณะสงฆ์ปกครองบริหารกิจการคณะสงฆ์ทางมหาเถรสมาคม ตามอำนาจกฎหมายและพระธรรมวินัย ทั้งนี้ เพื่อความเจริญรุ่งเรืองแห่งพระพุทธศาสนา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕^{๓๓}

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๘ บรรดาบทกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งของมหาเถรสมาคมที่ออกตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๙ วัดที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ให้มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๒๐ ให้พระภิกษุที่ได้รับแต่งตั้งและสถาปนาให้มีสมณศักดิ์อยู่ก่อนวันใช้พระราชบัญญัตินี้ยังมีสมณศักดิ์นั้นต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการมหาเถรสมาคม เจ้าคณะใหญ่ กรรมการหรืออนุกรรมการใดตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ หรือตามกฎกระทรวง กฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งของมหาเถรสมาคมซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ยังคงดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนครบวาระการดำรงตำแหน่งหรือจนกว่ามหาเถรสมาคมจะมีมติเป็นประการอื่น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๒๑ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว สมควรปรับปรุงบทบัญญัติว่าด้วยการสถาปนาสมเด็จพระสังฆราช และการแต่งตั้งผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนสมเด็จพระสังฆราช การแต่งตั้งและถอดถอนสมณศักดิ์ของพระภิกษุอำนาจหน้าที่และการปฏิบัติหน้าที่ของมหาเถรสมาคม การปกครอง การสละสมณเพศของคณะสงฆ์และคณะสงฆ์อื่น วัด การดูแลรักษาวัด ทรัพย์สินของวัด และศาสนสมบัติกลาง ตลอดจนปรับปรุงบทกำหนดโทษให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

*พระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕^{๓๔} สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๔๒ ในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ให้แก้ไขคำว่า “กระทรวงศึกษาธิการ” และ “กรมการศาสนา” เป็น “สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ” คำว่า “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ” เป็น “นายกรัฐมนตรี” และคำว่า “อธิบดีกรมการศาสนา” เป็น “ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ” สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้บัญญัติให้จัดตั้งส่วนราชการขึ้นใหม่โดยมีการกิกใหม่ ซึ่งได้มีการตราพระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม นั้นแล้ว และเนื่องจากพระราชบัญญัติดังกล่าวได้บัญญัติให้โอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ รัฐมนตรีผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในส่วนราชการเดิมมาเป็นของส่วนราชการใหม่ โดยให้มีการแก้ไขบทบัญญัติต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ที่โอนไปด้วย ฉะนั้น เพื่ออนุวัติให้เป็นไปตามหลักการที่ปรากฏในพระราชบัญญัติและพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว จึงสมควรแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายให้สอดคล้องกับการโอนส่วนราชการ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องมีความชัดเจนในการใช้กฎหมายโดยไม่ต้องไปค้นหาในกฎหมายโอนอำนาจหน้าที่ว่าตามกฎหมายใดได้มีการโอนภารกิจของส่วนราชการหรือผู้รับผิดชอบตามกฎหมายนั้นไปเป็นของหน่วยงานใดหรือผู้ใดแล้ว โดยแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายให้มีการเปลี่ยนชื่อส่วนราชการ รัฐมนตรีผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการให้ตรงกับการโอนอำนาจหน้าที่ และเพิ่มผู้แทนส่วนราชการในคณะกรรมการให้ตรงตามภารกิจที่มีการตัดโอนจากส่วนราชการเดิมมาเป็นของส่วนราชการใหม่ รวมทั้งตัดส่วนราชการเดิมที่มีการยุบเลิกแล้ว ซึ่งเป็นการแก้ไขให้ตรงตามพระราชบัญญัติและพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ พ.ศ. ๒๕๔๓^{๓๕} สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ คือ เนื่องจากการแต่งตั้งผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราชในกรณีไม่มีสมเด็จพระสังฆราช หรือสมเด็จพระสังฆราชไม่ประทับอยู่ในราชอาณาจักร หรือไม่อาจทรงปฏิบัติหน้าที่ได้ ตามกฎหมายว่าด้วยคณะสงฆ์ได้กำหนดให้แต่งตั้งหรือเลือกสมเด็จพระราชาคณะเพียงรูปเดียว ซึ่งปรากฏเป็นเหตุขัดข้องจนเกิดความไม่สงบเรียบร้อยในการปกครองคณะสงฆ์และวงการพุทธศาสนิกชนและอาจถึงขั้นนำไปสู่ความไม่ปลอดภัยสาธารณะ ซึ่งอาจเกิดขึ้นได้จากความแตกแยกไม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในหมู่คณะสงฆ์ จึงสมควรกำหนดให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราชในรูปองค์คณะ ซึ่งแต่งตั้งจากสมเด็จพระราชาคณะหลายรูปเพื่อใช้อำนาจร่วมกันในการบัญชาคณะสงฆ์ เพื่อความสงบเรียบร้อยยิ่งขึ้นและสร้างสมานฉันท์เพิ่มขึ้นอีกวิธีการหนึ่ง และโดยที่ขณะนี้สมเด็จพระสังฆราชมีพระชนมายุสูง อีกทั้งอยู่ระหว่างประทับเพื่อรักษาพระสุขภาพ คณะแพทย์เห็นว่าควรประทับรักษาพระองค์และอยู่ในความดูแลของคณะแพทย์ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๓๔} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๙/ตอนที่ ๑๐๒ ก/หน้า ๖๖/๘ ตุลาคม ๒๕๔๕

^{๓๕} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๑/ตอนพิเศษ ๓๔ ก/หน้า ๑/๑๗ กรกฎาคม ๒๕๔๓

จำเป็นต้องมีผู้ปฏิบัติหน้าที่หรือคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราชโดยเร่งด่วน จึงสมควรแก้ไข
เหตุขัดข้องเพื่อให้มีความสงบเรียบร้อยในประเทศขึ้นโดยเร็ว นับเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็น
รีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐^{๓๖}

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุ
เบกษาเป็นต้นไป

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ตามโบราณราชประเพณีที่ได้
ปฏิบัติสืบทอดกันมาเป็นเวลาช้านานนั้น เป็นพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ในการสถาปนา
สมเด็จพระสังฆราช ซึ่งต่อมาได้เริ่มมีบัญญัติเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติ
คณะสงฆ์ พุทธศักราช ๒๔๘๔ เป็นต้นมา สมควรบัญญัติกฎหมายให้สอดคล้องเพื่อเป็นการสืบทอด
และธำรงรักษาไว้ซึ่งโบราณราชประเพณีดังกล่าว โดยให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรม
ราชโองการ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๑^{๓๗}

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุ
เบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๑๑ ให้กรรมการมหาเถรสมาคมซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่
พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงดำรงตำแหน่งต่อไป จนกว่าพระมหากษัตริย์จะทรงแต่งตั้งกรรมการ
มหาเถรสมาคมขึ้นใหม่ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย
พระราชบัญญัตินี้

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
ได้บัญญัติให้พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพุทธมามกะ และทรงเป็นอัครศาสนูปถัมภก และตามโบราณราช
ประเพณีที่ได้ปฏิบัติสืบทอดกันมาเป็นเวลาช้านานนั้น พระมหากษัตริย์ทรงอุปถัมภ์และคุ้มครอง
พระพุทธศาสนา รวมทั้งทรงทำนุบำรุงสั่งสมมณฑลให้เจริญมั่นคงเป็นไปตามแบบแผนอันเรียบร้อย
ตลอดมา เพื่อให้พระพุทธรูปศาสนารุ่งเรืองถาวรเป็นที่เลื่อมใสศรัทธาแก่พุทธศาสนิกชน ซึ่งจะก่อให้เกิด
การประพฤติปฏิบัติที่ดีงาม มีความร่มเย็นผาสุกแก่ประชาชนและเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ
สมควรบัญญัติกฎหมายให้เป็นการสืบทอดและธำรงรักษาไว้ซึ่งพระราชอำนาจตามโบราณราช
ประเพณี จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

^{๓๖} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔/ตอนที่ ๒ ก/หน้า ๑/๖ มกราคม ๒๕๖๐

^{๓๗} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๕/ตอนที่ ๕๐ ก/หน้า ๑/๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานพระราชบัญญัติ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สุสานและฌาปนสถาน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๘ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๒๘

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เป็นปีที่ ๔๐ ในรัชกาลปัจจุบัน สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ

ให้ประกาศว่า

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการควบคุมสุสานและฌาปนสถาน

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอม
ของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสุสานและฌาปนสถาน พ.ศ.
๒๕๒๘”

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๒^๑ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุ
เบกษาเป็นต้นไป

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติควบคุมสุสานและฌาปนสถาน พุทธศักราช ๒๔๘๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๒) พระราชบัญญัติควบคุมสุสานและฌาปนสถาน (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๔

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

“สุสานและฌาปนสถานสาธารณะ” หมายความว่า สถานที่ที่จัดไว้สำหรับเก็บ ฝัง หรือเผาศพ สำหรับประชาชนทั่วไป แต่ไม่รวมถึงสถานที่ที่ใช้สำหรับเก็บศพชั่วคราวในสถานพยาบาล ตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

“สุสานและฌาปนสถานเอกชน” หมายความว่า สถานที่ที่จัดไว้สำหรับเก็บ ฝัง หรือเผาศพ สำหรับตระกูลหรือครอบครัว หรือมิตรของตระกูลหรือครอบครัว แต่ไม่รวมถึงสถานที่ที่ใช้สำหรับเก็บศพชั่วคราวในเคหสถาน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

“เจ้าพนักงานสาธารณสุข” หมายความว่า เจ้าพนักงานสาธารณสุขตามกฎหมายว่าด้วยสาธารณสุขซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๒/ตอนที่ ๑๒๙/ฉบับพิเศษ หน้า ๓๗/๑๙ กันยายน ๒๕๒๘

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า

(๑) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือผู้อำนวยการเขตหรือผู้ช่วยผู้อำนวยการเขต ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมอบหมาย สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร

(๒) ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย สำหรับในเขตจังหวัดซึ่งอยู่นอกเขตเทศบาล เขตสุขาภิบาล และเขตเมืองพัทยา

(๓) นายกเทศมนตรี หรือเทศมนตรีหรือพนักงานเทศบาลซึ่งนายกเทศมนตรีมอบหมายสำหรับในเขตเทศบาล

(๔) ประธานกรรมการสุขาภิบาล หรือกรรมการสุขาภิบาลหรือพนักงานสุขาภิบาลซึ่งประธานกรรมการสุขาภิบาลมอบหมาย สำหรับในเขตสุขาภิบาล

(๕) ปลัดเมืองพัทยา หรือพนักงานเมืองพัทยาซึ่งปลัดเมืองพัทยามอบหมายสำหรับในเขตเมืองพัทยา

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่สุสานและฌาปนสถานสาธารณะที่กระทรวง ทบวง กรม กรุงเทพมหานคร องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล หรือเมืองพัทยา จัดตั้งและดำเนินการ

มาตรา ๖ ห้ามมิให้ผู้ใดจัดตั้งสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชน เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

การขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๗ เมื่อได้จัดตั้งสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชนเสร็จแล้ว ห้ามมิให้ดำเนินการ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

การขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๖ ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาจะขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ดำเนินการด้วยก็ได้

มาตรา ๘ ผู้ขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๖ หรือมาตรา ๗ ต้องมีคุณสมบัติดังนี้

(๑) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์

(๒) ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี

(๓) ไม่เป็นบุคคลวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๔) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕)^๑ (ยกเลิก)

ในกรณีที่นิติบุคคลเป็นผู้ขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๖ ผู้แทนของนิติบุคคลนั้นต้องมีคุณสมบัติตามวรรคหนึ่งด้วย

มาตรา ๙ ผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๖ หรือมาตรา ๗ ต้องแสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผย ณ ที่ทำการสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชน

มาตรา ๑๐ ห้ามมิให้ผู้ใดเก็บ ฝัง หรือเผาศพในสถานที่อื่นนอกจากในสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชน หรือเก็บศพในสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล หรือเคหสถานเป็นการชั่วคราว เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

ในกรณีที่สถานที่อื่นตามวรรคหนึ่งอยู่ในเขตจังหวัดซึ่งอยู่นอกเขตเทศบาล เขตสุขาภิบาลและเขตเมืองพัทยา ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจมอบหมายให้เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือกำนันแห่งท้องที่ เป็นผู้อนุญาตแทนได้

มาตรา ๑๑ ให้กรุงเทพมหานคร องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาลหรือเมืองพัทยา มีอำนาจออกข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ข้อบัญญัติจังหวัด เทศบัญญัติ ข้อบังคับสุขาภิบาลหรือข้อบัญญัติเมืองพัทยา แล้วแต่กรณี เพื่อกำหนดรายละเอียดที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ในเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) ค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (๒) เขตหรือสถานที่ที่ห้ามมิให้จัดตั้งสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชน
- (๓) ลักษณะ สถานที่ตั้ง และเงื่อนไขในการจัดตั้งสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชน

(๔) วิธีเก็บ ฝัง เผา ขุด หรือย้ายศพ ตลอดจนการใช้หรือการรักษาพยาบาลและเครื่องใช้ในการนี้ให้ต้องด้วยสุขลักษณะ

(๕) หน้าที่ที่ผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๖ หรือมาตรา ๗ จะต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียน การส่งรายงานและการอื่นใดเพื่อประโยชน์เกี่ยวกับความมั่นคงและเศรษฐกิจของประเทศ ตลอดจนการสาธารณสุขและอนามัยของประชาชน

มาตรา ๑๒ ใบอนุญาตตามมาตรา ๖ และมาตรา ๗ ให้ใช้ได้จนถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ของปีที่สามนับแต่ปีที่ออกใบอนุญาต ถ้าผู้ได้รับใบอนุญาตดังกล่าวประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาต จะต้องยื่นคำขอก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอแล้วให้บุคคลดังกล่าวเป็นผู้จัดตั้งหรือผู้ดำเนินการต่อไปได้จนกว่าเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะสั่งเป็นหนังสือไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตนั้น

^๑ มาตรา ๘ (๕) ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติสุสานและฌาปนสถาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

การขอต่ออายุใบอนุญาตและการต่ออายุใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๓ ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่ออกใบอนุญาตตามมาตรา ๖ หรือ มาตรา ๗ หรือไม่ต่ออายุใบอนุญาตตามมาตรา ๑๒ ผู้ขอรับใบอนุญาตหรือผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตมี สิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อรัฐมนตรีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่งไม่ออกใบอนุญาตหรือไม่ อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตของเจ้าพนักงานท้องถิ่น สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา ๑๔ ห้ามมิให้ผู้ใดเปลี่ยนแปลงหรือต่อเติมสุสานและฌาปนสถานสาธารณะ หรือสุสานและฌาปนสถานเอกชน เว้นแต่ผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๖ จะเป็นผู้ขอและได้รับ อนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้ว สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ เจ้าพนักงานสาธารณสุข พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือ เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจเข้าไปในบริเวณสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปน สถานเอกชนในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก เพื่อตรวจสอบหรือเพื่อปฏิบัติการให้ เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ในการนี้ผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๖ หรือมาตรา ๗ และผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอยู่ในบริเวณนั้น ต้องอำนวยความสะดวกตามสมควร สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานสาธารณสุขหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรค หนึ่ง ถ้าปรากฏว่าผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๖ หรือมาตรา ๗ ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัติ นี้ ให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขหรือพนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบ เพื่อสั่งให้ผู้ ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติให้ถูกต้อง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๖ เมื่อปรากฏว่าสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปน สถานเอกชนมีสภาพหรือมีการใช้ที่เป็นหรืออาจเป็นอันตรายแก่ประชาชน ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมี อำนาจสั่งให้ผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๖ แก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงสุสานและฌาปนสถานนั้น ภายใน เวลาที่กำหนด สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๖ ไม่แก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงสุสานและฌาปน สถานนั้น ภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลง สุสานและฌาปนสถานนั้นได้โดยเรียกค่าใช้จ่ายจากผู้ได้รับใบอนุญาต สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๗ นอกจากกรณีตามมาตรา ๑๖ เมื่อปรากฏว่าผู้ได้รับใบอนุญาตตาม มาตรา ๖ หรือมาตรา ๗ ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง หรือ ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง หรือข้อบัญญัติ กรุงเทพมหานคร ข้อบัญญัติจังหวัด เทศบัญญัติ ข้อบังคับสุขาภิบาล หรือข้อบัญญัติเมืองพัทยาที่ออก ตามมาตรา ๑๑ เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตนั้นที่มีกำหนดเวลาตามที่เห็นสมควร แต่ต้องไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่สั่งพักใช้ใบอนุญาต หรือจะสั่งเพิกถอนใบอนุญาตเสียก็ได้ ทั้งนี้ ผู้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ถูกสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อรัฐมนตรีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่
ทราบคำสั่ง

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา ๑๘ การอุทธรณ์ตามมาตรา ๑๓ หรือมาตรา ๑๗ ให้ยื่นต่อเจ้าพนักงาน
ท้องถิ่นเพื่อเสนอต่อไปยังรัฐมนตรีโดยมิชักช้า

มาตรา ๑๙ ในกรณีอุทธรณ์คำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นซึ่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุ
ใบอนุญาตตามมาตรา ๑๓ หรือกรณีอุทธรณ์คำสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตของเจ้าพนักงาน
ท้องถิ่นตามมาตรา ๑๗ ผู้อุทธรณ์ยังคงมีสิทธิเป็นผู้จัดตั้งหรือเป็นผู้ดำเนินการสุสานและฌาปนสถาน
สาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชนในระหว่างรอคำวินิจฉัยของรัฐมนตรี

มาตรา ๒๐ ในกรณีใบอนุญาตตามมาตรา ๖ หรือมาตรา ๗ สูญหาย ถูกทำลายหรือ
ชำรุดในสาระสำคัญ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นภายใน
สิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบถึงการสูญหาย ถูกทำลายหรือชำรุด

มาตรา ๒๑ ผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๖ ซึ่งประสงค์จะเลิกสุสานและฌาปน
สถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชน ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบ
ล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

มาตรา ๒๒ ในกรณีที่รัฐมนตรีมีคำวินิจฉัยยืนตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ซึ่ง
สั่งเพิกถอนใบอนุญาตจัดตั้งสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชนตาม
มาตรา ๑๗ หรือในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๖ เลิกสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือ
สุสานและฌาปนสถานเอกชนตามมาตรา ๒๑ ถ้ามีกิจการในหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ยังจะต้อง
กระทำอยู่ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตนั้นกระทำการในหน้าที่ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่เจ้าพนักงานท้องถิ่น
กำหนด

ถ้าผู้ได้รับใบอนุญาตไม่กระทำการในหน้าที่ให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลาตาม
วรรคหนึ่งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นเข้ากระทำการนั้นแทนต่อไปจนเสร็จสิ้น โดยเรียกค่าใช้จ่ายจากผู้
ได้รับใบอนุญาต

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๖ ตายหรือขาดคุณสมบัติตาม
มาตรา ๘ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๗ แจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบและในกรณีที่
ผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๗ ตายหรือขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๘ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตตาม
มาตรา ๖ แจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบ

มาตรา ๒๔ ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๖ หรือมาตรา ๗ ตายหรือขาด
คุณสมบัติตามมาตรา ๘ และมีบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติตามมาตรา ๘ แสดงความจำนงต่อเจ้าพนักงาน
ท้องถิ่นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้ได้รับใบอนุญาตตายหรือขาดคุณสมบัติเพื่อขอเป็นผู้จัดตั้งหรือ

เป็นผู้ดำเนินการสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชนต่อไป ให้ผู้แสดงความจำนงนั้นเป็นผู้จัดตั้งหรือเป็นผู้ดำเนินการสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชนต่อไปได้ตั้งแต่วันที่ผู้ได้รับใบอนุญาตตายหรือขาดคุณสมบัติจนถึงวันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ ในกรณีที่ไม่มีบุคคลใดแสดงความจำนงภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นเข้าทำหน้าที่แทนเสมือนเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๖ หรือมาตรา ๗ จนกว่าจะมีผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๖ หรือมาตรา ๗ ขึ้นใหม่

มาตรา ๒๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๗ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๑๐ หรือผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๖ ไม่แก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงสุสานและฌาปนสถานตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

ในกรณีฝ่าฝืนมาตรา ๑๐ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ผู้ฝ่าฝืนรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง หรือเคลื่อนย้ายศพที่ฝังหรือเก็บไว้ ไปฝังหรือเก็บในสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชนที่ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๖ ภายในเวลาที่กำหนด ถ้าผู้ฝ่าฝืนยังไม่ปฏิบัติตาม ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นเข้ากระทำการนั้นแทน โดยเรียกค่าใช้จ่ายจากผู้ฝ่าฝืน

มาตรา ๒๖ ผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๖ หรือมาตรา ๗ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๙ หรือมาตรา ๒๐ หรือผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๕ หรือผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๖ ไม่แจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบการเลิกสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชนตามมาตรา ๒๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๒๗ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่เจ้าพนักงานสาธารณสุข พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๒๘ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชน หรือผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้จัดการบำรุงรักษาสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมสุสานและฌาปนสถานที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ดำเนินกิจการหรือเป็นผู้จัดการต่อไปได้จนกว่าใบอนุญาตนั้นสิ้นอายุ และถ้าประสงค์จะเป็นผู้จัดตั้งหรือเป็นผู้ดำเนินการสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชนต่อไป ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ภายในสามสิบวันก่อนวันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุและให้ผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตนั้นเป็นผู้จัดตั้งหรือเป็นผู้ดำเนินการสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชนต่อไปได้ จนกว่าเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาต

ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชนหรือผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้จัดการบำรุงรักษาสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชนตามวรรคหนึ่งซึ่งใบอนุญาตนั้นสิ้นอายุก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและมีใ้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตหรืออยู่ในระหว่างการขอต่ออายุใบอนุญาต ถ้าประสงค์จะเป็นผู้จัดตั้ง

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องด้วยกฎหมายว่าด้วยการควบคุมสุสานและฌาปนสถานที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันได้ประกาศใช้มาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๖๑ ปัจจุบันการดำเนินกิจการสุสานและฌาปนสถานบางแห่งมีลักษณะที่อาจเป็นอันตรายต่อความมั่นคงและเศรษฐกิจของประเทศ การสาธารณสุขหรืออนามัยของประชาชนเพิ่มขึ้น สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการควบคุมสุสานและฌาปนสถานเสียใหม่ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติสุสานและฌาปนสถาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐^๓

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ ให้ความคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาค บรรดาที่ชนชาวไทยเคยได้รับความคุ้มครองตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข แต่บทบัญญัติมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติสุสานและฌาปนสถาน พ.ศ. ๒๕๒๘ เป็นบทบัญญัติที่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคล ทั้งยังเป็นบทบัญญัติที่ปิดกั้นโอกาสของผู้เคยถูกจำคุกที่จะกลับตัวเป็นคนดีและประกอบกิจการงานโดยสุจริตเกินความจำเป็นสมควรแก้ไขบทบัญญัติดังกล่าวให้สอดคล้องกับหลักการห้ามมิให้เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคลที่เคยได้รับความคุ้มครองตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เพื่อให้บุคคลผู้เคยถูกจำคุกมีโอกาสกลับคืนสู่สังคมและประกอบกิจการงานสุจริตได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ฉันทนา/แก้ไข
วศิน/ตรวจ

๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๓

ศิริภัทร/ปรับปรุง
๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๓

ศิริวัชร/ปรับปรุง
๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒

^๓ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔/ตอนที่ ๒๓ ก/หน้า ๒๔/๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานพระราชบัญญัติ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
การบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๕๐ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๐
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เป็นปีที่ ๕๒ ในรัชกาลปัจจุบัน สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พระราชกฤษฎีกา พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ
ให้ประกาศว่า
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยมัสยิดอิสลามและกฎหมายว่าด้วยการ
ศาสนูปถัมภ์ฝ่ายอิสลาม

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอม
ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนา
อิสลาม พ.ศ. ๒๕๕๐”

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มาตรา ๒^๑ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุ
เบกษาเป็นต้นไป

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๑) พระราชบัญญัติมัสยิดอิสลาม พ.ศ. ๒๕๕๐ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๒) พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการศาสนูปถัมภ์ฝ่ายอิสลาม พุทธศักราช ๒๕๕๕

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๓) พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการศาสนูปถัมภ์ฝ่ายอิสลาม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา “มัสยิด” หมายความว่า สถานที่ซึ่งมุสลิมใช้ประกอบศาสนกิจโดยจะต้องมีละหมาด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา วันศุกร์เป็นปกติ และเป็นสถานที่สอนศาสนาอิสลาม

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา “สัปบุรุษประจำมัสยิด” หมายความว่า มุสลิมที่คณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มีมติรับเข้าเป็นสัปบุรุษประจำมัสยิด และมีชื่ออยู่ในทะเบียนสัปบุรุษประจำมัสยิด แต่ผู้นั้นจะเป็น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สัปบุรุษเกินกว่าหนึ่งมัสยิดในเวลาเดียวกันไม่ได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา “อิหม่าม” หมายความว่า ผู้นำศาสนาอิสลามประจำมัสยิด สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๔/ตอนที่ ๖๕ ก/หน้า ๓/๙ พุทธศักราช ๒๕๕๐

“คอเต็บ” หมายความว่า ผู้แสดงธรรมประจำมัสยิด

“บิหลั่น” หมายความว่า ผู้ประกาศเชิญชวนให้มุสลิมปฏิบัติศาสนกิจตามเวลา

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม*รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ กับออกกฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ และคำสั่ง เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของแต่ละกระทรวง

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๖ พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจุฬาราชมนตรีคนหนึ่ง เพื่อเป็นผู้นำกิจการศาสนาอิสลามในประเทศไทย

ให้นายกรัฐมนตรีนำชื่อผู้ที่จะดำรงตำแหน่งจุฬาราชมนตรีซึ่งได้รับความเห็นชอบจากกรรมการอิสลามประจำจังหวัดทั่วประเทศขึ้นทูลเกล้าฯ เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นจุฬาราชมนตรี

หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาจุฬาราชมนตรีตามวรรคสองให้เป็นไปตามที่กำหนดใน

กฎกระทรวง

ให้มีเงินอุดหนุนฐานะจุฬาราชมนตรีตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๗ จุฬาราชมนตรีต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นมุสลิมผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีบริบูรณ์
- (๓) เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในศาสนาอิสลามเป็นอย่างดี
- (๔) เป็นผู้ประพฤติปฏิบัติตามบัญญัติแห่งศาสนาอิสลามโดยเคร่งครัด
- (๕) เป็นผู้มีความสัมพันธ์อันดีกับทุกศาสนา
- (๖) เป็นผู้มีความเลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์

ทรงเป็นประมุข

(๗) ไม่เป็นหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลาย

(๘) ไม่เป็นผู้เคยถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๙) ไม่เป็นผู้ทุพพลภาพจนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ไร้ความสามารถหรือมีจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือเป็นโรคตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๑๐) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

มาตรา ๘ จุฬาราชมนตรีมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้คำปรึกษาและเสนอความเห็นต่อทางราชการเกี่ยวกับกิจการศาสนาอิสลาม
 (๒) แต่งตั้งคณะผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อให้คำปรึกษาเกี่ยวกับบัญญัติแห่งศาสนาอิสลาม
 (๓) ออกประกาศแจ้งผลการตรวจจันทร์ตามมาตรา ๓๕ (๑๑) เพื่อกำหนดวันสำคัญทางศาสนา

(๔) ออกประกาศเกี่ยวกับข้อวินิจฉัยตามบัญญัติแห่งศาสนาอิสลาม

มาตรา ๙ จุฬาราชมนตรีพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย
 (๒) ลาออก
 (๓) มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้พ้นจากตำแหน่งเพราะขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๗

มาตรา ๑๐ จุฬาราชมนตรี กรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย กรรมการอิสลามประจำจังหวัด และกรรมการอิสลามประจำมัสยิด มีสิทธิสวมเสื้อครุยและประดับเข็มพระปรมาภิไธย ทั้งนี้ ตามระเบียบว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๑๑ เมื่อเห็นสมควร กระทรวงศึกษาธิการอาจจัดตั้ง “อิสลามวิทยาลัย” ขึ้น เพื่อให้การศึกษาและอบรมทางวิชาการศาสนา วิชาการทั่วไป และวิชาชีพได้

หมวด ๒ มัสยิด
 การจัดตั้งและการเลิกมัสยิด

มาตรา ๑๒ การสร้าง การจัดตั้ง การย้าย การรวม การเลิก และการจดทะเบียนมัสยิด ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง
 การจัดตั้ง การรวม และการเลิกมัสยิด ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๓ ให้มัสยิดที่ได้จดทะเบียนจัดตั้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่แล้วมีฐานะเป็นนิติบุคคล โดยให้คณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดเป็นผู้แทนของมัสยิดในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก เพื่อการนี้คณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดอาจมอบหมายให้กรรมการคนหนึ่งหรือหลายคนทำการแทนก็ได้

มาตรา ๑๔ มัสยิดที่เป็นนิติบุคคลอาจเลิกได้โดยการจดทะเบียนเลิกมัสยิดต่อพนักงานเจ้าหน้าที่
 บรรดาทรัพย์สินของมัสยิดที่เลิกตามวรรคหนึ่ง ให้โอนไปยังมัสยิดที่เป็นนิติบุคคลที่อยู่ใกล้ที่สุด ถ้าไม่อาจทำได้ให้โอนไปยังมัสยิดที่เป็นนิติบุคคลที่อยู่ในลำดับถัดไป เว้นแต่เป็นทรัพย์สินที่ได้มาโดยมีผู้อุทิศให้ และผู้อุทิศให้ได้แสดงเจตนาไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๑๕ มัสยิดที่ได้จดทะเบียนแล้วให้ดำเนินการคัดเลือกกรรมการอิสลาม
ประจำมัสยิดตามหมวด ๕ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันจดทะเบียน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา หมวด ๓ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๖ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการกลางอิสลามแห่ง
ประเทศไทย” ประกอบด้วยจุฬาราชมนตรีเป็นประธานกรรมการและกรรมการ ซึ่งทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ซึ่งเป็นผู้แทนคณะกรรมการอิสลามประจำ
จังหวัด จังหวัดละหนึ่งคน และจากกรรมการอื่นซึ่งคัดเลือกโดยจุฬาราชมนตรีมีจำนวนหนึ่งในสามของ
จำนวนผู้แทนคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ถ้ามีเศษให้ปัดทิ้ง
การคัดเลือกผู้แทนคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด และการคัดเลือกกรรมการ
อื่นตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง
ให้คณะกรรมการเลือกกรรมการด้วยกันเองเป็นรองประธานกรรมการ เลขาธิการ
และตำแหน่งอื่นตามความจำเป็น

มาตรา ๑๗ กรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยต้องมีคุณสมบัติและไม่มี
ลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๗ ยกเว้น (๒) และ (๑๐)
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบปีบริบูรณ์

มาตรา ๑๘ คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ให้คำปรึกษาแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
วัฒนธรรม*ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้
- (๒) ให้คำปรึกษาหรือขอแนะนำเกี่ยวกับศาสนาอิสลามแก่คณะกรรมการอิสลาม
ประจำจังหวัดและคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิด
- (๓) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการกลางอิสลามแห่ง
ประเทศไทยมอบหมาย
- (๔) ออกระเบียบเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินและการจัดหาผลประโยชน์ของ
สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดและมัสยิด
- (๕) ออกระเบียบวิธีการดำเนินงานและควบคุมดูแลการบริหารงานของ
คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดและคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิด
- (๖) ปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดในจังหวัดที่ไม่มี
คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ในการนี้คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยจะ
มอบหมายให้คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดที่ใกล้เคียงปฏิบัติหน้าที่แทนก็ได้
- (๗) พิจารณาวินิจฉัยคำร้องคัดค้านตามมาตรา ๔๑

(๘) จัดทำทะเบียนทรัพย์สิน เอกสารและบัญชีรายรับรายจ่ายของสำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยให้ถูกต้องตามความเป็นจริง

(๙) ออกประกาศและให้คำรับรองเกี่ยวกับกิจการศาสนาอิสลาม

(๑๐) ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมทางศาสนา และการศึกษาศาสนาอิสลาม

(๑๑) ประสานงานกับหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องในกิจการที่เกี่ยวกับศาสนาอิสลาม

(๑๒) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๙ กรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งมีวาระการดำรงตำแหน่งหกปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

เมื่อกรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้มีการคัดเลือกเพื่อดำเนินการแต่งตั้งใหม่ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันครบกำหนดตามวาระ ในระหว่างที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการใหม่ ให้กรรมการนั้นปฏิบัติหน้าที่ไปก่อนจนกว่าจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งกรรมการใหม่

มาตรา ๒๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๙ กรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยมีมติให้พ้นจากตำแหน่งเพราะขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๗

ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการว่างลงเพราะเหตุอื่นใด นอกจากถึงคราวออกตามวาระ ให้มีการคัดเลือกและดำเนินการแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่าง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง เว้นแต่ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งที่ว่างเหลือไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันจะไม่คัดเลือกกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างก็ได้ กรรมการที่ได้รับแต่งตั้งแทนอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

ให้กระทรวงมหาดไทยประกาศรายชื่อกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยที่พ้นจากตำแหน่งในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๑ ในการประชุมคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จึงจะเป็นองค์ประชุม

ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการปฏิบัติหน้าที่แทน ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

มติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด แต่ถ้าเป็นมติให้กรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยพ้นจากตำแหน่ง มติดังกล่าวต้องมีเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

มาตรา ๒๒ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยมีฐานะเป็นนิติบุคคล มีหน้าที่เกี่ยวกับกิจการของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย โดยมีคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยเป็นผู้แทนของสำนักงานในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก เพื่อการนี้คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยอาจมีมติมอบหมายให้กรรมการคนหนึ่งหรือหลายคนทำการแทนก็ได้ และให้เลขาธิการคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยเป็นผู้รับผิดชอบในกิจการของสำนักงาน

หมวด ๔

คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด

มาตรา ๒๓ จังหวัดใดมีราษฎรนับถือศาสนาอิสลามและมีมัสยิดตามมาตรา ๑๓ ไม่น้อยกว่าสามมัสยิด ให้คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยประกาศให้จังหวัดนั้นมีคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดคณะหนึ่งประกอบด้วยกรรมการมีจำนวนไม่น้อยกว่าเก้าคนแต่ไม่เกินสามสิบคน

การคัดเลือกกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการให้อิหม่ามประจำมัสยิดในจังหวัดนั้นเป็นผู้คัดเลือก ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้คณะกรรมการเลือกกรรมการด้วยกันเป็นประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ เลขานุการ และตำแหน่งอื่นตามความจำเป็น

ให้กระทรวงมหาดไทยประกาศรายชื่อผู้ได้รับการคัดเลือกเป็นประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ เลขานุการ และกรรมการอิสลามประจำจังหวัดในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๔ กรรมการอิสลามประจำจังหวัดต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๗
- (๒) เป็นสัปบุรุษประจำมัสยิดในจังหวัดนั้นมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปีก่อนวันคัดเลือก
- (๓) มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดนั้นมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปีก่อนวันคัดเลือก

มาตรา ๒๕ กรรมการอิสลามประจำจังหวัดมีวาระการดำรงตำแหน่งหกปี เมื่อตำแหน่งกรรมการอิสลามประจำจังหวัดว่างลงให้มีการคัดเลือกกรรมการแทนภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่าง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง เว้นแต่ตำแหน่งกรรมการว่างลงก่อนถึงกำหนดตามวาระไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน และยังมีกรรมการเหลืออยู่ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการที่ได้รับการคัดเลือก จะไม่ให้มีการคัดเลือกกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างก็ได้ กรรมการที่ได้รับการคัดเลือกแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา ๒๖ ในจังหวัดที่มีคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ให้คำปรึกษาและเสนอความเห็นเกี่ยวกับศาสนาอิสลามต่อผู้ว่าราชการจังหวัด
- (๒) กำกับดูแลและตรวจตราการปฏิบัติงานของคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิด
ในจังหวัดและจังหวัดอื่นตามที่คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยมอบหมาย
- (๓) ประณิประนอมหรือชี้ขาดคำร้องทุกข์ของสัปบุรุษประจำมัสยิดซึ่งเห็นว่าไม่ได้รับความ
เป็นธรรมจากคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิด
- (๔) กำกับดูแลการคัดเลือกกรรมการอิสลามประจำมัสยิดให้เป็นไปโดยเรียบร้อย
- (๕) พิจารณาแต่งตั้งและถอดถอนกรรมการอิสลามประจำมัสยิด
- (๖) สอบสวนพิจารณาให้กรรมการอิสลามประจำมัสยิดพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา
- ๔๐ (๔)
- (๗) สั่งให้กรรมการอิสลามประจำมัสยิดพักหน้าที่ระหว่างถูกสอบสวน
- (๘) พิจารณาเกี่ยวกับการจัดตั้ง การย้าย การรวม และการเลิกมัสยิด
- (๙) แต่งตั้งผู้รักษาการแทนในตำแหน่ง อิหม่าม คอเต็บ และบิหลัน เมื่อตำแหน่ง
ดังกล่าวว่างลง
- (๑๐) ออกหนังสือรับรองการสมรสและการหย่าตามบัญญัติแห่งศาสนาอิสลาม
- (๑๑) ประณิประนอมข้อพิพาทเกี่ยวกับเรื่องครอบครัวและมรดกตามบัญญัติแห่ง
ศาสนาอิสลามเมื่อได้รับการร้องขอ
- (๑๒) จัดทำทะเบียนทรัพย์สิน เอกสารและบัญชีรายรับ รายจ่าย ของสำนักงาน
คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดให้ถูกต้องครบถ้วนเป็นปัจจุบัน และรายงานผลการดำเนินงาน
ฐานะการเงินและทรัพย์สินให้คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยทราบปีละหนึ่งครั้งภายใน
เดือนมีนาคมของทุกปี
- (๑๓) ออกประกาศและให้คำรับรองเกี่ยวกับกิจการศาสนาอิสลามในจังหวัด
- มาตรา ๒๗ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๒๕ กรรมการ
อิสลามประจำจังหวัดพ้นจากตำแหน่งเมื่อ
- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยมีมติให้พ้นจากตำแหน่งเพราะขาด
คุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๔
- ให้กระทรวงมหาดไทยประกาศรายชื่อกรรมการอิสลามประจำจังหวัดที่พ้นจาก
ตำแหน่งในราชกิจจานุเบกษา
- มาตรา ๒๘ การประชุมคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดให้นำมาตรา ๒๑ มาใช้
บังคับโดยอนุโลม
- มาตรา ๒๙ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดมีฐานะเป็นนิติบุคคล
มีหน้าที่เกี่ยวกับกิจการของคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด โดยมีคณะกรรมการอิสลามประจำ
จังหวัดเป็นผู้แทนของสำนักงานในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก เพื่อการนี้คณะกรรมการอิสลาม

ประจำจังหวัดอาจมีมติมอบหมายให้กรรมการคนหนึ่งหรือหลายคนทำการแทนก็ได้ และให้เลขานุการ
คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดเป็นผู้รับผิดชอบในกิจการของสำนักงาน สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมวด ๕

คณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๓๐ ให้มีคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดคณะหนึ่ง ประกอบด้วย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๑) อิหม่ามเป็นประธานกรรมการ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๒) คอเต็บเป็นรองประธานกรรมการ

(๓) บิหลั่นเป็นรองประธานกรรมการ และ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๔) กรรมการอื่นตามจำนวนที่ที่ประชุมสัปบุรุษประจำมัสยิดนั้นกำหนดจำนวนไม่
น้อยกว่าหกคนแต่ไม่เกินสิบสองคน สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ให้สัปบุรุษประจำมัสยิดซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบห้าปีบริบูรณ์ขึ้นไป ประชุมกันคัดเลือกผู้
ดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ให้คณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดเลือกกรรมการตาม (๔) เป็นเลขานุการหนึ่ง
คน นายทะเบียนหนึ่งคน เหนรัญญิกหนึ่งคน และตำแหน่งอื่นตามความจำเป็น สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ให้ประธานกรรมการอิสลามประจำจังหวัดหรือกรรมการอิสลามประจำจังหวัดที่
ได้รับมอบหมายจากประธานกรรมการอิสลามประจำจังหวัดเป็นประธานในที่ประชุมสัปบุรุษประจำ
มัสยิด เพื่อดำเนินการคัดเลือกกรรมการอิสลามประจำมัสยิด แล้วเสนอคณะกรรมการอิสลามประจำ
จังหวัดเพื่อพิจารณาแต่งตั้ง ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยกำหนด สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๓๑ อิหม่าม คอเต็บ และบิหลั่น ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม
ดังต่อไปนี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๑) มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๗

(๒) อ่านพระคัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกต้อง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๓) สามารถนำในการปฏิบัติศาสนกิจได้ถูกต้องตามบัญญัติแห่งศาสนาอิสลาม สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๔) มีความสามารถแสดงธรรมได้

(๕) เป็นสัปบุรุษประจำมัสยิดนั้นมาแล้วไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันก่อนวันคัดเลือก

อิหม่าม คอเต็บ และบิหลั่น ไม่ถือเป็นนักพรตหรือนักบวช

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา การพ้นจากตำแหน่งของ อิหม่าม คอเต็บ และบิหลั่น ให้เป็นไปตามระเบียบที่
คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยกำหนด สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๓๒ กรรมการตามมาตรา ๓๐ (๔) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะ
ต้องห้าม ดังต่อไปนี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๑) มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๗

(๒) เป็นสัปบุรุษประจำมัสยิดนั้นมาแล้วไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันก่อนวันคัดเลือก

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๓) มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดที่มีมัสยิดนั้นตั้งอยู่ไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันก่อนวันคัดเลือก สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๓๓ เมื่อตำแหน่งอิหม่าม คอเต็บ หรือบิหลัน วางลงให้นำวิธีการตามที่บัญญัติในมาตรา ๓๐ มาใช้เพื่อดำเนินการคัดเลือกผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวแทนภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่าง

มาตรา ๓๔ กรรมการตามมาตรา ๓๐ (๔) มีวาระการดำรงตำแหน่งสี่ปี เมื่อตำแหน่งกรรมการว่างลงให้นำวิธีการตามที่บัญญัติในมาตรา ๓๐ มาใช้เพื่อดำเนินการคัดเลือกกรรมการแทนภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่าง เว้นแต่ตำแหน่งกรรมการดังกล่าวว่างลงเนื่องจากคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดมีมติให้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๔๐ (๔) และผู้ที่พ้นจากตำแหน่งได้ยื่นคำร้องคัดค้านต่อคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยตามมาตรา ๔๑ ระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันให้นับแต่วันที่คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยมีมติ

ถ้าตำแหน่งกรรมการว่างลงก่อนถึงกำหนดตามวาระไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันจะไม่ดำเนินการคัดเลือกกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างก็ได้ กรรมการที่ได้รับการคัดเลือกแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา ๓๕ คณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) บำรุงรักษามัสยิดและทรัพย์สินของมัสยิดให้เรียบร้อย
- (๒) วางระเบียบปฏิบัติภายในของมัสยิดเพื่อให้การดำเนินงานของมัสยิดเป็นไปด้วยความเรียบร้อย
- (๓) ปฏิบัติตามคำแนะนำชี้แจงของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย และคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดในเมื่อไม่ขัดต่อบัญญัติแห่งศาสนาอิสลามและกฎหมาย
- (๔) สนับสนุนสับสนุนในการปฏิบัติศาสนกิจ ส่งเสริมให้เกิดความสามัคคีและช่วยเหลือซึ่งกันและกันในทางที่ชอบตามบัญญัติแห่งศาสนาอิสลาม
- (๕) พิจารณามิมีตรีบรมุสลิมเข้าเป็นสัปบุรุษประจำมัสยิด
- (๖) อำนวยความสะดวกและอบรมสั่งสอนให้สัปบุรุษประจำมัสยิดปฏิบัติศาสนกิจ โดยถูกต้องเคร่งครัด
- (๗) ประนีประนอมข้อพิพาทระหว่างสัปบุรุษประจำมัสยิดเมื่อได้รับการร้องขอ
- (๘) จัดให้มีและรักษาสมุดทะเบียนสัปบุรุษประจำมัสยิด และตรวจตราแก้ไขเพิ่มเติมสมุดทะเบียนดังกล่าวให้ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง
- (๙) จำหน่ายชื่อสัปบุรุษประจำมัสยิดออกจากทะเบียน เมื่อได้สอบสวนแล้วปรากฏว่าผู้นั้นกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องตามบัญญัติแห่งศาสนาอิสลาม
- (๑๐) จัดให้มีทะเบียนทรัพย์สิน เอกสาร และบัญชีรายรับรายจ่ายของมัสยิดให้ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง และจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน ฐานะการเงิน และทรัพย์สินของมัสยิดแล้วรายงานให้คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี
- (๑๑) ดูดวงจันทร์และแจ้งผลการดูดวงจันทร์ต่อคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด
- (๑๒) ส่งเสริมการศึกษาและจัดกิจกรรมที่ไม่ขัดต่อบัญญัติแห่งศาสนาอิสลาม

มาตรา ๓๖ สัปบุรุษประจำมัสยิดผู้ถูกจำหน่ายชื่อตามมาตรา ๓๕ (๙) มีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้ประกาศให้จำหน่าย

ชื้อออกจากทะเบียน และให้คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดพิจารณาวินิจฉัยให้เสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่รับคำร้องคัดค้าน มติของคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดให้เป็นที่สุด

การยื่นคำร้องคัดค้านและการพิจารณาวินิจฉัยคำร้องคัดค้านตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยกำหนด

มาตรา ๓๗ อีหม่ามมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามบัญญัติแห่งศาสนาอิสลาม
- (๒) ปกครองดูแลและแนะนำเจ้าหน้าที่ของมัสยิดให้ปฏิบัติงานในหน้าที่ให้เรียบร้อย
- (๓) แนะนำให้สัปบุรุษประจำมัสยิดปฏิบัติให้ถูกต้องตามบัญญัติแห่งศาสนาอิสลาม และกฎหมาย
- (๔) อำนวยความสะดวกแก่มุสลิมในการปฏิบัติศาสนกิจ
- (๕) สั่งสอนและอบรมหลักธรรมทางศาสนาอิสลามแก่บรรดาสัปบุรุษประจำมัสยิด

มาตรา ๓๘ คอเต็บมีหน้าที่ปฏิบัติให้เป็นไปตามบัญญัติแห่งศาสนาอิสลามในการแสดงธรรมแก่สัปบุรุษประจำมัสยิด

มาตรา ๓๙ บิหลันมีหน้าที่ปฏิบัติให้เป็นไปตามบัญญัติแห่งศาสนาอิสลามในการประกาศเชิญชวนให้มุสลิมปฏิบัติศาสนกิจตามเวลา

มาตรา ๔๐ กรรมการอิสลามประจำมัสยิดพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ครบกำหนดวาระตามมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง สำหรับกรรมการอื่นตามมาตรา ๓๐ (๔) ในคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิด
- (๒) ตาย
- (๓) ลาออก
- (๔) คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดมีมติให้พ้นจากตำแหน่งเนื่องจากขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๒

(๕) สัปบุรุษประจำมัสยิดตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง จำนวนเกินกว่ากึ่งหนึ่งยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดขอให้พ้นจากตำแหน่ง และคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดสอบสวนและวินิจฉัยแล้วมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง

(๖) คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดสอบสวนแล้วเห็นว่ามีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่มัสยิด หรือบกพร่องต่อหน้าที่ หรือดำเนินกิจการของมัสยิดไปในทางไม่สงบเรียบร้อย หรือขัดต่อหลักการของศาสนาอิสลาม หรือกระทำการอันอาจเสื่อมเสียประโยชน์ของมัสยิด และคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดวินิจฉัยแล้วมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง

ในกรณีที่สอบสวนแล้วเห็นว่าพฤติการณ์แห่งความผิดที่ได้กระทำให้ไม่ถึงขั้นให้พ้นจากตำแหน่ง คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดอาจวินิจฉัยให้ภาคทัณฑ์ไว้ก่อนก็ได้

มาตรา ๔๑ กรรมการอิสลามประจำมัสยิดซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๔๐ (๔)

(๕) และ (๖) มีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยภายในสามสิบวัน

นับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่ง และให้คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยพิจารณาวินิจฉัยให้
เสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่งคัดค้าน มติของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย
ไทยให้เป็นที่สุด

การยื่นคำร้องคัดค้าน และการวินิจฉัยคำร้องคัดค้านตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตาม
ระเบียบที่คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยกำหนด

มาตรา ๔๒ การประชุมคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดให้นำมาตรา ๒๑ มาใช้
บังคับโดยอนุโลม

บทเฉพาะกาล
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๔๓ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งจุฬาราชมนตรีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ
ดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๙

ให้กรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยและกรรมการอิสลามประจำจังหวัดซึ่ง
ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับดำรงตำแหน่งต่อไปอีกสองปีนับแต่วันที่
พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ให้กรรมการอิสลามประจำมัสยิดซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้
บังคับดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๔๐

มาตรา ๔๔ ให้มัสยิดซึ่งได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติมัสยิดอิสลาม พ.ศ.
๒๔๙๐ เป็นมัสยิดตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๕ ให้ “อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย” ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราช
กฤษฎีกาว่าด้วยการศาสนูปถัมภ์ฝ่ายอิสลาม พุทธศักราช ๒๔๘๘ เป็นอิสลามวิทยาลัยตาม
พระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๖ บรรดากฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ และคำสั่งที่ออกตาม
พระราชบัญญัติมัสยิดอิสลาม พ.ศ. ๒๔๙๐ และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการศาสนูปถัมภ์ฝ่ายอิสลาม
พุทธศักราช ๒๔๘๘ ให้ใช้บังคับโดยอนุโลมก่อนจนกว่าจะมีกฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ และคำสั่ง
ตามพระราชบัญญัตินี้ แต่ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ
นายกรัฐมนตรี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติมัสยิดอิสลาม พ.ศ. ๒๕๕๐ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการศาสนูปถัมภ์ฝ่ายอิสลาม พุทธศักราช ๒๕๔๘ และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการศาสนูปถัมภ์ฝ่ายอิสลาม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานไม่เหมาะสมกับสภาวะการณ์ปัจจุบัน สมควรปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

*พระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕^๑

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๒๐ ในพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. ๒๕๔๐ ให้แก้ไขคำว่า “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ” เป็น “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม”

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้บัญญัติให้จัดตั้งส่วนราชการขึ้นใหม่โดยมีภารกิจใหม่ ซึ่งได้มีการตราพระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม นั้นแล้ว และเนื่องจากพระราชบัญญัติดังกล่าวได้บัญญัติให้โอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ รัฐมนตรีผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในส่วนราชการเดิมมาเป็นของส่วนราชการใหม่ โดยให้มีการแก้ไขบทบัญญัติต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ที่โอนไปด้วย ฉะนั้น เพื่ออนุวัติให้เป็นไปตามหลักการที่ปรากฏในพระราชบัญญัติและพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว จึงสมควรแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายให้สอดคล้องกับการโอนส่วนราชการ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องมีความชัดเจนในการใช้กฎหมายโดยไม่ต้องไปค้นหาในกฎหมายโอนอำนาจหน้าที่ว่าตามกฎหมายใดได้มีการโอนภารกิจของส่วนราชการหรือผู้รับผิดชอบตามกฎหมายนั้นไปเป็นของหน่วยงานใดหรือผู้ใดแล้ว โดยแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายให้มีการเปลี่ยนชื่อส่วนราชการ รัฐมนตรีผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการให้ตรงกับการโอนอำนาจหน้าที่ และเพิ่มผู้แทนส่วนราชการในคณะกรรมการให้ตรงตามภารกิจที่มีการตัดโอนจากส่วนราชการเดิมมาเป็นของส่วนราชการใหม่ รวมทั้งตัดส่วนราชการเดิมที่มีการยุบเลิกแล้ว ซึ่งเป็นการแก้ไขให้ตรงตามพระราชบัญญัติและพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานกฎกระทรวง กฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ฉบับที่ ๔๗ (พ.ศ. ๒๕๔๑)

ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗^๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ และมาตรา ๑๐๓ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

- (๑) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๒ (พ.ศ. ๒๕๒๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗
- (๒) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๗ (พ.ศ. ๒๕๓๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗
- (๓) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๑ (พ.ศ. ๒๕๓๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗
- (๔) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๖ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗

ข้อ ๒ ให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมดังนี้

- (๑) ค่าธรรมเนียมในการขอสัมปทาน รายละ ๕๐๐ บาท
- (๒) ค่าสัมปทานต่อปี ไร่ละ ๒๐ บาท
เศษของไร่ให้คิดเป็นหนึ่งไร่
- (๓) ค่าธรรมเนียมออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์
 - (ก) ที่ดินเนื้อที่ไม่เกิน ๒๐ ไร่ แปลงละ ๓๐ บาท
 - (ข) ที่ดินเนื้อที่เกิน ๒๐ ไร่ ส่วนที่เกิน ไร่ละ ๒ บาท
เศษของไร่ให้คิดเป็นหนึ่งไร่
- (๔) ค่าธรรมเนียมการพิสูจน์สอบสวนหรือตรวจสอบเนื้อที่เกี่ยวกับหนังสือรับรองการทำประโยชน์
 - (ก) ถ้าเรียกเป็นรายแปลง แปลงละ ๓๐ บาท
 - (ข) ถ้าเรียกเป็นรายวัน วันละ ๓๐ บาท
 - (ค) ค่าคัดหรือจำลองแผนที่ แปลงละ ๓๐ บาท
 - (ง) ค่าจำนวนเนื้อที่หรือสอบแส แปลงละ ๓๐ บาท
 - (จ) ค่าจีบระยะ แปลงละ ๑๐ บาท
- (๕) ค่าธรรมเนียมออกโฉนดที่ดิน

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๕/ตอนที่ ๗๖ ก/หน้า ๔/๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๑

	(ก) ที่ดินเนื้อที่ไม่เกิน ๒๐ ไร่ แปลงละ	๕๐ บาท
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	(ข) ที่ดินเนื้อที่เกิน ๒๐ ไร่ ส่วนที่เกิน ไร่ละ เศษของไร่ให้คิดเป็นหนึ่งไร่	๒ บาท
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	(๖) ค่าธรรมเนียมรังวัดเกี่ยวกับโฉนดที่ดิน	
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	(ก) ถ้าเรียกเป็นรายแปลง แปลงละ	๔๐ บาท
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	(ข) ถ้าเรียกเป็นรายวัน วันละ	๔๐ บาท
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	(ค) ค่าคัดหรือจำลองแผนที่ แปลงละ	๓๐ บาท
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	(ง) ค่าคำนวณเนื้อที่หรือสอบแส แปลงละ	๓๐ บาท
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	(จ) ค่าจับระยะ แปลงละ	๑๐ บาท
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	(๗) ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม	
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	(ก) ค่าจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมมีทุนทรัพย์เรียกตามราคา ประเมินทุนทรัพย์ตามที่คณะกรรมการกำหนดราคา ประเมินทุนทรัพย์กำหนด	ร้อยละ ๒
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	(ข) ค่าจดทะเบียนโอนอสังหาริมทรัพย์ เฉพาะในกรณีที่ องค์การบริหารสินเชื่อสังหาริมทรัพย์ หรือบริษัทจำกัด ที่สถาบันการเงินตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การบริหาร สินเชื่อสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๐ จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการ บริหารสินเชื่อสังหาริมทรัพย์โดยความเห็นชอบของธนาคาร แห่งประเทศไทย เป็นผู้รับโอนหรือโอนคืน หรือกรณีที่ กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์ที่ได้รับความเห็นชอบจาก คณะกรรมการ ก.ล.ต. เป็นผู้รับโอน ให้เรียกตามราคา ประเมินทุนทรัพย์ตามที่คณะกรรมการกำหนดราคา ประเมินทุนทรัพย์กำหนด	ร้อยละ ๐.๐๑ ๑๐๐,๐๐๐ บาท
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	(ข/๑) ค่าจดทะเบียนโอนอสังหาริมทรัพย์ เฉพาะในกรณีที่ กองทุนรวมโครงสร้างพื้นฐานที่จัดตั้งขึ้น ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เป็นผู้รับโอนหรือผู้โอนอสังหาริมทรัพย์ ทั้งนี้ โดยมีสัญญาการรับโอนอสังหาริมทรัพย์นั้น กลับคืนจากกองทุนรวมโครงสร้างพื้นฐาน หรือมีสัญญาการโอนอสังหาริมทรัพย์นั้น ต่อให้ส่วนราชการหรือองค์การของรัฐบาล ตามประมวลรัษฎากร ให้เรียกตามราคา ประเมินทุนทรัพย์ตามที่คณะกรรมการ กำหนดราคาประเมินทุนทรัพย์กำหนด	ร้อยละ ๐.๐๑ ๑๐๐,๐๐๐ บาท
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	แต่อย่างสูงไม่เกิน	

^๒ ข้อ ๒ (๗) (ข/๑) เพิ่มโดยกฎกระทรวงฉบับที่ ๕๕ (พ.ศ. ๒๕๕๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗

(ข/๒)^๓ ค่าจดทะเบียนโอนอสังหาริมทรัพย์

เฉพาะในกรณีการโอนอสังหาริมทรัพย์

จากทรัพย์สินเดิมเป็นทรัพย์สินใหม่ ตามกฎหมาย

ว่าด้วยทรัพย์สินเพื่อธุรกรรมในตลาดทุน ให้เรียกตาม

ราคาประเมินทุนทรัพย์ตามที่คณะกรรมการกำหนด

ราคาประเมินทุนทรัพย์กำหนด

ร้อยละ ๐.๐๑

แต่อย่างสูงไม่เกิน

๑๐๐,๐๐๐ บาท

(ค)^๔ ค่าจดทะเบียนโอนอสังหาริมทรัพย์ เฉพาะในกรณีที่

มูลนิธิชัชพัฒนา มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ

ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

มูลนิธิสายใจไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ สภากาชาดไทย

มูลนิธิสงเคราะห์เด็กของสภากาชาดไทย

มูลนิธิสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา

หรือมูลนิธิสมเด็จพระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า

เป็นผู้รับโอนหรือผู้โอน เรียกตามราคาประเมินทุนทรัพย์

ตามที่คณะกรรมการกำหนดราคาประเมินทุนทรัพย์กำหนด ร้อยละ ๐.๐๐๑

(ง) ค่าจดทะเบียนโอนมรดกหรือให้ ทั้งนี้ เฉพาะในระหว่าง

ผู้บุพการีกับผู้สืบสันดาน หรือระหว่างคู่สมรส เรียกตามราคา

ประเมินทุนทรัพย์ตามที่คณะกรรมการกำหนดราคาประเมิน

ทุนทรัพย์กำหนด

ร้อยละ ๐.๕

(จ) ค่าจดทะเบียนเฉพาะในกรณีที่วัดวาอาราม วัดบาดหลวง

โรมันคาทอลิก หรือมัสยิดอิสลามเป็นผู้รับให้ เพื่อใช้เป็นที่ตั้ง

ศาสนสถาน ทั้งนี้ ในส่วนที่ได้มารวมกับที่ดินที่มีอยู่ก่อนแล้ว

ไม่เกิน ๕๐ ไร่ เรียกตามราคาประเมินทุนทรัพย์ตามที่

คณะกรรมการกำหนดราคาประเมินทุนทรัพย์กำหนด

ร้อยละ ๐.๐๑

(ฉ) ค่าจดทะเบียนการจ้างหรือบุริมสิทธิ

ร้อยละ ๑

แต่อย่างสูงไม่เกิน

๒๐๐,๐๐๐ บาท

(ช) ค่าจดทะเบียนการจ้างหรือบุริมสิทธิสำหรับการให้สินเชื่อ

เพื่อการเกษตรของสถาบันการเงินที่รัฐมนตรีกำหนด

ร้อยละ ๐.๕

แต่อย่างสูงไม่เกิน

๑๐๐,๐๐๐ บาท

(ซ) ค่าจดทะเบียนการจ้างหรือบุริมสิทธิ เฉพาะในกรณีที่

องค์การบริหารสินเชื่อสังหาริมทรัพย์หรือบริษัทจำกัด

ที่สถาบันการเงินตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การ

บริหารสินเชื่อสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๐ จัดตั้งขึ้นเพื่อ

^๓ ข้อ ๒ (๗) (ข/๒) เพิ่มโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๗ (พ.ศ. ๒๕๕๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗

^๔ ข้อ ๒ (๗) (ค) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๖ (พ.ศ. ๒๕๕๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗

- ดำเนินการบริหารสินเชื่อสังหาริมทรัพย์โดยความเห็นชอบ
 ของธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นผู้ขอจดทะเบียน ร้อยละ ๐.๐๑
 แต่อย่างสูงไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท
- (ซ/๑)^๔ ค่าจดทะเบียนการจ้างงาน เฉพาะในกรณีที่
 กองทุนรวมโครงสร้างพื้นฐานที่จัดตั้งขึ้น
 ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
 เป็นผู้ขอจดทะเบียน ร้อยละ ๐.๐๑
 แต่อย่างสูงไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท
- (ซ/๒)^๕ ค่าจดทะเบียนการจ้างงานหรือบุริมสิทธิ
 เฉพาะในกรณีการโอนสิทธิจ้างงานหรือบุริมสิทธิ
 จากทรัสต์รายเดิมเป็นทรัสต์รายใหม่ตามกฎหมาย
 ว่าด้วยทรัสต์เพื่อธุรกรรมในตลาดทุน ร้อยละ ๐.๐๑
 แต่อย่างสูงไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท
- (ณ) ค่าจดทะเบียนโอนสิทธิการรับจ้างงาน เฉพาะในกรณีที่สถาบัน
 การเงินรับโอนสิทธิเรียกร้องจากการขายทรัพย์สินเพื่อชำระบัญชี
 ของบริษัทที่ถูกระงับการดำเนินกิจการตามมาตรา ๓๐ แห่ง
 พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐
 เป็นผู้ขอจดทะเบียน ร้อยละ ๐.๐๑
 แต่อย่างสูงไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท
- (ญ) ค่าจดทะเบียนการจ้างงาน สำหรับการให้สินเชื่อเพื่อฟื้นฟู
 ความเสียหายจากอุทกภัย อัคคีภัย วาตภัย หรือมหันตภัยอื่น
 ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีกำหนด ร้อยละ ๐.๐๑
- (ฎ) ค่าจดทะเบียนโอนอสังหาริมทรัพย์ และค่าจดทะเบียนการจ้างงาน
 เฉพาะในกรณีที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้ลดหย่อนค่าธรรมเนียม
 เป็นพิเศษเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือความมั่นคงในทาง
 เศรษฐกิจของประเทศ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่
 คณะรัฐมนตรีกำหนด ร้อยละ ๐.๐๑
- (ฏ/๑)^๖ ค่าจดทะเบียนโอนอสังหาริมทรัพย์ เฉพาะ
 ในกรณีที่ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย
 โอนอสังหาริมทรัพย์ให้แก่ผู้รับโอน เนื่องจาก
 การให้เข้าซื้ออสังหาริมทรัพย์ของธนาคารอิสลาม
 แห่งประเทศไทย ให้เรียกตามราคาประเมิน

^๔ ข้อ ๒ (๗) (ซ/๑) เพิ่มโดยกฎกระทรวงฉบับที่ ๕๕ (พ.ศ. ๒๕๕๖) ออกตามความใน
 พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗

^๕ ข้อ ๒ (๗) (ซ/๒) เพิ่มโดยกฎกระทรวงฉบับที่ ๕๗ (พ.ศ. ๒๕๕๙) ออกตามความใน
 พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗

^๖ ข้อ ๒ (๗) (ฏ/๑) เพิ่มโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙) ออกตามความใน
 พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗

	ทุนทรัพย์ตามที่คณะกรรมการกำหนดราคา	
สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา	ประเมินทุนทรัพย์กำหนด	สำนักงาน ร้อยละ ๑
	(ฎ) ^๘ ค่าจดทะเบียนทรัพย์สินที่มีค่าตอบแทน	
สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา	ยกเว้นการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม	สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา
	ที่มีทุนทรัพย์ตาม	
สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา	(ก) (ข) (ข/๑) (ค) (ง) (จ) (ฎ) และ (ฎ/๑)	สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา ร้อยละ ๑
	(ฐ) ค่าจดทะเบียนการเช่า	ร้อยละ ๑
	(ฐ/๑) ^๙ ค่าจดทะเบียนการเช่า เฉพาะในกรณีที	
สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา	กองทุนรวมโครงสร้างพื้นฐานที่จัดตั้งขึ้น	สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา
	ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์	
สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา	เป็นผู้เช่า ผู้เช่าช่วง ผู้ให้เช่า หรือผู้ให้เช่าช่วง	ร้อยละ ๐.๐๑
	แต่อย่างสูงไม่เกิน	๑๐๐,๐๐๐ บาท
สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา	(ฐ/๒) ^{๑๐} ค่าจดทะเบียนการเช่า	สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา
	เฉพาะในกรณีการโอนสิทธิการเช่า	
สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา	จากทรัพย์สินเดิมเป็นทรัพย์สินใหม่	สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา
	ตามกฎหมายว่าด้วยทรัพย์สินเพื่อธุรกรรมในตลาดทุน	ร้อยละ ๐.๐๑
สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา	แต่อย่างสูงไม่เกิน	๑๐๐,๐๐๐ บาท
	(๗) ค่าจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมไม่มีทุนทรัพย์ แปรลงละ	๕๐ บาท
สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา	(๘) ค่าธรรมเนียมการขอให้ได้มาซึ่งที่ดินของคนต่างด้าว รายละเอียด	๕๐๐ บาท
สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา	ค่าอนุญาต ไร่ละ	๑๐๐ บาท
	เศษของไร่ให้คิดเป็นหนึ่งไร่	
	(๙) ค่าธรรมเนียมการขอให้ได้มาซึ่งที่ดินเพื่อการค้าที่ดิน รายละเอียด	๕๐๐ บาท
	ค่าอนุญาต ไร่ละ	๒๐ บาท
สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา	เศษของไร่ให้คิดเป็นหนึ่งไร่	สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา
	(๑๐) ^{๑๑} ค่าธรรมเนียมเบ็ดเตล็ด	
สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา	(ก) ค่าคำขอ แปรลงละ	๕ บาท
	(ข) ค่าคัดสำเนาเอกสารต่าง ๆ รวมทั้งค่าคัดสำเนา	
สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา	เอกสารเป็นพยานในคดีแพ่งโดยเจ้าหน้าที่	สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา
	เป็นผู้คัด ร้อยค่าแรกหรือไม่ถึงร้อยค่า	๑๐ บาท
สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา	ร้อยค่าต่อไป ร้อยละ	๕ บาท

^๘ ข้อ ๒ (๗) (ฎ) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๕ (พ.ศ. ๒๕๕๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗

^๙ ข้อ ๒ (๗) (ฐ/๑) เพิ่มโดยกฎกระทรวงฉบับที่ ๕๕ (พ.ศ. ๒๕๕๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗

^{๑๐} ข้อ ๒ (๗) (ฐ/๒) เพิ่มโดยกฎกระทรวงฉบับที่ ๕๗ (พ.ศ. ๒๕๕๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗

^{๑๑} ข้อ ๒ (๑๐) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๓ (พ.ศ. ๒๕๔๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗

	เศษของร้อยให้คิดเป็นหนึ่งร้อย	
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	(ค) ค่ารับรองเอกสารที่คัด ฉบับละ	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ๑๐ บาท
	(ง) ค่าตรวจหลักฐานทะเบียนที่ดิน แปลงละ	๑๐ บาท
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	(จ) ค่ารับอายุที่ดิน แปลงละ	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ๑๐ บาท
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	(ฉ) ค่ามอบอำนาจ เรื่องละ	๒๐ บาท
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	(ช) ค่าออกไปแทนโฉนดที่ดินหรือหนังสือ	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
	แสดงสิทธิในที่ดินอย่างอื่น ฉบับละ	๕๐ บาท
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	(ซ) ค่าประกาศ แปลงละ	๑๐ บาท
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	(ฌ) ค่าหลักเขตที่ดิน หลักละ	๑๕ บาท
	ถ้าเป็นการเดินสำรวจหรือสอบเขตทั้งตำบล	
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำหรับกรณีออกโฉนดคิดเป็นรายแปลง แปลงละ	๖๐ บาท
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	(ญ) ค่าตรวจสอบข้อมูลด้านงานรังวัด	
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	ด้านทะเบียนที่ดิน ด้านประเมินราคา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
	หรือข้อมูลอื่น ครั้งละ	๑๐๐ บาท
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	(ฎ) ค่าสำเนาจากสื่อบันทึกข้อมูลทางคอมพิวเตอร์	
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์อื่นหรือสำเนาข้อมูลอื่น	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
	แผ่นละ	๕๐ บาท
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	
	ข้อ ๓ ราคาประเมินทุนทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติ	
สำนักงานกรรมการ	กรรม หรือราคาทุนทรัพย์ที่ผู้จดทะเบียนแสดงในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามข้อ ๒	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
	(๗) ถ้ามีเศษต่ำกว่าหนึ่งร้อยบาทให้คิดเป็นหนึ่งร้อยบาท	
	การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมตามข้อ ๒ เศษของหนึ่งบาทให้คิดเป็นหนึ่งบาท	
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	ข้อ ๔ ^{๑๒} ค่าใช้จ่าย	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
	(๑) ค่าพาหนะเดินทางให้แก่เจ้าพนักงาน	ให้จ่ายในลักษณะ
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	พนักงานเจ้าหน้าที่ และคนงานที่จ้างไป	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา หมายความว่า
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	ทำการรังวัดเกี่ยวกับโฉนดที่ดิน หรือ	กระทรวงมหาดไทย
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	พิสูจน์สอบสวน หรือตรวจสอบเนื้อที่	ด้วยความเห็นชอบของ
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	เกี่ยวกับหนังสือรับรองการทำประโยชน์	กระทรวงการคลัง
	ตามคำขอ	
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	(๒) ค่าเบี้ยเลี้ยงให้แก่เจ้าพนักงาน	ให้จ่ายในลักษณะ
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	พนักงานเจ้าหน้าที่ และค่าจ้างคนงาน	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา หมายความว่า
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	ที่จ้างไปทำการรังวัดเกี่ยวกับโฉนดที่ดิน	กระทรวงมหาดไทย
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	หรือพิสูจน์สอบสวน หรือตรวจสอบเนื้อที่	ด้วยความเห็นชอบของ
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	เกี่ยวกับหนังสือรับรองการทำประโยชน์	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
	ตามคำขอ	กระทรวงการคลัง
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	

^{๑๒} ข้อ ๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๘ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗

- (๓) ค่าป่วยการให้แก่เจ้าพนักงานผู้ปกครองท้องที่ หรือผู้แทนที่ไปในการรังวัดเกี่ยวกับโฉนดที่ดิน หรือพิสูจน์สอบสวน หรือตรวจสอบเนื้อที่เกี่ยวกับ หนังสือรับรองการทำประโยชน์ คนหนึ่ง วันละ ๕๐ บาท
- (๔) ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ในการรังวัด เกี่ยวกับโฉนดที่ดิน หรือพิสูจน์ สอบสวน หรือตรวจสอบเนื้อที่ เกี่ยวกับหนังสือรับรอง การทำประโยชน์ ให้จ่ายในลักษณะ เหมาะตามระเบียบ กระทรวงมหาดไทย ด้วยความเห็นชอบของ กระทรวงการคลัง
- (๕) ค่าปิดประกาศให้แก่ผู้ปิดประกาศ แปลงละ ๑๐ บาท
- (๖) ค่าพยานให้แก่พยาน คืบละ ๑๐ บาท

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๑
วัฒนา อิศวเหม

รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ ปฏิบัติราชการแทน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่รัฐบาลมีนโยบายปรับลดค่าธรรมเนียมการจำหน่ายหนังสือสารพิมพ์เพื่อสนับสนุนการขายที่ตลาดทรัพย์สินขององค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงินให้ได้รับความสนใจมากยิ่งขึ้น อันจะมีผลทำให้ราคาประมูลซื้อดีขึ้น นอกจากนี้เพื่อกำหนดค่าธรรมเนียมการจดทะเบียน จำนอง เพื่อประกันการกู้ยืมเงินเพื่อฟื้นฟูความเสียหายอันเกิดจาก อุทกภัย อัคคีภัย หรือหัตภัยอื่น การจดทะเบียนโอนอสังหาริมทรัพย์ในกรณีที่องค์การบริหารสินเชื่อบริษัทหรือบริษัทจำกัดที่สถาบันการเงินตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การบริหารสินเชื่อบริษัท พ.ศ. ๒๕๔๐ จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการบริหารสินเชื่อบริษัทโดยความเห็นของธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้โอนค้ำให้แก่ผู้โอน การจดทะเบียนยกที่ดินให้แก่ศาสนสถานของศาสนาต่าง ๆ และการจดทะเบียนทรัพย์สินที่มีค่าตอบแทน การกำหนดราคาประเมินทุนทรัพย์ค่าจดทะเบียนการ จำนองหรือบริสุทธิที่จดทะเบียน ค่าจดทะเบียนทรัพย์สินที่มีค่าตอบแทน และค่าจดทะเบียนการเช่า และการกำหนดค่าธรรมเนียมสำหรับกรณีที่กระทรวงมหาดไทยมีมติให้ลดหย่อนค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเป็นพิเศษเพื่อประโยชน์สาธารณะหรือความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประชาชน ประกอบกับกฎกระทรวงว่าด้วยอัตราค่าธรรมเนียม ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ ได้ใช้บังคับมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๒ และได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมหลายครั้ง สมควรปรับปรุงเป็นฉบับเดียวกันเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบและอ้างอิงของพนักงานเจ้าหน้าที่และประชาชนทั่วไป จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๘ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗^{๑๓}

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่สมควรปรับปรุงค่าใช้จ่ายในการรังวัดเกี่ยวกับโฉนดที่ดิน หรือการพิสูจน์สอบสวน หรือตรวจสอบเนื้อที่เกี่ยวกับหนังสือรับรองการทำประโยชน์ให้จ่ายในลักษณะเหมาจ่ายตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยด้วยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายท้ายประมวลกฎหมายที่ดินในส่วนที่เกี่ยวกับค่าใช้จ่าย ตลอดจนปรับปรุงค่าป่วยการเจ้าพนักงานปกครองท้องที่ให้เหมาะสมกับสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๐ (พ.ศ. ๒๕๔๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗^{๑๔}

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ โดยที่สภาอากาศไทยเป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติว่าด้วยสภาอากาศไทย พระพุทธศักราช ๒๕๖๑ โดยมีวัตถุประสงค์ในการสาธารณสุขเพื่อกระทำกิจการในทางเมตตากรุณา สมควรกำหนดให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนโอนอสังหาริมทรัพย์ เฉพาะในกรณีสภาอากาศไทยเป็นผู้รับโอนหรือผู้โอน ในอัตราร้อยละ ๐.๐๐๑ จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

^{๑๓} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๖/ตอนที่ ๔๓ ก/หน้า ๑/๑ มิถุนายน ๒๕๔๒

^{๑๔} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๒/ตอนที่ ๕ ก/หน้า ๑๑/๑๔ มกราคม ๒๕๔๘

กำหนดไว้สำหรับมูลนิธิชัยพัฒนา มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ และมูลนิธิสายใจไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวงฉบับที่ ๕๕ (พ.ศ. ๒๕๕๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗^{๑๘}

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่รัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนให้มีการจัดตั้งกองทุนรวมโครงสร้างพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เพื่อเป็นช่องทางระดมทุนสำหรับกิจการโครงสร้างพื้นฐานที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ สมควรกำหนดค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ที่กองทุนรวมโครงสร้างพื้นฐานเป็นผู้จดทะเบียนเป็นกรณีพิเศษเพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของกองทุนรวมโครงสร้างพื้นฐาน อันเป็นการสร้างแรงจูงใจให้มีการจัดตั้งกองทุนรวมดังกล่าวในประเทศไทย จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวงฉบับที่ ๕๖ (พ.ศ. ๒๕๕๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗^{๑๙}

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มูลนิธิสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา และมูลนิธิสมเด็จพระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า เป็นมูลนิธิที่จัดตั้งโดยมีลักษณะพิเศษเฉพาะดังปรากฏจากวัตถุประสงค์ของมูลนิธิ สมควรกำหนดให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนโอนอสังหาริมทรัพย์ เฉพาะในกรณีมูลนิธิสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาหรือมูลนิธิสมเด็จพระพันวัสสาอัยยิกาเจ้าเป็นผู้รับโอนหรือผู้โอนในอัตราร้อยละศูนย์จุดศูนย์ศูนย์หนึ่ง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวงฉบับที่ ๕๗ (พ.ศ. ๒๕๕๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗^{๒๐}

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่รัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนให้มีการลงทุนในการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดทุน ตลอดจนสนับสนุนการใช้หลักทรัพย์เพื่อธุรกรรมในตลาดทุนอันจะช่วยให้มีการระดมทุนในตลาดทุนมากยิ่งขึ้น ประกอบกับในการบริหารกองทุนจะมีทรัสต์เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินซึ่งหากมีการเปลี่ยนตัวทรัสต์จะต้องเปลี่ยนชื่อผู้ถือกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินให้ทรัสต์รายใหม่เป็นผู้บริหารกองทุน สมควรกำหนดค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนตัวทรัสต์เป็นกรณีพิเศษ เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของกองทุนอันเป็นการสร้างแรงจูงใจให้นำทรัสต์มาเป็นเครื่องมือในการดำเนินธุรกรรมในตลาดทุนมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

^{๑๘} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๐/ตอนที่ ๓๐ ก/หน้า ๓๖/๒๙ มีนาคม ๒๕๕๖

^{๑๙} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒/ตอนที่ ๒๔ ก/หน้า ๕/๑ เมษายน ๒๕๕๘

^{๒๐} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๓/ตอนที่ ๑๑๑ ก/หน้า ๕/๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๙

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กฎกระทรวง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(พ.ศ. ๒๕๔๓)

ออกตามความในพระราชบัญญัติสุสานและฌาปนสถาน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พ.ศ. ๒๕๒๘^๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ วรรคสอง มาตรา ๗ วรรคสอง มาตรา ๑๒

วรรคสอง และมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติสุสานและฌาปนสถาน พ.ศ. ๒๕๒๘ อันเป็น

พระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา

๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๕ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำ

ได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวง

ไว้ ดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๑ ผู้ใดประสงค์จะจัดตั้งสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปน

สถานเอกชนให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่จะจัดตั้งสุสานและฌาปน

สถานนั้นตามแบบ สผ. ๑ ท้ายกฎกระทรวงนี้ พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐาน ดังต่อไปนี้

(๑) บุคคลธรรมดา

(ก) ภาพถ่ายบัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรอื่นที่ใช้แทนบัตรประจำตัวประชาชนได้หรือภาพถ่ายใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว

(ข) สำเนาหรือภาพถ่ายทะเบียนบ้าน

(ค) หนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินที่จะใช้เป็นที่ตั้ง

สุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชนที่ขออนุญาตจัดตั้ง

(ง) แผนที่แสดงเขตที่ดินที่จะใช้เป็นที่ตั้งสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชนที่ขออนุญาตจัดตั้ง รวมทั้งบริเวณใกล้เคียงเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบตามข้อ ๔ หรือข้อ ๕

(จ) แผนผังแสดงการใช้ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในกิจการของสุสานและฌาปน

สถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชนที่ขออนุญาตจัดตั้ง

(๒) นิติบุคคล

(ก) หลักฐานแสดงการเป็นนิติบุคคลและวัตถุประสงค์ของนิติบุคคล

(ข) หลักฐานแสดงว่าผู้ยื่นคำขอเป็นผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลผู้ขอรับใบอนุญาต

(ค) เอกสารตาม (๑) (ก) และ (ข) ของผู้จัดการนิติบุคคล หรือผู้มีอำนาจกระทำการ

แทนนิติบุคคลผู้ขอรับใบอนุญาต ซึ่งเป็นผู้ลงลายมือชื่อในคำขอแทนนิติบุคคล

(ง) เอกสารตาม (๑) (ค) (ง) และ (จ)

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๒ การขอรับใบอนุญาตจัดตั้งสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสาน

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๗/ตอนที่ ๖๙ ก/หน้า ๑๘/๒๕ กรกฎาคม ๒๕๔๓

และฌาปนสถานเอกชนตามข้อ ๑ ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องเป็นผู้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินที่จะใช้เป็นที่ตั้งสุสานและฌาปนสถานดังกล่าว

ข้อ ๓ สถานที่ตั้งสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชนต้องมีเนื้อที่ไม่น้อยกว่าหนึ่งไร่

ข้อ ๔ การออกใบอนุญาตจัดตั้งสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชนสำหรับเก็บหรือฝังศพเป็นการถาวร ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นพิจารณาตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

- (๑) สถานที่ตั้งต้องไม่เป็นพื้นที่ป่าต้นน้ำลำธาร
- (๒) สถานที่ตั้งต้องไม่อยู่ในเขตพื้นที่อันเป็นสถานที่ท่องเที่ยว หรือเขตพื้นที่อันจัดสรรเป็นพื้นที่เพื่อนันทนาการหรือเขตอนุรักษ์และพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายว่าด้วยส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
- (๓) สถานที่ตั้งต้องไม่อยู่ในบริเวณที่เป็นเอกลักษณ์หรือสัญลักษณ์ของท้องถิ่นหรือมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์หรือโบราณคดี
- (๔) สถานที่ตั้งต้องอยู่ห่างจากทางหลวงที่เป็นทางหรือถนนสำหรับประชาชนใช้ในการจราจรสาธารณะอย่างน้อยห้าสิบลเมตร ห่างจากทางน้ำซึ่งประชาชนใช้ในการจราจรสาธารณะ ห้วย แม่น้ำ คลอง หรือแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์อื่นอย่างน้อยสี่ร้อยเมตร เว้นแต่ในกรณีที่มีการป้องกันมิให้คลื่นและสิ่งปฏิกูลรั่วไหล สถานที่ตั้งนั้นจะต้องอยู่ห่างจากทางน้ำไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยเมตร
- (๕) สถานที่ตั้งต้องของสุสานและ ฌาปนสถานเอกชน ต้องไม่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร เมืองพัทยาหรือเทศบาล

ข้อ ๕ การออกใบอนุญาตจัดตั้งสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชนสำหรับการเผาศพโดยเฉพาะ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นพิจารณาตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามข้อ ๔ (๑) (๒) และ (๓)

ข้อ ๖ เมื่อได้รับคำขอรับใบอนุญาตจัดตั้งสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชนตามข้อ ๑ แล้ว ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- (๑) จัดให้มีการตรวจสอบทำเลสถานที่ที่จะใช้เป็นที่ตั้งสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชน ตลอดจนเอกสารและหลักฐานที่ยื่นประกอบคำขอรับใบอนุญาต
- (๒) ต้องพิจารณาอนุญาตให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอรับใบอนุญาตจัดตั้งสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชน
- (๓) ต้องแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันพิจารณาแล้วเสร็จ

การนับระยะเวลาดังกล่าวไม่รวมระยะเวลาที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นคืนคำขอหรือสั่งการให้ผู้ยื่นคำขอไปดำเนินการให้ถูกต้องสมบูรณ์

ข้อ ๗ ใบอนุญาตจัดตั้งสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถาน
เอกชนให้ใช้แบบ สผ. ๒ สำหรับบุคคลธรรมดา และ สผ. ๒/๑ สำหรับนิติบุคคล ทำยกกฎกระทรวงนี้

ข้อ ๘ ผู้ใดประสงค์จะดำเนินการสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสาน
และฌาปนสถานเอกชนให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่จัดตั้งสุสาน
และฌาปนสถานนั้นตามแบบ สผ. ๓ ทำยกกฎกระทรวงนี้ พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐาน ดังต่อไปนี้

(๑) ภาพถ่ายบัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรอื่นที่ใช้แทนบัตรประจำตัวประชาชน
ได้ หรือภาพถ่ายใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว

(๒) สำเนาหรือภาพถ่ายทะเบียนบ้าน

(๓) หนังสือยินยอมให้เป็นผู้ดำเนินการสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสาน
และฌาปนสถานเอกชนของผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสาน
และฌาปนสถานเอกชนเว้นแต่ผู้ขอเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งสุสานและฌาปนสถานนั้นเอง

(๔) ภาพถ่ายใบอนุญาตจัดตั้งสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปน
สถานเอกชนหรือใบแทนใบอนุญาตดังกล่าว

ข้อ ๙ เมื่อได้รับคำขอรับใบอนุญาตดำเนินการสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือ
สุสานและฌาปนสถานเอกชนตามข้อ ๘ แล้ว ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีการตรวจสอบเอกสารและหลักฐานที่ยื่นประกอบคำขอรับใบอนุญาต

(๒) ต้องพิจารณาอนุญาตให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำขอรับ

ใบอนุญาตดำเนินการสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชน
(๓) ต้องแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันพิจารณา
แล้วเสร็จ

การนับระยะเวลาดังกล่าวไม่รวมระยะเวลาที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นคืนคำขอหรือสั่ง
การให้ผู้ยื่นคำขอไปดำเนินการให้ถูกต้องสมบูรณ์

ข้อ ๑๐ ใบอนุญาตให้ดำเนินการสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌา
ปนสถานเอกชนให้ใช้แบบ สผ. ๔ ทำยกกฎกระทรวงนี้

ข้อ ๑๑ ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌา
ปนสถานเอกชนผู้ใดประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาต ให้ยื่นคำขอต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่
จัดตั้งสุสานและฌาปนสถานนั้น ตามแบบ สผ. ๕ ทำยกกฎกระทรวงนี้ พร้อมด้วยใบอนุญาตจัดตั้ง
สุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชนหรือใบแทนใบอนุญาตเดิม ก่อน
ใบอนุญาตเดิมสิ้นอายุไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งซึ่งประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาตเป็นนิติ
บุคคล ให้ยื่นเอกสารและหลักฐานตามข้อ ๑ (๒) (ข) ด้วย

เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นเห็นควรอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตจัดตั้งสุสานและฌาปน
สถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชน ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกใบอนุญาตตามแบบ
ใบอนุญาตเดิมให้ใหม่

ข้อ ๑๒ ผู้ได้รับใบอนุญาตดำเนินการสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชนผู้ใดประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาต ให้ยื่นคำขอต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่จัดตั้งสุสานและฌาปนสถานนั้น ตามแบบ สผ. ๖ ทำยกกฎกระทรวงนี้ พร้อมด้วยใบอนุญาตดำเนินการสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชนหรือใบแทนใบอนุญาตเดิม ก่อนใบอนุญาตเดิมสิ้นอายุไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นเห็นควรอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตดำเนินการสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชน ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกใบอนุญาตตามแบบใบอนุญาตเดิมให้ใหม่

ข้อ ๑๓ มิให้นำความในข้อ ๓ ข้อ ๔ และข้อ ๕ มาใช้บังคับกับสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชนที่ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งอยู่ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ

ข้อ ๑๔ สุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชนซึ่งมีอยู่แล้วและยังมิได้รับอนุญาตให้จัดตั้งก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ผู้ที่เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองมาขอรับใบอนุญาตภายในสามสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ มิให้นำความในข้อ ๓ ข้อ ๔ และข้อ ๕ มาใช้บังคับ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๓

ธานี ศักดิ์เศรษฐ์
รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ รักษาราชการแทน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขการขออนุญาต การอนุญาต การขอต่ออายุใบอนุญาต และการต่ออายุใบอนุญาต สำหรับการจัดตั้งและการดำเนินการสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชน และเนื่องจากมาตรา ๖ วรรคสอง มาตรา ๗ วรรคสอง และมาตรา ๑๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสุสานและฌาปนสถาน พ.ศ. ๒๕๒๘ บัญญัติให้หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในเรื่องดังกล่าวให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ศิริวัชร/ปรับปรุง
๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กฎกระทรวง

การสร้าง การตั้ง การรวม การย้าย และการยุบเลิกวัด
การขอรับพระราชทานวิสุงคามสีมา และการยกวัดร้างขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษา
พ.ศ. ๒๕๕๙

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ และมาตรา ๓๒ ทวิ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ นายกรัฐมนตรีออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

(๑) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๐๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕

(๒) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๓๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕

ข้อ ๒ ในกรุงเทพมหานคร ให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติปฏิบัติหน้าที่สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดตามที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้

ข้อ ๓ คำขอสร้างวัด และรายงานเพื่อขอตั้งวัด ขอรวมเป็นวัดเดียว ขอย้ายวัด ขอยุบเลิกวัด ขอรับพระราชทานวิสุงคามสีมา หรือขอยกวัดร้างขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษา ให้เป็นไปตามแบบที่ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติกำหนด

ข้อ ๔ ให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจัดทำทะเบียนวัดตามแบบที่ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติกำหนด

ทะเบียนวัดตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องประกอบด้วยข้อมูลวัดเกี่ยวกับการได้รับอนุญาตให้สร้างวัด การตั้งวัด การรวมเป็นวัดเดียว การย้ายวัด การยุบเลิกวัด การได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา การยกวัดร้างขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษา และข้อมูลอื่นอันจำเป็นต่อประโยชน์แก่กิจการพระพุทธศาสนา

หมวด ๑
การสร้างวัด

- ข้อ ๕ วัดที่จะสร้างขึ้นต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้
- (๑) ที่ดินที่ใช้เป็นสถานที่สร้างวัดต้องมีเนื้อที่ไม่น้อยกว่าหกไร่
 - (๒) เป็นสถานที่ที่สมควรเป็นที่พำนักของพระภิกษุสงฆ์และการประกอบศาสนกิจ
 - (๓) เป็นประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นไม่น้อยกว่าหนึ่งพันคน
 - (๔) มีเหตุผลที่สนับสนุนได้ว่า เมื่อตั้งวัดขึ้นแล้วจะได้รับการทำนุบำรุงส่งเสริมจากประชาชน
 - (๕) ตั้งอยู่ห่างจากวัดอื่นไม่น้อยกว่าสองกิโลเมตร
 - (๖) จำนวนเงินและสัมภาระที่จะใช้ในการสร้างวัดรวมกันต้องไม่น้อยกว่าสองแสนบาท

ในกรณีที่มีความจำเป็นตามสภาพแห่งท้องที่ ผู้ขออนุญาตสร้างวัดจะขอยกเว้นหลักเกณฑ์ตาม (๑) (๓) หรือ (๕) ก็ได้ โดยต้องระบุเหตุผล ความจำเป็น และประโยชน์ที่ประชาชนในท้องถิ่นจะได้รับจากการสร้างวัดนั้นประกอบไว้กับคำขอสร้างวัดด้วย

ข้อ ๖ ผู้ใดประสงค์จะสร้างวัดในที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์หรือมีสิทธิครอบครอง ให้อำนาจขอสั่งสร้างวัดต่อผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดในจังหวัดที่ที่ดินนั้นตั้งอยู่ พร้อมด้วยเอกสารดังต่อไปนี้

- (๑) หนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

(ก) หนังสือแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดินที่จะใช้สร้างวัด และหนังสือสัญญาที่ผู้มีกรรมสิทธิ์หรือมีสิทธิครอบครองที่ดินนั้นได้ทำไว้กับสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ซึ่งแสดงเจตนาว่าจะยกที่ดินนั้นให้แก่วัดที่ขออนุญาตสร้าง หรือ

(ข) หนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดจากส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐในกรณีที่ดินที่จะใช้สร้างวัดเป็นที่ดินที่ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐดูแลรักษา

(๒) แผนที่แสดงที่ตั้งสถานที่ที่ขออนุญาตสร้างวัด วัดและสถานที่ใกล้เคียงโดยรอบและเส้นทางคมนาคมโดยสังเขป

(๓) แผนผังแสดงเขตที่ดิน อาคาร และสิ่งปลูกสร้างภายในที่ดินที่จะใช้สร้างวัด โดยให้นำแผนผังตามแบบ ก. แบบ ข. หรือแบบ ค. ท้ายกฎกระทรวงนี้ มาเป็นแนวทางในการสร้างวัดเท่าที่จะทำได้

หนังสือสัญญาตาม (๑) (ก) ให้เป็นไปตามแบบที่ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติกำหนด

ข้อ ๗ เมื่อผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดได้รับคำขอสร้างวัดตามข้อ ๖ แล้วให้ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของคำขอและเอกสารประกอบคำขอ ถ้าเห็นว่าคำขอหรือเอกสารประกอบคำขอไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้ ให้แจ้งให้ผู้ยื่นคำขอแก้ไขให้ถูกต้องครบถ้วนภายในระยะเวลาที่กำหนด หากผู้ยื่นคำขอไม่ดำเนินการแก้ไข ให้คำขอสร้างวัดนั้นตกไป

ในกรณีที่คำขอและเอกสารประกอบคำขอถูกต้องครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ในกฎกระทรวงนี้ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดขอความเห็นจากเจ้าคณะตำบล เจ้าคณะอำเภอ นายอำเภอ และเจ้าคณะจังหวัด ที่เกี่ยวข้อง แล้วเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อผู้ว่าราชการจังหวัด

เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาเห็นสมควรให้สร้างวัดได้ ให้อนุญาตเป็นหนังสือตามแบบ ว. ๑ ท้ายกฎกระทรวงนี้ และแจ้งให้ผู้อยื่นคำขอสร้างวัดทราบ แล้วให้ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด รายงานผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เพื่อรายงานให้นายกรัฐมนตรีและ มหาเถรสมาคมทราบต่อไป

ข้อ ๘ ในกรณีที่ผู้ได้รับอนุญาตให้สร้างวัดมิได้ดำเนินการก่อสร้างวัดให้เป็นไปตามคำขอ สร้างวัดและแผนผังที่ได้รับอนุญาตตามกฎกระทรวงนี้ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจสั่งแก้ไขหรือระงับ การสร้างวัดทั้งหมดหรือบางส่วนได้ตามที่เห็นสมควร

หมวด ๒

การตั้งวัด

ข้อ ๙ เมื่อได้สร้างเสนาสนะขึ้นพร้อมที่จะเป็นที่พำนักของพระภิกษุสงฆ์และการประกอบ ศาสนกิจตามแผนผังที่กำหนดไว้แล้ว ให้ผู้ได้รับอนุญาตสร้างวัด ทายาท หรือผู้แทน ยื่นรายงานการก่อสร้าง และจำนวนพระภิกษุที่จะอยู่ประจำไม่น้อยกว่าหนึ่งรูปเพื่อขอตั้งวัดต่อผู้อำนวยการสำนักงาน พระพุทธศาสนาจังหวัดในจังหวัดที่ที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้สร้างวัดนั้นตั้งอยู่

ให้ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของรายงานที่ยื่นขอ ถ้าเห็นว่ารายงานหรือการดำเนินการตามรายงานนั้นยังไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ตามหลักเกณฑ์ ที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้ ให้แจ้งให้ผู้อยื่นรายงานแก้ไขให้ถูกต้องครบถ้วน

เมื่อรายงานที่ยื่นขอถูกต้องครบถ้วน ให้ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด ขอความเห็นจากเจ้าคณะตำบล เจ้าคณะอำเภอ นายอำเภอ และเจ้าคณะจังหวัด ที่เกี่ยวข้อง แล้วเสนอ รายงานพร้อมความเห็นต่อผู้ว่าราชการจังหวัด

ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาเห็นสมควรให้ตั้งวัดได้ ให้เสนอรายงานพร้อมความเห็น ไปยังเจ้าคณะภาค เจ้าคณะใหญ่ ที่เกี่ยวข้อง และผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เพื่อพิจารณาตามลำดับ

ข้อ ๑๐ เมื่อเจ้าคณะภาค เจ้าคณะใหญ่ และผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เห็นสมควรให้ตั้งวัดได้ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเสนอรายงานพร้อมความเห็น ต่อคณะกรรมการที่มหาเถรสมาคมแต่งตั้งขึ้นเพื่อพิจารณาถ้อยแถลงเรื่องการตั้งวัดและการใช้ชื่อวัด

ในกรณีที่คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งพิจารณาเห็นสมควรให้ตั้งวัดและการใช้ชื่อวัด ให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาตินำเสนอมหาเถรสมาคมเพื่อพิจารณา

เมื่อมหาเถรสมาคมพิจารณาเห็นชอบแล้ว ให้ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ประกาศตั้งวัดตามชื่อนั้นตามแบบ ว. ๒ ท้ายกฎกระทรวงนี้ แล้วแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัด เจ้าคณะภาค และเจ้าคณะใหญ่ทราบพร้อมทั้งรายงานให้นายกรัฐมนตรีเพื่อทราบ และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้ง การประกาศตั้งวัดให้ผู้ขอตั้งวัด เจ้าคณะจังหวัด และผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ และให้ผู้อำนวยการสำนักงาน พระพุทธศาสนาแห่งชาติประกาศเรื่องการตั้งวัดนั้นในราชกิจจานุเบกษาต่อไป

ข้อ ๑๑ ในกรณีที่ที่ดินที่ตั้งวัดเป็นที่ดินตามข้อ ๖ (๑) (ก) ให้ผู้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครอง หรือทายาทดำเนินการโอนที่ดินพร้อมทั้งอาคารและสิ่งปลูกสร้างให้แก่วัดที่ตั้งขึ้นภายในเก้าสิบวันนับแต่ วันที่ได้รับแจ้งการให้ความเห็นชอบของมหาเถรสมาคมตามข้อ ๑๐ วรรคสาม

ในกรณีที่ที่ดินที่ตั้งวัดเป็นที่ดินตามข้อ ๖ (๑) (ข) ให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ แจ้งการประกาศตั้งวัดให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่ได้ออกหนังสืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดิน เพื่อสร้างวัดทราบและแจ้งให้วัดที่ตั้งขึ้นปฏิบัติตามเงื่อนไขในการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินดังกล่าว อย่างเคร่งครัด

ให้เจ้าอาวาสวัดที่ตั้งขึ้นบันทึกประวัติของวัดนั้นไว้เป็นหลักฐานตามแบบที่ผู้อำนวยการสำนักงาน พระพุทธศาสนาแห่งชาติกำหนด

หมวด ๓

การรวมวัด

ข้อ ๑๒ ในกรณีที่มีวัดตั้งแต่สองวัดขึ้นไปอยู่ใกล้กันหรือติดต่อกัน และการรวมวัดเป็นวัดเดียว จะเป็นประโยชน์ในการทำนุบำรุงวัดให้เจริญยิ่งขึ้นหรือเป็นประโยชน์ในการปกครองคณะสงฆ์ ให้เจ้าอาวาส รายงานการขอรวมวัดไปยังผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด

เมื่อผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดได้รับรายงานการขอรวมวัดตามวรรคหนึ่ง ให้ขอความเห็นจากเจ้าคณะตำบล เจ้าคณะอำเภอ นายอำเภอ และเจ้าคณะจังหวัด ที่เกี่ยวข้อง แล้วเสนอรายงานการขอรวมวัดพร้อมความเห็นต่อผู้ว่าราชการจังหวัด

ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาเห็นสมควรให้รวมวัดได้ ให้เสนอรายงานการขอรวมวัด พร้อมความเห็นไปยังเจ้าคณะภาค เจ้าคณะใหญ่ ที่เกี่ยวข้อง และผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เพื่อพิจารณาตามลำดับ

เมื่อเจ้าคณะภาค เจ้าคณะใหญ่ และผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเห็นสมควร ให้รวมวัดได้ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเสนอรายงานการขอรวมวัด พร้อมความเห็นต่อ มหาเถรสมาคมเพื่อพิจารณา

เมื่อมหาเถรสมาคมพิจารณาเห็นชอบแล้ว ให้ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ประกาศรวมวัดนั้นตามแบบ ว. ๓ ทำยกกฎกระทรวงนี้ แล้วแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัด เจ้าคณะภาค และเจ้าคณะใหญ่ทราบ และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งการรวมวัดให้ผู้ขอรวมวัดและเจ้าคณะจังหวัดทราบ และให้ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติประกาศเรื่องการรวมวัดนั้นในราชกิจจานุเบกษาต่อไป

ข้อ ๑๓ ในกรณีที่มีการรวมกันเป็นวัดเดียวตามข้อ ๑๒ เป็นการรวมวัดที่มีใช้วัดร้าง ให้ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดขอความเห็นจากเจ้าอาวาส เจ้าคณะตำบล เจ้าคณะอำเภอ นายอำเภอ และเจ้าคณะจังหวัด ที่เกี่ยวข้องก่อน เมื่อทุกฝ่ายเห็นสมควรรวมกันเป็นวัดเดียวแล้ว ให้เสนอรายงานการขอรวมวัดต่อผู้มีอำนาจพิจารณาตามข้อ ๑๒ ต่อไป

ข้อ ๑๔ ในกรณีที่ที่ดินที่ตั้งวัดตามข้อ ๑๒ วรรคหนึ่ง เป็นที่ดินตามข้อ ๖ (๑) (ข) ให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติแจ้งการประกาศรวมวัดให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ที่ได้ออกหนังสืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินทราบต่อไป

หมวด ๔

การย้ายวัด

ข้อ ๑๕ วัดใดมีความจำเป็นต้องย้ายไปตั้งที่อื่นเพราะสถานที่ตั้งอยู่เดิมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ไม่เหมาะสมที่จะเป็นที่พำนักของพระภิกษุสงฆ์หรือการประกอบศาสนกิจ ให้เจ้าอาวาสแห่งวัดนั้น รายงานการขอย้ายวัดพร้อมทั้งเหตุผลและความจำเป็นไปยังผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด

เมื่อผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดได้รับรายงานการขอย้ายวัดตามวรรคหนึ่ง ให้ขอความเห็นจากเจ้าคณะตำบล เจ้าคณะอำเภอ นายอำเภอ และเจ้าคณะจังหวัด ที่เกี่ยวข้อง แล้วเสนอรายงานการขอย้ายวัดพร้อมความเห็นต่อผู้ว่าราชการจังหวัด

ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาเห็นสมควรให้ย้ายวัดได้ ให้เสนอรายงานการขอย้ายวัดพร้อมความเห็นไปยังเจ้าคณะภาค เจ้าคณะใหญ่ ที่เกี่ยวข้อง และผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เพื่อพิจารณาตามลำดับ

เมื่อเจ้าคณะภาค เจ้าคณะใหญ่ และผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เห็นสมควรให้ย้ายวัดได้ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเสนอรายงานการขอย้ายวัดพร้อมความเห็นต่อมหาเถรสมาคมเพื่อพิจารณา

เมื่อมหาเถรสมาคมพิจารณาเห็นชอบแล้ว ให้ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ประกาศย้ายวัดนั้นตามแบบ ว. ๔ ทำยกกฎกระทรวงนี้ แล้วแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัด เจ้าคณะภาค และเจ้าคณะใหญ่ทราบ และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งการย้ายวัดให้ผู้ขอย้ายวัดและเจ้าคณะจังหวัดทราบ และให้ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติประกาศเรื่องการย้ายวัดนั้นในราชกิจจานุเบกษาต่อไป

ข้อ ๑๖ การจัดหาที่ดินที่ตั้งวัด การสร้างวัดใหม่ และการย้ายทรัพย์สินของวัด ให้เป็นหน้าที่ของผู้ขอย้ายวัด และให้นำความในข้อ ๕ ข้อ ๖ ข้อ ๗ และข้อ ๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่ที่ดินที่ตั้งวัดตามข้อ ๑๕ วรรคหนึ่ง เป็นที่ดินตามข้อ ๖ (๑) (ข) ให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติส่งคืนที่ดินดังกล่าวแก่ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่ได้ออกหนังสืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้น

หมวด ๕

การยุบเลิกวัด

ข้อ ๑๗ วัดใดมีสภาพเสื่อมโทรมหรือมีเหตุอื่นอันไม่สมควรจะเป็นวัดต่อไป เมื่อเจ้าอาวาสแห่งวัดนั้นเห็นสมควรยุบเลิกวัด ให้รายงานการยุบเลิกวัดพร้อมทั้งเหตุผลและความจำเป็นที่ต้องขอยุบเลิกวัด และบัญชีรายละเอียดเกี่ยวกับทรัพย์สินของวัดไปยังผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด

เมื่อผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดได้รับรายงานการยุบเลิกวัด และบัญชีตามวรรคหนึ่ง ให้ขอความเห็นจากเจ้าคณะตำบล เจ้าคณะอำเภอ นายอำเภอ และเจ้าคณะจังหวัด ที่เกี่ยวข้องแล้วเสนอรายงานการยุบเลิกวัดพร้อมความเห็นต่อผู้ว่าราชการจังหวัด

ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาเห็นสมควรให้ยุบเลิกวัดได้ ให้เสนอรายงานการยุบเลิกวัดพร้อมความเห็นไปยังเจ้าคณะภาค เจ้าคณะใหญ่ ที่เกี่ยวข้อง และผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเพื่อพิจารณาตามลำดับ

เมื่อเจ้าคณะภาค เจ้าคณะใหญ่ และผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเห็นสมควรให้ยุบเลิกวัดได้ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเสนอรายงานการขอยุบเลิกวัดพร้อมความเห็นต่อมหาเถรสมาคมเพื่อพิจารณา

เมื่อมหาเถรสมาคมพิจารณาเห็นชอบแล้ว ให้ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติประกาศยุบเลิกวัดนั้นตามแบบ ว. ๕ ทำยกฎกระทรวงนี้ แล้วแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัด เจ้าคณะภาค และเจ้าคณะใหญ่ทราบ และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งการยุบเลิกวัดให้ผู้ขอยุบเลิกวัดและเจ้าคณะจังหวัดทราบ และให้ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติประกาศเรื่องการยุบเลิกวัดนั้นในราชกิจจานุเบกษาต่อไป

ข้อ ๑๘ วัดใดเป็นวัดร้างที่ไม่มีพระภิกษุพำนักอยู่ เมื่อสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเห็นสมควรยุบเลิกวัดนั้น ให้ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเสนอเรื่องการขอยุบเลิกวัดนั้นต่อมหาเถรสมาคมเพื่อพิจารณา

เมื่อมหาเถรสมาคมพิจารณาเห็นชอบแล้ว ให้นำความในข้อ ๑๗ วรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๙ ในกรณีที่ที่ดินที่ตั้งวัดตามข้อ ๑๗ หรือข้อ ๑๘ เป็นที่ดินตามข้อ ๖ (๑) (ข) ให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติส่งคืนที่ดินดังกล่าวแก่ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่ได้ออกหนังสืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้น

หมวด ๖

การขอรับพระราชทานวิสุงคามสีมา

ข้อ ๒๐ วัดใดได้สร้างขึ้นหรือได้ปฏิสังขรณ์จนเป็นหลักฐานถาวร และมีพระภิกษุพำนักอยู่ประจำไม่น้อยกว่าห้ารูปติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี หากประสงค์จะขอรับพระราชทานวิสุงคามสีมา ให้เจ้าอาวาสแห่งวัดนั้นรายงานการขอรับพระราชทานวิสุงคามสีมาไปยังผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด

เมื่อผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดได้รับรายงานการขอรับพระราชทานวิสุงคามสีมาตามวรรคหนึ่ง ให้ขอความเห็นจากเจ้าคณะตำบล เจ้าคณะอำเภอ นายอำเภอ และเจ้าคณะจังหวัดที่เกี่ยวข้อง แล้วเสนอรายงานพร้อมความเห็นต่อผู้ว่าราชการจังหวัด

ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาเห็นสมควรให้วัดใดขอรับพระราชทานวิสุงคามสีมา ให้เสนอรายงานการขอรับพระราชทานวิสุงคามสีมาพร้อมความเห็นไปยังเจ้าคณะภาค เจ้าคณะใหญ่ที่เกี่ยวข้อง และผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เพื่อพิจารณาตามลำดับ

เมื่อเจ้าคณะภาค เจ้าคณะใหญ่ และผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเห็นสมควรให้วัดใดขอรับพระราชทานวิสุงคามสีมา ให้ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเสนอรายงานการขอรับพระราชทานวิสุงคามสีมาพร้อมความเห็นเพื่อกราบบังคมทูลสมเด็จพระสังฆราชเพื่อทรงอนุมัติ แล้วเสนอนายกรัฐมนตรีเพื่อนำความกราบบังคมทูลขอรับพระราชทานวิสุงคามสีมาต่อไป ระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับแก่วัดที่สร้างอุโบสถเสร็จเรียบร้อยแล้ว

ข้อ ๒๑ เมื่อพระราชทานวิสุงคามสีมาแก่วัดใดแล้ว ให้ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติรายงานให้มหาเถรสมาคมทราบ แล้วแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัด เจ้าคณะภาค และเจ้าคณะใหญ่ทราบ และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งการประกาศการได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา ให้ผู้ขอรับพระราชทานวิสุงคามสีมาและเจ้าคณะจังหวัดทราบ และให้นายอำเภอท้องที่ที่วัดนั้นตั้งอยู่ดำเนินการปักหมวยเขตที่ดินตามที่ได้พระราชทาน

หมวด ๗

การยกวัดสร้างขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษา

ข้อ ๒๒ การยกวัดสร้างขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษาให้กระทำได้ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากมหาเถรสมาคมแล้ว

ข้อ ๒๓ การยกวัดสร้างขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษา ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

- (๑) วัดร้างนั้นได้รับการบูรณปฏิสังขรณ์จนมีเสนาสนะเป็นหลักฐานมั่นคง และอยู่ในสภาพที่สมควรพร้อมที่จะเป็นที่พำนักและจำพรรษาของพระภิกษุสงฆ์และการประกอบศาสนกิจ

- (๒) มีประชาชนในท้องถิ่นจำนวนมากพอที่จะทำนุบำรุงส่งเสริมให้วัดเจริญได้

(๓) วัดร้างนั้นตั้งอยู่ห่างจากวัดอื่นที่มีพระภิกษุอยู่จำพรรษาไม่น้อยกว่าสองกิโลเมตร เว้นแต่จะมีเหตุอันสมควร

(๔) มีที่ดินที่จะใช้ขยายให้วัดเจริญได้ไม่น้อยกว่าหกไร่ เว้นแต่จะมีเหตุจำเป็น

(๕) มีหลักฐานแสดงว่าผู้บูรณปฏิสังขรณ์วัดร้างนั้นได้จัดให้มีพระภิกษุมาพำนักอยู่ และจำพรรษาในวัดได้ไม่น้อยกว่าสี่รูป

ข้อ ๒๔ ผู้ใดมีความประสงค์ที่จะบูรณปฏิสังขรณ์วัดร้างแห่งใดให้เป็นวัดที่พระภิกษุอยู่จำพรรษาได้ ให้ยื่นคำขอเป็นหนังสือไปยังผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดในจังหวัดที่วัดร้างนั้นตั้งอยู่ ว่าตนมีศรัทธาที่จะบูรณปฏิสังขรณ์วัดร้างนั้น โดยแสดงหลักฐานว่าตนมีทรัพย์สินเพียงพอที่จะดำเนินการบูรณปฏิสังขรณ์วัดร้างนั้น พร้อมด้วยรายละเอียด ดังต่อไปนี้

(๑) ที่ตั้งของวัด

(๒) เนื้อที่ และแผนที่แสดงเขตที่ดินของวัด

(๓) ถาวรวัตถุและปูชนียสถาน (ถ้ามี) พร้อมทั้งแผนผัง

(๔) จำนวนพระภิกษุที่จะจัดให้พำนักอยู่และจำพรรษาในวัดได้ไม่น้อยกว่าสี่รูป

(๕) จำนวนประชาชนในท้องถิ่นที่จะใช้วัดประกอบศาสนกิจ

ในกรณีที่ไม่มีปรากฏข้อมูลวัดร้างนั้นในทะเบียนวัด ให้ผู้ยื่นคำขอบูรณปฏิสังขรณ์วัดร้างแนบหลักฐานเกี่ยวกับวัดร้างนั้นพร้อมกับคำขอ

ให้นำหลักเกณฑ์ตามข้อ ๒๓ (๓) และ (๔) มาใช้บังคับแก่วัดร้างที่จะขอบูรณปฏิสังขรณ์ด้วย โดยอนุโลม

ข้อ ๒๕ เมื่อผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดได้รับคำขอตามข้อ ๒๔ ให้ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของคำขอและหลักฐาน แล้วขอความเห็นจากเจ้าคณะตำบล เจ้าคณะอำเภอ นายอำเภอ และเจ้าคณะจังหวัด ที่เกี่ยวข้อง แล้วเสนอคำขอพร้อมความเห็นต่อผู้ว่าราชการจังหวัด

ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาเห็นสมควรให้บูรณปฏิสังขรณ์วัดร้างได้ให้เสนอคำขอพร้อมความเห็นไปยังเจ้าคณะภาค เจ้าคณะใหญ่ ที่เกี่ยวข้อง และผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เพื่อพิจารณาตามลำดับ

เมื่อเจ้าคณะภาค เจ้าคณะใหญ่ และผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเห็นสมควรให้บูรณปฏิสังขรณ์วัดร้างได้ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเสนอคำขอบูรณปฏิสังขรณ์วัดร้างต่อมหาเถรสมาคมเพื่อพิจารณา

เมื่อมหาเถรสมาคมพิจารณาเห็นชอบแล้ว ให้ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบเป็นหนังสือ

ข้อ ๒๖ เมื่อวัดร้างใดได้รับการบูรณปฏิสังขรณ์จนมีเสนาสนะพร้อมที่จะเป็นที่พำนักของพระภิกษุสงฆ์และการประกอบศาสนกิจ ตลอดจนผู้บูรณปฏิสังขรณ์ได้จัดให้มีพระภิกษุเข้าพำนักอยู่ไม่น้อยกว่าสี่รูปแล้ว ให้ผู้บูรณปฏิสังขรณ์ยื่นรายงานการบูรณปฏิสังขรณ์และจำนวนพระภิกษุที่เข้าพำนักอยู่เพื่อขอยกวัดร้างนั้นขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษาไปยังผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด

เมื่อผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดได้รับรายงานตามวรรคหนึ่ง ให้ขอความเห็นจากเจ้าคณะตำบล เจ้าคณะอำเภอ นายอำเภอ และเจ้าคณะจังหวัด ที่เกี่ยวข้อง แล้วเสนอรายงานพร้อมความเห็นต่อผู้ว่าราชการจังหวัด

ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาเห็นสมควรให้ยกวัดร้างขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษา ให้เสนอรายงานการยกวัดร้างขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษาพร้อมความเห็นไปยังเจ้าคณะภาค เจ้าคณะใหญ่ ที่เกี่ยวข้อง และผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเพื่อพิจารณาตามลำดับ

เมื่อเจ้าคณะภาค เจ้าคณะใหญ่ และผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเห็นสมควรให้ยกวัดร้างขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษา ให้ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเสนอรายงานการยกวัดร้างขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษา พร้อมความเห็นต่อมหาเถรสมาคมเพื่อพิจารณา

เมื่อมหาเถรสมาคมพิจารณาเห็นชอบแล้ว ให้ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติประกาศยกวัดร้างขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษาตามแบบ ว. ๖ ทำยกฎกระทรวงนี้ แล้วแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัด เจ้าคณะภาค และเจ้าคณะใหญ่ทราบ และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งการยกวัดร้างขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษาให้ผู้ขอยกวัดร้างขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษาและเจ้าคณะจังหวัดทราบ และให้ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติประกาศเรื่องการยกวัดร้างนั้นขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษาในราชกิจจานุเบกษาต่อไป

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๒๗ คำขอใด ๆ ที่ได้ยื่นไว้ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับและยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของผู้อนุญาต ให้ถือว่าเป็นคำขอตามกฎกระทรวงนี้โดยอนุโลม ในกรณีที่คำขอดังกล่าวมีข้อแตกต่างไปจากคำขอตามกฎกระทรวงนี้ ให้ผู้อนุญาตมีอำนาจสั่งให้แก้ไขเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็นเพื่อให้เป็นไปตามกฎกระทรวงนี้

ข้อ ๒๘ บรรดาระเบียบและประกาศที่ออกตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๐๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ และกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๓๘)

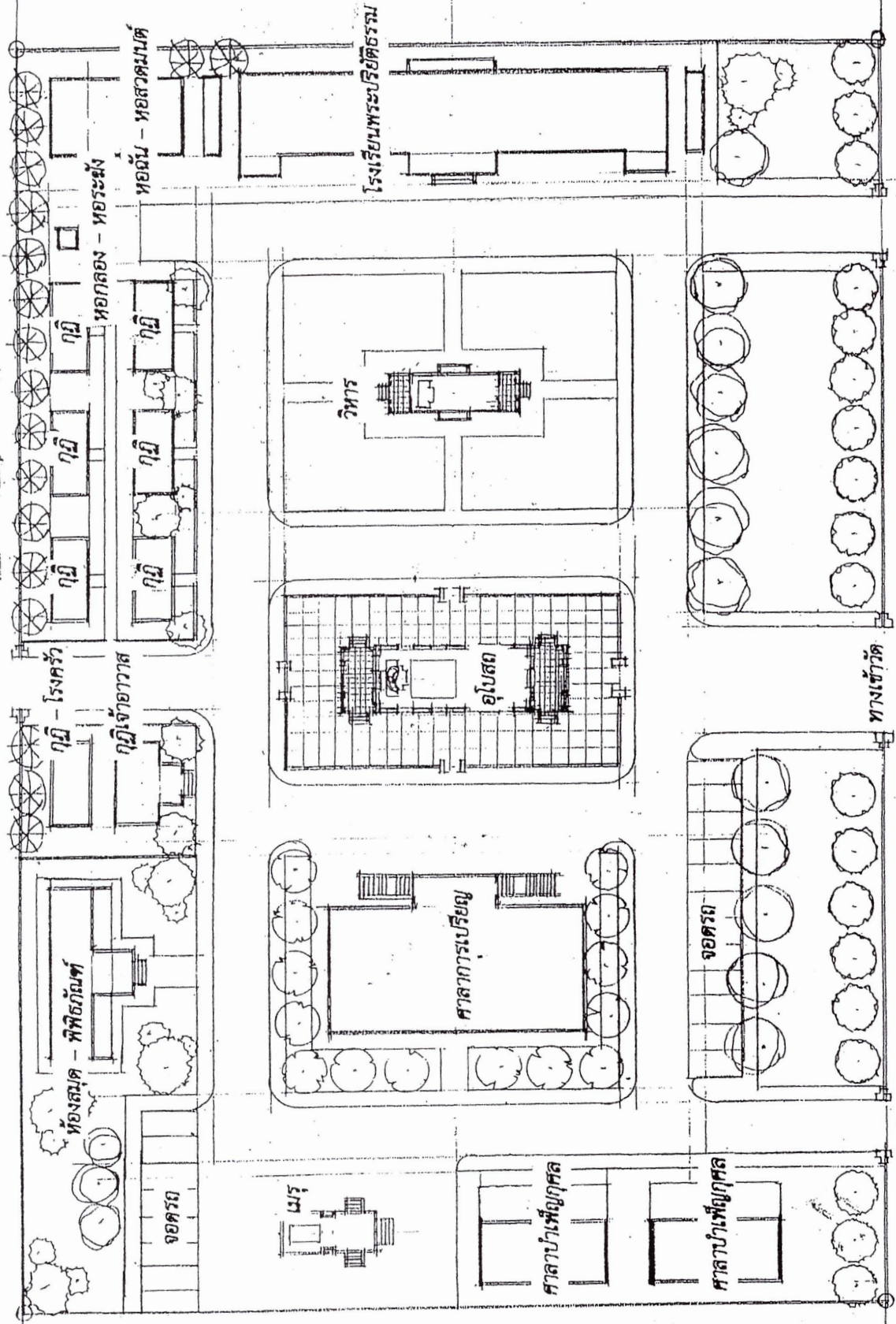
ออกตามความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปได้เพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงนี้ หรือจนกว่าจะมีระเบียบหรือประกาศ ตามกฎกระทรวงนี้ออกมาใช้บังคับ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

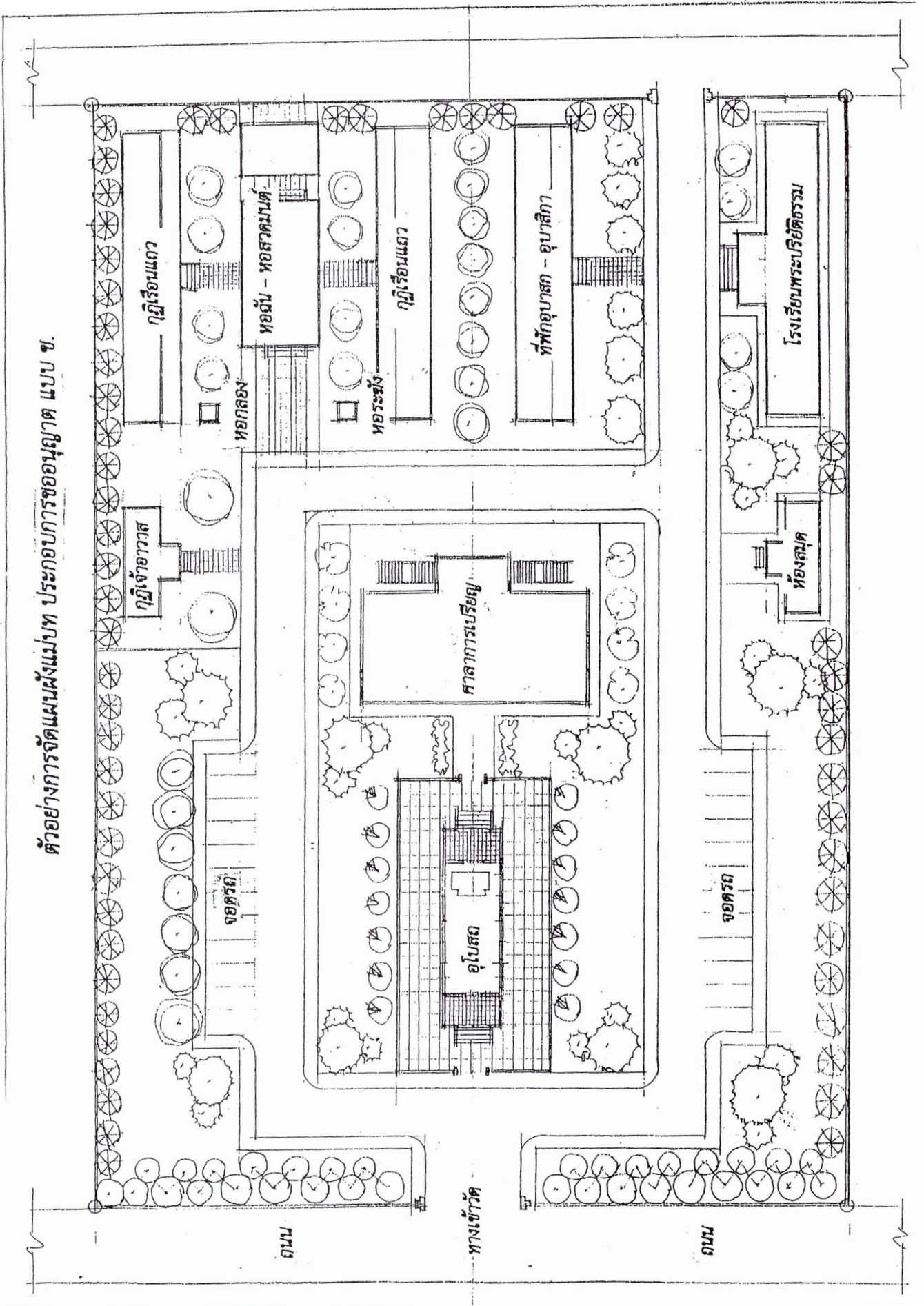
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

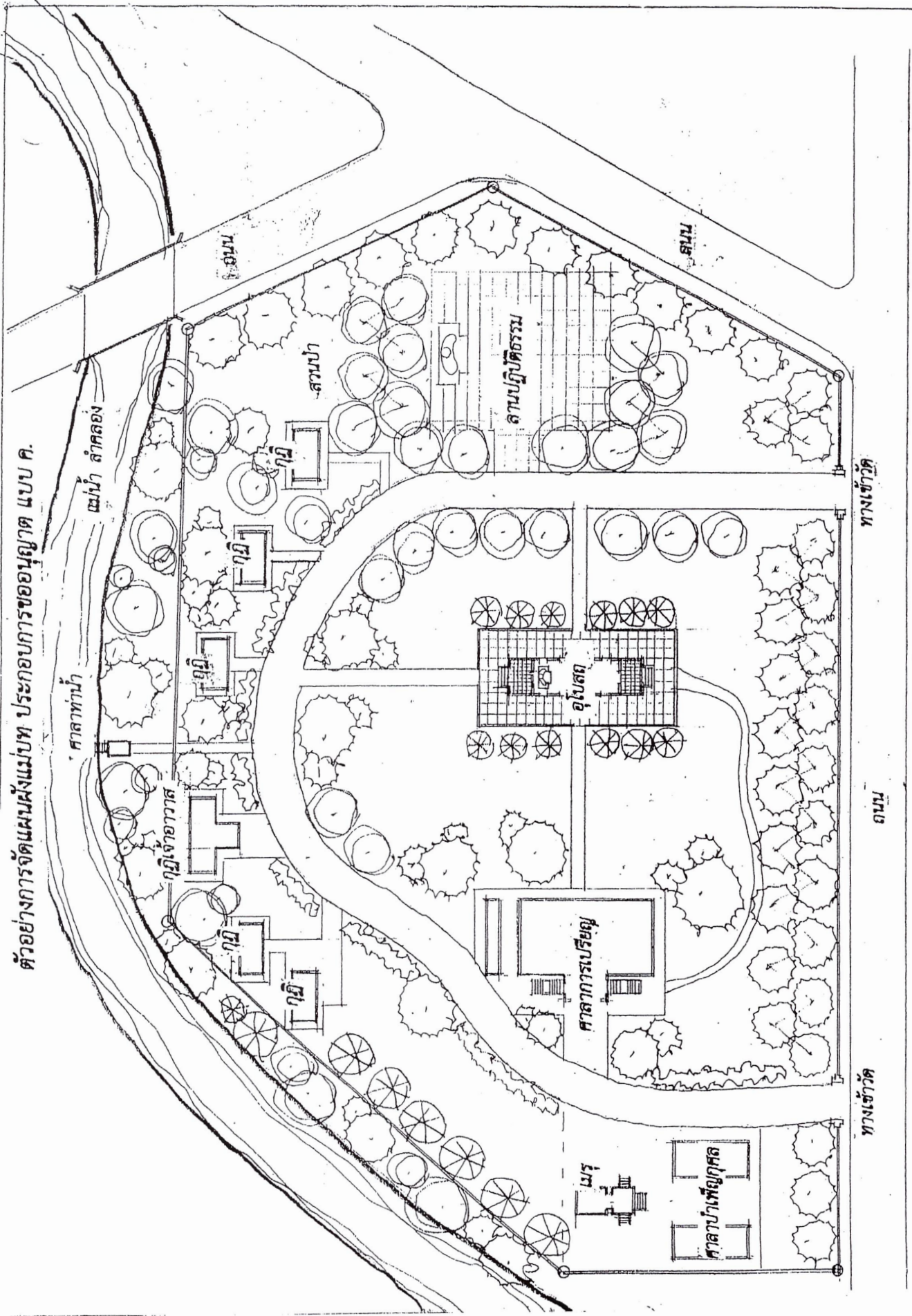
ตัวอย่างการจัดแผนผังแม่บท ประกอบการขออนุญาต แบบ ก.

ตัวอย่างการจัดแผนผังแม่บท ประกอบการขออนุญาต แบบ ข.

ตัวอย่างการจัดแผนผังแม่บท ประกอบการขออนุญาต แบบ ค.

ประกาศจังหวัด.....
เรื่อง การสร้างวัด

ตามที.....อยู่บ้านเลขที่.....
หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
ได้ขออนุญาตสร้างวัดสังกัดคณะสงฆ์.....ณ บ้าน.....หมู่ที่.....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....นั้น
บัดนี้ ได้ตรวจสอบแล้วว่าเป็นไปตามหลักเกณฑ์การสร้างวัด และผู้ขออนุญาตได้ยื่นคำขอพร้อมด้วย
เอกสารครบถ้วนแล้ว

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๗ แห่งกฎกระทรวงการสร้าง การตั้ง การรวม
การย้าย และการยุบเลิกวัด การขอรับพระราชทานวิสุงคามสีมา และการยกวัดสร้างขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุ
อยู่จำพรรษา พ.ศ. จังหวัด.....จึงประกาศอนุญาตให้มีการสร้างวัดขึ้น
ในพื้นที่ดังกล่าว

ประกาศ ณ วันที่ พ.ศ.

ผู้ว่าราชการจังหวัด.....

ประกาศสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
เรื่อง การตั้งวัด.....

ตามที.....ได้รับอนุญาตให้สร้างวัด
ณ บ้าน.....หมู่ที่.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....นั้น
บัดนี้ ผู้รับอนุญาตได้สร้างเสนาสนะขึ้นสมควรเป็นที่พำนักของพระภิกษุสงฆ์และประกอบศาสนกิจแล้ว

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๐ แห่งกฎกระทรวงการสร้าง การตั้ง การรวม
การย้าย และการยุบเลิกวัด การขอรับพระราชทานวิสุงคามสีมา และการยกวัดร้างขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุ
อยู่จำพรรษา พ.ศ. และด้วยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
จึงประกาศตั้งเป็นวัดขึ้นในพระพุทธศาสนา มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีชื่อว่า.....
.....สังกัดคณะสงฆ์.....ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ขอให้วัด.....สถิตสถาพรตลอดกาลนาน

ประกาศ ณ วันที่

พ.ศ.

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ประกาศสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
เรื่อง การรวมวัด.....

โดยที่เห็นสมควรรวมวัด.....ตั้งอยู่ ณ บ้าน.....
หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
กับวัด.....ตั้งอยู่ ณ บ้าน.....หมู่ที่.....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
เพื่อ.....

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๒ แห่งกฎกระทรวงการสร้าง การตั้ง การรวม
การย้าย และการยุบเลิกวัด การขอรับพระราชทานวิสุงคามสีมา และการยกวัดสร้างขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุ
อยู่จำพรรษา พ.ศ. และด้วยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
จึงประกาศรวมวัดเป็นวัดเดียวกัน มีชื่อว่า.....
สังกัดคณะสงฆ์.....ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่

พ.ศ.

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ประกาศสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
เรื่อง การย้ายวัด.....

โดยที่เห็นสมควรย้ายวัด.....ตั้งอยู่ ณ บ้าน.....
หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
เพราะ.....
.....

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๕ แห่งกฎกระทรวงการสร้าง การตั้ง การรวม
การย้าย และการยุบเลิกวัด การขอรับพระราชทานวิสุงคามสีมา และการยกวัดสร้างขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุ
อยู่จำพรรษา พ.ศ. และด้วยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
จึงประกาศย้ายวัด.....ไปตั้ง ณ บ้าน.....
หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....
จังหวัด.....มีชื่อว่า.....สังกัดคณะสงฆ์.....
ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ พ.ศ.

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ประกาศสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
เรื่อง การยุบเลิกวัด.....

โดยที่เห็นสมควรยุบเลิกวัด.....
ตั้งอยู่ ณ บ้าน..... หมู่ที่..... ตำบล.....
อำเภอ..... จังหวัด.....
เพราะ.....
.....

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๗ หรือข้อ ๑๘ แห่งกฎกระทรวงการสร้าง การตั้ง
การรวม การย้าย และการยุบเลิกวัด การขอรับพระราชทานวิสุงคามสีมา และการยกวัดร้าง
ขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษา พ.ศ. และด้วยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม
สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจึงประกาศยุบเลิกวัด.....
สังกัดคณะสงฆ์.....ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ พ.ศ.

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ประกาศสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
เรื่อง การยกวัดร้างขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษา

โดยที่วัด.....ซึ่งเป็นวัดร้าง
ตั้งอยู่ ณ บ้าน.....หมู่ที่.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....สมควรยกขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษา

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒๖ แห่งกฎกระทรวงการสร้าง การตั้ง การรวม
การย้าย และการยุบเลิกวัด การขอรับพระราชทานวิสุงคามสีมา และการยกวัดร้างขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุ
อยู่จำพรรษา พ.ศ. และด้วยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
จึงประกาศยกวัด.....สังกัดคณะสงฆ์.....
ขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษา ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่

พ.ศ.

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการการสร้าง การตั้ง การรวม การย้าย และการยุบเลิกวัด การขอรับพระราชทานวิสุงคามสีมา และการยกวัดร้างขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษา ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง

การดูแลรักษาและจัดการศาสนสมบัติของวัด

พ.ศ. ๒๕๖๔

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๐ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ นายกรัฐมนตรีออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕

ข้อ ๒ ในกฎกระทรวงนี้

“สิ่งปลูกสร้าง” หมายความว่า โรงเรือน อาคาร หรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นที่บุคคลอาจเข้าอยู่อาศัยหรือใช้สอยได้ หรือใช้เป็นที่เก็บสินค้า ใช้ประกอบอุตสาหกรรม พาณิชยกรรมหรือการบริการ รวมตลอดทั้งบรรดาทรัพย์สินอันเป็นส่วนควบหรือติดอยู่กับที่ดินเป็นการถาวรหรือประกอบเป็นอันเดียวกับที่ดินนั้น

ข้อ ๓ การได้ทรัพย์สินมาเป็นศาสนสมบัติของวัด ให้วัดลงทะเบียนทรัพย์สินนั้นไว้เป็นหลักฐาน และเมื่อต้องจำหน่ายทรัพย์สินนั้นไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้จำหน่ายออกจากทะเบียน โดยระบุเหตุแห่งการจำหน่ายไว้ด้วย

การได้มาซึ่งที่ดินหรือสิทธิอันเกี่ยวกับที่ดิน เมื่อได้จดทะเบียนการได้มาตามกฎหมายแล้ว ให้วัดในเขตกรุงเทพมหานครส่งหลักฐานการได้มาเก็บรักษาไว้ที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ สำหรับวัดในเขตจังหวัดอื่นให้ส่งไปเก็บรักษาไว้ที่สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดนั้น

ข้อ ๔ การกันที่วัดไว้สำหรับเป็นที่จัดประโยชน์จะกระทำได้ต่อเมื่อสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเห็นชอบ และได้รับอนุมัติจากมหาเถรสมาคม

ข้อ ๕ การให้เช่าที่วัดที่กันไว้สำหรับเป็นที่จัดประโยชน์ ที่ธรณีสงฆ์ ที่กัลปนา หรือสิ่งปลูกสร้าง ให้เจ้าอาวาสจัดให้ไวยวัจกรหรือผู้จัดประโยชน์ของวัดซึ่งเจ้าอาวาสแต่งตั้ง ทำทะเบียนทรัพย์สินที่จัดประโยชน์ ทะเบียนผู้เช่าหรือผู้อาศัยไว้ให้ถูกต้อง และให้วัดเก็บรักษาทะเบียนและหนังสือสัญญาเช่าไว้เป็นหลักฐานหรือจะฝากไว้กับสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติสำหรับวัดในเขตกรุงเทพมหานคร หรือสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสำหรับวัดในเขตจังหวัดอื่นก็ได้

การให้เช่าตามวรรคหนึ่ง หากมีกำหนดระยะเวลาเกินสามปี จะกระทำได้อต่อเมื่อสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเห็นชอบ และได้รับอนุมัติจากมหาเถรสมาคม

ข้อ ๖ การให้เช่าที่วัดหรือที่ธรณีสงฆ์เพื่อเป็นทางเข้าออกไม่ว่าจะมีกำหนดระยะเวลาที่ปีก็ตาม จะกระทำได้อต่อเมื่อสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเห็นชอบและได้รับอนุมัติจากมหาเถรสมาคม โดยให้วัดจัดทำเป็นสัญญาภาระจำยอม

ข้อ ๗ การเก็บรักษาเงินของวัดในส่วนที่เกินหนึ่งแสนบาทขึ้นไป ให้เก็บรักษาโดยฝากธนาคารในนามของวัด หรือวิธีการอื่นใดตามที่มหาเถรสมาคมกำหนด

การดูแลรักษาและจัดการเงินการกุศลที่มีผู้บริจาค ให้เป็นไปตามความประสงค์ของผู้บริจาค

ข้อ ๘ ให้เจ้าอาวาสจัดให้ไวยาวัจกรหรือผู้จัดประโยชน์ของวัดซึ่งเจ้าอาวาสแต่งตั้งทำบัญชีรับจ่ายเงินของวัด และเมื่อสิ้นปีปฏิทินให้ทำบัญชีเงินรับจ่ายและคงเหลือ ทั้งนี้ ให้เจ้าอาวาสตรวจตราดูแลให้เป็นไปโดยเรียบร้อยและถูกต้อง

ข้อ ๙ ในกรณีที่วัด เจ้าอาวาส ไวยาวัจกร หรือผู้จัดประโยชน์ของวัดถูกฟ้อง หรือถูกหมายเรียกเข้าเป็นโจทก์ร่วมหรือจำเลยร่วมในเรื่องที่เกี่ยวกับการดูแลรักษาและจัดการศาสนสมบัติของวัด ให้เจ้าอาวาสวัดในเขตกรุงเทพมหานครแจ้งต่อสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ หรือเจ้าอาวาสวัดในเขตจังหวัดอื่นให้แจ้งต่อสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดนั้นภายในห้าวันนับแต่วันรับหมาย

ข้อ ๑๐ ให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติกำหนดแบบทะเบียน บัญชี แบบสัญญา และแบบพิมพ์อื่น ๆ และวิธีการลงทะเบียน จำหน่ายทะเบียน และการทำบัญชี รวมทั้งให้คำแนะนำการปฏิบัติแก่วัดเกี่ยวกับการดูแลรักษาและจัดการศาสนสมบัติของวัด

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามกฎหมายนี้ ให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจัดให้มีระบบอิเล็กทรอนิกส์สำหรับใช้ในการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายนี้ด้วย

ข้อ ๑๑ การจัดประโยชน์ในศาสนสมบัติของวัดที่ยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จก่อนวันที่กฎหมายนี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ต่อไป จนกว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จ

ข้อ ๑๒ ในระหว่างที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติยังมิได้กำหนดแบบทะเบียน บัญชี แบบสัญญา และแบบพิมพ์อื่น ๆ ให้ใช้แบบทะเบียน บัญชี แบบสัญญา และแบบพิมพ์อื่น ๆ ที่ออกตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ไปพลางก่อน จนกว่าจะมีแบบทะเบียน บัญชี แบบสัญญา และแบบพิมพ์อื่น ๆ ตามกฎหมายนี้

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่การดูแลรักษาและจัดการศาสนสมบัติของวัดตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว ไม่สอดคล้องกับกาลปัจจุบัน ประกอบกับมีการโอนภารกิจเกี่ยวกับการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยคณะสงฆ์จากกรมการศาสนาไปเป็นของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติสมควรกำหนดการดูแลรักษาและจัดการศาสนสมบัติของวัดเสียใหม่ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

ว่าด้วยแนวทางพิจารณาในการจัดตั้งวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก

พ.ศ. ๒๕๖๔

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดแนวทางพิจารณาในการจัดตั้งวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยลักษณะ ฐานะ ของวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิกในกรุงสยาม ตามกฎหมาย เพื่อให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและสอดคล้องกับกาลปัจจุบัน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยแนวทางพิจารณาในการจัดตั้งวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก พ.ศ. ๒๕๖๔”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“วัดคาทอลิก” หมายความว่า วัดบาทหลวงโรมันคาทอลิกตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะ ฐานะ ของวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิกในกรุงสยาม ตามกฎหมาย

“มิชซัง” หมายความว่า มิชซังตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะ ฐานะ ของวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิกในกรุงสยาม ตามกฎหมาย

“คริสต์ศาสนิกชน” หมายความว่า ศาสนิกชนของศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการพิจารณากลับกรองคำขอจัดตั้งวัดคาทอลิก

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้มีหน้าที่และอำนาจปฏิบัติการตามระเบียบนี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมการศาสนา

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม

ข้อ ๔ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการพิจารณากลับกรองคำขอจัดตั้งวัดคาทอลิก” ประกอบด้วย

(๑) รัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ผู้แทนสำนักข่าวกรองแห่งชาติ และผู้แทนกรมที่ดิน

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานของคณะกรรมการ จำนวนไม่เกินสามคน

ให้อธิบดีเป็นกรรมการและเลขานุการ และอธิบดีจะแต่งตั้งข้าราชการในกรมการศาสนา จำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการก็ได้

ข้อ ๕ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีสัญชาติไทย และไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๒) ได้รับหรือเคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษ สำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๓) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ พรรคการเมือง

ข้อ ๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้คณะกรรมการประกอบด้วย กรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการใหม่ และให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่า กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

ข้อ ๗ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๕

(๔) รัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

ข้อ ๘ คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเพื่อประกอบการพิจารณาคำขอจัดตั้งวัดคาทอลิก

(๒) กำหนดแบบคำขอจัดตั้งวัดคาทอลิกและแบบประกาศจัดตั้งวัดคาทอลิก

(๓) เชิญผู้แทนหน่วยงานของรัฐและผู้ที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงข้อเท็จจริง หรือให้จัดส่งเอกสาร หรือข้อมูลเพื่อประกอบการพิจารณา

(๔) แต่งตั้งที่ปรึกษาคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติการ ตามระเบียบนี้

(๕) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ข้อ ๙ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวน กรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ ๑๐ ให้กรรมการศาสนาทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ รับผิดชอบในงานธุรการของคณะกรรมการ และประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการ ตลอดจนปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ข้อ ๑๑ เมื่อได้รับคำขอจัดตั้งวัดคาทอลิกจากมิชซัง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) สถานที่ขอจัดตั้งวัดคาทอลิกเป็นสถานที่ที่สมควรเป็นที่พำนักของบาทหลวงและเพื่อการประกอบศาสนกิจอย่างเป็นประจำสม่ำเสมอ

(๒) ตั้งอยู่ห่างจากวัดคาทอลิกอื่นโดยรอบ มีระยะไม่น้อยกว่ายี่สิบกิโลเมตร

(๓) มีบาทหลวงพำนักอยู่ที่วัดคาทอลิกเป็นประจำ

(๔) เป็นประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่น โดยตั้งอยู่ในเขตชุมชนที่มีคริสต์ศาสนิกชนอาศัยอยู่ไม่น้อยกว่าสองร้อยคน

(๕) มีเหตุผลที่จะสนับสนุนได้ว่า เมื่อตั้งวัดคาทอลิกแล้วจะได้รับการทำนุบำรุงส่งเสริมจากประชาชน

ในกรณีที่มีความจำเป็นตามสภาพแห่งท้องที่ มิชซังที่ขอจัดตั้งวัดคาทอลิกจะขอยกเว้นหลักเกณฑ์ตาม (๒) หรือ (๔) ก็ได้ โดยต้องระบุเหตุผล ความจำเป็น และประโยชน์ที่ประชาชนในท้องถิ่นจะได้รับจากการจัดตั้งวัดคาทอลิกนั้นประกอบคำขอจัดตั้งวัดคาทอลิกด้วย

คำขอจัดตั้งวัดคาทอลิกตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด โดยให้มิชซังยื่นคำขอโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลัก ในระหว่างที่ยังไม่สามารถดำเนินการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ให้ยื่นคำขอ ณ กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม

ข้อ ๑๒ ในการดำเนินการตามข้อ ๑๑ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบเอกสาร ดังต่อไปนี้

(๑) แผนที่แสดงที่ตั้งสถานที่ที่ขอจัดตั้งวัดคาทอลิก วัดคาทอลิกและสถานที่ใกล้เคียงโดยรอบ และเส้นทางคมนาคมโดยสังเขป

(๒) แผนที่แสดงเขตที่ดิน จำนวนเนื้อที่ที่ดิน อาคาร และสิ่งปลูกสร้างภายในที่ดินตลอดจนเอกสารแสดงสิทธิการใช้ที่ดินที่จะใช้สร้างวัดคาทอลิก

(๓) ใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร ดัดแปลงอาคาร หรือเคลื่อนย้ายอาคาร หรือใบอนุญาตเปลี่ยนแปลงการใช้อาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

ข้อ ๑๓ เมื่อได้รับคำขอจัดตั้งวัดคาทอลิก ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบคำขอและเอกสารว่าถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ ถ้าถูกต้องครบถ้วน ให้ออกใบรับตามแบบที่อธิบดีกำหนดให้แก่มิชซัง

หากเห็นว่าคำขอไม่ถูกต้องหรือยังขาดเอกสารใดให้แจ้งให้มิชซังทราบทันที ถ้าเป็นกรณีที่สามารถแก้ไขหรือเพิ่มเติมได้ในขณะนั้น ให้แจ้งให้มิชซังแก้ไขหรือยื่นเอกสารเพิ่มเติมให้ครบถ้วน ถ้าเป็นกรณีที่ไม่อาจดำเนินการได้ในขณะนั้นให้บันทึกความบกพร่องและรายการเอกสารเพิ่มเติม พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาที่มิชซังจะต้องดำเนินการแก้ไขหรือยื่นเพิ่มเติมไว้ในบันทึกดังกล่าวด้วย แล้วแจ้งให้มิชซังทราบ ในกรณีการยื่นคำขอจัดตั้งมิได้กระทำด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่และมิชซังลงนามในบันทึกนั้นไว้ด้วย

ในกรณีที่มิชซังไม่แก้ไขเพิ่มเติมคำขอหรือส่งข้อมูลประกอบการพิจารณาให้ถูกต้องครบถ้วน ภายในระยะเวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนด ให้ถือว่ามิชซังไม่ประสงค์จะดำเนินการต่อไป และให้พนักงานเจ้าหน้าที่จำหน่ายเรื่องออกจากสารบบ

ในกรณีที่คำขอและเอกสารประกอบคำขอถูกต้องครบถ้วน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณา ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำขอครบถ้วน

ข้อ ๑๔ ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นสมควรให้จัดตั้งวัดคาทอลิก ให้เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา หากรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป และเมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้จัดตั้งวัดคาทอลิกแล้ว ให้รัฐมนตรีประกาศการจัดตั้งวัดคาทอลิกนั้นในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๑๕ ให้กรมการศาสนาจัดทำทะเบียนวัดคาทอลิกซึ่งแสดงถึงข้อมูลเกี่ยวกับที่ตั้งและจำนวนวัดคาทอลิก จำนวนเนื้อที่ที่ดินทั้งที่ได้มาใหม่และที่ได้โอนไปซึ่งได้เปลี่ยนแปลงไปในระหว่างปีที่ล่วงมาแล้ว รวมทั้งข้อมูลอื่นอันจำเป็นแก่การอุปถัมภ์และคุ้มครองศาสนา และจัดส่งให้กระทรวงมหาดไทย ภายในวันที่ ๑ มกราคม ของทุกปี

ข้อ ๑๖ ภายในระยะเวลาสองปีนับแต่วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ เมื่อปรากฏว่ามีวัดคาทอลิกอยู่ในวันก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ และมิชซังโดยความเห็นชอบของสภาประมุขบาทหลวงโรมันคาทอลิกแห่งประเทศไทยยื่นคำขอให้รับรองวัดคาทอลิกนั้น พร้อมด้วยข้อมูลเกี่ยวกับที่ตั้งวัด ที่ดินที่ตั้งวัด รายชื่อบาทหลวงซึ่งจะไปประกอบศาสนกิจประจำ วัดคาทอลิกนั้น และข้อมูลอื่นที่จำเป็นเกี่ยวกับการรับรองวัดคาทอลิกนั้น

เมื่อได้รับคำขอตตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาคำขอให้รับรองวัดคาทอลิก และให้คณะกรรมการเสนอคำขอดังกล่าวพร้อมความเห็นประกอบไปยังรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณารับรองวัดคาทอลิกต่อไป

ข้อ ๑๗ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๔

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

**เอกสารสรุปสาระสำคัญ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยแนวทางพิจารณาในการจัดตั้งวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก พ.ศ. ๒๕๖๔**

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยแนวทางพิจารณาในการจัดตั้งวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๘ ตอนพิเศษ ๑๒๗ ง วันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๔ โดยให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ในวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๔ เพื่อให้การกำหนดแนวทางพิจารณาในการจัดตั้งวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยลักษณะฐานะ ของวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิกในกรุงสยาม ตามกฎหมาย เป็นไป ด้วยความเรียบร้อยและสอดคล้อง กับกาลปัจจุบัน โดยมีสาระสำคัญดังนี้

๑. กำหนดให้มี “คณะกรรมการพิจารณากลับกรองคำขอจัดตั้งวัดคาทอลิก” ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมเป็นประธาน กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนสำนักงานความมั่นคงแห่งชาติ ผู้แทนสำนักข่าวกรองแห่งชาติ และผู้แทนกรมที่ดิน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานของคณะกรรมการ จำนวนไม่เกินสามคน อธิบดีกรมการศาสนาเป็นกรรมการและเลขานุการ และอธิบดีกรมการศาสนาจะแต่งตั้งข้าราชการในกรมการศาสนาจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการก็ได้

๒. กำหนดให้กรมการศาสนาทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ รับผิดชอบในงานธุรการของคณะกรรมการ และประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการ ตลอดจนปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

๓. กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาคำขอจัดตั้งวัดคาทอลิกของพนักงานเจ้าหน้าที่ และกำหนดเอกสารประกอบคำขอที่ใช้ประกอบการพิจารณาตามหลักเกณฑ์ โดยให้มีชงชยันคำขอโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลัก โดยในระหว่างที่ยังไม่สามารถดำเนินการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ให้ยื่นคำขอ ณ กรมการศาสนา

๔. กำหนดขั้นตอน และระยะเวลาการเสนอคำขอจัดตั้งวัดคาทอลิก โดยในกรณีที่คำขอและเอกสารประกอบคำขอถูกต้องครบถ้วนให้พนักงานเจ้าหน้าที่เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่รับคำขอครบถ้วน

ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นสมควรให้จัดตั้งวัดคาทอลิก ให้เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมเพื่อพิจารณา หากรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป และเมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้จัดตั้งวัดคาทอลิกแล้ว ให้รัฐมนตรีประกาศการจัดตั้งวัดคาทอลิกในราชกิจจานุเบกษา

๕. กำหนดให้กรมการศาสนาจัดทำทะเบียนวัดคาทอลิก ซึ่งแสดงถึงข้อมูลเกี่ยวกับที่ตั้ง และจำนวนวัดคาทอลิก จำนวนเนื้อที่ที่ดินที่ได้มาใหม่และที่ได้โอนไปซึ่งได้เปลี่ยนแปลงไปในระหว่างปีที่ล่วงมาแล้ว รวมทั้งข้อมูลอื่นอันจำเป็นแก่การอุปถัมภ์และคุ้มครอง จัดส่งให้กระทรวงมหาดไทย ในวันที่ ๑ มกราคม ของทุกปี

๖. กำหนดสาระสำคัญเกี่ยวกับการรับรองวัดคาทอลิกว่า ภายในระยะเวลาสองปีนับแต่วันที่ระเบียบฯ ใช้บังคับ เมื่อปรากฏว่ามีวัดคาทอลิกอยู่ในวันก่อนที่ระเบียบฯ ใช้บังคับ และมีชงชยันโดยความเห็นชอบของสภาประมุขบาทหลวงโรมันคาทอลิกแห่งประเทศไทยยื่นคำขอให้รับรองวัดคาทอลิกนั้น พร้อมด้วยข้อมูลเกี่ยวกับที่ตั้งวัด ที่ดินที่ตั้งวัด รายชื่อบาทหลวงซึ่งจะไปประกอบศาสนกิจประจำ ณ วัดคาทอลิกนั้น พร้อมข้อมูลอื่นที่จำเป็นเกี่ยวกับการรับรองวัดคาทอลิก ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เสนอต่อคณะกรรมการพิจารณา และให้คณะกรรมการเสนอคำขอดังกล่าวพร้อมความเห็นประกอบไปยังรัฐมนตรี เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณารับรองวัดคาทอลิกต่อไป

ระเบียบสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
ว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาคำขอเพื่อสร้างวัด
พ.ศ. ๒๕๖๑

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพิจารณาคำขอและเอกสารประกอบคำขอสร้างวัด ตามกฎกระทรวง การสร้าง การตั้ง การรวม การย้าย และการยุบเลิกวัด การขอรับพระราชทานวิสุงคามสีมา และการยกวัดร้างขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษา พ.ศ. ๒๕๕๔ เพื่อให้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานสำหรับการพิจารณาคำขอและเอกสารประกอบคำขอสร้างวัด รวมถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่วนราชการในท้องที่ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๖ และมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม จึงออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาคำขอเพื่อสร้างวัด พ.ศ. ๒๕๖๑”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“กฎกระทรวง” หมายความว่า กฎกระทรวง การสร้าง การตั้ง การรวม การย้าย และการยุบเลิกวัด การขอรับพระราชทานวิสุงคามสีมา และการยกวัดร้างขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษา พ.ศ. ๒๕๕๔

“คำขอเพื่อสร้างวัด” หมายความว่า คำขออนุญาตสร้างวัด (ศถ.๑) หรือแบบคำขอเพื่อสร้างวัดตามแบบที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติกำหนด

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการพิจารณาการขออนุญาตสร้างวัด

ข้อ ๔ ในกรุงเทพมหานคร ให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติปฏิบัติหน้าที่สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดตามที่กำหนดในระเบียบนี้

ข้อ ๕ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด เสนอผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อทำหน้าที่พิจารณาการขออนุญาตสร้างวัด ประกอบด้วย เจ้าคณะอำเภอ เป็นที่ปรึกษานายอำเภอท้องที่ เป็นประธาน และกรรมการอื่น อีกไม่เกิน ๕ รูป/คน โดยให้ผู้แทนสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ

ข้อ ๖ วัดที่จะสร้างขึ้นต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์ตามกฎกระทรวง หมวด ๑ การสร้างวัด

ข้อ ๗ ผู้ขออนุญาตสร้างวัดต้องยื่นคำขออนุญาตสร้างวัด (ศถ.๑) ท้ายระเบียบนี้ พร้อมด้วยเอกสารประกอบคำขออนุญาตสร้างวัด ดังต่อไปนี้

- ๑) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ขออนุญาตสร้างวัด
 - ๒) สำเนาทะเบียนบ้านของผู้ขออนุญาตสร้างวัด
 - ๓) หนังสือมอบอำนาจ หรือหนังสือยินยอมให้ดำเนินการขออนุญาตสร้างวัด
- ข้อ ๗.๑ กรณีที่ดินของเอกชน

- (๑) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ยกที่ดินให้สร้างวัด
- (๒) สำเนาทะเบียนบ้านของผู้ยกที่ดินให้สร้างวัด
- (๓) สำเนาหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดินที่จะใช้สร้างวัด

ได้แก่ โฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓) หรือ (น.ส. ๓ ก.) หรือ (น.ส. ๓ ข.)

กรณีผู้ยกที่ดินให้สร้างวัดมีคู่สมรสต้องแนบเอกสารเพิ่มเติม ประกอบด้วย

- หนังสือยินยอม พร้อมด้วยสำเนาทะเบียนสมรส
- สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน และสำเนาทะเบียนบ้านของคู่สมรส กรณีหม้าย

เนื่องจากหย่าร้าง ต้องแนบสำเนาหนังสือสำคัญการหย่า กรณีคู่สมรสเสียชีวิตต้องแนบสำเนาทะเบียนสมรส และสำเนาใบมรณบัตรของคู่สมรส

(๔) หนังสือสัญญาตกลงยกที่ดินให้สร้างวัด (ศถ.๒) ที่ผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินนั้น ได้ทำไว้กับสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เพื่อเป็นการแสดงเจตนาว่าจะยกที่ดินให้สร้างวัด

(๕) แผนที่แสดงที่ตั้งสถานที่ที่ขออนุญาตสร้างวัด โดยให้ระบุตำแหน่งสถานที่ที่ขออนุญาตสร้างวัด ชื่อหมู่บ้าน วัด และสถานที่สำคัญใกล้เคียงโดยรอบ และเส้นทางคมนาคมโดยสังเขป

(๖) แผนผังแสดงเขตที่ดิน อาคาร และสิ่งปลูกสร้างภายในที่ดินที่จะใช้สร้างวัด โดยผู้ขออนุญาตสร้างวัดต้องจัดทำแผนผังแสดงรูปที่ดินที่ถูกต้องตามหนังสือสำคัญที่ดินและ/หรือหนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดิน พร้อมแสดงสิ่งก่อสร้างอาคารเสนาสนะที่มีอยู่ (ถ้ามี) โดยมีข้อกำหนด ดังนี้

(๖.๑) การเขียนแผนผังแสดงเขตที่ดินและสิ่งก่อสร้างของวัด ให้จัดทำแบบพิมพ์เขียว หรือกระดาษขาว ขนาดไม่ต่ำกว่า A๓ โดยกำหนดให้ใช้มาตราส่วนสำหรับแผนผัง ดังนี้

- ที่ดินมีเนื้อที่ไม่เกิน ๑๐ ไร่ ให้ใช้มาตราส่วน ๑ : ๕๐๐
- ที่ดินมีเนื้อที่ ๑๐ - ๒๐ ไร่ ให้ใช้มาตราส่วน ๑ : ๗๕๐
- ที่ดินมีเนื้อที่มากกว่า ๒๐ ไร่ ให้ใช้มาตราส่วนตามความเหมาะสม หรือประมาณ ๑ : ๑๐๐๐

(๖.๒) ให้ระบุอาคารเสนาสนะต่าง ๆ ในแผนผัง ประกอบด้วย อุโบสถ ศาลาการเปรียญ กุฏิที่พักสงฆ์ เป็นต้น ภายในที่ดินที่ขออนุญาตสร้างวัด โดยต้องมีขนาดและตำแหน่งตามสภาพความเป็นจริง หรือจะเกิดขึ้นในอนาคตให้ชัดเจน

(๗) ภาพถ่ายบริเวณที่ดินที่ขอสร้างวัด

ทั้งนี้ เอกสารที่เป็นสำเนาทุกฉบับ ต้องลงนามรับรองสำเนาถูกต้อง

ข้อ ๗.๒ กรณีที่ดินของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ

- (๑) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ขออนุญาตสร้างวัด
- (๒) สำเนาทะเบียนบ้านของผู้ขออนุญาตสร้างวัด

- (๓) หนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดจากส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ
 (๔) บันทึกข้อตกลงการใช้ที่ดินของทางราชการเพื่อสร้างวัดตามแบบที่สำนักงาน

พระพุทธศาสนาแห่งชาติกำหนด

(๕) ให้จัดทำแผนที่ แผนผัง และภาพถ่าย ตามข้อ ๗.๑ (๕) (๖) และ (๗)

ทั้งนี้ เอกสารที่เป็นสำเนาทุกฉบับ ต้องลงนามรับรองสำเนาถูกต้อง

ข้อ ๘ กรณีมีการก่อสร้างอาคารในพื้นที่ที่ขอสร้างวัด ผู้ขออนุญาตสร้างวัดต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๙ กรณีที่ผู้ขออนุญาตสร้างวัด จะขอยกเว้นหลักเกณฑ์ข้อ ๕ (๑) (๓) หรือ (๕) ตามกฎกระทรวง จะต้องแสดงถึงเหตุผล ความจำเป็น และประโยชน์ที่ประชาชนในท้องถิ่นจะได้รับจากการสร้างวัดไว้ในคำขออนุญาตสร้างวัด พร้อมด้วยรายละเอียดเพิ่มเติม ดังนี้

ข้อ ๙.๑ กรณีที่ผู้ขออนุญาตสร้างวัดจะขอยกเว้นหลักเกณฑ์ข้อ ๕ (๑) ที่ดินดังกล่าวต้องสามารถจัดแบ่งพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม และเพียงพอต่อการประกอบกิจกรรมทางศาสนาของพุทธศาสนิกชน โดยกำหนดให้

- ร้อยละ ๕๐ ของพื้นที่ เป็นพื้นที่ก่อสร้างอาคารเสนาสนะต่างๆ
- ร้อยละ ๓๐ ของพื้นที่ เป็นพื้นที่ใช้สอยอื่น ๆ
- ร้อยละ ๒๐ ของพื้นที่ เป็นพื้นที่สีเขียว

ข้อ ๙.๒ กรณีผู้ขออนุญาตสร้างวัดจะขอยกเว้นหลักเกณฑ์ข้อ ๕ (๓) ที่ดินที่ขอสร้างวัดต้องอยู่ในพื้นที่ทุรกันดาร หรือพื้นที่ห่างไกล หรืออยู่ในพื้นที่ชุมชนนับถือศาสนาอื่นเป็นส่วนใหญ่ โดยผู้ขออนุญาตสร้างวัดต้องให้ผู้ใหญ่บ้าน หรือกำนัน หรือผู้นำชุมชน และนายอำเภอท้องที่ ลงนามรับรองข้อมูล

ข้อ ๙.๓ กรณีผู้ขออนุญาตสร้างวัดจะขอยกเว้นหลักเกณฑ์ข้อ ๕ (๕) ที่ดินที่ขอสร้างวัดต้องตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีประชาชนอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น หรือพิจารณาจากสภาพภูมิประเทศ เช่น ภูเขา แม่น้ำ ลำคลอง ฯลฯ เส้นทางคมนาคมไม่สะดวก โดยผู้ขออนุญาตสร้างวัดต้องให้ผู้ใหญ่บ้าน หรือกำนัน หรือผู้นำชุมชน และนายอำเภอท้องที่ ลงนามรับรองข้อมูล

ข้อ ๑๐ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ หากประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งขึ้นทำหน้าที่ประธานแทน

การพิจารณาของคณะกรรมการ ให้ใช้คะแนนเสียงเกินกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการที่มาประชุม หากคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานที่ประชุมเป็นผู้ชี้ขาด

ข้อ ๑๑ เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดลงนามในประกาศสร้างวัด ตามแบบ ว.๑ แล้ว ให้สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดจัดทำทะเบียนควบคุมประกาศสร้างวัด โดยบันทึกไว้ด้านหลังประกาศ ดังนี้

ตัวอย่างจังหวัด / ลำดับเลขที่ประกาศ / ปีพุทธศักราชที่ออกใบประกาศ

ตัวอย่างเช่น จังหวัดเชียงใหม่ ให้ใช้ “ชม ๐๐๑/๒๕๖๑”

เริ่มตั้งแต่ ๐๐๑ และเมื่อขึ้นปีพุทธศักราชใหม่ ให้เปลี่ยนเฉพาะปีพุทธศักราช โดยเรียงลำดับเลขที่ประกาศต่อเนื่องกันไป

ข้อ ๑๒ ให้สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดจัดเก็บคำขออนุญาตสร้างวัด และเอกสารประกอบคำขออนุญาตสร้างวัด อย่างเป็นระบบสามารถสืบค้นได้ และจัดทำทะเบียนการสร้างวัดแยกเป็นรายปี โดยให้ระบุข้อมูล ประกอบด้วย ชื่อ - สกุล และที่อยู่ของผู้ขออนุญาตสร้างวัด ที่ตั้งที่ขอสร้างวัด สังกัดคณะสงฆ์ และวันที่ประกาศอนุญาตให้สร้างวัด

ข้อ ๑๓ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ รักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

พันตำรวจโท

W.

(พงศ์พร พรหมณ์เสน่ห์)

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

คำขออนุญาตสร้างวัด

เขียนที่.....

.....

.....

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

เรื่อง ขออนุญาตสร้างวัด

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด.....

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. สำเนาหนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดิน
 ๒. หนังสือสัญญายกที่ดินให้สร้างวัด / หนังสือยินยอมของคู่สมรส
 ๓. แผนที่แสดงที่ตั้งสถานที่ ที่ขออนุญาตสร้างวัด
 ๔. แผนผังแสดงเขตที่ดิน อาคาร และสิ่งปลูกสร้างภายในที่ดินที่จะใช้สร้างวัด
 ๕. ภาพถ่ายที่ดินที่ใช้สร้างวัด หรือ เสนาสนะในพื้นที่สร้างวัด
 ๖. สำเนาทะเบียนบ้าน / สำเนาบัตรประชาชนของผู้ขออนุญาตฯ / สำเนาบัตรประชาชน
ของคู่สมรส
 ๗. อื่น ๆ

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี สัญชาติ.....เชื้อชาติ.....

ศาสนา.....อาชีพ.....อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....ขออนุญาตสร้างวัดมีรายการต่อไปนี้

๑. ที่ดินที่ขออนุญาตสร้างวัดอยู่บ้าน.....ถนน.....

หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

๒. ที่ดินที่ขออนุญาตสร้างวัดเป็นกรรมสิทธิ์ของ.....

มีหนังสือสำคัญสำหรับที่ดิน น.ส. ๓ น.ส. ๓ ก. น.ส. ๓ ข. โฉนดที่ดิน อื่น ๆ

ตามสำเนาหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินที่แนบท้ายคำขออนุญาตนี้

๓. กรรมสิทธิ์ที่ดิน

๓.๑ กรณีที่ดินเอกชน

(ชื่อเจ้าของกรรมสิทธิ์)..... เจ้าของที่ดินตามข้อ ๒

ได้ทำหนังสือสัญญายกที่ดินให้สร้างวัดไว้ต่อผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

มีเนื้อที่.....ไร่.....งาน.....วา

* เหตุผล ความจำเป็น และประโยชน์ที่ประชาชนในท้องถิ่นจะได้รับจากการสร้างวัดนั้น (ในกรณีที่ดินที่ใช้สร้างวัดมีเนื้อที่น้อยกว่า ๖ ไร่)

.....

.....

.....

๓.๒ กรณีที่ดินของทางราชการ

(ชื่อหน่วยงานผู้ดูแลที่ดิน)..... เจ้าของที่ดิน

ตามข้อ ๒ ได้ทำหนังสือสัญญายกที่ดินให้สร้างวัดไว้ต่อผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

มีเนื้อที่.....ไร่.....งาน.....วา

* เหตุผล ความจำเป็น และประโยชน์ที่ประชาชนในท้องถิ่นจะได้รับจากการสร้างวัดนั้น (ในกรณีที่ดินที่ใช้สร้างวัดมีเนื้อที่น้อยกว่า ๖ ไร่)

.....

.....

.....

มีเขต	ทิศเหนือ	ยาว.....วา	จด.....
	ทิศใต้	ยาว.....วา	จด.....
	ทิศตะวันออก	ยาว.....วา	จด.....
	ทิศตะวันตก	ยาว.....วา	จด.....

ตามหนังสือ.....ยกที่ดินให้สร้างวัดแนบท้ายคำขออนุญาตนี้

๔. จำนวนเงินและสัมภาระที่จะก่อสร้างมีอยู่แล้ว ดังนี้ เงินสด.....บาท

วัสดุก่อสร้างมีมูลค่า.....บาท รวมทั้งสิ้น.....บาท

๕. ที่ตั้งวัดอยู่ห่างจากวัดที่ถูกตัดตามกฎหมาย

(๑) ทิศเหนือ มีวัด.....ตั้งอยู่ที่บ้าน.....หมู่ที่.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ระยะทางห่าง.....กม.

(๒) ทิศใต้ มีวัด.....ตั้งอยู่ที่บ้าน.....หมู่ที่.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ระยะทางห่าง.....กม.

(๓) ทิศตะวันออก มีวัด.....ตั้งอยู่ที่บ้าน.....หมู่ที่.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ระยะทางห่าง.....กม.

(๔) ทิศตะวันตก มีวัด.....ตั้งอยู่ที่บ้าน.....หมู่ที่.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ระยะทางห่าง.....กม.

ตามแผนที่แสดงที่ตั้งสถานที่ขออนุญาตสร้างวัด ที่แนบท้ายคำขออนุญาตนี้

* เหตุผล ความจำเป็น และประโยชน์ที่ประชาชนในท้องถิ่นจะได้รับจากการสร้างวัดนั้น (ในกรณีที่วัดอื่นตั้งอยู่ในระยะ ๒ กิโลเมตร)

.....

.....

.....

๖. เมื่อข้าพเจ้าได้รับอนุญาตให้สร้างวัดแล้ว จะจัดการก่อสร้างเสนาสนะและถาวรวัตถุตามที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายกระทรวง โดยจะทำการปลูกสร้างเสนาสนะและถาวรวัตถุให้แล้วเสร็จ พร้อมทั้งจะเป็นที่พำนักของพระภิกษุสงฆ์ได้

๗. เมื่อได้ประกาศตั้งเป็นวัดแล้ว จะได้รับการบำรุงส่งเสริมและเป็นประโยชน์แก่ประชาชนในการประกอบศาสนกิจในท้องถิ่น จำนวน คน

* เหตุผล ความจำเป็น และประโยชน์ที่ประชาชนในท้องถิ่นจะได้รับจากการสร้างวัดนั้น (ในกรณีที่มีประชาชนในท้องถิ่นไม่ถึงหนึ่งพันคน)

.....
.....
.....

๘. ในระหว่างทำการก่อสร้างวัด ข้าพเจ้ายินยอมปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ฝ่ายบ้านเมืองและเจ้าคณะฝ่ายสงฆ์ทุกประการ และเมื่อปลูกสร้างเสร็จแล้วจะได้รายงานขอตั้งวัดตามกฎหมายกระทรวงต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงนาม).....ผู้ยื่นคำขอ
(.....)

ความเห็นของเจ้าคณะตำบล.....

(ลงนาม).....
(.....)

เจ้าคณะตำบล.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความเห็นของเจ้าคณะอำเภอ.....

(ลงนาม).....
(.....)

เจ้าคณะอำเภอ.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความเห็นของนายอำเภอ.....

(ลงนาม).....

(.....)

นายอำเภอ.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความเห็นของเจ้าคณะจังหวัด.....

(ลงนาม).....

(.....)

เจ้าคณะจังหวัด.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความเห็นของผู้ว่าราชการจังหวัด.....

(ลงนาม).....

(.....)

ผู้ว่าราชการจังหวัด.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

หนังสือสัญญาตกลงยกที่ดินให้สร้างวัด

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

ข้าพเจ้า..... อายุ.....

ฐานะการสมรส () โสด () สมรส () หม้าย

ตั้งบ้านเรือนอยู่บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ถนน..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....

ถือบัตรประชาชน () ประชาชน () ข้าราชการ () พนักงานรัฐวิสาหกิจ

เลขที่..... ออกให้โดย..... เมื่อวันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

ขอทำหนังสือสัญญาตกลงยกที่ดินให้สร้างวัด ไว้กับสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติมีข้อความดังต่อไปนี้

ข้าพเจ้าสัญญาว่าจะยกที่ดินซึ่งอยู่หมู่บ้าน..... บ้าน.....

ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....

เนื้อที่..... ไร่..... งาน..... ตารางวา ซึ่งข้าพเจ้ามีกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิครอบครอง คือ

() โฉนดที่ดิน () น.ส. ๓ () น.ส. ๓ ก. () น.ส. ๓ ข. เลขที่..... ที่แนบมาพร้อมนี้ มีแนวเขต คือ

ทิศเหนือ ยาว..... เมตร ติดต่อกับ.....

ทิศใต้ ยาว..... เมตร ติดต่อกับ.....

ทิศตะวันออก ยาว..... เมตร ติดต่อกับ.....

ทิศตะวันตก ยาว..... เมตร ติดต่อกับ.....

เพื่อสร้างวัด โดย (นาย,นาง,นางสาว,)..... เป็นผู้ขออนุญาต

เมื่อประกาศตั้งวัดแล้ว ข้าพเจ้าตกลงยินยอมโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดินพร้อมทั้งอาคาร

และสิ่งปลูกสร้างให้แก่วัดที่ตั้งขึ้นภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งการให้ความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม

เพื่อเป็นหลักฐาน ข้าพเจ้าได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน

(ลงนาม).....ผู้ให้สัญญา
 (.....)

(ลงนาม).....ผู้รับสัญญา
 (.....)

(ลงนาม).....พยาน
 (.....)

(ลงนาม).....พยาน
 (.....)

หนังสือยินยอม

เขียนที่.....
.....
.....

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

โดยหนังสือฉบับนี้ ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี
อยู่บ้านเลขที่.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....
จังหวัด.....ซึ่งเป็น สามี/ภรรยา โดยถูกต้องตามกฎหมายของ.....
ขอให้ความยินยอมแก่.....ในอันที่จะทำนิติกรรม.....
กับ.....

(ลงนาม).....สามี/ภรรยา
ผู้ให้ความยินยอม

ข้าพเจ้า.....ขอรับรองว่าเป็นลายมือชื่ออันแท้จริง
ของ.....ซึ่งเป็น สามี/ภรรยา ข้าพเจ้าจริง

(ลงนาม).....ผู้รับรอง
(.....)

(ลงนาม)พยาน
(.....)

(ลงนาม)พยาน
(.....)

หนังสือสัญญาตกลงยกที่ดินให้สร้างวัด

เขียนที่.....

.....

.....

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

ข้าพเจ้า..... อายุ.....

ฐานะการสมรส () โสด () สมรส () หม้าย

ตั้งบ้านเรือนอยู่บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ถนน..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....

ถือบัตรประชาชน () ประชาชน () ข้าราชการ () พนักงานรัฐวิสาหกิจ

เลขที่..... ออกให้โดย..... เมื่อวันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

ขอทำหนังสือสัญญาตกลงยกที่ดินให้สร้างวัด ไว้กับสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติมีข้อความดังต่อไปนี้

ข้าพเจ้าสัญญาว่าจะยกที่ดินซึ่งอยู่หมู่บ้าน..... บ้าน.....

ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....

เนื้อที่..... ไร่..... งาน..... ตารางวา ซึ่งข้าพเจ้ามีกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิครอบครอง คือ

() โฉนดที่ดิน () น.ส. ๓ () น.ส. ๓ ก. () น.ส. ๓ ข. เลขที่..... ที่แนบมาพร้อมนี้ มีแนวเขต คือ

ทิศเหนือ ยาว..... เมตร ติดต่อกับ.....

ทิศใต้ ยาว..... เมตร ติดต่อกับ.....

ทิศตะวันออก ยาว..... เมตร ติดต่อกับ.....

ทิศตะวันตก ยาว..... เมตร ติดต่อกับ.....

เพื่อสร้างวัด โดย (นาย,นาง,นางสาว,)..... เป็นผู้ขออนุญาต

เมื่อประกาศตั้งวัดแล้ว ข้าพเจ้าตกลงยินยอมโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดินพร้อมทั้งอาคาร

และสิ่งปลูกสร้างให้แก่วัดที่ตั้งขึ้นภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งการให้ความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม

เพื่อเป็นหลักฐาน ข้าพเจ้าได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน

(ลงนาม).....ผู้ให้สัญญา

(.....)

(ลงนาม).....ผู้รับสัญญา

(.....)

(ลงนาม).....พยาน

(.....)

(ลงนาม).....พยาน

(.....)

หนังสือยินยอม

เขียนที่.....
.....
.....

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

โดยหนังสือฉบับนี้ ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี
อยู่บ้านเลขที่.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....
จังหวัด.....ซึ่งเป็น สามี/ภรรยา โดยถูกต้องตามกฎหมายของ.....
ขอให้ความยินยอมแก่.....ในอันที่จะทำนิติกรรม.....
กับ.....

(ลงนาม).....สามี/ภรรยา
ผู้ให้ความยินยอม

ข้าพเจ้า.....ขอรับรองว่าเป็นลายมือชื่ออันแท้จริง
ของ.....ซึ่งเป็น สามี/ภรรยา ข้าพเจ้าจริง

(ลงนาม).....ผู้รับรอง
(.....)

(ลงนาม)พยาน
(.....)

(ลงนาม)พยาน
(.....)

หนังสือสัญญาตกลงยกที่ดินให้สร้างวัด

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี

ฐานะการสมรส () โสด () สมรส () หม้าย

ตั้งบ้านเรือนอยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ถนน.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ถือบัตรประจำตัว () ประชาชน () ข้าราชการ () พนักงานรัฐวิสาหกิจ

เลขที่.....ออกให้โดย.....เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ขอทำหนังสือสัญญาตกลงยกที่ดินให้สร้างวัด ไว้ต่อนายอำเภอ.....

และเจ้าพนักงานที่ดิน.....มีข้อความดังต่อไปนี้

ข้าพเจ้าสัญญาว่าจะยกที่ดินซึ่งอยู่หมู่ที่.....บ้าน.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา ซึ่งข้าพเจ้ามีกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิครอบครอง คือ

() โฉนด () น.ส.๓ () น.ส.๓ก () ส.ค.๑ เลขที่..... ที่แนบมาพร้อมนี้ มีแนวเขต คือ

ทิศเหนือ ยาว.....เมตร จดที่ดิน.....

ทิศใต้ ยาว.....เมตร จดที่ดิน.....

ทิศตะวันออก ยาว.....เมตร จดที่ดิน.....

ทิศตะวันตก ยาว.....เมตร จดที่ดิน.....

เพื่อสร้างวัด โดย (นาย,นาง,นางสาว).....เป็นผู้ขออนุญาต

เมื่อประกาศตั้งเป็นวัดในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ข้าพเจ้าจะจัดการโอนที่ดินให้แก่วัดภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ถัดจากวันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เพื่อเป็นหลักฐาน ข้าพเจ้าได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน

(ลงนาม)..... ผู้ยกให้

(.....)

(ลงนาม)..... นายอำเภอ

(.....)

(ลงนาม)..... เจ้าพนักงานที่ดิน.....

(.....)

(ลงนาม)..... พยาน

(.....)

(ลงนาม)..... พยาน

(.....)

หนังสือยินยอม

ทำที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

โดยหนังสือฉบับนี้ ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี

อยู่บ้านเลขที่.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....

จังหวัด..... ซึ่งเป็น สามี/ภรรยา โดยถูกต้องตามกฎหมายของ.....

ขอให้ความยินยอมแก่.....ในอันที่จะทำนิติกรรม.....

กับ.....

(ลงนาม).....สามี/ภรรยา

ผู้ให้ความยินยอม

ข้าพเจ้า.....ขอรับรองว่าเป็นลายมือชื่ออันแท้จริง

ของ.....ซึ่งเป็น สามี/ภรรยา ข้าพเจ้าจริง

(ลงนาม).....ผู้รับรอง

(.....)

ที่ มท ๐๕๑๕.๒/ก- 28616

กรมที่ดิน

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา

๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ อาคารบี

ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

๓๐ กันยายน ๒๕๕๒

เรื่อง ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการได้มาซึ่งที่ดินของวัดวาอาราม ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๒

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการได้มาซึ่งที่ดินของวัดวาอาราม ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๒

ด้วยกรมที่ดินพิจารณาเห็นว่าแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการขอได้มาซึ่งที่ดินของวัดวาอาราม ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ปัจจุบันระเบียบ คำสั่ง และหนังสือเวียนของกรมที่ดินที่ใช้ถือปฏิบัติมีจำนวนหลายฉบับและมีระยะเวลานานแล้ว ทำให้ไม่สะดวกในการนำไปอ้างอิงและปฏิบัติราชการ ฉะนั้น เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว และถูกต้องในการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นการพัฒนา กรมที่ดินตามประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาหน่วยงานเป็นศูนย์กลางข้อมูลที่ดินสู่การบริการที่เป็นเลิศ จึงเห็นสมควร รวบรวมและปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการ การได้มาซึ่งที่ดินของวัดวาอารามตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ขึ้นใหม่เป็นระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการได้มาซึ่งที่ดินของวัดวาอาราม ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและถูกต้องเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดตลอดจนเป็นมาตรฐานเดียวกันตามระเบียบกรมที่ดินฯ ที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดทราบ และแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบและถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอนันต์ วัฒนวิบูลย์)

อธิบดีกรมที่ดิน

สำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน

ส่วนกำหนดสิทธิในที่ดินและควบคุมทะเบียนที่ดิน

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๖๖๕ - ๗๐

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๕๑๒๖

ระเบียบกรมที่ดิน

ว่าด้วยการ ได้มาซึ่งที่ดินของวัดวาอาราม ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

พ.ศ. ๒๕๕๒

.....

โดยที่เห็นเป็นการสมควรให้มีการรวบรวมและปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการ ได้มาซึ่งที่ดินของวัดวาอาราม ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถปฏิบัติงานด้วยความสะดวกรวดเร็ว มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และถูกต้องเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ตลอดจนเป็นมาตรฐานเดียวกัน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.๒๕๔๕ ประกอบกับข้อ ๒ (๑) (๔) และข้อ ๔ ก. (๑๕) (ก) แห่งกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๔๕ ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ อธิบดีกรมที่ดินจึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการ ได้มาซึ่งที่ดินของวัดวาอาราม ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๒”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ใช้บังคับตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

(๑) หนังสือกรมที่ดิน ที่ ๒๔๒๘/๒๔๕๕ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๔๕๕

(๒) หนังสือกรมที่ดิน ที่ ๖๔๕๗/๒๔๕๕ ลงวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๔๕๕

(๓) หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๑๐/ว ๔๐๔๔๐ ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๔๐

บรรดาระเบียบ ข้อกำหนด หรือคำสั่งอื่นใดที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ให้ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดินเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

- ๒ -

หมวด ๑

การยื่นคำขอและวิธีดำเนินการ

.....

ข้อ ๕ เมื่อวัดมีความประสงค์ขอได้มาซึ่งที่ดิน โดยการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดิน ให้วัดและผู้ขออีกฝ่ายหนึ่งยื่นคำขอตามแบบ ท.ค.๑ สำหรับที่ดินที่มีโฉนดที่ดิน หรือแบบ ท.ค.๑ ก สำหรับที่ดินที่มีหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่พร้อมหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน หลักฐานเอกสารของวัด ตามข้อ ๘ และหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องของคู่กรณี

กรณีเป็นการขอได้มาโดยกรณีอื่นนอกจากการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม ตามวรรคหนึ่ง ให้วัดยื่นคำขอตามระเบียบ คำสั่ง หรือหนังสือสั่งการของกรมที่ดินว่าด้วยการจดทะเบียนประเภทนั้น

ข้อ ๖ การขอได้มาซึ่งที่ดินของวัด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบก่อนว่าที่ดินที่วัดขอได้มานั้น เป็นที่ดินที่วัดได้มาก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินมีผลใช้บังคับ ซึ่งไม่ต้องขออนุญาตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินอีก หรือเป็นที่ดินที่วัดได้มาภายหลังวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินมีผลใช้บังคับแล้วที่ต้องดำเนินการขออนุญาตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินก่อน หากเป็นที่ดินที่วัดได้มาภายหลังวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินมีผลใช้บังคับแล้วให้ดำเนินการขอได้มาซึ่งที่ดินของวัดต่อไป

ข้อ ๗ การดำเนินการเกี่ยวกับที่ดินของวัด ทั้งกรณีเป็นการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม หรือการได้มาโดยกรณีอื่น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบว่าเป็นกรณีที่ให้เจ้าอาวาสเป็นผู้แทนวัดเอง หรือมอบอำนาจให้ส่วนราชการใด หรือผู้ใดดำเนินการแทน หรือกรณีเป็นการดำเนินการเกี่ยวกับที่ดินของวัดบวรนิเวศวิหาร วัดเบญจมบพิตร วัดเทพศิรินทราวาส วัดราชบพิธ วัดราชประดิษฐ์ และ วัดนิเวศน์ธรรมประวัติ ซึ่งผู้แทนกรมพระคลังข้างที่เป็นผู้แทนวัดดังกล่าว

กรณีที่วัดมิได้มอบอำนาจให้ผู้ใดดำเนินการแทน ให้ระบุในคำขอและสัญญาหรือบันทึกที่เกี่ยวข้องว่า “วัด..... โดย..... (ระบุชื่อเจ้าอาวาส)” หากเป็นกรณีที่เจ้าอาวาสมอบอำนาจให้ผู้อื่นดำเนินการแทนให้ระบุว่า “วัด..... โดย..... (ระบุชื่อผู้ทำการแทนเจ้าอาวาส)” หากเป็นกรณีที่มอบการจัดการให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติหรือจังหวัดเป็นผู้ทำการแทน ให้ระบุว่า “วัด..... โดย..... (สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติหรือจังหวัด)” ผู้รับมอบอำนาจแล้วแต่กรณี

/ข้อ ๘ เอกสาร.....

ข้อ ๘ เอกสารหลักฐานของวัดที่จะต้องยื่นประกอบคำขอเพื่อให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบ ดังนี้

(๑) หลักฐานที่แสดงการเป็นวัดที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย ได้แก่

(ก) วัดที่ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองคณะสงฆ์ ร.ศ.๑๒๑ ให้ใช้หลักฐานการประกาศการได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้สร้างวัด

(ข) วัดที่ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ.๒๔๘๔ ให้ใช้หลักฐานการประกาศตั้งวัดของกระทรวงศึกษาธิการ

(ค) วัดที่ตั้งขึ้นก่อนพระราชบัญญัติลักษณะปกครองคณะสงฆ์ ร.ศ.๑๒๑ หรือวัดที่ตั้งขึ้นตาม พ.ร.บ. ลักษณะปกครองคณะสงฆ์ ร.ศ. ๑๒๑ หรือวัดที่ตั้งขึ้นตาม พ.ร.บ. คณะสงฆ์ พุทธศักราช ๒๔๘๔ แต่ไม่มีหลักฐานให้ตรวจสอบ อนุโลมให้ใช้หนังสือรับรองสภาพวัด สำนักทะเบียนวัด หรือประวัติวัดที่รับรองโดยทางราชการอย่างใดอย่างหนึ่ง

(ง) วัดที่ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ.๒๕๐๕ ให้ใช้หลักฐานการประกาศตั้งวัดของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๒) สำเนาหนังสือพระราชทานวิสุงคามสีมา (ถ้ามี)

(๓) สำเนาคราตั้งเจ้าอาวาสรูปปัจจุบัน หรือผู้รักษาการแทน

(๔) สำเนาหนังสือสุทธิของเจ้าอาวาสหรือผู้รักษาการแทน หนังสือเลื่อนสมณศักดิ์ หรือหลักฐานการแต่งตั้งฐานานุกรม

(๕) สำเนาหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแปลงที่ขออนุญาตและแปลงที่วัดถือครองอยู่

(๖) กรณีเป็นการขยายพื้นที่เดิมหรือเป็นทางเข้าออกให้ต่อรูปแผนที่ที่ดินเดิมกับแปลงขอใหม่

(๗) หนังสือมอบอำนาจให้ทำนิติกรรม (ถ้ามี)

(๘) กรณีโอนตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลให้สำเนาคำพิพากษาหรือคำสั่งศาล และหลักฐานหนังสือแสดงว่าคดีถึงที่สุดประกอบ

ข้อ ๙ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบหลักฐานของวัด และผู้ขออีกฝ่ายหนึ่ง (ถ้ามี) และสอบสวนประกอบหลักฐาน โดยให้สอบสวนแล้วบันทึกถ้อยคำผู้แทนวัดให้ได้ความว่า วัดตั้งขึ้นเมื่อใด ชื่อเจ้าอาวาส, จำนวนพระภิกษุสามเณร เหตุผลความจำเป็นในการขอได้มาซึ่งที่ดินแปลงใหม่ ระบุการใช้ประโยชน์ในที่ดิน วัดมีที่ดินเดิมหรือไม่ มีหลักฐานอย่างไร ใช้เป็นที่วัด หรือที่ธรณีสงฆ์เท่าใด ที่ดินที่มีอยู่แล้วทำประโยชน์เต็มทั้งแปลงหรือไม่ และวัดจะรับประโยชน์เพิ่มขึ้นอย่างไร โดยให้วัดจัดทำบัญชีที่ดินเดิมพร้อมสำเนาเอกสารสิทธิ ประกอบการพิจารณา (ตามตัวอย่างหมายเลข ๑)

/ข้อ ๑๐ กรณี...

- ๔ -

ข้อ ๑๐ กรณีขอได้มาซึ่งที่ดิน โดยการรับให้ ให้สอบสวนเจ้าของที่ดินผู้ให้ถึงเจตนาที่แท้จริง พร้อมเหตุผลในการโอนที่ดินให้วัด

ข้อ ๑๑ กรณีขอได้มาซึ่งที่ดิน โดยการซื้อ ให้สอบสวนว่าเงินที่นำมาซื้อที่ดินมีที่มาอย่างไร มีผลกระทบกระเทือนต่อฐานะทางการเงินของวัดหรือไม่ มีเหตุผลความจำเป็นมากน้อยเพียงใด พร้อมทั้งให้ทำบัญชีรายรับรายจ่ายของวัดประกอบการพิจารณา

ข้อ ๑๒ กรณีวัดขอได้มาซึ่งที่ดิน เมื่อรวมกับที่ดินที่มีอยู่เดิมแล้วเกินกว่า ๕๐ ไร่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่สอบสวนให้ได้รับความโดยละเอียดชัดเจนว่ามีเหตุผลและความจำเป็นอย่างไร ที่ต้องการขอได้มาซึ่งที่ดินไว้เกินกว่าจำนวนที่กฎหมายกำหนดสิทธิไว้ และถ้าเป็นกรณีวัดขออนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดินเพื่อใช้เป็นที่ธรณีสงฆ์ให้สอบสวนว่า ที่ธรณีสงฆ์เดิมใช้ประโยชน์อะไร มีรายได้จากการนั้นมากน้อยเพียงใด และวัดมีรายได้ทางอื่นอีกบ้างหรือไม่ ที่ธรณีสงฆ์ซึ่งจะได้อีกใหม่ วัดจะใช้ทำประโยชน์และมีรายได้จากการนั้นมากน้อยเพียงใด ถ้าจะก่อสร้างให้แสดงแผนผังรูปแผนที่ประกอบด้วย นอกจากเหตุผลเรื่องศรัทธาของผู้บริจาคแล้ว วัดมีเหตุผลและความจำเป็นอื่นใดอีกหรือไม่

ข้อ ๑๓ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาเห็นว่าอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะดำเนินการให้ได้ ให้ทำหนังสือแจ้งผู้อำนวยการเขต นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอท้องที่ที่ดินตั้งอยู่ เพื่อออกไปทำการตรวจสอบข้อเท็จจริงว่า

(๑) ที่ดินที่วัดจะขอได้มานั้นตั้งอยู่ที่ใด

(๒) ที่ดินตั้งอยู่ใกล้ไกลกับชุมชนมากน้อยเพียงใด มีผลกระทบหรือก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนที่อยู่อาศัยในบริเวณนั้นหรือไม่ อย่างไร

(๓) ที่ดินมีความเหมาะสมกับการประกอบศาสนกิจ หรือการใช้ประโยชน์เพียงใด ถ้าใช้ที่ดินเพื่อประกอบศาสนกิจให้ตรวจสอบด้วยว่า ที่ประกอบศาสนกิจในประเภทเดียวกันมีอยู่ในบริเวณใกล้เคียงแล้วบ้างหรือไม่ ห่างกันประมาณเท่าใด มีบุคคลเข้าร่วมประกอบศาสนกิจในสถานที่ของวัดนั้นมากน้อยเพียงใด มีเหตุผลจำเป็นใดที่ต้องได้มาซึ่งที่ดินเพื่อประกอบศาสนกิจในประเภทเดียวกันอีก

(๔) กรณีขอได้มาเพื่อใช้ประโยชน์อย่างอื่นนอกจากประกอบศาสนกิจ เช่น นำไปให้บุคคลอื่นเช่าเพื่อนำรายได้มาบำรุงวัด ให้สอบสวนถึงรายรับรายจ่ายว่า วัดนั้นมีความจำเป็นมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้ให้แยกประเภทรายรับรายจ่ายโดยละเอียดด้วย

/ข้อ ๑๔ เมื่อใด...

ข้อ ๑๔ เมื่อได้รับผลการตรวจสอบข้อเท็จจริง ตามข้อ ๑๓ แล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่บันทึกตรวจสอบหลักฐานประกอบการพิจารณากรณีวัดขอได้มาซึ่งที่ดิน (ตามตัวอย่างหมายเลข ๒) ว่าถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ เมื่อเห็นว่าอยู่ในหลักเกณฑ์ที่สมควรให้วัดได้มาซึ่งที่ดินได้ ก่อนจดทะเบียนให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการ เพื่อขออนุญาตตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ดังนี้

กรณีที่ดินที่วัดขอได้มาตั้งอยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ให้สำนักงานที่ดินกรุงเทพมหานคร ส่งเรื่องให้กรมที่ดิน เพื่อพิจารณาเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยหรือผู้ได้รับมอบอำนาจจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาสั่งการว่าสมควรอนุญาตให้วัดได้มาซึ่งที่ดินหรือไม่ ประการใด

กรณีที่ดินที่วัดขอได้มาตั้งอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดอื่น นอกจากกรุงเทพมหานคร ให้สำนักงานที่ดินจังหวัดสอบถามข้อมูลที่ดินเดิมไปกรมที่ดินก่อน (ตามตัวอย่างหมายเลข ๓) แล้วจึงเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยหรือผู้ได้รับมอบอำนาจจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาสั่งการว่าสมควรให้วัดได้มาซึ่งที่ดินหรือไม่ ประการใด

ข้อ ๑๕ กรณีวัดขอได้มาซึ่งที่ดินเมื่อรวมกับที่ดินที่มีอยู่เดิมแล้วเกินกว่า ๑๐๐ ไร่ ก่อนเสนอเรื่องขออนุญาตให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งเรื่องให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พิจารณาให้ความเห็นชอบก่อน (ตามตัวอย่างหมายเลข ๔) และเมื่อได้รับเรื่องคืนจากสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เสนอเรื่องต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย หรือผู้ได้รับมอบอำนาจจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาสั่งการต่อไป

ข้อ ๑๖ กรณีที่ดินเดิมของวัด หากได้มาภายหลังวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินมีผลใช้บังคับ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบว่า ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีแล้วหรือไม่ หากยังไม่ได้รับอนุญาตให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งวัดขออนุญาตย้อนหลังให้ถูกต้องต่อไป

(๑) กรณีที่ดินแปลงดังกล่าวอยู่ในเขตความรับผิดชอบของสำนักงานที่ดินที่วัดยื่นขอได้มาซึ่งที่ดินแปลงที่ขอใหม่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งวัดยื่นขอได้มาซึ่งที่ดินนั้นเพิ่มเติมในคราวเดียวกัน โดยให้วัดแจ้งความประสงค์ไว้ในวันที่ยื่นคำ (ท.ค.๑๖) (ตามตัวอย่างหมายเลข ๕) แล้วสรุปเรื่องเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยหรือผู้ได้รับมอบอำนาจจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาสั่งการ เพื่อพิจารณาสั่งอนุญาตย้อนหลังให้เป็นการถูกต้องในคราวเดียวกันกับอนุญาตให้วัดได้มาซึ่งที่ดินแปลงใหม่

//(๒) กรณี...

- ๖ -

(๒) กรณีที่ดินแปลงดังกล่าวอยู่นอกเขตความรับผิดชอบของสำนักงานที่ดินที่วัดยื่นขอได้มา ซึ่งที่ดินแปลงที่ขอใหม่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งวัดให้ดำเนินการขออนุญาต พร้อมทั้งแจ้งสำนักงานที่ดิน ที่ที่ดินตั้งอยู่เพื่อทราบ โดยให้วัดแจ้งความประสงค์ไว้ในคำขอได้มาซึ่งที่ดินย้อนหลัง (ท.ค.๕) (ตามตัวอย่าง หมายเลข ๖) และให้สอบสวนตามระเบียบนี้ แล้วสรุปเรื่องเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยหรือ ผู้ได้รับมอบอำนาจจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาสั่งอนุญาตย้อนหลังให้เป็นการถูกต้อง

(๓) กรณีที่ต้องมีการดำเนินการขออนุญาตย้อนหลังให้วัดได้มาซึ่งที่ดิน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องชี้แจงเหตุผลที่ได้ดำเนินการจดทะเบียน หรือออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินไปโดยไม่ได้รับ อนุญาตประกอบการพิจารณาด้วย

ข้อ ๑๗ กรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบพบว่าที่ดินของวัดเดิมเป็นที่ดินที่วัดได้มาในขณะที่ ที่วัดยังไม่มีสภาพเป็นนิติบุคคล ต่อมาเมื่อวัดมีสภาพเป็นนิติบุคคลถูกต้องตามกฎหมายแล้ว ประสงค์จะขอ ได้มาซึ่งที่ดินดังกล่าวให้เป็นการถูกต้อง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการให้วัดยื่นคำขอแล้วสอบสวน คำเนินการ เพื่อขออนุญาตให้วัดได้มาซึ่งที่ดินตามระเบียบนี้

ข้อ ๑๘ เมื่อมีคำสั่งอนุญาตให้วัดได้มาซึ่งที่ดินแปลงใดแล้ว

กรณีที่ดินตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครให้สำนักงานที่ดินกรุงเทพมหานครมีหนังสือแจ้งคู่กรณี ไปดำเนินการจดทะเบียนหรือรับหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินต่อไป

กรณีที่ดินตั้งอยู่ในเขตจังหวัดอื่น นอกจากกรุงเทพมหานครให้จังหวัดรายงานผลการสั่งอนุญาต ตามบัญชีรายงานผลการสั่งอนุญาตของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน (ตามตัวอย่างหมายเลข ๗) ให้กรมที่ดินทราบภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่สั่งอนุญาต

ข้อ ๑๙ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้แจกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน หรือจดทะเบียนสิทธิและ นิติกรรมให้วัดรับโอนที่ดิน หรือสั่งอนุญาตย้อนหลังแล้วให้จังหวัดรายงานกรมที่ดินทราบตามบัญชีทะเบียน ที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนาตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน (ตามตัวอย่างหมายเลข ๘)

ข้อ ๒๐ กรณีวัดขอได้มาซึ่งที่ดิน หากรายใดที่พิจารณาแล้วเห็นว่าไม่ควรอนุญาตให้วัดได้มา ซึ่งที่ดิน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งเรื่องไปยังกรมที่ดินเพื่อขอคำสั่งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

/หมวด ๒ ...

หมวด ๒
การขอรับมรดกที่ดิน

.....

ข้อ ๒๑ กรณีวัดขอได้มาซึ่งที่ดินโดยการรับมรดก ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) กรณีวัดขอรับมรดกตามมาตรา ๑๖๒๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่สอบสวนและดำเนินการตามระเบียบกรมที่ดินว่าด้วยการจดทะเบียนสิทธิเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ที่ได้มาโดยการรับมรดก พร้อมทั้งดำเนินการตรวจสอบและสอบสวนตามหมวด ๑ และให้สอบสวนเพิ่มเติมให้ได้ข้อเท็จจริงว่าเจ้ามรดกอุปสมบทเมื่อใด ที่ดินได้มาอย่างไร ก่อนหรือหลังอุปสมบท ขณะมรณภาพเจ้าพระยาที่วัดใด มีพินัยกรรมหรือไม่ พร้อมทั้งจัดส่งเอกสารประกอบด้วย เมื่อดำเนินการครบถ้วนแล้วไม่มีข้อขัดข้องก่อนดำเนินการจดทะเบียนโอนมรดกให้ดำเนินการเสนอขออนุญาตให้วัดได้มาซึ่งที่ดินเสียก่อน

(๒) กรณีวัดขอรับมรดกตามพินัยกรรม ให้พนักงานเจ้าหน้าที่สอบสวนและดำเนินการตามระเบียบกรมที่ดินว่าด้วยการจดทะเบียนสิทธิเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ซึ่งได้มาโดยทางมรดก พร้อมทั้งดำเนินการสอบสวนตามหมวด ๑ เมื่อดำเนินการครบถ้วนแล้วไม่มีข้อขัดข้อง ก่อนดำเนินการจดทะเบียนโอนมรดกให้ดำเนินการเสนอขออนุญาตให้วัดได้มาซึ่งที่ดินเสียก่อน

หมวด ๓
การขอได้มาซึ่งที่ดินโดยการครอบครอง

.....

ข้อ ๒๒ กรณีวัดขอได้มาซึ่งที่ดินโดยการครอบครองตามมาตรา ๑๓๖๗ หรือมาตรา ๑๓๘๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ให้ดำเนินการสอบสวนตามระเบียบกรมที่ดินว่าด้วยการจดทะเบียนได้มาโดยการครอบครอง พร้อมทั้งดำเนินการสอบสวนตามหมวด ๑ หากไม่มีข้อขัดข้องก่อนจดทะเบียนให้ดำเนินการเสนอขออนุญาตให้วัดได้มาซึ่งที่ดินเสียก่อน

/หมวด ๔...

- ๘ -

หมวด ๔
การขอได้มาซึ่งที่ดินบางส่วน

.....

ข้อ ๒๓ กรณีวัดขอได้มาซึ่งที่ดินโดยการรับให้หรือซื้อบางส่วน แต่ยังไม่มีการแบ่งแยกชัดเจน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แนะนำให้เจ้าของที่ดินยื่นคำขอแบ่งแยกที่ดินเป็นเอกสารสิทธิในที่ดินเฉพาะส่วน ที่วัดจะขอได้มาซึ่งที่ดินก่อน แล้วจึงดำเนินการขออนุญาตให้วัดได้มาซึ่งที่ดินตามหมวด ๑

หมวด ๕
การออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

.....

ข้อ ๒๔ กรณีวัดขอออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยใช้หลักฐาน ศ.๑ ที่ได้มาภายหลัง วันที่ประมวลกฎหมายที่ดินมีผลใช้บังคับ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ก่อนเสนอผู้มีอำนาจลงนามในหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามหมวด ๑

หมวด ๖
ค่าธรรมเนียม

.....

ข้อ ๒๕ การจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับการได้มาซึ่งที่ดินของวัดให้พนักงานเจ้าหน้าที่เรียกเก็บค่าธรรมเนียมตามกฎหมายกระทรวง ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๕๗

กรณีที่ดินเป็นผู้รับให้เพื่อใช้เป็นที่ตั้งศาสนสถาน เช่น โบสถ์ วิหาร กุฏิ ศาลาการเปรียญ ฌาปนสถาน และที่ธรณีสงฆ์ ที่เป็นที่มิลักษณะการใช้ประโยชน์ตามนัยดังกล่าวในส่วนที่ได้มารวมกับที่ดิน ที่มีอยู่ก่อนแล้วไม่เกิน ๕๐ ไร่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เรียกเก็บตามราคาประเมินทุนทรัพย์ตามที่คณะกรรมการกำหนดราคาประเมินทุนทรัพย์กำหนดอัตราร้อยละ ๐.๐๑ ทั้งนี้ ตามข้อ ๒ (๗) (จ) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๗ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๗ ส่วนที่ดินที่วัด

/รับให้...

รับให้เพื่อประโยชน์อย่างอื่น เช่น ใช้เป็นที่ตั้งโรงเรียน โรงพยาบาล โรงเรียนเด็ก เป็นต้น ไม่ถือเป็น
ที่ตั้งศาสนสถาน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เรียกเก็บค่าธรรมเนียมตามวรรคหนึ่ง

หมวด ๗

การทำทะเบียน

.....

ข้อ ๒๖ ให้กรมที่ดิน สำนักงานที่ดินจังหวัด สำนักงานที่ดินที่ที่ดินตั้งอยู่ ทำบัญชีทะเบียนที่ดิน
ของวัด สำนักงานที่ดินที่ใช้ระบบคอมพิวเตอร์ให้บันทึกข้อมูลในคอมพิวเตอร์ ส่วนสำนักงานที่ดินที่ยัง
ไม่ได้ใช้ระบบคอมพิวเตอร์ให้จัดทำบัญชีทะเบียนที่ดิน โดยใช้สมุดเบอร์ ๒ ดังนี้

(๑) กรมที่ดินจัดทำบัญชีทะเบียนที่ดินทั้งในเขตกรุงเทพมหานคร และจังหวัดแยกเก็บตาม
ตัวอักษรตัวหน้าของชื่อวัดนั้น แล้วนำข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมของวัดลงในบัญชีทะเบียนที่ดินดังกล่าว
ตามลำดับการได้มาซึ่งที่ดินก่อนหลัง โดยดำเนินการ ดังนี้

(ก) กรณีที่ดินอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร เมื่อสำนักงานที่ดินกรุงเทพมหานคร
ส่งเรื่องให้กรมที่ดินพิจารณาอนุญาตพร้อมทั้งแจ้งข้อมูลที่ดินที่วัดขอได้มาให้นำข้อมูลที่ดินลงในบัญชี
ทะเบียนที่ดิน และเมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งอนุญาตแล้ว จึงนำข้อมูลที่ดินที่ส่งอนุญาตลงใน
บัญชีทะเบียนที่ดินดังกล่าว แล้วจึงนำข้อมูลที่ดินที่แจกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน หรือจดทะเบียนสิทธิ
และนิติกรรมให้วัดรับ โอนที่ดินลงเป็นลำดับต่อไป

(ข) กรณีที่ดินอยู่ในเขตจังหวัดอื่น นอกจากกรุงเทพมหานคร เมื่อจังหวัดขอตรวจสอบ
ข้อมูลที่ดินเดิม พร้อมทั้งแจ้งข้อมูลที่ดินที่วัดขอได้มาซึ่งที่ดินให้นำข้อมูลที่ดินลงในบัญชีทะเบียนที่ดิน
และเมื่อได้รับการรายงานผลการส่งอนุญาตจากจังหวัดให้นำข้อมูลที่ดินจากจังหวัดลงในบัญชีทะเบียนที่ดิน
ดังกล่าว แล้วจึงนำข้อมูลที่ดินที่แจกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน หรือจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมให้วัดรับ
โอนที่ดินลงเป็นลำดับต่อไป

(๒) สำนักงานที่ดินที่ที่ดินตั้งอยู่ทำบัญชีทะเบียนที่ดินของวัด โดยแยกเก็บตามตัวอักษรตัว
หน้าของชื่อวัดนั้น เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งอนุญาตแล้ว จึงนำข้อมูลที่ดินที่ส่งอนุญาต

/ลงในบัญชี...

- ๑๐ -

ลงในบัญชีทะเบียนที่ดินดังกล่าว แล้วจึงนำข้อมูลที่คืนที่แจกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน หรือจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมให้วัดรับโอนที่ดินลงเป็นลำดับต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๒

(นายอนันต์ เวทีวิบูลย์)

อธิบดีกรมที่ดิน

ตัวอย่างหมายเลข ๑

(ท.ค.๑๖)

วัดขอได้มาซึ่งที่ดิน

บันทึกถ้อยคำ

ที่ดิน

ระวาง.....ตำบล.....
เลขที่.....หน้าสำรวจ.....อำเภอ.....
โฉนดหมายเลขที่.....จังหวัด.....
ที่ว่าการ.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า วัดฯ (โดย.....เจ้าอาวาสหรือ.....แทน).....อายุ.....ปี
เชื้อชาติ.....สัญชาติ.....เป็นบุตร.....
อยู่ที่บ้าน.....เลขที่.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....

ขอปฏิญาณตนและให้ถ้อยคำต่อ.....เจ้าพนักงานที่ดิน.....
ด้วยความจริงดังต่อไปนี้ :-

ตามที่วัดฯ ขอ (รับให้,ซื้อ ฯลฯ) ที่ดินแปลงเครื่องหมายดังกล่าวข้างต้น จาก.....
เพื่อใช้ประโยชน์เป็นที่วัด/ที่ธรณีสงฆ์ ข้าพเจ้าในฐานะเจ้าอาวาส ขอให้ถ้อยคำต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ดังนี้
๑. วัดฯ ปัจจุบันมี.....เป็นเจ้าอาวาส ตามหลักฐาน.....ฉบับที่.....ลงวันที่.....
๒. วัดฯ มีสภาพเป็นนิติบุคคลโดยชอบด้วยกฎหมาย สร้างขึ้นเมื่อ.....ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา
เมื่อ.....ปรากฏตามหลักฐาน (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ/ตำนานทะเบียนวัด/ประวัติวัด/
หนังสือรับรองสภาพวัด)

- ๓. ปัจจุบันมีถาวรวัตถุ ประกอบด้วย กุฏิ, ศาลาการเปรียญ, เมรุ ฯลฯ
๔. วัดมีพระภิกษุจำพรรษา.....รูป สามเณร.....รูป
๕. วัดมีที่ดินเดิมอยู่ก่อนแล้ว.....แปลง คือ.....ใช้เป็นที่ (วัด/ธรณีสงฆ์)
๖. วัดขอได้มาครั้งนี้เพื่อใช้ประโยชน์เป็นที่วัด เพื่อ.....หรือ (เป็นที่ธรณีสงฆ์ เพื่อ.....)

เมื่อรวมกับแปลงที่ขอได้มาในครั้งนี้รวมเป็น.....แปลง เนื้อที่รวมทั้งหมด.....

เจ้าหน้าที่อ่านให้ฟังแล้ว ขอรับรองว่าถูกต้อง เป็นความจริงทุกประการ จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน
ต่อหน้าพยานและเจ้าพนักงานที่ดิน

.....ผู้ให้ถ้อยคำ
.....พยาน
.....พยาน
.....เจ้าพนักงานที่ดิน/ผู้บันทึก

ตัวอย่างหมายเลข ๒

หลักฐานประกอบการพิจารณากรณีวัดขอได้มาซึ่งที่ดิน(ให้ทำเครื่องหมาย / ในช่อง ที่ดำเนินการแล้ว)

- เป็นกรณีขอใหม่ เป็นกรณีขอย้อนหลัง
๑. หลักฐานการเป็นวัดที่เป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย ตามข้อ ๘ (๑) โดย
- เป็นวัดที่ตั้งขึ้นตาม พ.ร.บ. ลักษณะปกครองคณะสงฆ์ ร.ศ. ๑๒๑ มีหลักฐานการประกาศการได้รับพระราชทานราชานุญาตให้สร้างวัด
- เป็นวัดที่ตั้งขึ้นตาม พ.ร.บ. คณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๔๘๔ มีหลักฐานการประกาศตั้งวัดของกระทรวงศึกษาธิการ
- เป็นวัดที่ตั้งขึ้นก่อนหรือตั้งขึ้นตาม พ.ร.บ. ลักษณะปกครองคณะสงฆ์ ร.ศ. ๑๒๑ หรือวัดที่ตั้งขึ้นตาม พ.ร.บ. คณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๔๘๔ แต่ไม่มีหลักฐานการตรวจสอบ โดยใช้เอกสารต่อไปนี้อย่างใดอย่างหนึ่งแทน
- หนังสือรับรองสภาพวัด สำเนาทะเบียนวัด ประวัตินักที่รับรองโดยราชการ
- เป็นวัดตั้งขึ้นตาม พ.ร.บ. คณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มีหลักฐานการประกาศตั้งวัดของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา
๒. สำเนาหนังสือพระราชทานวิสุงคามสีมา (ถ้ามี)
๓. สำเนาดราตั่งเจ้าอาวาส หรือผู้รักษาการแทน (ซึ่งแต่งตั้งเจ้าอาวาสหลังประกาศตั้งวัดแล้ว)
๔. สำเนาหนังสือสุทธิของเจ้าอาวาสหรือผู้รักษาการแทน หนังสือเลื่อนสมณศักดิ์ หรือหลักฐานการแต่งตั้งฐานานุกรม
๕. สำเนาหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแปลงที่ขออนุญาตและแปลงที่วัดถือครอง
๖. รูปต่อแผนที่ที่ดินเดิมกับแปลงที่ขอใหม่ (เฉพาะกรณีเป็นการขยายพื้นที่เดิมหรือเป็นทางเข้าออก)
๗. คำขอจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมฯ (ท.ค. ๑, ท.ค. ๑ ก)
๘. บันทึกถ้อยคำ (ท.ค. ๑๖) ของวัดมีรายละเอียดเกี่ยวกับการตรวจสอบและสอบสวนวัดที่ขอได้มาซึ่งที่ดิน ตามข้อ ๘ ครบถ้วน
๙. บันทึกถ้อยคำ (ท.ค. ๑๖) ของเจ้าของที่ดินมีรายละเอียดเกี่ยวกับเจตนาของผู้ให้ที่ดิน ตามข้อ ๑๐ ครบถ้วน
๑๐. บันทึกถ้อยคำ (ท.ค. ๑๖) ของวัดมีรายละเอียดการสอบสวนเกี่ยวกับเงินที่นำมาซื้อที่ดิน เหตุผลความจำเป็นและบัญชีรายรับรายจ่ายของวัดประกอบ ตามข้อ ๑๑ ครบถ้วน
๑๑. บันทึกถ้อยคำ (ท.ค. ๑๖) ของวัดมีรายละเอียดการสอบสวนเกี่ยวกับเหตุผลและความจำเป็นที่วัดจะขอได้มาซึ่งที่ดินเกินกว่า ๕๐ ไร่ ตามข้อ ๑๒ ครบถ้วน
๑๒. หนังสือแจ้งการตรวจสอบและความเห็นของผู้อำนวยการเขต นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอท้องที่ที่ดินตั้งอยู่ มีรายละเอียด ตามข้อ ๑๓ ครบถ้วน

/๑๓. กรณีขอได้มา...

๑๓. กรณีขอได้มารวมของเดิมเกินกว่า ๑๐๐ ไร่ มีหนังสือเห็นชอบของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
๑๔. ประเภทการได้มาของวัด
- (๑) นิติกรรม มีหลักฐานของผู้โอน หนังสือยินยอมให้ทำนิติกรรมของกลุ่มสมรส (เฉพาะกรณีมีคู่สมรส) อื่น.....
- (๒) รับมรดก ได้ดำเนินการตามระเบียบว่าด้วยการจดทะเบียนสิทธิเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ ที่ได้มาโดยทางมรดกครบถ้วนแล้วพร้อมจดทะเบียน ส่งพร้อมหลักฐานเรื่องราวดำเนินการและการสอบสวนเพิ่มเติมตามหมวด ๒
- (๓) ได้มาโดยการครอบครอง ได้ดำเนินการตามระเบียบว่าด้วยการจดทะเบียนได้มาโดยการครอบครองพร้อมจดทะเบียน ส่งพร้อมหลักฐานเรื่องราวดำเนินการตามหมวด ๓
- (๔) เป็นการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินใหม่ของวัด ได้ดำเนินการครบถ้วนตามระเบียบ พร้อมออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ส่งพร้อมเรื่องราวทั้งหมดตามหมวด ๕
- (๕) ได้มาในกรณีอื่น..... ได้ดำเนินการครบถ้วน พร้อมจดทะเบียนแล้ว ส่งพร้อมทั้งหลักฐานเรื่องราวดำเนินการ
๑๕. หนังสือมอบอำนาจให้ทำนิติกรรม (ถ้ามี)
๑๖. หลักฐานการปิดประกาศ (ถ้ามี)
๑๗. คำพิพากษาหรือคำสั่งศาล และหลักฐานหนังสือแสดงว่าคดีถึงที่สุด

.....(เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา/
หัวหน้าส่วนแยก/ผู้ตรวจสอบ)

ตัวอย่างหมายเลข ๓

บัญชีตรวจสอบบัญชีที่ดินที่มีอยู่เดิมของบุคคลเพื่อการสำเนาตามมาตรา 84 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

สำนักงานที่ดินจังหวัด.....
วันที่.....

ชื่อนิติบุคคล.....
สภาพความเป็นนิติบุคคล.....
(วัน เดือน ปี ที่ประกาศตั้งวัด)

ลำดับ ที่	เอกสารสิทธิในที่ดิน		ที่ตั้ง				เนื้อที่		ประเภทและ ประโยชน์	การได้มาซึ่งที่ดิน				หมายเหตุ	
	ประเภท	เลขที่ หน้า สำรวจ	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ไร่	งาน		วา	ก่อนปีที่ดิน วันเดือนปี ที่ได้มา		หลังปีที่ดิน		
											ขอ/ไม่ขอ ยื่นหลัง	ขอออกโฉนดที่ดิน หรือ น.ส.3	ประเภท		วันเดือนปี ที่จดทะเบียน หรือแจก
ที่ดินเดิม															
ขอ คืนนี้															

ลงชื่อ.....เจ้าหน้าที่
(.....)

ลงชื่อ.....หัวหน้าฝ่าย
(.....)

ลงชื่อ.....เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด
(.....)

ตัวอย่างหมายเลข ๔

ตัวอย่างหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ที่.....

ศาลากลางจังหวัด.....

ถนน.....

วันที่ .. เดือน พ.ศ.

เรื่อง วัด ไร่ให้ / ชื่อ ฯลฯ ที่ดิน

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย

ด้วยวัด ตำบล อำเภอ

จังหวัด ได้ยื่นคำขอ (ไร่ให้/ชื่อ ฯลฯ) ที่ดิน ตาม (โฉนดที่ดิน/น.ส.๓ /น.ส.๓ ก./น.ส.๓ ข.)

เลขที่ ตำบล อำเภอ จังหวัด

เนื้อที่ ไร่ งาน ตารางวา จาก เพื่อใช้เป็นที่วัด/ธรณีสงฆ์ มาเพื่อพิจารณา

ขออนุญาตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ตามนัยมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งปัจจุบัน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย มอบอำนาจการสั่งอนุญาตให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ปฏิบัติ

ราชการแทน แต่โดยที่การสอบสวนปรากฏว่า ที่ดินที่วัด ไร่ให้/ชื่อ ฯลฯ ที่ดินในครั้ง นี้ เมื่อรวมกับที่ดิน

ที่มีอยู่เดิมแล้วมีจำนวนเนื้อที่เกินกว่า ๑๐๐ ไร่ ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้วางทางปฏิบัติไว้ว่า ก่อนเสนอ

เรื่องเพื่อขออนุญาตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

ให้ประสานงานกับสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนว่าการขอได้มา

ซึ่งที่ดินเป็นการสมควร เหมาะสม และมีความจำเป็นหรือไม่ เพียงใด

จังหวัด ได้ตรวจสอบหลักฐานแล้วปรากฏว่า วัด เป็นวัด

ในพระพุทธศาสนา ตั้งวัดเมื่อ มีฐานะเป็นนิติบุคคล (ไร่ให้/ชื่อ ฯลฯ) ที่ดิน

ในครั้ง นี้เพื่อใช้เป็นที่วัด/ธรณีสงฆ์ เมื่อรวมกับที่ดินที่มีอยู่เดิม จำนวน.....ไร่.....งาน.....ตารางวา

แล้ววัดจะมีเนื้อที่ไร่ งาน ตารางวา แต่วัดอ้างว่ามีความจำเป็นในการขอได้มา

ซึ่งที่ดินในครั้ง นี้ เพื่อ..... จึงขอส่งเรื่องราวและเอกสารทั้งหมดมาเพื่อพิจารณาให้ความเห็น

ตามนัยดังกล่าวเสร็จแล้วส่งเรื่องคืนไปจังหวัดด้วย

ขอแสดงความนับถือ

ผู้ว่าราชการจังหวัด....

สำนักงานที่ดินจังหวัด.....

โทร.....

โทรสาร.....

ตัวอย่างหมายเลข ๕

(ท.ต.๑๖)

วัด ขอได้มาซึ่งที่ดินย้อนหลัง

บันทึกถ้อยคำ

ที่ดิน

ระหว่าง.....ตำบล.....

เลขที่.....หน้าสำรวจ.....อำเภอ.....

โฉนดหมายเลขที่.....จังหวัด.....

ที่ว่าการ.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า วัด (โดย.....แทน).....อายุ.....ปี

เชื้อชาติ.....สัญชาติ.....เป็นบุตร.....

อยู่ที่บ้าน.....เลขที่.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....

ขอปฏิญาณตนและให้ถ้อยคำต่อ.....เจ้าพนักงานที่ดิน.....

ด้วยความสัตย์จริง ดังต่อไปนี้-

ตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้ทราบว่าการได้มาซึ่งที่ดินแปลงดังกล่าวข้างต้น ยังมีได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีฯ
นั้น ข้าพเจ้าในฐานะตัวแทนวัด ขอให้ถ้อยคำต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ดังนี้

๑. วัด มีความประสงค์จะขอได้มาซึ่งที่ดินแปลงดังกล่าวย้อนหลัง ให้เป็นการถูกต้องตามกฎหมาย (พร้อมกัน
การขอได้มาซึ่งที่ดินครั้งนี้ด้วย)

๒. ที่ดินตามโฉนดเลขที่.....อำเภอ.....จังหวัด.....วัด ได้ใช้ประโยชน์

เพื่อ.....โดยรับให้ ชื่อมาจาก.....จดทะเบียนฯ ออกโฉนดเมื่อวันที่.....

๓. วัด มีที่ดินเดิมอยู่แล้ว.....แปลง เนื้อที่.....(โดยรวมแปลงที่ขอย้อนหลังด้วยแล้ว และหากมีขอ
แปลงใหม่พร้อมกันขอย้อนหลัง ให้รวมจำนวนแปลงและเนื้อที่กับแปลงที่ขอย้อนหลังด้วย)

เจ้าหน้าที่อ่านให้ฟังแล้ว ขอรับรองว่าถูกต้อง เป็นความจริงทุกประการ จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานต่อ
หน้าพยานและเจ้าพนักงานที่ดิน

ลงชื่อ.....ผู้ให้ถ้อยคำ

ลงชื่อ.....พยาน

ลงชื่อ.....พยาน

ลงชื่อ.....เจ้าพนักงานที่ดิน/ผู้บันทึก

ตัวอย่างหมายเลข ๖

(ท.ด.๕)

คำขอ วัดขอได้มาซึ่งที่ดินย้อนหลัง

ฉบับที่.....

ที่ดิน

ระวาง.....ตำบล.....

เลขที่.....หน้าสำรวจ.....อำเภอ.....

โฉนดหมายเลขที่.....จังหวัด.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า วัด.....(โดย.....แทน)

อายุ.....ปี เชื้อชาติ.....สัญชาติ.....บิดา/มารดาชื่อ.....

อยู่ที่บ้าน/หมู่บ้าน.....เลขที่.....ตรอก/ซอย.....ถนน.....หมู่ที่.....

ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....หมายเลขโทรศัพท์.....

ขอยื่นคำขอต่อเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด.....ด้วยความสัตย์จริงว่า:-

ข้อ ๑. ด้วยที่ดินแปลงเครื่องหมายข้างบนนี้ วัดได้มา โดยยังมีได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งที่ดินดังกล่าววัดใช้ประโยชน์เพื่อ..... วัดจึงมีความประสงค์ขออนุญาตได้มาซึ่งที่ดินแปลงดังกล่าวย้อนหลัง ให้เป็นการถูกต้องตามกฎหมายต่อไป

ข้อ ๒. วัดมีที่ดินเดิมอยู่แล้ว.....แปลง เนื้อที่.....(โดยรวมแปลงที่ขอย้อนหลังด้วยแล้ว)

ข้อ ๓. ฉะนั้นขอให้เจ้าพนักงานที่ดิน ได้โปรดดำเนินการให้แก่วัด.....ตามความประสงค์ด้วย

.....ผู้ขอ

.....พยาน

.....พยาน

ระเบียบกรมที่ดิน

ว่าด้วยการได้มาซึ่งที่ดินของวัดวาอาราม ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๖๕

โดยที่เห็นเป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการได้มาซึ่งที่ดินของวัดวาอาราม ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ ในเรื่องการยื่นคำขอและวิธีดำเนินการเกี่ยวกับที่ดินของวัด ให้สอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติในการทำนิติกรรมของวัดบวรนิเวศวิหาร วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม (วัดเบญจมบพิตร) วัดเทพศิรินทราวาส วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม (วัดราชบพิธ) วัดราชประดิษฐสถิตมหาสีมาราม (วัดราชประดิษฐ์) และวัดนิเวศธรรมประวัติ เพื่อให้การปฏิบัติของพนักงานเจ้าหน้าที่ถูกต้องเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ตลอดจนเป็นมาตรฐานเดียวกัน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ ประกอบกับข้อ ๒ (๑) (๔) และข้อ ๒๐ (๑) แห่งกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๕๗ ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ อธิบดีกรมที่ดินจึงเห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบดังกล่าว ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการได้มาซึ่งที่ดินของวัดวาอาราม ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๕”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในข้อ ๗ แห่งระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการได้มาซึ่งที่ดินของวัดวาอาราม ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๗ การดำเนินการเกี่ยวกับที่ดินของวัด ทั้งกรณีเป็นการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม หรือการได้มาโดยประการอื่น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบว่าเป็นกรณีที่ให้เจ้าอาวาสเป็นผู้แทนวัดเอง หรือมอบอำนาจให้ส่วนราชการใด หรือผู้ใดดำเนินการแทน

กรณีที่วัดมิได้มอบอำนาจให้ผู้ใดดำเนินการแทน ให้ระบุในคำขอและสัญญาหรือบันทึกที่เกี่ยวข้องว่า “วัด.....โดย.....(ระบุชื่อเจ้าอาวาส)” หากเป็นกรณีที่เจ้าอาวาส มอบอำนาจให้ผู้อื่นดำเนินการแทนให้ระบุว่า “วัด.....โดย.....(ระบุชื่อผู้ทำการแทนเจ้าอาวาส)” หากเป็นกรณีที่มอบการจัดการให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติหรือจังหวัด เป็นผู้ทำการแทน ให้ระบุว่า “วัด.....โดย.....(สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ หรือจังหวัด)” ผู้รับมอบอำนาจ แล้วแต่กรณี”

ประกาศ ณ วันที่ ๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕

นิสิต จันทร์สมวงศ์

อธิบดีกรมที่ดิน

สำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย

เลขที่ 45 หมู่ 3 ถนนคลองแก้ว แขวงคลองสิบ เขตหนองจอก กทม. 10530

โทรศัพท์ 0-2949-4215, 0-2949-4114 โทรสาร 0-2949-4341, 0-2949-4250

الجمهورية العربية السورية
مجلس الشورى الإسلامي في تايلاند

THE CENTRAL ISLAMIC COUNCIL OF THAILAND

45 MOO 3 KLONGKAO RD., KLONGSIB, NONGCHOK, BANGKOK 10530 THAILAND

TEL. 0-2949-4215, 0-2949-4114 FAX. 0-2949-4341, 0-2949-4250

ระเบียบคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย

ว่าด้วยการจัดการทรัพย์สินและการจัดหาผลประโยชน์ของสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดและมัสยิด

พ.ศ. ๒๕๖๐

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๘(๔) แห่งพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยในการประชุมครั้งที่ ๑๐ /๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยเห็นสมควรออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการจัดการทรัพย์สินและการจัดหาผลประโยชน์ของสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดและมัสยิด พ.ศ. ๒๕๖๐”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยว่าด้วยว่าด้วยการจัดการทรัพย์สินและการจัดหาผลประโยชน์ของสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดและมัสยิด พ.ศ. ๒๕๔๒

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งอื่นใดที่กำหนดไว้แล้ว ซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด หรือคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิด แล้วแต่กรณี

“กรรมการอิสลาม” หมายความว่า กรรมการอิสลามประจำจังหวัดหรือกรรมการอิสลามประจำมัสยิด แล้วแต่กรณี

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด หรือ มัสยิด แล้วแต่กรณี

ข้อ ๕ ให้คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยรักษาการตามระเบียบนี้ และมีอำนาจวินิจฉัยปัญหา กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ในกรณีมีเหตุอันสมควร คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยอาจยกเว้น หรือผ่อนผันการปฏิบัติ ตามความในระเบียบนี้ได้

หมวด ๑

การจัดการทรัพย์สิน

ข้อ ๖ ให้สำนักงานจัดการทรัพย์สินที่อยู่ในความครอบครอง ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งนี้ให้เป็นไปตามบัญญัติแห่งศาสนาอิสลาม และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๗ การจัดการ การดูแลรักษา การจัดหาผลประโยชน์และการดำเนินการอื่นใดอันเกี่ยวกับทรัพย์สินของสำนักงานให้เป็นไปตามมติคณะกรรมการ เพื่อการนี้คณะกรรมการอาจมอบหมายให้กรรมการคนเดียวหรือหลายคน ทำการแทนภายใต้เงื่อนไขอย่างใดก็ได้

ข้อ ๘ การจัดหาผลประโยชน์ในทรัพย์สินของสำนักงาน ต้องทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อคู่สัญญาทั้งสองฝ่าย และพยาน

กรณีการเช่าทรัพย์สินต้องทำสัญญาเป็นหนังสือและไม่มีข้อตกลงที่ทำให้สำนักงานเสียเปรียบคู่สัญญา รวมทั้งต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายและมีเอกสารหลักฐานที่ทางราชการออกให้ของคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง แนบท้ายสัญญา

ในการลงชื่อของคู่สัญญาและพยาน ให้ลงลายมือชื่อของคู่สัญญาและตัวอักษรบรรจงกำกับด้วย

ข้อ ๙ สัญญาเช่าทรัพย์สินในข้อ ๘ วรรคสอง ถ้ามีหลักประกันของสัญญาให้ใช้หลักประกันอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

- (๑) เงินสด
- (๒) เชื้อคที่ธนาคารสั่งจ่ายซึ่งเป็นเช็คลงวันที่ก่อนวันทำสัญญาไม่น้อยกว่าสามวันทำการ
- (๓) หนังสือค้ำประกันของธนาคารภายในประเทศไทย
- (๔) พันธบัตรรัฐบาลไทย

ข้อ ๑๐ สัญญาเช่าในข้อ ๘ วรรคสองหรือสัญญาใดๆของสำนักงานที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก หากมีเงื่อนไขหรือข้อตกลงที่ยุ่ยกยากซับซ้อนให้คณะกรรมการมีอำนาจอนุมัติ

ข้อ ๑๑ การรับให้ทรัพย์สินใดๆจากบุคคลภายนอกโดยมีค่าตอบแทนหรือไม่ก็ตาม ให้คณะกรรมการเร่งรัดดำเนินการโอนกรรมสิทธิ์เป็นของสำนักงานให้ถูกต้องตามกฎหมายโดยเร็ว

ข้อ ๑๒ ห้ามบุคคลใดได้ใช้ประโยชน์ หรือได้รับสิทธิใด ๆ เกี่ยวกับพัสดุ ครุภัณฑ์ ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างของสำนักงานโดยไม่มีประโยชน์ตอบแทนเว้นแต่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบ

หมวด ๒

การทำนิติกรรมแทนสำนักงาน

ข้อ ๑๓ การทำนิติกรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินของสำนักงาน คณะกรรมการอาจมีมติมอบหมายให้กรรมการคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้ทำการแทนสำนักงาน

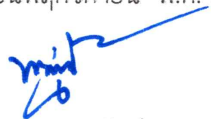
ในการมอบหมายตามวรรคแรก ให้ระบุไว้ในบันทึกรายงานการประชุมหรือจัดทำเป็นเอกสารให้แจ้งชัด

ข้อ ๑๔ ห้ามผู้ทำการแทนสำนักงานตามข้อ ๑๓ มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งทางตรงและทางอ้อมในนิติกรรมของสำนักงาน

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๑๕ การใดที่เกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินและการจัดหาผลประโยชน์ของสำนักงาน ได้ดำเนินการมาก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับให้การนั้นมีผลบังคับต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๐

(นายอาคิส พิทักษ์कुมพล)

ประธานกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย

คำสั่งกระทรวงมหาดไทย

ที่ ๘๕/๒๕๔๖

เรื่อง การมอบอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
ให้อธิบดีกรมที่ดิน และผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน

ตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๖๒๕/๒๕๓๕ ลงวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๓๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้มอบอำนาจให้อธิบดีกรมที่ดินเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทน ในการสั่งอนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดินของวัดวาอาราม วัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก มูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักร หรือมีสยัคอิสลาม ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน นั้น

เพื่อให้การปฏิบัติราชการดำเนินไปด้วยความรวดเร็ว และบังเกิดผลดีแก่ทางราชการ และประชาชน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจึงให้ยกเลิกคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๖๒๕/๒๕๓๕ ลงวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๓๕ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๔ (๒) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจึงมอบอำนาจการสั่งอนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ดังต่อไปนี้

๑. การพิจารณาอนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดิน

(๑) ให้อธิบดีกรมที่ดินเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทน สำหรับการขออนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ในเขตกรุงเทพมหานคร

(๒) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทน สำหรับการขออนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ในเขตจังหวัดนั้น

๒. เงื่อนไขในการพิจารณาอนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดิน

เมื่อผู้ปฏิบัติราชการแทนพิจารณาแล้วเห็นสมควรอนุญาต ก็ให้สั่งอนุญาตได้ แต่กรณีที่เห็นว่าไม่สมควรอนุญาตก็ให้เสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อพิจารณาสั่งการ

/๓. การรายงาน

- ๒ -

๓. การรายงานผลการปฏิบัติราชการแทน

เมื่อผู้ปฏิบัติราชการแทนได้ส่งอนุญาตรายใดแล้ว ในกรณีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ส่งอนุญาตให้แจ้งผลการส่งอนุญาตให้กรมที่ดินทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ส่ง และให้กรมที่ดินรวบรวมรายงานผลการส่งอนุญาตเป็นประจำทุกเดือน ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยทราบภายในวันที่ ๑๐ ของเดือนถัดไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๖

(นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

บัญชีตรวจสอบข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมของนิติบุคคลเพื่อการรายงานมาตรา 84 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

สำนักงานที่ดินจังหวัด.....
วันที่.....

ชื่อนิติบุคคล.....

สภาพการเป็นนิติบุคคล.....

(วัน เดือน ปี ที่ประกาศจัดตั้ง, จัดทะเบียนนิติบุคคล / มูลนิธิ)

ลำดับ ที่	เอกสารสิทธิในที่ดิน		ที่ตั้ง			เนื้อที่		ประเภทและ ประเภทการใช้ก่อน ปี.ที่ดิน	การได้มาซึ่งที่ดิน				หมายเหตุ	
	ประเภท	เลขที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ไร่	งาน		ขอ/ไม่ขอ ออกโฉนดที่ดิน หรือ น.ส.๓ ย้อนหลัง	หลัง ปี.ที่ดิน	ประเภท	วัน/เดือน/ปี ที่จดทะเบียน หรือออก หรือแจก		วัน/เดือน/ปี ที่โอน
ที่ดิน เดิม														
ขอ การ รับ														

ลงชื่อ.....เจ้าหน้าที่

ลงชื่อ.....หัวหน้าฝ่าย

ลงชื่อ.....เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด

(.....)
.....

(.....)
.....

(.....)
.....

บัญชีทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการตามมาตรการ 84 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

ชื่อนิติบุคคล..... สำนักงานที่ดิน.....
 สภาพการเป็นนิติบุคคล..... สำนักงานที่ดิน.....

(วัน เดือน ปี ที่ประกาศตั้งวัด, จดทะเบียนมัสยิด / มุสลิม)

ลำดับ ที่	เอกสารสิทธิที่ดิน		ที่ตั้ง			เนื้อที่		ประเภทและ ประโยชน์	การได้มาซึ่งที่ดิน				หมายเหตุ	
	ประเภท	เลขที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ไร่	งาน		ก่อนปีที่ดิน ที่ได้มา	ย้อนหลัง (/)	วันเดือนปี ที่แจกโฉนดที่ดิน หรือ น.ส. 3	วันเดือนปี ประกอบทะเบียน ที่ดิน		วันเดือนปี ที่อนุญาต
รวมเนื้อที่														

ลงชื่อ.....เจ้าพนักงานที่ดิน.....สำนักงานที่ดินจังหวัด.....เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา/ส่วนแยก/
 (.....)
 ลงชื่อ.....เจ้าพนักงานที่ดิน.....สำนักงานที่ดินอำเภอ/กิ่งอำเภอ.....
 (.....)

ตัวอย่างหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ที่.....

ศาลากลางจังหวัด.....

ถนน.....

วันที่ .. เดือน พ.ศ.

เรื่อง วัดรับให้ / ชื่อ ฯลฯ ที่ดิน

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย

ด้วยวัด ตำบลอำเภอ

จังหวัดได้ยื่นคำขอ (รับให้/ชื่อ ฯลฯ) ที่ดิน ตาม (โฉนดที่ดิน/น.ส.๓ /น.ส.๓ ก./น.ส.๓ ข.)

เลขที่ตำบลอำเภอจังหวัด

เนื้อที่ ... ไร่ งาน ตารางวา จากเพื่อใช้เป็นที่วัด/ธรณีสงฆ์ มาเพื่อพิจารณา

ขออนุญาตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ตามนัยมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งปัจจุบัน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย มอบอำนาจการสั่งอนุญาตให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ปฏิบัติ

ราชการแทน แต่โดยที่การสอบสวนปรากฏว่า ที่ดินที่วัด รับให้/ชื่อ ฯลฯ ที่ดินในครั้ง นี้ เมื่อรวมกับที่ดิน

ที่มีอยู่เดิมแล้วมีจำนวนเนื้อที่เกินกว่า ๑๐๐ ไร่ ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้วางทางปฏิบัติไว้ว่า ก่อนเสนอ

เรื่องเพื่อขออนุญาตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

ให้ประสานงานกับสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนว่าการขอได้มา

ซึ่งที่ดินเป็นการสมควร เหมาะสม และมีความจำเป็นหรือไม่ เพียงใด

จังหวัดได้ตรวจสอบหลักฐานแล้วปรากฏว่า วัดเป็นวัด

ในพระพุทธศาสนา ตั้งวัดเมื่อมีฐานะเป็นนิติบุคคล (รับให้/ชื่อ ฯลฯ) ที่ดิน

ในครั้ง นี้เพื่อใช้เป็นที่วัด/ธรณีสงฆ์ เมื่อรวมกับที่ดินที่มีอยู่เดิม จำนวน.....ไร่.....งาน.....ตารางวา

แล้ววัดจะมีเนื้อที่ไร่ งาน ตารางวา แต่วัดอ้างว่ามีความจำเป็นในการขอได้มา

ซึ่งที่ดินในครั้ง นี้ เพื่อ.....จึงขอส่งเรื่องราวและเอกสารทั้งหมดมาเพื่อพิจารณาให้ความเห็น

ตามนัยดังกล่าวเสร็จแล้วส่งเรื่องคืนไปจังหวัดด้วย

ขอแสดงความนับถือ

ผู้ว่าราชการจังหวัด....

สำนักงานที่ดินจังหวัด.....

โทร.....

โทรสาร.....

มติมหาเถรสมาคม

ครั้งที่ ๑๖/๒๕๒๘

สำนักงานเลขาธิการมหาเถรสมาคม

มติที่ ๒๒๔/๑ กค. ๒๘

เรื่อง การระวางชี้แนวเขตที่ดินของวัด

เรียน อธิบดีกรมการศาสนา

ในการประชุมมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๖/๒๕๒๘ เมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๒๘ เลขาธิการมหาเถรสมาคมเสนอว่า ในการประชุมครั้งที่ ๑๕/๒๕๒๘ เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๒๘ เลขาธิการมหาเถรสมาคมเสนอเรื่องกรมที่ดินมีนโยบายที่จะขยายการออกโฉนดที่ดินให้ครอบคลุมทุกเนื้อที่ทั่วราชอาณาจักร จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาที่ดินและเร่งรัดการออกโฉนดที่ดินทั่วประเทศขึ้น โดยจะเร่งรัดการออกโฉนดที่ดินให้แก่ที่ดินของรัฐและเอกชนทั่วประเทศให้เสร็จภายใน ๒๐ ปี รวมทั้งที่ดินของวัดต่าง ๆ ด้วย การปฏิบัติงานดังกล่าวมีมติคณะรัฐมนตรีกำหนดไว้ว่า หากที่ดินของวัดจะต้องให้เจ้าอาวาสมอบอำนาจให้แก่กรมการศาสนาหรือผู้แทนของกรมการศาสนาเป็นผู้ดำเนินการแทนกรมที่ดินเห็นว่าอาจทำให้งานโครงการของกรมที่ดินไม่บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ เพราะกรมการศาสนาและผู้แทนกรมฯ ต่างก็มีภาระมาก กรมที่ดินเห็นว่าเจ้าอาวาสตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ บัญญัติว่ามีหน้าที่บำรุงรักษาจัดกิจการศาสนสมบัติของวัด ประกอบกับเป็นผู้ที่ทราบแนวเขตที่ดินของวัดดี น่าจะเป็นผู้ดำเนินการเรื่องดังกล่าวด้วยตนเอง หรือมอบอำนาจให้ไวยาวัจกรหรือผู้อื่นที่เห็นเหมาะสมเป็นผู้ดำเนินการแทน ก็จะสะดวกแก่การออกโฉนดที่ดินตามโครงการของกรมที่ดิน จึงขอให้กรมการศาสนาทบทวนในเรื่องนี้อีกครั้งหนึ่ง

กองพุทธศาสนสถานได้พิจารณาเกี่ยวกับเรื่องนี้แล้วเห็นว่า ได้มีมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๓๖ ว่า ในการทำนิติกรรมอันเกี่ยวกับที่ดินของวัด คือ การขอรับโฉนดที่ดิน การขอแบ่งแยก และรับรองเขตที่ดินของวัดทั้ง ๔ ประการนี้ ให้เจ้าอาวาสมอบฉันทะให้กรมการศาสนาหรือตัวแทนกรมการศาสนาเป็นผู้กระทำการนิติกรรมแทนวัด แต่ข้อตกลงใด ๆ ในการทำนิติกรรมในกรณีเช่นนี้ต้องได้รับความเห็นชอบจากเจ้าอาวาส

ต่อมา ในการประชุมมหาเถรสมาคมครั้งที่ ๒/๒๕๑๔ เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๔ มหาเถรสมาคมได้พิจารณาเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า มติคณะสังฆมนตรีดังกล่าวมีผลบังคับใช้และให้ปฏิบัติต่อไปได้ และในการประชุมมหาเถรสมาคมครั้งพิเศษ เมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๑๔ ได้นำเรื่องนี้เสนอมหาเถรสมาคมอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งที่ประชุมลงมติว่ามติคณะสังฆมนตรีดังกล่าวยังมีผลบังคับใช้และให้ถือปฏิบัติต่อไป และเมื่อเจ้าหน้าที่ของกรมฯ จะไปรับรองแนวเขตที่ดินของวัด ต้องแจ้งให้เจ้าอาวาสวัดนั้นทราบก่อนทุกครั้ง ซึ่งขณะนี้กรมการศาสนาได้ปฏิบัติตามมติคณะสังฆมนตรีอยู่ ซึ่งเห็นว่าเป็นผลดีแก่การดูแลที่ดินของพระศาสนา เพราะกรมการศาสนาได้ร่วมรับผิดชอบกับเจ้าอาวาส แต่เมื่อกรมที่ดินขอให้ทบวงมหามหาเถรสมาคมดังกล่าวจะเป็นการสมควรประการใดหรือไม่ ขอประทานเสนอที่ประชุมเพื่อโปรดพิจารณา ซึ่งเรื่องนี้สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ ประธานกรรมการมหาเถรสมาคม ให้เลื่อนไปในการประชุมคราวหน้า

✓ ที่ประชุมพิจารณาเรื่องนี้แล้ว มีมติดังนี้ -

๑. ให้เจ้าอาวาสทั้งหลายซึ่งตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครก็ดี ในเขตเทศบาลหรือเขตสุขาภิบาลก็ดี ให้ปฏิบัติตามมติคณะสังฆมนตรี เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๑๖ ในการทำนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดินของวัด
 ๒. ให้วัดทั้งหลายที่ตั้งอยู่นอกเขตดังกล่าวในข้อ ๑ โดยความรับผิดชอบของเจ้าอาวาสแห่งวัดนั้น ให้เจ้าอาวาสพิจารณาคัดเลือกทนายทนายิกาแห่งวัดนั้นอันอยู่ในฐานะที่ควรแก่การเชื่อถือ มีจำนวน ๒ หรือ ๓ ท่าน ให้เป็นผู้ดำเนินการแทนเจ้าอาวาสในการทำนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดินของวัด แต่ข้อตกลงใด ๆ ในการทำนิติกรรมในกรณีเช่นนี้ต้องได้รับความเห็นชอบจากเจ้าอาวาสก่อน
- จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และเห็นสมควรส่งเรื่องให้ สศ. ดำเนินการต่อไป

(นายสุรัตน์ โสดาดี)

เจ้าหน้าที่บริหารงานการศาสนา ๖
หัวหน้าฝ่ายบริหารของมหาเถรสมาคม

มติมหาเถรสมาคม

ครั้งที่ ๑๘/๒๕๕๐

สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม

มติที่ ๒๒๑/๒๕๕๐
เรื่อง การทำสัญญาและจดทะเบียนทางภาระจำยอมผ่านที่วัดหรือที่ธรณีสงฆ์ของวัด
เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานศาสนสมบัติ

ในการประชุมมหาเถรสมาคมครั้งที่ ๑๘/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๐ เลขาธิการมหาเถรสมาคมเสนอว่า ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๕๐ บัญญัติว่า “การดูแลรักษาและจัดการศาสนสมบัติของวัดให้เป็นไปตามวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง” กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๑) กำหนดวิธีการเพื่อดำเนินการในเรื่องดังกล่าว แต่คณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นที่ กฏกระทรวงฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๑) กำหนดวิธีการดำเนินการไว้แต่เฉพาะการให้เช่าที่ธรณีสงฆ์ ที่กลบนา หรือที่วัดที่กันไว้เป็นที่จัดประโยชน์ที่มีกำหนดระยะเวลาการเช่าเกินสามปีเท่านั้น ไม่ครอบคลุมไปถึงวิธีการในการจดทะเบียนทางภาระจำยอม ซึ่งกรมการศาสนาสมควรแก้กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๑) ให้ครอบคลุมไปถึงเรื่องจดทะเบียนทางภาระจำยอมด้วย เพราะเป็นเรื่องที่สำคัญไม่น้อยกว่าเรื่องการให้เช่ากรมการศาสนาจึงได้แก้ไขกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๑) ตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา ขณะนี้อยู่ในระหว่างดำเนินการ ซึ่งต้องใช้เวลาอีกนานกว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จ และตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๗ บัญญัติไว้ว่าเจ้าอาวาสมีหน้าที่บำรุงวัด จัดกิจการและศาสนสมบัติของวัดให้เป็นไปด้วยดี นอกจากนี้แล้วตามกฎหมายมหาเถรสมาคม ฉบับที่ ๑๕ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ยังกำหนดแนวนโยบายเกี่ยวกับวิธีดำเนินการสาธารณูปการ และสาธารณสงเคราะห์ไว้ อีกโสดหนึ่ง

เพื่อเป็นการช่วยเหลือแก้อาวาส ในการจัดศาสนสมบัติวัดให้เป็นไปด้วยดียิ่งขึ้น ตามกาลสมัยทั้งในทางทรัพย์สินทั้งในทางผลประโยชน์กับทั้งเพื่อเป็นการปกป้องมิให้เจ้าอาวาสต้องถูกดำเนินคดีเตียน และมีให้เกิดความผิดพลาดในการที่ต้องรับภาระในการจัดศาสนสมบัติวัด อีกประการหนึ่ง สมควรจะดำเนินแนวนโยบายเกี่ยวกับวิธีดำเนินการสาธารณูปการให้ครอบคลุม

ถึงเรื่องจดทะเบียนทางภาระจำยอมด้วย ด้วยเหตุผลดังกล่าวมานี้จึงสมควรที่จะให้วัดทั้งหลาย
ได้ปฏิบัติตาม ดังนี้

๑. หากวัดใดมีผู้ขอทำสัญญาเช่าที่ดินวัดหรือที่ธรณีสงฆ์ของวัดเพื่อเป็นทางเข้าออก
ไม่ว่าจะมีกำหนดระยะเวลาเช่าก็ปฏิบัติตาม ให้วัดจัดทำในลักษณะสัญญาภาระจำยอมเท่านั้น

๒. ในการที่มีผู้ขอทำสัญญา และจดทะเบียนทางภาระจำยอมผ่านที่วัดหรือที่ธรณีสงฆ์
ให้เจ้าอาวาสวัดนั้นส่งแผนผังสังเขปประกอบด้วย ตำแหน่งที่ตั้งวัด หรือที่ธรณีสงฆ์ ที่ดินแปลง
ที่ขอใช้ทางภาระจำยอม ขนาดของทางภาระจำยอม เช่น ความกว้าง ความยาว และจำนวนเนื้อที่
โดยเข้ามาตราส่วนให้ชัดเจน สำเนาโฉนดที่ดินแปลงที่เกี่ยวข้องทั้งหมด เงินบำรุงวัด เชื้อนไขพิเศษ
อื่น ๆ ไปยังกรมการศาสนา เพื่อเสนอคณะกรรมการพิจารณางบประมาณศาสนสมบัติกลางประจำ
(พศป.) พิจารณาก่อน

๓. ให้คณะกรรมการพิจารณางบประมาณศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) พิจารณาให้
แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่กรมการศาสนาได้รับเรื่องนั้น ๆ และหลักฐานครบถ้วนถูกต้อง
แล้วรีบแจ้งผลการพิจารณาให้วัดทราบ

๔. วัดจะทำสัญญา และจดทะเบียนภาระจำยอมได้ต่อเมื่อคณะกรรมการพิจารณางบ
ประมาณศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) พิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว

กรมการศาสนาเห็นควรนำเสนอคณะกรรมการพิจารณางบประมาณศาสนสมบัติกลาง
ประจำ (พศป.) เพื่อพิจารณาก่อนจะนำเสนอมหาเถรสมาคม เมื่อมหาเถรสมาคมเห็นชอบตาม
ข้อเสนอ กรมการศาสนาจะได้แจ้งมติเรื่องนี้ไปยังเจ้าคณะภาคทุกภาค เพื่อสั่งการลงไปยังเจ้าคณะ
ตามลำดับชั้น จนถึงเจ้าอาวาสวัดทุกวัดภายในสังกัดให้ถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไป

ได้นำเสนอคณะกรรมการพิจารณางบประมาณศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) ในการ
ประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๕๐ วันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๐ พิจารณาแล้ว

ที่ประชุมมีมติควรให้ความเห็นชอบตามที่กรมการศาสนาเสนอ และให้นำเสนอมหาเถรสมาคม
ที่ประชุมพิจารณาแล้วลงมติเห็นชอบตามที่คณะกรรมการพิจารณางบประมาณศาสนสมบัติกลาง
ประจำ (พศป.) เสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และดำเนินการตามมติมหาเถรสมาคมต่อไป

ประยูร รักยิ้ม
(นายประยูร รักยิ้ม)

(สำเนา)

#1

ที่ ๖๔๖๖/๒๕๐๕

กรมที่ดิน

๔ กันยายน ๒๕๐๕

เรื่อง มุฉินิคมชะลาเดเขียนแห่งประเทศไทย ขอไต่มาซึ่งที่ดิน
เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

ด้วยมุฉินิคมชะลาเดเขียนแห่งประเทศไทย ได้ยื่นคำขอทางแผนกที่ดิน
กลาง ขอรับให้ที่ดินตราจองที่ ๓๔๔ อำเภอหัวหิน(ปราณบุรี) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
เพื่อใช้เป็นที่ตั้งโรงเรียน ซึ่งปรากฏตามการสอบสวนว่า มุฉินิคมนี้ได้จดทะเบียนเป็นนิติ
บุคคลตามกฎหมาย ณ ศาลากลางจังหวัดพระนคร ตามทะเบียนเลขที่ ๒๓๔ ลงวันที่
๒๕ ธันวาคม ๒๕๐๒ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนตามโรงเรียนของ
คณะชะลาเดเขียน และให้การศึกษาและความรู้ทางอาชีพแก่เด็กทั่วไป ไม่มีวัตถุประสงค์
ดำเนินการในด้านการศาสนา ไม่เกี่ยวกับคริสตศาสนาโปรเตสแตนต์และคริสตจักร
มิได้ขึ้นกับสังฆราชหรือมิชชันใดๆเลย และมีได้มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ของคน
ต่างดาวโดยเฉพาะหรือเป็นส่วนใหญ่ด้วย

กรมที่ดินเห็นว่า เมื่อมุฉินิคมนี้ไม่เข้าลักษณะเป็นมูลนิธิเกี่ยวกับคริสตจักร
ตามความในมาตรา ๔๔ หรือนิติบุคคลซึ่งอาจมีสิทธิในที่ดินได้เสมือนต่างดาว ตามความ
ในมาตรา ๔๗ (๔) และมีใช้กรรมที่ผิดเงื่อนไขกฎหมายตามความในมาตรา ๗๕ วรรค ๒
แห่งประมวลกฎหมายที่ดินด้วย พนักงานเจ้าหน้าที่ขอทบทวนที่จะดำเนินการได้ในฐานะที่เป็น
นิติบุคคลสัญชาติไทยธรรมดา โดยไม่ทูลงเรื่องไปให้กรมที่ดินพิจารณาแต่อย่างใด จึง
เรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไป.

เกษมพัฒน์คำ
๑ พ.ย. ๕๕

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง
(ลงชื่อ) ศ. ไทยวัฒน์
(นายศักดิ์ ไทยวัฒน์)
อธิบดีกรมที่ดิน.

ส่วนการควบคุมสิทธิในที่ดิน
สำเนาอันถูกต้อง
๒๕๐๕
(นายไสว ภูธรรัตน์)

รักษาการในตำแหน่งพนักงานกองกำกับการสิทธิในที่ดิน
ลงชื่อแทน ผู้อำนวยการส่วนการควบคุมสิทธิในที่ดิน

(สำเนา)

ที่ มท ๐๖๐๙/๕๓๒

กรมที่ดิน

๑๖ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง มูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย ขอรับให้ที่ดิน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดฉะเชิงเทรา

อ้างถึง หนังสือจังหวัดที่ ฉช ๑๕/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

ตามที่แจ้งผลการตรวจสอบหลักฐานการขอรับอนุญาตให้ไ้มาซึ่งที่ดินโฉนดที่ ๙๖๙๕, ๔๕๕๕
 อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา ของมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทยซึ่งรับให้จากมิชชันโรมันคา-
 ซอลิก เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๐๒ ว่าไม่มีหลักฐานการขอรับอนุญาตตามกฎหมายแต่อย่างใด นั้น
 กรมที่ดินพิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นกรณีมูลนิธิเกี่ยวกับคริสตจักรไ้มาซึ่งที่ดินโดยมิชอบ
 ตามกฎหมาย เพราะมิได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยตามมาตรา ๔๕ แห่งประ-
 มวลงกฎหมายที่ดิน ฉะนั้น จึงขอทราบว่าการจดทะเบียนสิทธิในครั้งนั้น มูลนิธิได้ดำเนินการขออนุญาต
 ให้ไ้มาซึ่งที่ดินตามกฎหมายหรือไม่ และพนักงานเจ้าหน้าที่ได้พิจารณาโดยมีความเห็นและเหตุผลใน
 การจดทะเบียนสิทธิอย่างไร ขอให้ชี้แจงและส่งหลักฐานพร้อมทั้งความเห็นไปยังกรมที่ดินเพื่อพิจารณา
 ต่อไป

อนึ่ง เพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับกรณีมูลนิธิเกี่ยวกับคริสตจักรไ้มาซึ่งที่ดินตามมา-
 ตรา ๔๕ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินเป็นไปในแนวเดียวกัน กรมที่ดินจึงขอเรียนชี้แจงว่า คำว่า"มูลนิธิ
 เกี่ยวกับคริสตจักร" ตามมาตรา ๔๕ หมายถึงมูลนิธิที่มีวัตถุประสงค์เพื่อศาสนาคริสต์ทุกนิกาย หรือหมายถึง
 ถึงมูลนิธิที่ว่าเป็นกิจการเกี่ยวในทางศาสนาคริสต์อยู่ด้วย ทั้งนี้ แม้จะไม่ระบุวัตถุประสงค์ให้ปรากฏชัด
 แจ้ง เช่น อาจเป็นเพียงการให้การศึกษาด้านศาสนา เป็นต้น ซึ่งแตกต่างจากกรณีมูลนิธิตามมาตรา
 ๕๙ (๔) แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ขอให้ไ้มาซึ่งที่ดินอันไม่เกี่ยวกับมูลนิธิเกี่ยวกับคริสตจักร จึงเรียน
 มาเพื่อขอไ้โปรดขอมความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่เพื่อถือเป็นทางปฏิบัติต่อไปด้วย.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง
 (ลงชื่อ) อ. วิสูตร โยธาภิบาล
 (นายอรุณ วิสูตร โยธาภิบาล)
 อธิบดีกรมที่ดิน

กองกำหนดสิทธิในที่ดิน
 สำเนาอันถูกต้อง
 (นายกุศล สุวรรณหงษ์)
 หัวหน้ากองกำหนดสิทธิในที่ดิน

ที่ มท ๐๖๑๙/ว.๑๑๕๐

๑๕ มกราคม ๒๕๖๓

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด, ทุกจังหวัด

กรมที่ดินขอส่งสำเนาหนังสือข้างบนนี้มาเพื่อให้เจ้าหน้าที่ทราบและถือเป็นทางปฏิบัติต่อไป

(นายโชติ เศรษฐบุตร)
 รองอธิบดี หัวหน้าแผน
 อธิบดีกรมที่ดิน.

(สำเนา)

ที่ มท ๐๖๑๒/๔/๔๓๔๔

กรมที่ดิน

๕ พฤษภาคม ๒๕๖๑

เรื่อง วัดหลักสี่ราษฎร์สโมสร ขอแบ่งซื้อที่ดิน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรสาคร

อ้างถึง หนังสือจังหวัดที่ สค ๑๔/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย เรื่องราวและเอกสารต่าง ๆ รวม ๖ ฉบับ

ตามที่ไต่ส่งเรื่องวัดหลักสี่ราษฎร์สโมสร ขอแบ่งซื้อที่ดินโฉนดเลขที่ ๓๐๗๗ อำเภอบ้านแพ้ว (บ้านบ่อ) เนื้อที่ ๑๗ ไร่ จากนายไพบุลย์ วิชัยโชติ ราคา ๑๓๖,๐๐๐ บาท เพื่อขยายอาณาเขตบริเวณที่ตั้งวัด ไป นั้น

กรมที่ดินได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ที่ดินที่วัดขอแบ่งซื้อเป็นที่ดินส่วนหนึ่งของโฉนดเลขที่ ๓๐๗๗ ซึ่งจะต้องมีการรังวัดแบ่งแยกและออกโฉนดใหม่ การขออนุญาตไต่มาซึ่งที่ดินเพียงบางส่วนโดยยังไม่ทราบรายละเอียดต่าง ๆ ที่ชัดเจนแน่นอนว่า ที่ดินส่วนที่ขออนุญาตมีหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดินหมายเลขเท่าใด เนื้อที่เท่าใด มีรูปที่ดินและระยะอาณาเขตข้างเคียงอย่างไรกันนั้น จะทำให้การอ้างอิงหลักฐานการไต่มาซึ่งที่ดินผิดพลาดคลาดเคลื่อนไม่ตรงตามสภาพจริง จึงขอขอความเข้าใจทางปฏิบัติเกี่ยวกับการขออนุญาตให้ไต่มาซึ่งที่ดินเพียงบางส่วน (ไม่เต็มแปลงตามโฉนดหรือ น.ส.๓ เว้นการจดทะเบียนเฉพาะส่วนหรือซื้อถือกรรมสิทธิ์รวม) ของวัด วาอาราม วัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก มูลนิธิเกี่ยวกับคริสตจักร หรือมีสภิกคิสลาม ตามมาตรา ๔๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ดังนี้

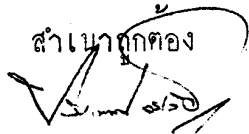
๑. เมื่อการไต่ตกลงจะแบ่งซื้อแบ่งขายหรือแบ่งให้ที่ดินส่วนใดของโฉนดหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์แล้วแต่กรณี ควรให้เจ้าของที่ดินยื่นคำขอทำการรังวัดแบ่งแยกที่ดินและจดทะเบียนแบ่งในนามเดิมไว้ก่อน เพื่อทราบรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์โดยชัดเจนแน่นอนของที่ดินส่วนที่จะต้องขออนุญาตตามกฎหมาย ซึ่งอาจจะเป็นที่ดินแปลงแยกใหม่หรือแปลงคงเหลือตามข้อตกลงและขอเท็จจริง แล้วจึงดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

๒. การส่งเรื่องขออนุญาตตามมาตรา ๔๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ขอให้จังหวัดส่งสำเนาหรือภาพถ่ายโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ เพื่อเก็บเป็นหลักฐานทางกรมที่ดิน ๑ ชุดด้วย

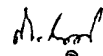
จึงขอส่งเรื่องคืนมาเพื่อโปรดดำเนินการตามนัยดังกล่าว เสร็จแล้วให้ส่ง
เรื่องทั้งหมดไปยังกรมที่ดินต่อไป.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง
(ลงชื่อ) จิตต์ ฃ ตะกั่วทุ่ง
(นายจิตต์ ฃ ตะกั่วทุ่ง)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมที่ดิน

กองทะเบียนที่ดิน
โทร. ๒๒๒๖๑๓๑ ทอ ๒๔๔

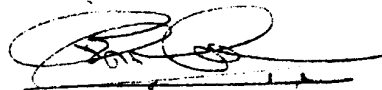
(นายประกาศ กรเวช)
หัวหน้าฝ่ายกำหนดคดีที่ดิน

ประทีน คัต/ทาน

ที่ มท ๐๖๑๒/๔/ว.๔๕๓๘

๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๑

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานครและจังหวัดสมุทรสาคร)
กรมที่ดินขอส่งสำเนาหนังสือที่ มท ๐๖๑๒/๔/๔๓๘๕ ลงวันที่ ๕ พฤษภาคม
๒๕๖๑ มาเพื่อโปรดทราบและส่งพนักงานเจ้าหน้าที่ถือเป็นทางปฏิบัติต่อไป.

(นายจิตต์ ฃ ตะกั่วทุ่ง)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมที่ดิน

ที่ มท ๐๖๒๓/ว. 14647

กรมที่ดิน

๗ กรกฎาคม ๒๕๒๔

เรื่อง การขอไต่ถามซึ่งที่ดินของนิติบุคคลตามมาตรา ๔๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน
เวียน สุราษฎร์ธานีทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานคร)

ด้วยตามวรรคหนึ่งและวรรคสองของมาตรา ๔๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน
โดยมีผู้ที่เกี่ยวข้องกับการไต่ถามซึ่งที่ดินเพื่อการศาสนาไว้ว่า "การไต่ถามซึ่งที่ดินของวัดวาอาราม
วัดฆราวาสโรงเรียนคาทอลิก มุสลิมเกี่ยวกับคริสตจักร หรือมัสยิดอิสลาม ต้องได้รับอนุญาตจาก
รัฐมนตรี และให้ไต่ถามไม่เกิน ๕๐ ไร่ ในกรณีที่เป็นการสมควร รัฐมนตรีจะอนุญาตให้ไต่ถามซึ่ง
ที่ดินเกินจำนวนที่มีผู้รู้ไว้ในวรรคแรกก็ได้" นั้น

บัดนี้ ปรากฏว่าในการ ของจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมให้ไต่ถามซึ่งที่ดินของ
วัดวาอารามฆราวาส พนักงานเจ้าหน้าที่รับคำขอแล้วไต่ถามทะเบียนสิทธิและนิติกรรมไปโดยไม่
ได้ส่งเรื่องราวไปให้กรมที่ดินพิจารณาอนุญาตรัฐมนตรีตามมาตรา ๔๔ แห่งประมวลกฎหมาย
ที่ดิน การจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมดังกล่าวเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งกฎหมาย และอาจทำ
ให้เกิดความเสียหายได้ กรมที่ดินจึงขอแสดงความเข้าใจว่า ในกรณีนิติบุคคลตามมาตรา ๔๔
แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน นั้นเรื่องราวของจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมให้ไต่ถามซึ่งที่ดินก็ขึ้น
คำขอหรืออนำรังวัดออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์สำหรับที่ดินที่ไต่ถามภายหลัง
วันที่ประมวลกฎหมายที่ดินมีผลใช้บังคับแล้วก็ได้ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่รับคำขอ สอบสวน และ
ดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ แล้ว ก่อนจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม หรือก่อนแจกโฉนดที่ดิน
หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ แล้วแต่กรณี ให้จังหวัดส่งเรื่องราวทั้งหมดพร้อมความ
เห็นไปให้กรมที่ดิน เพื่อพิจารณาเสนอขออนุญาตรัฐมนตรีตามมาตรา ๔๔ แห่งประมวลกฎหมาย
ที่ดินเสียก่อน เมื่อรัฐมนตรีมีคำสั่งประการใดแล้ว กรมที่ดินจะโคแจ้งออกมาให้ทราบพร้อมทั้งส่ง
เรื่องราวทั้งหมดคืนมา เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการต่อไป ส่วนการยื่นคำขอหรืออนำรังวัด
ออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์สำหรับที่ดินที่นิติบุคคลตามมาตรา ๔๔ แห่ง
ประมวลกฎหมายที่ดิน ได้มาก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินมีผลใช้บังคับ ไม่อยู่ในบังคับให้ต้อง
ขออนุญาตรัฐมนตรีตามมาตรา ๔๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน จึงไม่ของส่งเรื่องไปให้กรมที่ดิน
พิจารณาดำเนินการแต่ประการใด

ฉะนั้น จึงเรียนมาเพื่อโปรดส่งพนักงานเจ้าหน้าที่ทราบและถือปฏิบัติต่อไป.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(นายสนิท วิเศษโกสิน)

กองทะเบียนที่ดิน

อธิบดีกรมที่ดิน

โทร. ๒๒๒๖๐๑๑-๕๐ กอ ๒๕๔

ที่ มท ๐๓๐๘/ว 2604

กรมที่ดิน

ถนนพระพิพิธ ถนน ๑๐๒๐๐

๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๐

เรื่อง การลงนามของพระภิกษุสามเณรในเอกสารจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานคร)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ประกาศมหาเถรสมาคม เรื่อง ภิกษุสามเณร ใช้นามแสดงภาวะไม่แน่นอน ว่าเป็นบรรพชิตหรือคฤหัสถ์ ฉบับลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๒๕

กฤษฎีกากระทรวงการศาสนาแจ้งว่า ตามประกาศมหาเถรสมาคมได้ห้ามพระภิกษุสามเณร ใช้นามเป็น "นาย" อันแสดงภาวะไม่แน่นอน มีโทษถึงให้สึก จึงขอความร่วมมือไปยังกรมที่ดินว่า ในการทำนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดินของพระภิกษุสามเณร ขอให้พระภิกษุสามเณร ลงนามเป็นพระ (หากมีสมณศักดิ์ให้ระบุด้วย) หรือสามเณรตามความเป็นจริงในขณะทำนิติกรรม นั้น

กรมที่ดินจึงขอส่งประกาศมหาเถรสมาคม เรื่อง ภิกษุสามเณร ใช้นามแสดงภาวะไม่แน่นอน ว่าเป็นบรรพชิตหรือคฤหัสถ์ ฉบับลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๒๕ มาเพื่อทราบและขอความร่วมมือเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติในเรื่องนี้ว่า ผู้จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นพระภิกษุสามเณรขอมที่จะลงนามในเอกสารการจดทะเบียนเป็นพระภิกษุหรือสามเณรได้ตามความเป็นจริง สำหรับพระภิกษุหรือสามเณรที่มีชื่อในหนังสือแสดงสิทธิอยู่แล้ว ให้ถือปฏิบัติตามคำสั่งกรมที่ดินและใจทักท้วงที่ ๑๐/๒๕๒๖ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๒๖ เรื่อง ผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินได้รับอนุญาตให้เปลี่ยนนามหรือนามสกุลไทยอนุโม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้เจ้าหน้าที่ที่ดินทราบเพื่อถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป.

ขอแสดงความนับถือ

(นายศิริ เกวลินสฤกษ์)

อธิบดีกรมที่ดิน

กองทะเบียนที่ดิน

โทร ๐๒-๒๖๖๑๒๖

ประกาศ

เรื่อง ภิภุสามเณร เช่นนามแสดงภาวะไม่แน่นอน
ว่าเป็นบรรพชิตหรือคฤหัสถ์

เนื่องด้วยพระวินัยของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส
และมติของมหาเถรสมาคมมีว่า ภิภุ เช่นนาม เป็นนาย..... เป็นการแสดงภาวะที่ไม่แน่นอนว่า
ถือเพศเป็นคฤหัสถ์หรือบรรพชิต ปรับโทษถึงสิกขาแล้วทุกราย และคณะสงฆ์ได้ถือเป็นหลักในการ
พิจารณาและวินิจฉัยต่อมา

ภายหลังมีภิภุบางรูป เช่นนาม เป็นนาย..... เช่นนั้น แต่มีหมายเหตุกำกับว่า
เวลานี้เป็นภิภุ เกิดฟ้องร้องเป็นอริกรณชั้น เรื่องถึงมหาเถรสมาคม ฯ พิจารณาแล้ว เห็นว่า
แม้จะมีพระมหาสมณวินัย และมติของมหาเถรสมาคมเป็นหลักอยู่แล้วก็จริง แต่เฉพาะเรื่องนี้
จะปรับโทษถึงเพียงนั้น ยังไม่ถนัดทีเดียว เพราะมีหมายเหตุกำกับแสดงว่ายังถือภาวะเป็นภิภุอยู่
แม้อาจอย่างนั้นก็ชื่อว่าไม่ควรที่ภิภุจะกระทำ ควรให้ประกาศห้ามเสียด้วย

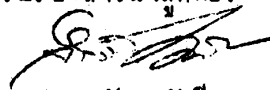
อาศัยเหตุนี้ จึงประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ตั้งแต่วันที่ประกาศนี้เป็นต้นไป ภิภุ
สามเณร เช่นนาม เป็นนาย..... อันแสดงภาวะไม่แน่นอนอย่างนั้น ถึงจะมีหมายเหตุกำกับว่า
เวลานี้เป็นภิภุหรือสามเณรอยู่หรือไม่ก็ตาม ให้ถือว่ามิผิดตาม พระมหาสมณวินัย และมติ
ของมหาเถรสมาคมดังกล่าวแล้วนั้นทุกประการ

ประกาศแต่วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๗๕

สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์

ประธานกรรมการมหาเถรสมาคม

บัญชาการ คณะสงฆ์แทนพระองค์ สมเด็จพระสังฆราชเจ้า

รับรองสำเนาถูกต้อง

(นายจำรัส วันดี)
เจ้าหน้าที่บริหารงานที่คืน ๗

ที่ มท ๐๓๐๘/ว ๒๑๑๘๓

กรมที่ดิน

ถนนพระพิพิธ กท ๑๐๒๐๐

๓๐ กันยายน ๒๕๓๑

เรื่อง มูลนิธิสิทธิชนไทย ขออนุญาตไต่มาซึ่งที่ดิน

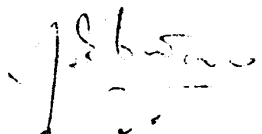
เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานครและจังหวัดเพชรบุรี)

ข้ายมูลนิธิสิทธิชนไทย ไต่ยื่นเรื่องขออนุญาตไต่มาซึ่งที่ดินโฉนดเลขที่ ๒๑๐๓
 อำเภอชะอำ (นายาง) จังหวัดเพชรบุรี เนื้อที่ ๙ ไร่ ๒ งาน ๒๐ ตารางวา โดยขอรับให้จาก
 มูลนิธิคริสตจักรของพระคริสต์ในประเทศไทย ไม่มีค่าตอบแทน เพื่อให้ประโยชน์เป็นสถานที่ฝึกอบรม
 และส่งเสริมศีลธรรมอันดีงาม จากการสอบสวนได้ความว่ามูลนิธิสิทธิชนไทยได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล
 ตามกฎหมาย ณ ศาลว่าการกรุงเทพมหานคร เลขทะเบียนลำดับที่ ๓๖๙๓ ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม
 ๒๕๓๐ สำนักงานตั้งอยู่เลขที่ ๒๖ ซอยสมประสงค์ ๔ ถนนเพชรบุรี เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร
 มีวัตถุประสงค์โดยย่อเพื่อช่วยเหลือประชาชนชาวไทยให้มีศีลธรรมอันดีงาม ส่งเคราะห์ผู้ที่ยึดสน
 ผู้ที่เจ็บป่วย จัดการศพไร้ญาติ ช่วยเหลือการศึกษาพยาบาล ส่งเคราะห์เด็กกำพร้า ผู้ประสบอุทกภัย
 อีตศิกภัย วาตภัย คณะกรรมการบริหารมูลนิธิทุกคนนับถือศาสนาคริสต์และโดยเป็นกรรมการบริหาร
 มูลนิธิคริสตจักรของพระคริสต์ในประเทศไทยมาก่อน กิจกรรมของมูลนิธิส่งเสริมคือช่วยเหลือการอบรม
 ศีลธรรมแก่เยาวชนคริสตจักรของพระคริสต์สมประสงค์ ๔ เป็นเงินหนึ่งหมื่นบาท

กรมที่ดินพิจารณาแล้วเห็นว่า มูลนิธิสิทธิชนไทยมีพฤติการณ์และวิธีดำเนินการ
 กิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการเผยแพร่คริสต์ศาสนาโดยตรง เป็นมูลนิธิเกี่ยวกับคริสตจักร ซึ่งอยู่
 ในหลักเกณฑ์จะต้องขออนุญาตไต่มาซึ่งที่ดินต่อรัฐมนตรี ตามนัยมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน
 จึงได้แจ้งให้จังหวัดเพชรบุรีและมูลนิธิทราบ และได้ดำเนินการตามระเบียบและกฎหมายโดยได้รับ
 อนุญาตจากรัฐมนตรีไปแล้วเมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๓๑

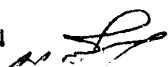
ฉะนั้น จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและแจ้งให้เจ้าหน้าที่ที่ดินทราบและถือ เป็น
 แนวทางปฏิบัติต่อไป.

ขอแสดงความนับถือ

(นายทวี ชูทรัพย์)

อธิบดีกรมที่ดิน

กองทะเบียนที่ดิน

โทร. ๒๒๑๘๑๘๘

ที่ มท ๐๓๐๘/ว ๒๒๒๔๑

กรมที่คิน

ถนนพระพิพิธ กท ๑๐๒๐๐

๑๓ ตุลาคม ๒๕๓๑

เรื่อง มูลนิธิคินิชาเลเซียนแห่งประเทศไทย ขอรับโอนที่ดิน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานคร และจังหวัดอุดรธานี)

ด้วยมูลนิธิคินิชาเลเซียนแห่งประเทศไทย ได้ยื่นเรื่องขอรับโอนที่ดินโฉนดเลขที่ ๒๓๓๓๖ อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี เนื้อที่ ๒๔ ไร่ ๒ งาน ๑๙๐ ตารางวา จากนางสาว มาลี ทนุผล และนางสาวบุญมี จิตอุทศน์ ในประเภท "โอนให้ตัวการ" เพื่อใช้เป็นที่ตั้งโรงเรียนเซนต์เมรี่ จากการสอบสวนได้ความว่า มูลนิธิคินิชาเลเซียนแห่งประเทศไทย ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย ณ ศาลากลางจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เลขหมายทะเบียนที่ ๒๓๓ เมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๐๓ ใช้นามว่า "มูลนิธิคณะนางชีชาเลเซียนแห่งประเทศไทย" ต่อมาได้จดทะเบียนเปลี่ยนแปลงนามมูลนิธิใหม่ว่า "มูลนิธิคินิชาเลเซียนแห่งประเทศไทย" เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๐๔ สำนักงานแห่งใหญ่ตั้งอยู่เลขที่ ๑๒๔ ศาลาแดง เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์โดยย่อตามที่ได้จดทะเบียนครั้งแรกคือ ให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนตามโรงเรียนของคณะนักบวชชาเลเซียน และให้การศึกษาและความรู้ทางอาชีพแก่เด็กอนาถาโดยไม่เก็บค่าชดเชยอย่างใด ๆ ต่อมาได้รับอนุญาตให้จดทะเบียนเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์โดยย่อใหม่ดังนี้ ก. ให้การศึกษาทั่วไปแก่นักเรียนตามโรงเรียนของคณะนักบวชคินิชาเลเซียน ข. ให้การศึกษาและความรู้ทางอาชีพแก่เด็กทั่วไปโดยไม่เก็บค่าชดเชยเด็กอนาถา และมูลนิธิให้ถ้อยคำว่ามีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการในศาสนาดังกล่าว ไม่ว่าโดยการเผยแพร่ สอนสอดแทรก ชักชวน ชี้นำ หรือกระทำการโดยประการอื่น ๆ แแต่อย่างใด

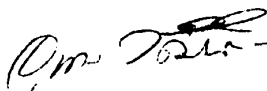
กรมที่คินพิจารณาแล้วเห็นว่า มูลนิธิคินิชาเลเซียนแห่งประเทศไทย ดำเนินการโดยคณะนักบวชหญิง (บรพชิต) นิกายคาทอลิก ตามวัตถุประสงค์ของมูลนิธิและตามถ้อยคำนั้น เป็นเพียงทางนิตินัยเท่านั้น แต่โดยพฤกษณ์แล้วมูลนิธิมีครู เป็นนักบวช มีที่พักในโรงเรียนซึ่งใช้เป็นที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนาโดยเคร่งครัด ย่อมจะนำพิธีกรรมทางศาสนามาใช้กับนักเรียนอย่างไม่อาจ

/ หลีกเลี้ยงได้

หลักเสียงไค้ จะเห็นไค้ชัดจากการที่โรงเรียนให้ทุนการศึกษาเป็นอามิสล่อใจแก่นักเรียนเป็นจำนวนมาก นักเรียนที่ได้รับทุนส่วนมากเป็นผู้นับถือศาสนาคริสต์ เป็นการส่งเสริมผู้นับถือศาสนาคริสต์ที่คณะนักบวช คองการเผยแผร์ นับว่าเป็นเรื่องแตกต่างจากโรงเรียนเอกชนทั่วไป อีกทั้งเป็นเครือข่ายของมิชชัน โรมันคาทอลิกกรุงเทพฯ เพื่อให้การควบคุมการถือที่ดินของมูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักรให้ได้ผลสมบูรณ์ จึงให้มูลนิธิฯ ขอไค้มาซึ่งที่ดิน ตามมาตรา ๔๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีไปแล้ว เมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๓๐

ฉะนั้น จึงเรียนมาเพื่อโปรดแจ้งให้เจ้าหน้าที่ที่ดินทราบ และถือเป็นแนวทางปฏิบัติ
ต่อไป.

ขอแสดงความนับถือ

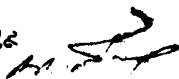
(นายอุดม วิณะคีรี)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมที่ดิน

กองทะเบียนที่ดิน

โทร. ๒๒๑๑๑๔๔

ที่ นท ๑๓๖๐/๖ ๑๑๖๐

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กท ๑๐๒๐๐

๒๕ มิถุนายน ๒๕๓๕

เรื่อง การขอไถ่มาซึ่งที่ดินของนิติบุคคล ตามมาตรา ๔๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน
เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานคร)

เนื่องจากได้พิจารณาเห็นว่า การขอไถ่มาซึ่งที่ดินของนิติบุคคล ตามมาตรา ๔๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินในขณะนี้ เป็นจำนวนมาก บางรายมีที่ดินมาก เกิดความจำเป็นต่อการใช้ประโยชน์ ถ้าหากปล่อยให้ที่ดินมากเกินไปได้โดยที่ไม่มีการควบคุมอาจก่อให้เกิดปัญหาต่อไปภายหน้าได้ จึงวางแนวทางปฏิบัติเพิ่มเติมเพื่อให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการ เมื่อมีนิติบุคคลดังกล่าวขอไถ่มาซึ่งที่ดิน ดังนี้

๑. ให้ประสานงานกับนายอำเภอหรือปลัดอำเภอ เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอท้องที่ที่ดินตั้งอยู่ เพื่อออกไปทำการตรวจสอบข้อเท็จจริงทุกรายว่า ที่ดินที่นิติบุคคลดังกล่าวขอไถ่มานั้นตั้งอยู่ที่ใด อยู่ใกล้ไกลกับชุมชนมากน้อยเพียงใด มีผลกระทบหรือก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนในบริเวณนั้นหรือไม่ อย่างไร เหมาะสมกับการประกอบศาสนกิจ หรือการใช้ประโยชน์เพียงใด ถ้าใช้ที่ดินเพื่อประกอบศาสนกิจให้ตรวจสอบด้วยว่า ที่ที่ประกอบศาสนกิจในประเภทเดียวกันเมื่ออยู่ในบริเวณใกล้เคียงแล้วบ้างหรือไม่ หากถิ่นประมาณเท่าใด มีบุคคลเข้าร่วมประกอบศาสนกิจในสถานที่ของนิติบุคคลนั้นมากน้อยเพียงใด มีเหตุผลจำเป็นใดที่ต้องไถ่มาซึ่งที่ดินเพื่อประกอบศาสนกิจในประเภทเดียวกันอีก แต่การใช้เพื่อประโยชน์อื่น เช่น นำไปให้บุคคลอื่นเช่าเพื่อนำรายได้มาบำรุงนิติบุคคลนั้น ให้สอบสวนถึงรายรับรายจ่ายว่า นิติบุคคลนั้นมีความจำเป็นมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้ ให้แยกประเภทรายรับรายจ่ายโดยละเอียด

๒. กรณีขอไถ่มาซึ่งที่ดินโดยการรับให้ ให้สอบสวนเจ้าของที่ดินผู้ให้ถึงเจตนาที่แท้จริง และความจำเป็นที่โอนที่ดินให้แก่นิติบุคคลนั้นโดยละเอียด ทั้งนี้ ให้ใช้แบบบันทึกถ้อยคำ (ท.ก.๑๖)

๓. กรณีขอไถ่มาซึ่งที่ดินโดยการซื้อ ให้สอบสวนว่าได้เงินมาอย่างไร หรือด้วยวิธีใด มีผลกระทบกระเทือนต่อฐานะทางการเงินของนิติบุคคลนั้นหรือไม่ มากน้อยเพียงใด

- ๒ -

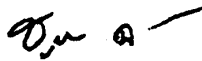
๔. การขอไถ่มาซึ่งที่ดินเมื่อรวมแล้วเกินกว่า ๕๐ ไร่ ให้เจ้าหน้าที่สอบสวนให้ได้-
ความโดยละเอียดชัดเจนว่า มีเหตุผลและความจำเป็นอย่างไร ทั้งนี้ เพื่อใช้ประกอบการพิจารณา
ว่าควรจะอนุญาตให้เป็นที่บุคคลอื่น ๆ ไถ่มาซึ่งที่ดินเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้หรือไม่

๕. กรณีวัดในพระพุทธศาสนาขอไถ่มาซึ่งที่ดินเกินกว่า ๑๐๐ ไร่ ก่อนเสนอเรื่องเพื่อ
ขออนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ให้กรมที่ดินประสานงานกับกรมการศาสนาเพื่อ
พิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนว่า การขอไถ่มาซึ่งที่ดินเป็นการสมควร เหมาะสม และมีความจำเป็น
หรือไม่ เพียงใด

๖. ให้หน่วยงานทุกระดับที่ยื่นเรื่องให้ความเห็น พร้อมทั้งเหตุผลในการให้ความเห็น-
เช่นนั้นประกอบเรื่องไว้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดสั่งให้เจ้าหน้าที่ทราบและถือปฏิบัติต่อไป.

ขอแสดงความนับถือ

(นายชวนชัย ฉายะบุตร)
รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมที่ดิน

กองทะเบียนที่ดิน

โทร. ๒๒๑๔๑๘๔

8A

๐๖๑๐/ว 35424

กรมที่ดิน

ถนนพระพิพิธ กม ๑๐๒๐๐

๑๔ ตุลาคม ๒๕๓๕

เรื่อง การจดทะเบียนให้โฉมที่ดินของมูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักร ตามมาตรา ๔๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

เรียน ผู้อำนวยการจังหวัดทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานคร)

อ้างถึง หนังสือกรมที่ดิน ความมาก ที่ มท ๐๖๑๐/ว ๒๐๓๐๐ ลงวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๓๕

ตามหนังสือที่อ้างถึง กรมที่ดินได้วางทางปฏิบัติเกี่ยวกับการขอให้โฉมที่ดินของมูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักร ซึ่งเป็นนิตยบุคคลตามมาตรา ๔๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน มาเพื่อให้เจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติ เป็น

กรมที่ดินพิจารณาแล้ว ขอวางแนวทางปฏิบัติเพิ่มเติม ดังนี้

๑. เมื่อมูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักรได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ให้โฉมที่ดินเพื่อใช้ประโยชน์ในกิจการใดซึ่งอยู่ในขอบเขตประสงค์ของมูลนิธิแล้ว หากผู้ขอมาขอจดทะเบียนคดงงานเจ้าหน้าที่ ให้ระบุงการใ้ประโยชน์เพื่อกิจการนั้นคดงจากชื่อมูลนิธิผู้รับโอน เช่น "มูลนิธิ..... (เพื่อกการศึกษาของโรงเรียน.....)" เป็นต้น ลงในเอกสารที่เกี่ยวกับการจดทะเบียนและสารบัญจดทะเบียน

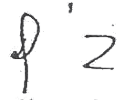
๒. ถ้ามูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักรขอเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ในที่ดินเป็นอย่างอื่นไม่ตรงตามที่รัฐมนตรีฯ อนุญาตไว้ ให้มูลนิธิยื่นคำขอเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ดังกล่าว คดงงานเจ้าหน้าที่ ๓ ล่ามคดงงานที่ที่ดินคดงอยู่ โดยใ้คำขอ ท.ค.๕ และบันทึกคดงยคำมูลนิธิถึง เหตุผลและความจำเป็นที่จะเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้น เสร็จแล้วส่งเรื่องไป กรมที่ดินเพื่อพิจารณาขออนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยคดงไป เมื่อรัฐมนตรีฯ ใ้คำคดง

/ให้เปลี่ยนแปลง...

ให้เปลี่ยนแปลงเป็นประการใดแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หมายเหตุอักษรสีแดงถึงการ
 เปลี่ยนแปลงนั้นลงในรายการจดทะเบียนการไต่มาของมูลนิธิ โดยให้มีใจความว่า "มูลนิธิ
 ขอเปลี่ยนแปลงการไต่ประโยชน์จากเดิมเป็น..... ซึ่งรัฐมนตรีฯ ได้มีคำสั่งอนุญาต
 เมื่อวันที่..... เดือน..... พ.ศ." พร้อมทั้งลงชื่อเจ้าพนักงานที่ดิน และ
 วัน เดือน ปี, กำกับไว้

ฉะนั้น จึงเวียนมาเพื่อทราบ และโปรดสั่งให้เจ้าหน้าที่ที่ดินถือปฏิบัติต่อไป.

ขอแสดงความนับถือ

(นายฉันทน์ ชันทรปาน)

อธิบดีกรมที่ดิน

กองทะเบียนที่ดิน

โทร. ๒๒๑๔๑๔๘

โทรสาร. ๒๒๑๓๔๗๓

ด่วนมาก

ที่ มท ๐๖๑๑/ว 20300

กรมที่ดิน
ถนนพระพิพิธ กท ๑๐๒๐๐

๔ สิงหาคม ๒๕๓๕

เรื่อง การขอให้ไ้มาซึ่งที่ดินของมูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักร

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานคร)

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๐/ว ๑๐๑๐ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๓๔

ด้วยกรมที่ดินได้พิจารณาเห็นว่า ขณะนี้มูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักรซึ่งเป็นนิติบุคคล ตามมาตรา ๔๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ได้มีการขอให้ไ้มาซึ่งที่ดินเป็นจำนวนมาก บางราย มีที่ดินอยู่แล้วเกินกำหนดสิทธิในที่ดินเพื่อการศาสนาตามที่กฎหมายกำหนดไว้แต่ก็ยังขอให้ไ้มา ซึ่งที่ดินแปลงใหม่อีก หรือบางรายขอให้ไ้มาซึ่งที่ดินโดยอ้างว่าเพื่อใช้ทำประโยชน์อย่างหนึ่ง แต่เมื่อได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีให้ไ้มาซึ่งที่ดินแล้วกลับไปใช้ประโยชน์อย่างอื่น ดังนั้น เมื่อมี มูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักร ขอให้ไ้มาซึ่งที่ดินนอกจากเจ้าหน้าที่จะต้องดำเนินการตามหนังสือ กระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๐/ว ๑๐๑๐ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๓๔ เรื่อง การขอไ้มา ซึ่งที่ดินของนิติบุคคล ตามมาตรา ๔๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ให้ครบถ้วนทุกประเด็นแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติเพิ่มเติมอีก ดังนี้

๑. เมื่อมูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักรขอให้ไ้มาซึ่งที่ดิน เจ้าหน้าที่จะต้องแจ้งให้ มูลนิธินั้นยอมรับปฏิบัติตามเงื่อนไข รวม ๔ ประการ โดยให้บันทึกไว้เป็นหลักฐานในบันทึก ถอยคำ (ท.ค.๑๖) ทุกครั้งที่ขอไ้มา คือ

๑.๑ มูลนิธิจะต้องใช้ที่ดินที่ขอไ้มาใหม่โดยมูลนิธิเอง และคามกิจการ ที่ขอภายในขอบวัตถุประสงค์ของมูลนิธิเท่านั้น

๑.๒ มูลนิธิต้อง เริ่มใช้ที่ดินเพื่อกิจการที่ขอภายในกำหนด ๑ ปี นับแต่วันที่

ได้รับอนุญาต

๑.๓ ถ้ามูลนิธิไม่ใช้ที่ดินหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าวต้องจัดการจำหน่ายที่ดินภายใน ๑ ปี นับแต่วันไม่ใช้หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข ถ้าไม่จำหน่ายภายในกำหนดคินยอมให้อธิบดีกรมที่ดินมีอำนาจจัดการจำหน่ายที่ดินได้ความกฎหมาย

๑.๔ ถ้ามูลนิธิจะจำหน่ายที่ดินจะต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมที่ดินก่อน

๒. กรณีที่มูลนิธิเกี่ยวกับครุภัณฑ์ขอให้ได้มาซึ่งที่ดิน เมื่อรวมกับที่ดินที่มีอยู่เดิมแล้วมีจำนวนเนื้อที่เกินกว่า ๕๐ ไร่ ให้ดำเนินการเพิ่มเติม ดังนี้

๒.๑ เจ้าหน้าที่จะต้องพิจารณาหลักนกรองโดยละเอียดถึงเหตุผลความจำเป็นเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ในที่ดินที่มูลนิธิขอได้มานั้นว่า มีเหตุผลและความจำเป็นมากน้อยเพียงใด การใช้ประโยชน์เหมาะสมกับสภาพที่ดินและจำนวนเนื้อที่ที่ดินที่ขอได้มานั้นหรือไม่ อย่างไร โดยบันทึกขอพิจารณาหลักนกรองดังกล่าวไว้ในบันทึกการสอบสวนมูลนิธิให้แจ้งชัด

๒.๒ ให้มูลนิธิแสดงโครงการ เพื่อให้เห็นว่า มูลนิธินั้นมีความสามารถทำประโยชน์ในที่ดินที่ขอได้มาใหม่ได้อย่างจริงจังตรงตามที่ขออนุญาต เช่น เสร็จโครงการความเป็นไปได้ในการใช้ประโยชน์ในที่ดิน พร้อมทั้งแบบหรือแผนผังประกอบรวมเรื่อง

๒.๓ ถ้ามูลนิธิใหม่ที่ดินอยู่แล้ว และขอให้ได้มาซึ่งที่ดินแปลงใหม่ ต้องให้มูลนิธิชี้แจงว่าได้ทำประโยชน์ในที่ดินที่มีอยู่แล้วตรงตามที่ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีหรือไม่ อย่างไร ให้ทำบัญชีรายละเอียดของที่ดินแต่ละแปลงที่มูลนิธิมีอยู่ หากมูลนิธิใช้ประโยชน์ในที่ดินที่มีอยู่แล้วไม่ตรงตามที่ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี ก็ให้เจ้าหน้าที่บันทึกรายละเอียดถึงสาเหตุที่ไม่ใช้ประโยชน์ตามที่ได้รับอนุญาตไว้ให้แจ้งชัดแล้วรวมเรื่อง เพื่อเสนอรัฐมนตรีประกอบการพิจารณาการขอได้มาซึ่งที่ดินของมูลนิธิแปลงใหม่

๒.๔ มูลนิธิได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีให้ได้มาซึ่งที่ดินแปลงใดแล้วหากยังไม่ได้จดทะเบียนรับโอนที่ดินมาเป็นของมูลนิธิ ให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำการสอบสวนแจ้งให้มูลนิธิไปดำเนินการจดทะเบียนรับโอนที่ดินให้เสร็จเรียบร้อยก่อนแล้วจึงมาดำเนินการขอให้ได้มาซึ่งที่ดินแปลงใหม่

/ ๓. กรณีมูลนิธิ...

๓. กรณีมูลนิธิเกี่ยวกับคริสตจักร ขอให้ไ้มาซึ่งที่ดินเมื่อรวมกับที่ดินที่มีอยู่เดิมแล้ว มีจำนวนเนื้อที่เกินกว่า ๑๐๐ ไร่ นอกจากจะต้องดำเนินการตาม ๑ และ ๒ แล้ว เจ้าหน้าที่ต้องชี้แจงให้มูลนิธิทราบว่า การขอไ้มาซึ่งที่ดินแปลงใหม่จะต้องใช้ประโยชน์เฉพาะกิจการทางด้านศาสนา หรือใช้เพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม เช่น เป็นที่สร้างโรงเรียน โรงพยาบาล เพื่อให้บริการแก่บุคคลทั่วไป เป็นต้น เท่านั้น หากมูลนิธิใช้ประโยชน์ในที่ดินเป็นอย่างอื่นแล้ว ก็อาจจะไม่ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีให้ไ้มาซึ่งที่ดินแปลงใหม่ โดยให้บันทึกการชี้แจงดังกล่าวไว้ในบันทึกการสอบสวนของมูลนิธิรวมเรื่อง เพื่อใช้ประกอบการพิจารณา

๔. ในการขอให้ไ้มาซึ่งที่ดินของมูลนิธิเกี่ยวกับคริสตจักรทุกครั้ง เจ้าหน้าที่จะต้องแจ้งให้มูลนิธิทราบพร้อมบันทึกไว้ให้ปรากฏเป็นหลักฐานในสำนวนสอบสวนด้วยว่า เมื่อมูลนิธิได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีให้ไ้มาซึ่งที่ดินแล้ว ถ้ามูลนิธิมีเหตุผลและความจำเป็นที่จะเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ในที่ดินเป็นอย่างอื่นไม่ตรงตามที่รัฐมนตรีอนุญาตไว้ มูลนิธิจะต้องขออนุญาตเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ในที่ดินต่อรัฐมนตรี เมื่อรัฐมนตรีอนุญาตแล้ว จึงจะเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ในที่ดินเป็นอย่างอื่นได้ หากมูลนิธิเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ในที่ดินโดยมิได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีก่อน ถือว่ามูลนิธิไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ จะต้องดำเนินการตาม ๑.๓

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และสั่งให้เจ้าหน้าที่ที่ดินถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป.

ขอแสดงความนับถือ

(นายฉันทน์ จันทรปาน)

อธิบดีกรมที่ดิน

กองทะเบียนที่ดิน

โทร. ๒๒๑๔๑๔๔

โทรสาร. ๒๒๑๓๘๗๓

ที่ มท ๐๑๒๐/ว ๒๔๒๖๑

กรมที่ดิน
ถนนพระพิพิธ กม ๑๐๒๐๐

๑)๐ กันยายน ๒๕๕๑

เรื่อง การทำนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดินอันเป็นศาสนสมบัติของวัด
เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานคร)

ช่วยกรมการศาสนา ได้แจ้งผลการพิจารณาถึงหนทางปฏิบัติเกี่ยวกับอำนาจการจัดระเบียบ
ศาสนสมบัติของวัดให้ทราบ ว่า กรณีที่วัดได้มอบการจัดระเบียบศาสนสมบัติของวัดให้กรมการศาสนา
ดำเนินการทำนิติกรรมใด ๆ เกี่ยวกับศาสนสมบัติของวัดต้องแจ้งศึกษาธิการจังหวัด หรือศึกษาธิการอำเภอเป็นผู้ทำการ
แทนวัด ตามหนังสือกรมการศาสนา ที่ ศช ๐๔๐๔/๘๒๑๑ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๐๗ แต่ถ้าวัดมิได้มอบ
การจัดระเบียบศาสนสมบัติของวัดให้กรมการศาสนาดำเนินการ เจ้าอาวาสในฐานะผู้แทนวัด ก็รอบที่จะทำการ
แทนวัด หรือมอบอำนาจให้วอวาจกร หรือผู้ใดไปดำเนินการแทนได้ ตามโยมตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติ
คณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๕ และการที่
จะทราบว่า วัดที่ขอจดทะเบียนมอบการจัดระเบียบศาสนสมบัติของวัดให้กรมการศาสนาหรือไม่ ให้ตรวจสอบจาก
สัญญาที่คู่กรณีนำมาขอจดทะเบียน หากวัดได้มอบการจัดระเบียบให้แก่ทางราชการ สัญญาจะระบุ ว่า วัด.....โดย
กรมการศาสนา ผู้รับมอบอำนาจ สำหรับวัดที่อยู่วงกรุงเทพมหานคร ส่วนวัดที่อยู่นอกภูมิภาคจะระบุ ว่า วัด.....
โดย จังหวัด ผู้รับมอบอำนาจ และถ้าวัดมิได้มอบอำนาจการจัดระเบียบจะระบุ ว่า วัด..... โดย เจ้าอาวาส
จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และสั่งให้เจ้าหน้าที่ที่ดินทราบ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติเมื่อมีการ
วัดขอจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิเชียร รัตนะพีระพงศ์)
อธิบดีกรมที่ดิน

เวียนทุกฝ่ายทราบ
18 ก.ย. 2541

กม 3-2

กม 4

กม 5

กองทะเบียนที่ดิน โทร. ๒๒๖๑๕๖ โทรสาร ๒๒๓๗๘๗๗

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๓๑๐/ว 06232

กรมที่ดิน

ถนนพระพิพิธ กท ๑๐๒๐๐

๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

เรื่อง การยกเว้นภาษีเงินได้และภาษีธุรกิจเฉพาะสำหรับการรอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดิน โดยไม่มีค่าตอบแทนให้แก่วัด วัดขาดหลวงโรมันคาทอลิก หรือมัสยิด

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานคร)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๒๖) พ.ศ.๒๕๕๑

๒. กฎกระทรวงฉบับที่ ๒๑๔ (พ.ศ.๒๕๕๑) ออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร

กรมที่ดินขอส่ง พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๒๖) พ.ศ.๒๕๕๑ และ กฎกระทรวงฉบับที่ ๒๑๔ (พ.ศ.๒๕๕๑) ออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร มาเพื่อโปรดทราบและสั่งให้เจ้าหน้าที่ที่ดินทราบและถือปฏิบัติต่อไป

เวียนทุกฝ่ายทราบ

26 ก.พ. 2552

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิเชียร รัตนะพระพาศ์)

อธิบดีกรมที่ดิน

กองทะเบียนที่ดิน

โทร. ๒๒๑๕๑๘๕

โทรสาร. ๒๒๑๐๗๗๓๓

ทว. 3-2 วัชร

ทว. 5 วัชร

พระราชกฤษฎีกา

ออกตามความในประมวลรัษฎากร
ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๒๖)

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๕๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้
ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลและภาษีธุรกิจเฉพาะสำหรับการโอนกรรมสิทธิ์
หรือสิทธิครอบครองในที่ดินโดยไม่มีค่าตอบแทนบางกรณี

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๒๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมาตรา ๓ (๑)
แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐)
พ.ศ. ๒๕๕๖ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร
ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๒๖) พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕ บัณฑิต แห่งพระราชกฤษฎีกาออกตามความใน
ประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๐๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราช
กฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๑๐) พ.ศ. ๒๕๕๐

“มาตรา ๕ บัณรส ให้ยกเว้นภาษีเงินได้ตามส่วน ๓ หมวด ๓ และภาษีธุรกิจเฉพาะตาม หมวด ๕ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร สำหรับการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดิน โดยไม่มีค่าตอบแทนให้แก่วัด วัดขาดหลวงโรมันคาทอลิก หรือมัสยิด ที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ทั้งนี้ เฉพาะการโอนที่ดินส่วนที่ทำให้วัด วัดขาดหลวงโรมันคาทอลิก หรือมัสยิด มีที่ดินไม่เกิน ห้าสิบไร่”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ชวน หลีกภัย

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรยกเว้นภาษีเงินได้บุคคล และภาษีธุรกิจเฉพาะสำหรับการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินโดยไม่มีค่าตอบแทนให้แก่วัด วัดขาดหลวง โรมันคาทอลิก หรือมัสยิด ที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น เฉพาะการโอนที่ดินส่วนที่ทำให้วัด วัดขาดหลวง โรมันคาทอลิก หรือมัสยิด มีที่ดินไม่เกินห้าสิบไร่ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีผู้บริจาคที่ดินให้แก่ศาสนสถานมากขึ้น อันเป็นการสนับสนุนกิจการของศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้

(สำเนา)
 กฎกระทรวง
 ฉบับที่ 214 (พ.ศ. 2541)
 ออกตามความในประมวลรัษฎากร
 ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 4 แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 20) พ.ศ. 2513 และมาตรา 42(17) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2496 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (49) ของข้อ 2 แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 126 (พ.ศ. 2509) ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ 213 (พ.ศ. 2541) ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร

"(49) เงินได้จากการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินโดยไม่มีค่าตอบแทนให้แก่วัด วัดขาดหลวงโรมันคาทอลิก หรือมีสยัด ที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ทั้งนี้ เฉพาะการโอนที่ดินส่วนที่ทำให้วัด วัดขาดหลวงโรมันคาทอลิก หรือมีสยัด ณ ที่ดินไม่เกินห้าสิบไร่"

ข้อ 2 กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ให้ไว้ ณ วันที่ 19 ตุลาคม พ.ศ. 2541

พิเชษฐ หันธุวิชาติกุล
 รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ รักษาการแทน
 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรกำหนดให้เงินได้จากการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินโดยไม่มีค่าตอบแทนให้แก่วัด วัดขาดหลวงโรมันคาทอลิก หรือมิสซิก ที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น เฉพาะการโอนที่ดินส่วนที่ทำให้วัด วัดขาดหลวงโรมันคาทอลิก หรือมิสซิก มีที่ดินไม่เกินห้าสิบไร่ เป็นเงินได้ถึงประเพณีที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีผู้บริจาคที่ดินให้แก่ศาสนสถานมากขึ้น อันเป็นการสนับสนุนกิจการของศาสนาต่าง ๆ ในประเทศไทย จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

(ร.จ. ฉบับกฤษฎีกา เล่ม 115 ตอนที่ 75 ก วันที่ 21 ตุลาคม 2541)

สำเนาถูกต้อง

(นายวิรัช วัชรานนท์)

นิติกร 7 จ.

ที่ มท ๐๓๑๐/ว 02674

กรมที่ดิน

ถนนพระพิพิธ กท ๑๐๒๐๐

๒๕ มกราคม ๒๕๕๓

เรื่อง การขอได้มาซึ่งที่ดินของนิติบุคคลตามมาตรา ๘๕ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง ๑. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๐/ว ๑๐๑๐ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๓๔

๒. หนังสือกรมที่ดิน ด่วนมาก ที่ มท ๐๖๑๐/ว ๒๐๓๐๐ ลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๓๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบตรวจสอบรวม ๓ ฉบับ

๒. ตัวอย่างบันทึกถ้อยคำรวม ๕ ฉบับ

ด้วยปรากฏว่า ในการพิจารณาขออนุญาตได้มาซึ่งที่ดินของนิติบุคคลตามมาตรา ๘๕ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่ดำเนินการให้ครบถ้วนถูกต้องตามระเบียบ มีข้อบกพร่อง บางประการ

ดังนั้น กรมที่ดินจึงขอส่งตัวอย่างบันทึกถ้อยคำและแบบตรวจสอบ ซึ่งได้ระบุหลักฐาน ประกอบการพิจารณา กรณีวัด, มัสยิด และมูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักร ขอได้มาซึ่งที่ดิน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ ถือเป็นแนวทางปฏิบัติ โดยขอให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสาขา และเจ้าพนักงานที่ดิน หัวหน้าส่วนแยก เป็นผู้ตรวจสอบว่า เจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการ และเรียกเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องครบถ้วน ถูกต้อง หรือไม่ พร้อมทั้งลงนามในแบบตรวจสอบ ส่งไปพร้อมกับเรื่องขออนุญาต หากกรมที่ดินพบว่า มีข้อบกพร่อง ครั้งแรกจะดำเนินการว่ากล่าวตักเตือน และครั้งที่สองกรมที่ดินจะพิจารณาดำเนินการตาม ควรแก่กรณีต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

เวียนทุกฝ่ายทราบ

ขอแสดงความนับถือ

27 ส.ค. 2543
กทท. ๕๕. ๒๒๑๑๓๓๐๓

กทท.
วิมลพร ธรรม
28 ส.ค. 2543

(นายวิเชียร รัตนะพระพงศ์)

อธิบดีกรมที่ดิน

๑๘ ๕๐๔๓ กองทะเบียนที่ดิน

โทร. ๒๒๑๕๑๘๕ โทรสาร. ๒๒๑๓๘๗๓

๒๕. 3-2 01-๒๒-
๑๖. 5

หลักฐานประกอบการพิจารณากรณีวัดขอได้มาซึ่งที่ดิน

(ให้ทำเครื่องหมาย / ในช่อง ที่ดำเนินการแล้ว)

๑. สำเนาประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ตั้งวัดในพระพุทธศาสนาหรือหนังสือรับรองสภาพวัด หรือสำเนาทะเบียนวัดหรือประวัติวัดที่รับรองโดยทางราชการ

๒. สำเนาหนังสือพระราชทานวิสุงคามสีมา (ถ้ามี)

๓. สำเนาดราตั้งเจ้าอาวาส หรือผู้รักษาการแทน (โดยจะแต่งตั้งเจ้าอาวาสก่อนประกาศตั้งวัดไม่ได้)

๔. สำเนาหนังสือสุทธิของเจ้าอาวาสหรือผู้รักษาการแทน หนังสือเลื่อนสมณศักดิ์ หรือหลักฐานการแต่งตั้งฐานานุกรม

๕. บันทึกถ้อยคำ (ท.ด.๑๖) ของผู้รับโอน สอบสวนว่าวัดตั้งขึ้นเมื่อใด ชื่อเจ้าอาวาส, มีพระภิกษุสามเณรกี่รูป เหตุผลความจำเป็นที่วัดประสงค์จะได้มาซึ่งที่ดินแปลงใหม่ เพื่อใช้เป็นที่วัดหรือที่ธรณีสงฆ์ (และระบุให้ชัดเจนว่าจะใช้ประโยชน์ในที่ดินอย่างไร) วัดมีที่ดินเดิมหรือไม่ มีหลักฐานอย่างไร ใช้เป็นที่วัดหรือที่ธรณีสงฆ์

ที่ดินเดิมของวัด หากได้มาหลังประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีหรือไม่ หากยังไม่ได้รับอนุญาตก็สามารถยื่นคำขอย้อนหลังได้ โดยให้วัดแจ้งความประสงค์ไว้ในท.ด.๑๖ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต้องชี้แจงเหตุผลที่ได้ดำเนินการจดทะเบียนหรือออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินไปโดยไม่ได้รับอนุญาต เสร็จแล้วให้จังหวัดสรุปเรื่องไปให้กรมที่ดินพิจารณา

กรณีเป็นการซื้อที่ดินให้สอบสวนเพิ่มตามนัยข้อ ๓ ของหนังสือที่อ้างถึง ๑

๖. บันทึกถ้อยคำ (ท.ด.๑๖) ของผู้โอน กรณีให้ที่ดินต้องดำเนินการตามนัยข้อ ๒ ของหนังสือที่อ้างถึง ๑ (กรณีพระภิกษุเป็นผู้โอน ต้องสอบสวนว่า ก่อนอุปสมบทมีคู่สมรสหรือไม่ ที่ดินเป็นสินสมรสหรือสินส่วนตัว)

๗. คำขอจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมฯ (ท.ด.๑)

๘. สำเนาหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแปลงที่ขออนุญาตและแปลงที่วัดถือครองอยู่ หากได้มาก่อนประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ ก็ให้ส่งสำเนาใบไต่สวน, สำเนา น.ส.๑ หรือ น.ส.๑ ก. ไปประกอบการพิจารณา

๙. กรณีเป็นการขยายพื้นที่เดิมหรือเป็นทางเข้าออกให้ต่อรูปแผนที่ที่ดินเดิมกับแปลงที่ขอใหม่

- ๑๐. หลักฐานของผู้โอน เช่น สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน, ทะเบียนสมรส, ใบสำคัญการหย่า, ใบมรณบัตร
- ๑๑. หนังสือยินยอมให้ทำนิติกรรมของคู่สมรส ทั้งชอบและมีชอบด้วยกฎหมาย ถ้าเป็นสินส่วนตัวให้แนบหลักฐานประกอบ และกรณีเป็นโสดให้บันทึกโสด
- ๑๒. หนังสือมอบอำนาจให้ทำนิติกรรม (ถ้ามี)
- ๑๓. หลักฐานการปิดประกาศ (ถ้ามี)
- ๑๔. คำพิพากษาหรือคำสั่งศาล และหลักฐานแสดงว่าคดีถึงที่สุด ในกรณีโอนตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาล
- ๑๕. ความเห็นของอำเภอและจังหวัด ตามนัยข้อ ๑ และข้อ ๖ ของหนังสือที่อ้างถึง ๑
- ๑๖. กรณีขอออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน นอกจากต้องส่งเอกสารตาม ๑-๕,๘,๙,๑๒, ๑๓ และ ๑๕ แล้วต้องส่งเรื่องราวทั้งหมดให้กรมที่ดินด้วย
- ๑๗. การขออนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดินเพียงบางส่วน (เว้นการจดทะเบียนเฉพาะส่วนหรือขอถือกรรมสิทธิ์รวม) ควรให้เจ้าของที่ดินยื่นคำขอทำการรังวัดแบ่งแยกและจดทะเบียนแบ่งแยกในนามเดิมก่อน แล้วจึงดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป
- ๑๘. กรณีวัดขอได้มาซึ่งที่ดิน ตามมาตรา ๑๖๒๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ต้องสอบสวนว่า เจ้ามรดกอุปสมบทเมื่อใด ที่ดินได้มาอย่างไร เมื่อใด ขณะมรณภาพจำพรรษาที่วัดใด ทำพินัยกรรมไว้หรือไม่ (พร้อมส่งเอกสารประกอบการพิจารณา)

.....(เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา/
หัวหน้าส่วนแยก/ผู้ตรวจสอบ)

หลักฐานประกอบการพิจารณา กรณีมูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักรขอได้มาซึ่งที่ดิน

(ให้ทำเครื่องหมาย / ในช่อง ที่ดำเนินการแล้ว)

๑ หลักฐานการจดทะเบียนเป็นมูลนิธิ (แบบ ม.น.๒) ฉบับแรก หากมีการเปลี่ยนแปลงหลายครั้งให้นำครั้งสุดท้ายมาประกอบเรื่องด้วย และต้องระบุรายชื่อคณะกรรมการชุดปัจจุบันด้าน

หลังหากไม่ระบุ มูลนิธิต้องจัดทำบัญชีรายชื่อดังกล่าว

๒. ตราสารหรือข้อบังคับ

๓. รายงานการประชุม ของคณะกรรมการมูลนิธิ เกี่ยวกับที่ดินที่ขอได้มา โดยคณะกรรมการของมูลนิธิที่มาเข้าประชุมต้องลงนามให้ครบถ้วนหากใช้รายงานการประชุมแทนหนังสือมอบอำนาจให้เจ้าพนักงานที่ดินสั่งการ พร้อมเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการมอบอำนาจตามระเบียบด้วย

๔. กรณีขอได้มาซึ่งที่ดินเพื่อใช้เป็นสุสาน ต้องส่งใบอนุญาตให้จัดตั้งสุสาน

๕. บันทึกถ้อยคำ (ท.ด.๑๖) ของผู้รับโอน สอบสวนรายละเอียดตามแบบ ม.น.๒ ว่ามูลนิธิจดทะเบียนตามกฎหมายที่ใด เลขหมายทะเบียนที่เท่าไร จดทะเบียนครั้งแรก และจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงครั้งสุดท้ายเมื่อใด สำนักงานแห่งใหญ่ตั้งอยู่ที่ใด วัตถุประสงค์ย่อของมูลนิธิ เหตุผลความจำเป็นที่ประสงค์จะได้มาซึ่งที่ดินแปลงใหม่ เพื่อใช้ประโยชน์อย่างไร มูลนิธิมีที่ดินเดิมหรือไม่ ให้แนบหลักฐานประกอบพร้อมแจ้งการใช้ประโยชน์

ที่ดินเดิมของมูลนิธิ หากได้มาหลังประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีหรือไม่ หากยังไม่ได้รับอนุญาตก็สามารถยื่นคำขอย้อนหลังได้ โดยให้มูลนิธิแจ้งความประสงค์ไว้ใน ท.ด.๑๖ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต้องชี้แจงเหตุผลที่ได้ดำเนินการจดทะเบียนหรือออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ไปโดยไม่ได้รับอนุญาต เสร็จแล้วให้จังหวัดสรุปเรื่องไปให้กรมที่ดินพิจารณา

- ให้มูลนิธิบันทึกยอมรับเงื่อนไขตามนัยข้อ ๑ และข้อ ๔ ของหนังสือที่อ้างถึง ๒

- กรณีมูลนิธิมีที่ดินเดิมรวมกับที่ขอได้มาเกิน ๕๐ ไร่ ให้ดำเนินการเพิ่มตามนัยข้อ ๒

ของหนังสือที่อ้างถึง ๒ และหากกรณีเกิน ๑๐๐ ไร่ ให้ดำเนินการเพิ่มตามนัยข้อ ๓ ของหนังสือที่อ้างถึง ๒

กรณีเป็นการซื้อที่ดินให้สอบสวนเพิ่มตามนัยข้อ ๓ ของหนังสือที่อ้างถึง ๑

๖. บันทึกถ้อยคำ (ท.ด.๑๖) ของผู้โอน กรณีให้ที่ดินต้องดำเนินการตามนัยข้อ ๒ ของหนังสือที่อ้างถึง ๑

๗. ค่าขอจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมฯ (ท.ด.๑)

- ๘. สำเนาหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแปลงที่ขออนุญาตและแปลงที่มูลนิธิถือครองอยู่ หากได้มาก่อนประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ ก็ให้ส่งสำเนาใบไต่สวน, สำเนา น.ส.๑ หรือ น.ส.๑ ก ไปประกอบการพิจารณา
- ๙. กรณีเป็นการขยายพื้นที่เดิมหรือเป็นทางเข้าออก ให้ต่อรูปแผนที่ที่ดินเดิมกับแปลงที่ขอใหม่
- ๑๐. หลักฐานของผู้โอน เช่น สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน, ทะเบียนสมรส, ใบสำคัญการหย่า, ใบมรณบัตร
- ๑๑. หนังสือยินยอมให้ทำนิติกรรมของคู่สมรส ทั้งชอบและมีชอบด้วยกฎหมาย ถ้าเป็น สิ้นส่วนตัวให้แนบหลักฐานประกอบ และกรณีเป็นโสดให้บันทึกโสด
- ๑๒. หนังสือมอบอำนาจให้ทำนิติกรรม (ถ้ามี)
- ๑๓. หลักฐานการปิดประกาศ (ถ้ามี)
- ๑๔. คำพิพากษาหรือคำสั่งศาล และหลักฐานแสดงว่าคดีถึงที่สุด ในกรณีโอนตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาล
- ๑๕. ความเห็นของอำเภอและจังหวัด ตามนัยข้อ ๑ และข้อ ๖ ของหนังสือที่อ้างถึง ๑
- ๑๖. กรณีขอออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน นอกจากต้องส่งเอกสารตาม ๑-๕,๘,๙,๑๒, ๑๓ และ ๑๕ แล้วต้องส่งเรื่องราวทั้งหมดให้กรมที่ดินด้วย
- ๑๗. การขออนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดินเพียงบางส่วน (เว้นการจดทะเบียนเฉพาะส่วนหรือขอถือกรรมสิทธิ์รวม) ควรให้เจ้าของที่ดินยื่นคำขอทำการรังวัดแบ่งแยกและจดทะเบียนแบ่งแยกในนามเดิมก่อน แล้วจึงดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป
- ๑๘. เมื่อได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีแล้ว ในการจดทะเบียน พนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องระบุการใช้ประโยชน์ในที่ดินต่อจากชื่อมูลนิธิ เช่น “มูลนิธิ..... (เพื่อการศึกษาของโรงเรียน.....)” ลงในเอกสารที่เกี่ยวกับการจดทะเบียนและสารบัญญัติจดทะเบียน

..... (เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา/
หัวหน้าส่วนแยก/ผู้ตรวจสอบ)

หลักฐานประกอบการพิจารณา กรณีมีสิทธิอิสลามขอได้มาซึ่งที่ดิน

(ให้ทำเครื่องหมาย / ในช่อง ที่ดำเนินการแล้ว)

๑. สำเนาทะเบียนมัสยิด (แบบ ม.อ.๒)
๒. สำเนาประกาศนียบัตรแต่งตั้งกรรมการมัสยิด หรือเรื่องราวแจ้งการแต่งตั้งเปลี่ยนแปลงอิหม่าม คอเต็บ บิหลัน กรรมการมัสยิด หรือสถานที่ตั้ง (แบบ ม.อ.๓)
๓. รายงานการประชุมของมัสยิดที่ลงมติเกี่ยวกับที่ดินที่ขอได้มา โดยคณะกรรมการของมัสยิดที่มาเข้าร่วมประชุมต้องลงนามให้ครบถ้วน หากใช้รายงานการประชุมแทนหนังสือมอบอำนาจ ให้เจ้าพนักงานที่ดินสั่งการ พร้อมเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการมอบอำนาจระเบียบด้วย
๔. กรณีขอได้มาซึ่งที่ดินเพื่อใช้เป็นสุสาน ต้องส่งใบอนุญาติให้จัดตั้งสุสาน
๕. บันทึกถ้อยคำ (ท.ด.๑๖) ของผู้รับโอน สอบสวนรายละเอียดตามทะเบียนมัสยิด (แบบ ม.อ.๒) ว่ามัสยิดตั้งอยู่ที่ใด จุดทะเบียนเมื่อใด มีกรรมการกี่คน ใครเป็นอิหม่าม คอเต็บ และบิหลัน เหตุผลความจำเป็นที่มัสยิดขอได้มาซึ่งที่ดินแปลงใหม่ เพื่อใช้ประโยชน์อย่างไร มัสยิดมีที่ดินเดิมหรือไม่ ให้แนบหลักฐานประกอบ พร้อมแจ้งการใช้ประโยชน์
- ที่ดินเดิมของมัสยิด หากได้มาหลังประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีหรือไม่ หากยังไม่ได้รับอนุญาตก็สามารถยื่นคำขอย้อนหลังได้ โดยให้มัสยิดแจ้งความประสงค์ไว้ใน ท.ด.๑๖ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต้องชี้แจงเหตุผลที่ได้ดำเนินการจดทะเบียนหรือออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินไปโดยไม่ได้รับอนุญาต เสร็จแล้วให้จังหวัดสรุปเรื่องไปให้กรมที่ดินพิจารณา
- กรณีเป็นการซื้อที่ดินให้สอบสวนเพิ่มตามนัยข้อ ๓ ของหนังสือที่อ้างถึง ๑
๖. บันทึกถ้อยคำ (ท.ด.๑๖) ของผู้โอน กรณีให้ที่ดินต้องดำเนินการตามนัยข้อ ๒ ของหนังสือที่อ้างถึง ๑
๗. คำขอจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมฯ (ท.ด.๑)
๘. สำเนาหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแปลงที่ขออนุญาตและแปลงที่มัสยิดถือครองอยู่ หากได้มาก่อนประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ ก็ให้ส่งสำเนาใบไต่สวน, สำเนา น.ส.๑ หรือ น.ส.๑ ก. ไปประกอบการพิจารณา
๙. กรณีเป็นการขยายพื้นที่เดิมหรือเป็นทางเข้าออก ให้ต่อรูปแผนที่ที่ดินเดิมกับแปลงที่ขอใหม่

- ๑๐. หลักฐานของผู้โอน เช่น สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน, ทะเบียนสมรส, ใบสำคัญการหย่า, ใบมรณบัตร
- ๑๑. หนังสือยินยอมให้ทำนิติกรรมของคู่สมรส ทั้งชอบและมีชอบด้วยกฎหมาย ถ้าเป็นสินส่วนตัวให้แนบหลักฐานประกอบ และกรณีเป็นโสดให้บันทึกโสด
- ๑๒. หนังสือมอบอำนาจให้ทำนิติกรรม (ถ้ามี)
- ๑๓. หลักฐานการปิดประกาศ (ถ้ามี)
- ๑๔. คำพิพากษาหรือคำสั่งศาล และหลักฐานแสดงว่าคดีถึงที่สุด ในกรณีโอนตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาล
- ๑๕. ความเห็นของอำเภอและจังหวัด ตามนัยข้อ ๑ และข้อ ๖ ของหนังสือที่อ้างถึง ๑
- ๑๖. กรณีขอออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน นอกจากต้องส่งเอกสารตาม ๑-๕, ๘, ๙, ๑๒, ๑๓ และ ๑๕ แล้วต้องส่งเรื่องราวทั้งหมดให้กรมที่ดินด้วย
- ๑๗. การขออนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดินเพียงบางส่วน (เว้นการจดทะเบียนเฉพาะส่วนหรือขอถือกรรมสิทธิ์รวม) ควรให้เจ้าของที่ดินยื่นคำขอทำการรังวัดแบ่งแยกและจดทะเบียนแบ่งแยกในนามเดิมก่อน แล้วจึงดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

..... (เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา/
หัวหน้าส่วนแยก/ผู้ตรวจสอบ)

(ท.ค. ๑๖)

วัด, มัสยิก, มุสลินีชา ขอไ้มา
ซึ่งที่ดินยอนหลัง

บันทึกถ้อยคำ

ที่ดิน

ระวาง ตำบล

เลขที่ หน้าสำรวจ อำเภอ

โฉนดหมายเลขที่ จังหวัด

ที่ว่าการ

ข้าพเจ้า วันที่ เดือน พ.ศ.

วัด, มัสยิก (โดย.....แทน) อายุ ปี

มุสลินีชา

เชื้อชาติ สัญชาติ เป็นบุตร

อยู่ที่บ้าน เลขที่ ตำบล

อำเภอ จังหวัด

ขอปฏิญาณตนและให้ถ้อยคำต่อ เจาพนักงานที่ดิน.....

ด้วยความสัตย์จริง ดังต่อไปนี้ :-

ตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้ทราบว่า การไ้มาซึ่งที่ดินแปลงดังกล่าวข้างต้น ยังมีใ้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่า นัน ข้าพเจ้าในฐานะตัวแทนวัด, มัสยิก, มุสลินีชา ขอใ้ถอยคำต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ดังนี้

๑. วัด, มัสยิก, มุสลินีชา มีความประสงค์จะขอไ้มาซึ่งที่ดินแปลงดังกล่าวยอนหลังใ้เป็นการถูกต้องตามกฎหมาย (พร้อมกับกรขอไ้มาซึ่งที่ดินครั้งนี้ด้วย)

๒. ที่ดินตามโฉนดเลขที่.....อำเภอ.....จังหวัด.....วัด, มัสยิก, มุสลินีชา ไ้ใ้ประโยชน์เพื่อ.....โดยรับใ้, ชื่อมาจาก.....จากหะ เบียนา, ออกโฉนดเมื่อวันที่.....

๓. วัด, มัสยิก, มุสลินีชา มีที่ดินเดิมอยู่แล้ว.....แปลง เนื้อที่..... (โดยรวมแปลงที่ขอยอนหลังด้วยแล้ว และหากมีแปลงใหม่พร้อมกับขอยอนหลัง ไ้รวมจำนวนแปลงและเนื้อที่กับแปลงที่ขอยอนหลังด้วย)

เจ้าหน้าที่อ่านใ้ฟังแล้ว ขอรับรองว่าถูกต้อง เป็นความจริงทุกประการ จึงลงลายมือชื่อใ้เป็นหลักฐานค่อนหาพยานและ เจาพนักงานที่ดิน

ลงชื่อ.....ผู้ใ้ถอยคำ

ลงชื่อ.....พยาน

ลงชื่อ.....พยาน

ลงชื่อ.....เจาพนักงานที่ดิน/ผู้บันทึก

หมายเหตุ

๑. สำหรับกรณีขอยอนหลังอย่างเกี่ยว ต้อง สอดสวนและใ้หลักฐานค่าง ๆ เช่นเดียวกับกรณีขอไ้มาซึ่งที่ดินกรณีปกติ แต่ไม่ต้อง คำเนินการตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๑๓๑๐/ว ๑๐๑๐

ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๓๔ ขอ ๑

๒. ไ้เจาหน้าที่ผู้รับฉึกขอข้แจ้งประกอบด้วย โดยแยกบันทึกค่างหากจากบันทึกของ วัด, มัสยิก, มุสลินีชา

(ท.ค. ๑๖)

มัสยิกขอไ้มาซึ่งที่กิน

บันทึกถ้อยคำ

ที่กิน

ระวาง ตำบล

เลขที่ หน้าสำรวจ อำเภอ

โฉนดหมายเลขที่ จังหวัด

..... ที่ว่าการ

วันที่ เดือน พ.ศ.

ข้าพเจ้า มัสยิก (โดย.....แทน) อายุ ปี

เชื้อชาติ สัญชาติ เป็นบุตร

อยู่ที่บ้าน เลขที่ ตำบล

อำเภอ จังหวัด

ขอปฏิญาณตนและให้ถ้อยคำต่อ เจ้าพนักงานที่ดิน.....

ด้วยความสัตย์จริง ดังต่อไปนี้:-

ความที่มัสยิก ขอ (รับให้, ซื้อ ฯลฯ) ที่กินแปลงเครื่องหมายดังกล่าวข้างต้น จาก.....

เพื่อประโยชน์เป็น.....ข้าพเจ้าในฐานะตัวแทนมัสยิก ขอให้ออกราคาคงพนักงานเจ้าหน้าที่

ดังนี้

๑. มัสยิก ตั้งอยู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....จดทะเบียนเมื่อวันที่.....

หมายเลขทะเบียนที่.....

๒. มัสยิก มีคณะกรรมการ.....คน โดยมี.....เป็นอิหม่าม.....เป็นคอบุคคล.....เป็นมิหฺน

และในการขอไ้มาซึ่งที่กินครั้งนี้ คณะกรรมการได้ลงมติให้.....มาดำเนินการแทน

๓. มัสยิก มีที่กินอยู่แล้ว ๑ แปลง คือ โฉนดที่ดินเลขที่.....อำเภอ.....จังหวัด.....

เนื้อที่.....เป็นที่ตั้งมัสยิก

๔. มัสยิก มีดาววิศุ คังนี้.....

๕. มัสยิก ขอรับให้ที่กินแปลงดังกล่าวข้างต้นเพื่อ.....เมื่อรวมกับที่กินคาม ๓ เป็น.....แปลง

เนื้อที่รวม.....

๖. มัสยิก ขอซื้อที่กินแปลงดังกล่าวข้างต้นเพื่อ.....ในราคา.....โดยมัสยิก ได้เงิน

มาจากการบริหารของ.....

เจ้าหน้าที่อ่านให้ฟังแล้ว ขอรับรองว่าถูกต้อง เป็นความจริงทุกประการ จึงลงลายมือชื่อไว้

เป็นหลักฐานต่อหน้าพยานและ เจ้าพนักงานที่ดิน

ลงชื่อ.....ผู้ให้ถ้อยคำ

ลงชื่อ.....พยาน

ลงชื่อ.....พยาน

ลงชื่อ.....เจ้าพนักงานที่ดิน/ผู้บันทึก

(ท.ค. ๑๖)

มูลนิธิ ขอไ้มาซึ่งที่ดิน

บันทึกถ้อยคำ

ที่ดิน

ระหว่าง ตำบล

เลขที่ หน้าสำรวจ อำเภอ

โฉนดหมายเลขที่ จังหวัด

..... ที่ว่าการ

วันที่ เดือน พ.ศ.

ข้าพเจ้า มูลนิธิ (ไทย.....แทน) อายุ ปี

เชื้อชาติ สัญชาติ เป็นบุตร

อยู่ที่บ้าน เลขที่ ตำบล

อำเภอ จังหวัด

ขอปฏิญาณตนและให้ถ้อยคำต่อ เจ้าพนักงานที่ดิน.....

ด้วยความสัตย์จริง ดังต่อไปนี้ :-

ตามที่มูลนิธิ..... (รับให้/ซื้อ ฯลฯ) ที่ดินแปลงเครื่องหมายดังกล่าวข้างตน จาก.....

เพื่อใช้ประโยชน์เป็น.....ข้าพเจ้าในฐานะตัวแทนมูลนิธิ ขอให้อภัยคำต่อพันก งานเจ้าหน้าที่ ดังนี้

๑. มูลนิธิ เป็นมูลนิธิ ที่ถูกของคาม ป.พ.พ. ใ้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการคามใ้

อนุญาตตั้งสมาคม หรือองคการ เลขที่.....เลขคำขอที่.....ลงวันที่.....

๒. วัตถุประสงค์โดยย่อเพื่อ.....(ดูรสารมูลนิธิ ประกอบ)

๓. ที่ดินของมูลนิธิ มีอยู่เดิมจำนวน.....แปลง เนื้อที่..... (คามบัญชีรายละเอียดที่แนบ)

๔. เมื่อมูลนิธิ ใ้รับอนุญาตใ้ไ้มาซึ่งที่ดินแปลงนี้แล้ว ขอยอมรับเงินใ้คามหนังสือกรมที่ดิน

ความมาก ที่ มท ๐๖๑๐/ว ๒๐๓๐๐ ลงวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๓๕ ขอ ๑ และขอ ๔ (ระบุรายละเอียดควย)

เจ้าหน้าที่อานใ้ห้ังแล้ว ขอรับรองว่าถูกต้อง เป็นคามจริงทุกประการ จึงลงลายมือชื่อใ้

เป็นหลักฐานต่อหน้าพยานและเจ้าพนักงานที่ดิน

ลงชื่อ.....ผู้ให้อภัยคำ

ลงชื่อ.....พยาน

ลงชื่อ.....พยาน

ลงชื่อ.....เจ้าพนักงานที่ดิน/ผู้บันทึก

หมายเหตุ

๑. กามมูลนิธิ มีที่ดินเกิน ๕๐ ไร่ หรือ ๑๐๐ ไร่ คงดำเนินการเพิ่มเติมคามหนังสือกรมที่ดิน

ความมาก ที่ มท ๐๖๑๐/ว ๒๐๓๐๐ ลงวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๓๕ ขอ ๒ และขอ ๓ คามลำดับ

๒. กรณีมูลนิธิ ขอซื้อที่ดิน หากเงินที่ซื้อไ้มาจากการบริจาค ใ้ระบุบริจาค หากเป็นองคการ

คางประเทศ เป็นบริจาค มีความสัมพันธ์อย่างไรกับมูลนิธิ และมูลนิธิ ใ้รับผลคอบแทนจากองคการ

หรือไม่ อย่างไร

ที่ มท ๐๗๒๔/ว 11242

กรมที่ดิน

ถนนพระพิพิธ กท. ๑๐๒๐๐

๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ความหมายของคำว่า "ที่ตั้งศาสนสถาน"

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

ด้วยมีปัญหาทางปฏิบัติเกี่ยวกับการตีความว่า "ที่ตั้งศาสนสถาน" ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๓ (พ.ศ.๒๕๕๑) ข้อ ๒(๓)(จ) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.๒๕๕๓ ซึ่งกำหนดว่า "ศาลาทะเบียนเฉพาะในกรณีที่วัดวาอาราม วัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก หรือมัสยิดอิสลาม เป็นผู้รับใช้ เพื่อใช้เป็นที่ตั้งศาสนสถาน ทั้งนี้ในส่วนที่ได้มารวมกับที่ดินที่มีอยู่ก่อนแล้ว ไม่เกิน ๕๐ ไร่ เรียกตามราคาประเมินทุนทรัพย์ตามที่คณะกรรมการกำหนดราคาประเมินทุนทรัพย์ กำหนด ร้อยละ ๐.๐๑" นั้น หมายถึงที่ดินประเภทใด

กรมที่ดินจึงขอเรียนข้อความเข้าใจและวางทางปฏิบัติเพิ่มเติมว่า "ที่ตั้งศาสนสถาน" ตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๕๓ (พ.ศ.๒๕๕๑) ข้อ ๒ (๓)(จ) นั้น หมายถึง ที่ตั้งของสถานที่ใด ๆ ซึ่งมีไว้เพื่อปฏิบัติตามศาสนบัญญัติ หรือปฏิบัติพิธีกรรมตามความเชื่อในทางศาสนาของ วัดวาอาราม วัด บาทหลวงโรมันคาทอลิก หรือมัสยิดอิสลาม และรวมถึงบริเวณของสถานที่ดังกล่าวด้วย เช่น ที่ตั้งของ มัสยิด โบสถ์ วิหาร กุฏิสงฆ์ ศาลาการเปรียญ ฌาปนสถาน และที่ธรณีสงฆ์ ที่มีลักษณะการใช้ประโยชน์ ตามนัยดังกล่าว ส่วนสถานที่ที่มีไว้เพื่อการอย่างอื่น มิได้มีไว้เพื่อปฏิบัติตามศาสนบัญญัติ หรือปฏิบัติพิธีกรรมตามความเชื่อในทางศาสนา เช่นที่ตั้งโรงเรียน โรงพยาบาล โรงเรียนเด็ก เป็นต้น ไม่ใช่ "ที่ตั้งศาสนสถาน" แต่อย่างใด

สำหรับศาสนาอิสลามนั้น สำนักจุฬาราชมนตรีได้ให้ความเห็นว่า "ที่ตั้งศาสนสถานในศาสนาอิสลาม" นั้น ไม่มีข้อบัญญัติแน่นอนว่าจะต้องมีจำนวนเท่าใด แต่ขึ้นอยู่กับสภาพ ขนาด และความ

- ๒ -

จำเป็นของแต่ละมัสยิดในการประกอบกิจการทางศาสนา องค์ประกอบของศาสนสถานบางมัสยิดอยู่ในบริเวณเดียวกัน และมีบางมัสยิดองค์ประกอบของศาสนสถานอยู่ต่างบริเวณกัน โดยภาพรวม "ศาสนสถานของศาสนาอิสลามในประเทศไทย" จะประกอบด้วย

๑. อาคารมัสยิด
๒. โรงเรียนสอนศาสนา
๓. ศูนย์อบรมจริยธรรมประจำมัสยิด
๔. บาแล หรือบาไล (พื้นเรือนนอกชายคาของโรงเรียนสอนศาสนาหรืออาคารมัสยิด)
๕. กุโบร์ หรือกูบร (สุสาน)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และสั่งให้เจ้าหน้าที่ที่ดินถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

ประวิทย์ สิทธิสุภณ

(นายประวิทย์ สิทธิสุภณ)

ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ รักษาราชการแทน

อธิบดีกรมที่ดิน

สำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน

โทร. ๒๒๑๔๔๘

โทรสาร. ๒๒๑๓๘๓

ที่ มท ๐๗๒๔/ว 13778

กรมที่ดิน

ถนนพระพิพิธ กทม. ๑๐๒๐๐

๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕

เรื่อง การขอให้ได้มาซึ่งที่ดินของมูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักร

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกรมที่ดิน ส่วนมาก ที่ มท ๐๖๑๐/ว ๒๐๓๐๐ ลงวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๓๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบรายงานผลการปฏิบัติตามเงื่อนไขของมูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักรจำนวน ๑ ฉบับ

ตามหนังสือที่อ้างถึง ได้กำหนดหลักเกณฑ์ให้เจ้าหน้าที่ถือเป็นแนวทางปฏิบัติว่า เมื่อมูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักรขอให้ได้มาซึ่งที่ดิน เจ้าหน้าที่จะต้องแจ้งให้มูลนิธินั้นยอมรับปฏิบัติตามเงื่อนไขรวม ๔ ประการ โดยให้บันทึกไว้เป็นหลักฐานในบันทึกถ้อยคำ (ท.ด.๑๖) ทุกครั้งที่ขอได้มา คือ

๑. มูลนิธิจะต้องใช้ที่ดินที่ขอได้มาใหม่โดยมูลนิธิเอง และตามกิจการที่ชอภายในขอบวัตถุประสงค์ของมูลนิธิเท่านั้น

๒. มูลนิธิต้องเริ่มใช้ที่ดินเพื่อกิจการที่ชอภายในกำหนด ๑ ปี นับแต่วันที่ได้รับอนุญาต

๓. ถ้ามูลนิธิไม่ใช้ที่ดิน หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าว ต้องจัดการจำหน่ายที่ดินภายใน ๑ ปี นับแต่วันไม่ใช้หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข ถ้าไม่จำหน่ายภายในกำหนดยินยอมให้อธิบดีกรมที่ดินมีอำนาจจัดการจำหน่ายที่ดินได้ตามกฎหมาย

๔. ถ้ามูลนิธิจะจำหน่ายที่ดินจะต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมที่ดินก่อน

กรมที่ดินพิจารณาแล้ว เพื่อให้ทางราชการสามารถติดตามการปฏิบัติตามเงื่อนไขของมูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักรภายหลังจากได้รับอนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดินได้ เห็นควรกำหนดมาตรการในการติดตามผลการปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าว โดยให้จังหวัดดำเนินการ ดังนี้

/๑. ให้เจ้าหน้าที่....

- ๒ -

๑. ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบที่ดินของมูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักรซึ่งตั้งอยู่ในจังหวัดนั้น หากตรวจพบว่ามูลนิธิ ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข ๔ ประการดังกล่าวข้างต้น ให้จังหวัดแจ้งมูลนิธิ ทราบ เพื่อดำเนินการจำหน่ายที่ดินภายในกำหนดเวลา ๑ ปี นับแต่วันไม่ใช่หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข โดยการจำหน่ายที่ดินของมูลนิธิ จังหวัดจะต้องส่งเรื่องไปขออนุญาตอธิบดีกรมที่ดิน

๒. สำหรับระยะเวลาการตรวจสอบที่ดินนั้น ให้ดำเนินการดังนี้

๒.๑ กรณีเป็นที่ดินซึ่งได้รับอนุญาตครบ ๑ ปีแล้ว ให้ตรวจสอบได้ทันที และรายงานผลให้กรมที่ดินทราบภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่รับหนังสือนี้

๒.๒ กรณีเป็นที่ดินซึ่งได้รับอนุญาตไม่ครบ ๑ ปี ให้ตรวจสอบเมื่อครบกำหนด ๑ ปี และรายงานผลให้กรมที่ดินทราบภายใน ๓๐ วัน นับแต่ครบกำหนด ๑ ปี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณาดำเนินการต่อไป แล้วรายงานผลให้กรมที่ดินทราบตามแบบรายงานที่ส่งมาพร้อมนี้ และหากจังหวัดใดไม่มีที่ดินของมูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักร ขอให้โปรดแจ้งให้ทราบด้วย

ขอแสดงความนับถือ

๔ ก.ค. ๒๕๖

(นายประวิทย์ สุทธิโสภณ)
อธิบดีกรมที่ดิน

สำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน

โทร.๐ ๒๒๒๑ ๔๑๘๔

โทรสาร ๐ ๒๒๒๑ ๓๘๗๓

แบบรายงานผลการตรวจสอบการปฏิบัติตามเงื่อนไขของมูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักร

ส่งตามหนังสือจังหวัด.....ที่.....ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลำดับที่	ชื่อมูลนิธิ	วัตถุประสงค์ ของมูลนิธิ	หนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน					ผลการตรวจสอบ	หมายเหตุ
			ชนิด	เลขที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด		

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ

(.....)

สำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน

ที่ มท ๐๕๑๔/ว 35435

กรมที่ดิน

ถนนพระพิพิธ กทม ๑๐๒๐๐

๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๕

เรื่อง ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนโอนอสังหาริมทรัพย์ให้แก่มูลนิธิหรือสมาคม
ที่ได้รับการประกาศให้เป็นองค์การกุศลสาธารณะ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและ
นิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดิน กรณีการโอนอสังหาริมทรัพย์ให้แก่มูลนิธิหรือสมาคม
ตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๔๕

กรมที่ดินขอส่งสำเนาประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การเรียกเก็บค่าธรรมเนียม
จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดิน กรณีการโอนอสังหาริมทรัพย์ให้แก่มูลนิธิ
หรือสมาคมตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๔๕
ซึ่งประกาศราชกิจจานุเบกษาฉบับประกาศทั่วไป เล่ม ๑๑๙ ตอนพิเศษ ๑๐๕ ง วันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๕
มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๕ เป็นต้นไป มาเพื่อโปรดทราบ และขอข้อความเข้าใจ
ทางปฏิบัติในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามสำเนาประกาศกระทรวงมหาดไทยที่ส่งมานี้
มาเพื่อทราบและถือปฏิบัติ ดังนี้

๑. การลดหย่อนค่าธรรมเนียมจดทะเบียนโอนอสังหาริมทรัพย์เหลือร้อยละ ๐.๐๑ ตามสำเนา
ประกาศกระทรวงมหาดไทยที่ส่งมานี้ เป็นการลดให้เฉพาะกับกรณี มูลนิธิหรือสมาคม ที่ได้รับการประกาศ
เป็นองค์การกุศลสาธารณะตามประกาศกระทรวงการคลัง เป็นผู้รับให้ และต้องเป็นกรณีรับให้ไว้
เพื่อให้ประโยชน์ในการกุศลสาธารณะเท่านั้น ทั้งนี้ในส่วนที่ได้มาเมื่อรวมกับที่ดินที่มีอยู่ก่อนแล้วไม่เกิน ๒๕ ไร่
๒. ในการจดทะเบียนให้ที่ดินตาม ๑. นอกจากเอกสารหลักฐานที่พนักงานเจ้าหน้าที่
จะต้องตรวจสอบตามปกติแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เรียกเอกสารหลักฐานดังต่อไปนี้จากมูลนิธิ สมาคม
ผู้รับให้ เพื่อเป็นหลักฐานประกอบการพิจารณาลดหย่อนค่าธรรมเนียม

๒.๑ สำเนาประกาศกระทรวงการคลังที่ประกาศกำหนดให้มูลนิธิ สมาคม (ผู้รับให้) นั้น เป็นองค์การกุศลสาธารณะ ตามมาตรา ๔๗(๗)(ข) แห่งประมวลรัษฎากร

๒.๒ หนังสือรับรองของนายทะเบียนมูลนิธิหรือสมาคม ซึ่งรับรองว่า มูลนิธิ สมาคม ผู้รับให้ที่ดินอยู่แล้วหรือไม่ จำนวนกี่แปลง มีเนื้อที่รวมเท่าไร แปลงใดใช้ประโยชน์อย่างไร พร้อมทั้ง แสดงหลักฐานการถือกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดินนั้นประกอบด้วย (นายทะเบียนมูลนิธิในเขต กรุงเทพมหานคร คือ ปลัดกระทรวงมหาดไทย จังหวัดอื่น คือ ผู้ว่าราชการจังหวัด และนายทะเบียนสมาคม ในเขตกรุงเทพมหานคร คือ ผู้บังคับการตำรวจนครบาล ๒ กรมตำรวจ (ปัจจุบันเปลี่ยนเป็น "สำนักงานตำรวจแห่งชาติ") จังหวัดอื่น คือ ผู้ว่าราชการจังหวัด ทั้งนี้ ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง แต่งตั้งนายทะเบียน ตามพระราชบัญญัติ ให้ใช้บทบัญญัติ บรรพ ๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่ได้ตราชำระใหม่ พ.ศ.๒๕๓๕ ฉบับลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๓๕ และประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง แต่งตั้งนายทะเบียนสมาคม ฉบับลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๓๗ ตามลำดับ)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และสั่งให้เจ้าหน้าที่ที่ดินทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวราวุธ วรรณ)

ผู้อำนวยการสำนักจัดการที่ดินของรัฐ รักษาราชการแทน

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมที่ดิน

สำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน

โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๖๑๕๖

โทรสาร ๐ ๒๒๒๑ ๓๘๗๓

ประกาศกระทรวงมหาดไทย
เรื่อง การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม
ตามประมวลกฎหมายที่ดิน กรณีการโอนอสังหาริมทรัพย์ให้แก่มูลนิธิหรือสมาคม
ตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

โดยที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2544 ให้การจดทะเบียน
การโอนอสังหาริมทรัพย์สำหรับกรณีมูลนิธิหรือสมาคม ซึ่งเป็นองค์การกุศลสาธารณะตามประกาศ
กระทรวงการคลังเป็นผู้รับให้ได้ลดหย่อนค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเฉพาะในส่วน
ที่ได้มารวมกับที่ดินที่มีอยู่ก่อนแล้วไม่เกินยี่สิบห้าไร่ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการกุศลสาธารณะ

อาศัยอำนาจตามข้อ 2 (7)(ฎ) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 47 (พ.ศ. 2541) ออกตาม
ความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้เรียกเก็บค่าจดทะเบียนการโอนอสังหาริมทรัพย์ ร้อยละ 0.01 สำหรับกรณี
การโอนอสังหาริมทรัพย์ให้แก่มูลนิธิหรือสมาคมซึ่งเป็นองค์การกุศลสาธารณะตามประกาศกระทรวง
การคลัง เป็นผู้รับให้เฉพาะในส่วนที่ได้มารวมกับที่ดินที่มีอยู่ก่อนแล้วไม่เกินยี่สิบห้าไร่ โดยต้องแสดง
หลักฐานแสดงการถือครองที่ดินที่มีอยู่เดิมของมูลนิธิหรือสมาคมนั้น

ข้อ 2 ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 22 ตุลาคม พ.ศ. 2545

(นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

3/rat17

ด่วนมาก

ที่ มท ๐๕๑๕/ว 8190

กรมที่ดิน

ถนนพระพิพิธ กทม. ๑๐๒๐๐

๒๖ มีนาคม ๒๕๔๖

เรื่อง การขอได้มาซึ่งที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๔๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน
เขียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

- อ้างถึง
๑. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๗๑๐/ว ๑๐๑๐ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๓๔
 ๒. หนังสือกรมที่ดิน ด่วนมาก ที่ มท ๐๖๑๐/ว ๒๐๓๐๐ ลงวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๓๕
 ๓. หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๑๐/ว ๐๒๖๗๔ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๔๓
 ๔. หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๒๔/ว ๑๓๗๗๔ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๙๕/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๖
 ๒. บัญชีตรวจสอบข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๔๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน
 ๓. บัญชีรายงานผลการสั่งอนุญาตของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๔๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน
 ๔. บัญชีทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๔๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน
 ๕. ตัวอย่างหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

กรมที่ดินขอส่งคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๙๕/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๖ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย มอบอำนาจการสั่งอนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๔๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน โดยให้อธิบดีกรมที่ดินเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทน สำหรับการขออนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนาในเขตกรุงเทพมหานคร และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทน สำหรับการขออนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ในเขตจังหวัดนั้น และกรมที่ดินพิจารณาแล้วเพื่อให้การปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน จึงได้วางแนวทางปฏิบัติเพิ่มเติม ดังนี้

- ๒ -

๑. กรณีวัดวาอารามขอได้มาซึ่งที่ดิน

๑.๑ เมื่อมีการยื่นคำขอให้ได้มาซึ่งที่ดินของวัด ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน เช่น รับให้, ซื้อ, รับมรดก, ได้มาโดยการครอบครอง, ออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ฯลฯ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบหลักฐานและสอบสวนบันทึกถ้อยคำผู้ขอ ตามแบบที่กำหนดในหนังสือกรมที่ดินที่อ้างถึง ๓

สำหรับกรณีวัดขอได้มาซึ่งที่ดิน เมื่อรวมกับที่ดินที่มีอยู่เดิมแล้วเกินกว่า ๕๐ ไร่ ให้สอบสวนให้ได้ความโดยละเอียดชัดเจนว่ามีเหตุผลและความจำเป็นอย่างไร ทั้งนี้เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาว่าควรจะอนุญาตให้วัดได้มาซึ่งที่ดินเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้หรือไม่

๑.๒ หากเห็นว่าอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะดำเนินการให้ได้ ให้สำนักงานที่ดินที่รับคำขอประสานงานกับนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอท้องที่ซึ่งที่ดินตั้งอยู่เพื่อออกใบทำการตรวจสอบข้อเท็จจริง และให้ความเห็นพร้อมทั้งเหตุผลในการให้ความเห็นตามหนังสือกระทรวงมหาดไทยที่อ้างถึง ๑

๑.๓ เมื่อได้รับผลการตรวจสอบข้อเท็จจริง และความเห็นพร้อมทั้งเหตุผลในการให้ความเห็นจากอำเภอหรือกิ่งอำเภอแล้ว ก่อนที่สำนักงานที่ดินจังหวัดจะเสนอเรื่องให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณานุญาต ให้สำนักงานที่ดินจังหวัดสอบถามข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมไปยังสำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน กรมที่ดินทางโทรสาร ตามบัญชีตรวจสอบข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ที่ส่งมาด้วย ๒ (เนื่องจากจำนวนเนื้อที่และประเภทการใช้ประโยชน์ในที่ดินของวัด มีความสำคัญต่อการพิจารณานุญาต และการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมและภาษีในการจดทะเบียนให้วัดเป็นผู้รับให้ ตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๔๗ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๗)

๑.๔ กรณีวัดขอได้มาซึ่งที่ดินเมื่อรวมกับที่ดินที่มีอยู่เดิมแล้วเกินกว่า ๑๐๐ ไร่ ก่อนเสนอเรื่องเพื่อขออนุญาต ให้จังหวัดส่งเรื่องให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (กรมการศาสนา) เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อน ตามตัวอย่างหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ที่ส่งมาด้วย ๕ และเมื่อได้รับเรื่องคืนจากสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติแล้วให้เสนอเรื่องต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อพิจารณาสั่งการต่อไป

/๑.๕ กรณีที่ตรวจสอบ

๑.๕ กรณีที่ตรวจสอบพบว่ามีกรอกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินหรือได้จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมให้ไว้ครอบครองที่ดิน โดยไม่ได้ขออนุญาตจากรัฐมนตรีฯ ให้ดำเนินการตาม ๑.๑ - ๑.๓ ก่อนเสนอเรื่องต่อผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะปฏิบัติราชการแทนรัฐมนตรีฯ เพื่อพิจารณาสั่งอนุญาตย้อนหลังให้เป็นการถูกต้อง

๑.๖ ให้จังหวัดรายงานผลการสั่งอนุญาต ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ตามบัญชีรายงานผลการสั่งอนุญาตของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ที่ส่งมาด้วย ๓ ให้กรมที่ดินทราบภายใน ๗ วันนับแต่วันที่สั่งอนุญาต เพื่อกรมที่ดินจะได้รวบรวมรายงานผลการสั่งอนุญาตเป็นประจำทุกเดือนให้รัฐมนตรีฯ ทราบภายในวันที่ ๑๐ ของเดือนถัดไป และหากรายใดที่ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าไม่ควรอนุญาต ให้ส่งเรื่องไปยังกรมที่ดินเพื่อขอคำสั่งจากรัฐมนตรีฯ ต่อไป

๑.๗ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้แจกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน หรือจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมให้ไว้ครอบครองที่ดินหรือสั่งอนุญาตย้อนหลังแล้ว ให้จังหวัดรายงานกรมที่ดินตามบัญชีทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ที่ส่งมาด้วย ๔ เพื่อจะได้แก้ไขบัญชีทะเบียนที่ดินทางส่วนกลางให้ถูกต้องตรงกันต่อไป

๒. กรณีวัดขาดหลวงโรมันคาทอลิกและมัสยิดอิสลามขอได้มาซึ่งที่ดิน ให้ดำเนินการตาม ๑.๑ - ๑.๓ และ ๑.๕ - ๑.๗

๓. กรณีมูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักรขอได้มาซึ่งที่ดิน ให้ดำเนินการตาม ๑.๑ - ๑.๓, ๑.๕ - ๑.๗ และหนังสือกรมที่ดินที่อ้างถึง ๒ และเมื่อที่ดินซึ่งได้รับอนุญาตครบ ๑ ปีแล้ว ให้ตรวจสอบและดำเนินการตามหนังสือกรมที่ดินที่อ้างถึง ๔ แต่ให้จังหวัดรายงานผลเฉพาะกรณีที่ได้จดทะเบียนจำหน่ายจ่ายโอนแล้ว ให้กรมที่ดินเพื่อจะได้แก้ไขบัญชีทะเบียนที่ดินทางส่วนกลางให้ถูกต้องตรงกันต่อไป

๔. กรณีมูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักรขอเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ในที่ดินเป็นอย่างอื่นไม่ตรงตามที่อนุญาตไว้ จะต้องขออนุญาตเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ในที่ดินก่อน และให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการ ดังนี้

๔.๑ ตรวจสอบหลักฐานเช่นเดียวกับกรณีมูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักรขอได้มาซึ่งที่ดินตามหนังสือกรมที่ดินที่อ้างถึง ๓ โดยอนุโลม

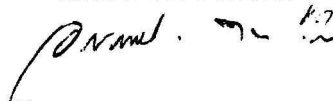
- ๔ -

๔.๒ สอบสวนเหตุผลและความจำเป็นที่จะเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ในที่ดิน เป็นอย่างอื่น ไม่ตรงตามที่รัฐมนตรีฯ อนุญาตไว้ แล้วดำเนินการตาม ๑.๒.๑.๓.๑.๖ และหนังสือกรมที่ดิน ที่อ้างถึง ๒ โดยให้จังหวัดรายงานการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ในที่ดินให้กรมที่ดินเพื่อจะได้แก้ไข บัญชีทะเบียนที่ดินทางส่วนกลางให้ถูกต้องตรงกันต่อไป

ทั้งนี้ ให้สำนักงานที่ดินจังหวัดและสำนักงานที่ดินที่ที่ดินตั้งอยู่ใช้สมุดเบอร์ ๒ ทำบัญชี ทะเบียนที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการคานา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ตามตัวอย่าง ที่ส่งมาด้วย ๔ โดยให้สำนักงานที่ดินจังหวัดจัดทำรวมทั้งจังหวัดแห่งหนึ่ง และสำนักงานที่ดินที่ที่ดิน ตั้งอยู่จัดทำในเขตท้องที่อีกแห่งหนึ่ง เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบคราวต่อไป และให้แยกเก็บเป็นแต่ละ ประเภทนิติบุคคล (วัดวาอาราม วัดบาดหลวงโรมันคาทอลิก มูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักร หรือมัสยิดอิสลาม) โดยแยกเก็บตามตัวอักษรตัวหน้าของชื่อนิติบุคคลนั้น แล้วนำข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมของนิติบุคคลที่ได้ จากการตรวจสอบข้อมูลจากสำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน กรมที่ดิน ลงในบัญชีทะเบียนที่ดินดังกล่าว ตามลำดับการได้มาซึ่งที่ดินก่อนหลัง แล้วจึงนำข้อมูลที่ดินที่แจกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินหรือจดทะเบียน สิทธิและนิติกรรมให้นิติบุคคลนั้น รับโอนที่ดินซึ่งได้รับอนุญาตลงเป็นลำดับต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ พร้อมทั้งสั่งให้พนักงาน เจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอรุณพร ทองประไพ)
รองอธิบดี รักษาาราชการแทน
อธิบดีกรมที่ดิน

สำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน

โทร. ๐ ๒๒๒๑ ๙๑๘๙

โทรสาร ๐ ๒๒๒๑ ๓๘๗๓

คำสั่งกระทรวงมหาดไทย

ที่ ๘๕/๒๕๔๖

เรื่อง การมอบอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
ให้อธิบดีกรมที่ดิน และผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน

ตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๖๒๕/๒๕๓๕ ลงวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๓๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้มอบอำนาจให้อธิบดีกรมที่ดินเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทน ในการสั่งอนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดินของวัดวาอาราม วัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก มูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักร หรือมัสยิดอิสลาม ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน นั้น

เพื่อให้การปฏิบัติราชการดำเนินไปด้วยความรวดเร็ว และบังเกิดผลดีแก่ทางราชการ และประชาชน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจึงให้ยกเลิกคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๖๒๕/๒๕๓๕ ลงวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๓๕ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๔ (๒) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจึงมอบอำนาจการสั่งอนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ดังต่อไปนี้

๑. การพิจารณาอนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดิน

(๑) ให้อธิบดีกรมที่ดินเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทน สำหรับการขออนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ในเขตกรุงเทพมหานคร

(๒) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทน สำหรับการขออนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ในเขตจังหวัดนั้น

๒. เจื่อนาขานการพิจารณาอนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดิน

เมื่อผู้ปฏิบัติราชการแทนพิจารณาแล้วเห็นสมควรอนุญาต ก็ให้สั่งอนุญาตได้ แต่ในกรณีที่ไม่เห็นว่าการอนุญาตก็ให้เสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อพิจารณาสั่งการ

- ๒ -

๓. การรายงานผลการปฏิบัติราชการแทน

เมื่อผู้ปฏิบัติราชการแทนได้สั่งอนุญาตรายใดแล้ว านกรผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้สั่งอนุญาตให้แจ้งผลการสั่งอนุญาตให้กรมที่ดินทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่สั่ง และให้กรมที่ดินรวบรวมรายงานผลการสั่งอนุญาตเป็นประจำทุกเดือน ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยทราบภายในวันที่ ๑๐ ของเดือนถัดไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๖

(นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

บัญชีตรวจสอบข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมของนิติบุคคลเพื่อการรายงานมาตรา 84 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

สำนักงานที่ดินจังหวัด.....
วันที่.....

ชื่อนิติบุคคล..... สถานการณ์เป็นนิติบุคคล.....
(วัน เดือน ปี ที่ประกาศจังหวัด, จดทะเบียนมรดก / มูลนิธิ)

ลำดับ ที่	เอกสารสิทธิ์ในที่ดิน			ที่ตั้ง			เนื้อหา			ประเภทและ ประโยชน์ ที่ได้รับ	ก่อน ปี.ที่ดิน ปี.ที่ดิน/ปี ที่ได้ออ ก	การได้มาซึ่งที่ดิน			หมายเหตุ		
	ประเภท	เลขที่	โฉนด ที่ดิน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ไร่	งาน	วา			โฉนด/ไม่ ออกโฉนดที่ดิน	ประเภท	ปี.ที่ดิน		วัน/เดือน/ปี ที่จดทะเบียน หรือ น.ส.๓ หรือแจก	วัน/เดือน/ปี ที่อนุญาต
ที่ดิน เดิม																	
ขอ ทำงาน																	

ลงชื่อ.....เจ้าหน้าที่.....ลงชื่อ.....หัวหน้าฝ่าย.....ลงชื่อ.....เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด.....
(.....)
.....

ตัวอย่างหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ที่.....

ศาลากลางจังหวัด.....

ถนน.....

วันที่ .. เดือน พ.ศ.

เรื่อง วัดรับให้ / ชื่อ ฯลฯ ที่ดิน

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย

ด้วยวัด ตำบลอำเภอ

จังหวัด ได้ยื่นคำขอ (รับให้/ชื่อ ฯลฯ) ที่ดิน ตาม (โฉนดที่ดิน/น.ส.๓ /น.ส.๓ ก./น.ส.๓ ข.)

เลขที่ตำบลอำเภอจังหวัด

เนื้อที่ ... ไร่ งาน ตารางวา จากเพื่อใช้เป็นที่วัด/ธรณีสงฆ์ มาเพื่อพิจารณา

ขออนุญาตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ตามนัยมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งปัจจุบัน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย มอบอำนาจการสั่งอนุญาตให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ปฏิบัติ

ราชการแทน แต่โดยที่การสอบสวนปรากฏว่า ที่ดินที่วัด รับให้/ชื่อ ฯลฯ ที่ดินในครั้ง นี้ เมื่อรวมกับที่ดิน

ที่มีอยู่เดิมแล้วมีจำนวนเนื้อที่เกินกว่า ๑๐๐ ไร่ ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้วางทางปฏิบัติไว้ว่า ก่อนเสนอ

เรื่องเพื่อขออนุญาตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

ให้ประสานงานกับสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนว่าการขอได้มา

ซึ่งที่ดินเป็นการสมควร เหมาะสม และมีความจำเป็นหรือไม่ เพียงใด

จังหวัดได้ตรวจสอบหลักฐานแล้วปรากฏว่า วัดเป็นวัด

ในพระพุทธศาสนา ตั้งวัดเมื่อมีฐานะเป็นนิติบุคคล (รับให้/ชื่อ ฯลฯ) ที่ดิน

ในครั้ง นี้เพื่อใช้เป็นที่ (ที่วัด/ธรณีสงฆ์) เมื่อรวมกับที่ดินที่มีอยู่เดิม จำนวน.....ไร่.....งาน.....ตารางวา

แล้ววัดจะมีเนื้อที่ไร่ งาน ตารางวา แต่วัดอ้างว่ามีความจำเป็นในการขอได้มา

ซึ่งที่ดินในครั้ง นี้ เพื่อ.....จึงขอส่งเรื่องราวและเอกสารทั้งหมดมาเพื่อพิจารณาให้ความเห็น

ตามนัยดังกล่าวเสร็จแล้วส่งเรื่องคืนไปจังหวัดด้วย

ขอแสดงความนับถือ

ผู้ว่าราชการจังหวัด....

สำนักงานที่ดินจังหวัด.....

โทร.....

โทรสาร.....

ที่ มท ๐๕๑๕/ว 00945

กรมที่ดิน

ถนนพระพิพิธ กทม. ๑๐๒๐๐

๑๓ มกราคม ๒๕๕๘

เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเรียกเก็บอากรแสตมป์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

อ้างถึง ๑. หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๕/ว ๓๖๕๕๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๕

๒. หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๕/ว ๑๕๐๓๕ ลงวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๗

๓. หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๕/ว ๓๔๔๓๒ ลงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมสรรพากร ที่ กค ๐๗๐๖/๑๐๘๓๗ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๘

ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑. ถึง ๓. กรมที่ดินได้แจ้งผลการพิจารณาของกรมสรรพากรที่ให้เรียกเก็บอากรแสตมป์เป็นต้นทุนสำหรับการจดทะเบียนให้โดยเสนหาไม่มีค่าตอบแทน การจดทะเบียนให้แก่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ วัดวาอาราม วัดบาทพลวงโรมันคาทอลิก หรือมัสยิดอิสลาม การจดทะเบียนโอนสิทธิการไถ่จากขายฝาก รวมทั้งการเรียกเก็บอากรแสตมป์ กรณีการยกที่ดินให้วัด ตามผลการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา มาให้ทราบและถือปฏิบัติ นั้น

บัดนี้ กรมสรรพากรได้แจ้งผลการพิจารณาข้อหารือของกรมที่ดินเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการเรียกเก็บอากรแสตมป์ มาเพื่อทราบและแจ้งให้เจ้าหน้าที่ที่ดินทราบและถือปฏิบัติ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย สรุปได้ดังนี้

๑. กรณีการให้ การโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในอสังหาริมทรัพย์โดยไม่มีค่าตอบแทน ในกรณีที่มีผู้รับ อยู่ในหลักเกณฑ์ต้องเสียอากรแสตมป์ตามลักษณะแห่งตราสาร ๒๘.(ข) แห่งประมวลรัษฎากร โดยผู้รับโอนเป็นผู้ออกใบรับและเป็นผู้ที่ต้องเสียอากรแสตมป์ตามลักษณะแห่งตราสารที่กำหนดตามประมวลรัษฎากร แต่หากฝ่ายที่ต้องเสียอากรเป็นรัฐบาล เจ้าพนักงานผู้กระทำงานของรัฐบาลโดยหน้าที่ ฯลฯ อากรเป็นอันไม่ต้องเสีย ตามมาตรา ๑๒๑ แห่งประมวลรัษฎากร (เป็นแนวทางปฏิบัติเช่นเดียวกับกรณีการยกที่ดินให้วัด ตามหนังสือที่อ้างถึง ๓)

/กรณีการโอน

- ๒ -

กรณีการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในอสังหาริมทรัพย์ให้เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินซึ่งเป็นกรณีที่ไม่มีการรับ เช่น ให้ที่ดินเป็นทางสาธารณประโยชน์ ฯลฯ ไม่ต้องเรียกเก็บอากรแสตมป์

๒. การจดทะเบียนสิทธิในกรณีดังต่อไปนี้ไม่อยู่ในบังคับต้องเสียอากรแสตมป์ตามลักษณะแห่ง
 ๒.๑ แห่งประมวลรัษฎากร

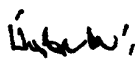
๒.๑ การโอนมรดกให้แก่ทายาทโดยธรรม หรือทายาทตามพินัยกรรม

๒.๒ การจดทะเบียนทรัพย์สินเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ เช่น ภาระจำยอม สิทธิเก็บกิน สิทธิอาศัย กรณีไม่มีการจ่ายค่าตอบแทนให้แก่กัน สำหรับการจดทะเบียนทรัพย์สินที่มีการจ่ายค่าตอบแทนให้แก่กัน เรียกเก็บอากรแสตมป์ร้อยละ ๐.๕ จากจำนวนเงินค่าตอบแทน ตามหนังสือกรมสรรพากร ที่ กค ๐๘๐๒/๓๑๓๑ ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๗ เว้นโดยหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๖๑๐/ว ๐๘๓๖๗ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๓๗

๒.๓ การจดทะเบียนโอนมรดกสิทธิการไต่จากขายฝาก

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และสั่งให้เจ้าหน้าที่ที่ดินทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ ร.ต.

(ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมที่ดิน

สำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน

โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๖๑๕๖

โทรสาร ๐ ๒๒๒๑ ๓๘๗๓

โทร. (มท) ๕๐๘๐๑ - ๑๒ ต่อ ๒๒๕

ที่ กค 0706/10834

กรมสรรพากร

90 ซอยพหลโยธิน 7

ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน

เขตพญาไท กท. 10400

27 ส.ค. 2548

เรื่อง อากรแสดมปี กรณีแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการปิดอกรแสดมปี

เรียน อธิบดีกรมที่ดิน

อ้างถึง หนังสือที่ มท.0505/15036 ลงวันที่ 27 พฤษภาคม 2547

ตามหนังสือที่อ้างถึงแจ้งว่า กรมที่ดินได้หารือปัญหาเกี่ยวกับการเรียกเก็บอกรแสดมปีเป็น
 ตัวเงิน สำหรับการให้ การโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในอสังหาริมทรัพย์กรณีไม่มีค่าตอบแทน รวม 7
 ข้อว่า จะอยู่ในบังคับต้องเสียอกรแสดมปีหรือไม่ อย่างไร และกรมสรรพากรแจ้งผลการพิจารณาให้ทราบตาม
 หนังสือที่ กค 0706/1875 ลงวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2547 สรุปได้ว่า การจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามที่หารือมา
 ทั้ง 7 ข้อ อยู่ในบังคับต้องเสียอกรแสดมปีตามลักษณะแห่งตราสาร 28.(ข) แห่งบัญญัติตราอกรแสดมปี และ
 มาตรา 104 แห่งประมวลรัษฎากร โดยต้องเสียอกรแสดมปีจากทุนทรัพย์ในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม
 หรือราคาประเมินทุนทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดิน
 แล้วแต่อย่างใดจะมากกว่า

กรมที่ดินมีความเห็นว่า

1. การให้ การโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในอสังหาริมทรัพย์ให้แก่ทางราชการไม่ว่าจะ
 เป็นกรณีที่มีผู้รับ เช่น ให้ที่ดินแก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพื่อสร้างโรงเรียนประชาบาล หรือไม่มีผู้รับ เช่น ให้
 ที่ดินเป็นทางสาธารณประโยชน์ ย่อมมีผลให้อสังหาริมทรัพย์นั้นตกเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินทันที แม้จะ
 มีได้จดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก็มีผลสมบูรณ์ตามกฎหมาย (ฎีกาที่ 506/2490, 843/2523) การจดทะเบียน
 จึงเป็นแต่เพียงการจำหน่ายที่สาธารณประโยชน์ออกจากทะเบียนเท่านั้น มิใช่การโอนหรือก่อตั้งสิทธิใด ๆ
 เกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งถ้าการยกให้ดังกล่าวไม่มีค่าตอบแทนหรือเงื่อนไขที่จะต้องให้ทางราชการปฏิบัติ
 ตอบแทนด้วยแล้วถือได้ว่า เป็นการบริจาคให้ทางราชการ ในการจดทะเบียนจะได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมตาม
 มาตรา 103 ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ฉะนั้น การจดทะเบียนกรณีดังกล่าวข้างต้นจึงไม่ควรอยู่ในบังคับ
 ต้องเสียอกรแสดมปีตามลักษณะแห่งตราสาร 28. (ข) แห่งบัญญัติตราอกรแสดมปีและมาตรา 104 แห่งประมวล
 รัษฎากร แต่ประการใด

2. การโอนมรดกให้แก่ทายาทโดยธรรมหรือทายาทตามพินัยกรรม ตามกฎหมายทรัพย์สินมรดก
 ย่อมตกทอดแก่ทายาทโดยสิทธิตามกฎหมาย (ทายาทโดยธรรม) หรือ โดยพินัยกรรม (ผู้รับพินัยกรรม) แม้จะยัง

ไม่...

ไม่ได้จดทะเบียนสิทธินั้นให้ปรากฏ ทั้งนี้ ตามมาตรา 1599 และมาตรา 1603 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ การจดทะเบียนโอนมรดกต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามประมวลกฎหมายที่ดินก็เพื่อให้ปรากฏสิทธิทางทะเบียนทำให้ทายาทสามารถจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมใด ๆ ต่อไปได้ ตามมาตรา 1299 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงมิได้เป็นการจดทะเบียนโอนหรือก่อตั้งสิทธิใด ๆ เกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ ไม่ควรอยู่ในบังคับต้องเสียอากรแสตมป์ตามลักษณะแห่งตราสาร 28.(ข) เช่นกัน

3. การจดทะเบียนทรัพย์สินเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ เช่น ภาระจำยอม สิทธิเก็บกิน สิทธิอาศัย ฯลฯ กรณีไม่มีการจ่ายค่าตอบแทนให้แก่กัน รวมถึงการจดทะเบียนโอนมรดกสิทธิการไถ่จากขายฝาก กรณีผู้ขายฝากตาย แล้วทายาทขอรับมรดกสิทธิการไถ่ เป็นการจดทะเบียนประเภทไม่มีทุนทรัพย์ การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมเรียกเก็บเป็นรายแปลง แปลงละ 50 บาท ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 47 (พ.ศ. 2540)ฯ ข้อ 2(7)(ก) โดยผู้จดทะเบียนไม่ต้องแสดงจำนวนทุนทรัพย์ และพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่ต้องประเมินราคาอสังหาริมทรัพย์ ที่ขอจดทะเบียน อีกทั้งราคาประเมินทุนทรัพย์ที่กำหนดตามประมวลกฎหมายที่ดินเป็นราคาประเมินมูลค่าที่ดิน และสิ่งปลูกสร้างในการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครอง จึงไม่อาจใช้ประเมินมูลค่าทรัพย์สินเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ การที่กรมสรรพากรแจ้งว่า การจดทะเบียนประเภทดังกล่าวต้องเสียอากรแสตมป์จากทุนทรัพย์ ในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมหรือราคาประเมินทุนทรัพย์ แล้วแต่อย่างใดจะมากกว่า จึงเป็นข้อขัดข้องในทางปฏิบัติทำให้ไม่สามารถสั่งการให้พนักงานเจ้าหน้าที่เรียกเก็บอากรแสตมป์ตามที่กรมสรรพากรขอหรือได้

กรมที่ดินจึงขอให้กรมสรรพากรพิจารณาทบทวนการเรียกเก็บอากรแสตมป์ตามกรณีข้างต้น แล้วแจ้งให้กรมที่ดินทราบเพื่อจะได้ถือปฏิบัติต่อไป ดังความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมสรรพากรขอเรียนว่า

1. กรณีตาม 1. การให้ การโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในอสังหาริมทรัพย์ ในกรณีที่มีผู้รับ มีความเห็นว่า เมื่อผู้ให้ได้ทำหนังสือสัญญาให้ที่ดิน (ท.ด.14) โดยได้กระทำต่อหน้าเจ้าพนักงานที่ดินและจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมถูกต้องตามกฎหมาย หนังสือสัญญาให้ดังกล่าว จึงเป็นบันทึกหรือหนังสือใด ๆ ที่เป็นหลักฐานแสดงว่าได้รับที่ดินจากผู้ให้ซึ่งเป็น "ใบรับ" ตามมาตรา 103 แห่งประมวลรัษฎากร และโดยที่บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรได้กำหนดในเรื่องของการเสียภาษีอากรไว้ในมาตรา 104 ว่า ตราสารที่ระบุไว้ในบัญชีท้ายหมวดนี้ ต้องปิดแสตมป์บริบูรณ์ตามอัตราที่กำหนดไว้ในบัญชีนั้น สำหรับสัญญาให้ซึ่งถือว่าเป็นใบรับนี้เข้าลักษณะตราสารที่ระบุไว้ในบัญชีอัตราอากรแสตมป์ข้อ 28.(ข) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งกำหนดให้ผู้ออกใบรับสำหรับการโอนหรือก่อตั้งสิทธิใด ๆ เกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ ในเมื่อนิติกรรมที่เป็นเหตุให้ออกใบรับนั้นมีการจดทะเบียนตามกฎหมาย ถ้าใบรับนั้นมีจำนวนตั้งแต่สองร้อยบาทขึ้นไป ทุกสองร้อยบาทหรือเศษของสองร้อยบาทจะต้องเสียอากรแสตมป์หนึ่งบาท ดังนั้น เมื่อมีการให้ที่ดินโดยไม่มีการจ่ายค่าตอบแทนตามสัญญาให้ (ท.ด.14) ผู้รับโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินจึงเป็นผู้ออกใบรับ และเป็นผู้ที่ต้องเสียอากรตามลักษณะแห่งตราสารที่กำหนด และหากฝ่ายที่ต้องเสียอากรเป็นรัฐบาล เจ้าพนักงานผู้กระทำการของรัฐบาลโดยหน้าที่ ฯลฯ ตามมาตรา 121 แห่งประมวลรัษฎากร อากรเป็นอันไม่ต้องเสีย

กรณี...

กรณีการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในอสังหาริมทรัพย์ให้เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินซึ่งเป็นกรณีที่ไม่มีการรับ จึงไม่ต้องเรียกเก็บอากรแสตมป์

2. กรณีตาม 2. การโอนมรดกให้แก่ทายาทโดยธรรมตามมาตรา 1599 และ 1600 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กองมรดกของผู้ตายย่อมตกทอดแก่ทายาททันทีที่เจ้ามรดกถึงแก่ความตายโดยทายาทไม่ต้องแสดงเจตนารับ ส่วนการโอนมรดกให้แก่ผู้รับพินัยกรรมตามมาตรา 1603 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ผู้รับพินัยกรรมมีสิทธิรับมรดกโดยแสดงเจตนารับ การจดทะเบียนโอนมรดกต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามประมวลกฎหมายที่ดินก็เพื่อยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้บุคคลภายนอกตามมาตรา 1299 วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังนั้น การโอนมรดกให้แก่ทายาทโดยธรรมหรือผู้รับพินัยกรรมเป็นการได้ทรัพย์สินมรดกโดยผลของกฎหมาย มิได้เป็นการจดทะเบียนโอนหรือก่อตั้งสิทธิใด ๆ เกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ กรณีดังกล่าวจึงไม่อยู่ในบังคับต้องเสียอากรแสตมป์ ตามลักษณะแห่งตราสาร 28(ข) แห่งประมวลรัษฎากร

3. กรณีตาม 3. การจดทะเบียนทรัพย์สินเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ เช่น การจ่ายอม สิทธิเก็บกิน สิทธิอาศัย กรณีไม่มีการจ่ายค่าตอบแทนให้แก่กัน รวมถึงการจดทะเบียนโอนมรดกสิทธิการไถ่จากการขายฝากกรณีผู้ขายฝากตายแล้วทายาทขอรับมรดกสิทธิการไถ่ โดยไม่มีค่าตอบแทนเป็นการจดทะเบียนประเภทไม่มีทุนทรัพย์และพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่ต้องประเมินราคาอสังหาริมทรัพย์ที่ขอจดทะเบียน เมื่อเจ้าพนักงานที่ดินได้ออกใบรับ ใบรับดังกล่าวไม่เข้าลักษณะเป็นใบรับสำหรับการก่อตั้งสิทธิใด ๆ เกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ จึงไม่อยู่ในบังคับต้องเสียอากรแสตมป์

ขอแสดงความนับถือ

Dr. P. P. P.

(นางไพฑูรย์ พงษ์เกษร)

ผู้อำนวยการสำนัก รักษาราชการแทน
รองอธิบดีกรมสรรพากร ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมสรรพากร

สำนักกฎหมาย

กลุ่มกฎหมาย 1

โทร. 0-2272-8287-8

ที่ มท ๐๕๑๖.๕/ว ๑๗๓๗๓

กรมที่ดิน

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา
อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ
แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓

เรื่อง การทำนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดินของวัดที่อยู่ในความปกครองของสำนักงานพระคลังข้างที่

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

- อ้างถึง ๑. คำสั่งกรมทะเบียนที่ดิน ที่ ๘/๒๔๗๐ ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๔๗๐
๒. หนังสือกรมที่ดิน ที่ ๔๒๗๘/๒๔๙๖ ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๔๙๖
๓. หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๑๒/ว ๘๖๔๖ ลงวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๒๙
๔. ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการเขียนข้างเคียงและการรับรองแนวเขตที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ที่ พศ ๐๐๐๑/๐๓๕๐๕
ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๓

ตามที่กรมที่ดินได้วางแนวทางปฏิบัติการทำนิติกรรมของวัด ได้แก่ การขอรังวัดรับโฉนด การขอสอบเขต การขอแบ่งแยก และการรับรองเขตที่ดิน รวม ๔ ประการ ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑. - ๔. ของวัดบวรนิเวศวิหาร วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม วัดเทพศิรินทราวาส วัดราชบพิธ (ที่ถูกต้องคือวัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม) วัดราชประดิษฐ (ที่ถูกต้องคือวัดราชประดิษฐสถิตมหาสีมาราม) และวัดนิเวศธรรมประวัติ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ติดต่อกับผู้อำนวยการพระคลังข้างที่ (เดิมกรมพระคลังข้างที่) นั้น

กรมที่ดินขอเรียนว่า วัดที่อยู่ในความปกครองดูแลทั้ง ๖ วัดดังกล่าวข้างต้น สำนักพระราชวัง (โดยสำนักงานพระคลังข้างที่) ได้ส่งมอบคืนที่ดินเพื่อให้วัดนำไปดูแลจัดการต่าง ๆ ด้วยวัดเองแล้วแต่วันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๑ การทำนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดินของวัด ได้แก่ การขอรังวัดรับโฉนด การขอสอบเขต การขอแบ่งแยก และการรับรองเขตที่ดิน รวม ๔ ประการ อันเป็นกิจการทั่วไปซึ่งอยู่ในอำนาจของเจ้าอาวาสแห่งวัดนั้น ตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ อย่างไรก็ตาม มาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวกำหนดให้คณะสงฆ์ต้องอยู่ภายใต้การปกครองของมหาเถรสมาคม กรณีจึงต้องเป็นไปตามมติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๖/๒๕๒๘ เมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๒๘ ที่ให้เจ้าอาวาสดำเนินการมอบอำนาจให้แก่กรรมการศาสนา หรือตัวแทนกรรมการศาสนา (ปัจจุบันเป็นสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ) เป็นผู้ดำเนินการแทนวัด แต่ข้อตกลงใด ๆ อันเกิดจากการทำนิติกรรมดังกล่าว จะต้องได้รับความ

/เห็นชอบ...

เห็นชอบจากเจ้าอาวาสวัดก่อน ดังนั้น เพื่อให้การทำนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดินของวัดบวรนิเวศวิหาร วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม วัดเทพศิรินทราวาส วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม วัดราชประดิษฐสถิตมหาสีมาราม และวัดนิเวศธรรมประวัติ เป็นไปโดยถูกต้อง จึงให้ยกเลิกคำสั่งกรมทะเบียนที่ดิน ที่ ๘/๒๕๗๐ ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๗๐ และหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๔๒๗๘/๒๕๙๖ ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๙๖ และให้ถือปฏิบัติในการทำนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดินของวัดบวรนิเวศวิหาร วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม วัดเทพศิรินทราวาส วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม วัดราชประดิษฐสถิตมหาสีมาราม และวัดนิเวศธรรมประวัติ ได้แก่ การขอรังวัดรับโฉนด การขอสอบเขต การขอแบ่งแยก และการรับรองเขตที่ดิน รวม ๔ ประการ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้เจ้าอาวาสดำเนินการมอบฉันทะให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ หรือตัวแทนของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นผู้ดำเนินการแทนวัด แต่ข้อตกลงใด ๆ อันเกิดจากการทำนิติกรรมดังกล่าว จะต้องได้รับความเห็นชอบจากเจ้าอาวาสวัดก่อน รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วยพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบเพื่อถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

(นายนิสิต จันท์สมวงศ์)

อธิบดีกรมที่ดิน

สำนักมาตรฐานการออกหนังสือสำคัญ

โทร./โทรสาร ๐ ๒๕๐๓ ๓๓๘๑

๗๖๖
๑๑ เมษ ๒๕๖๓

4882
๑๕ เมษ ๒๕๖๓
๘๖๕๖
๑๑ เมษ ๒๕๖๓
๑๑ ๖๗

ที่ พศ ๐๐๐๑/ ๐๓๕๐๕

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล
จังหวัดนครปฐม ๗๓๑๗๐

๑๐ เมษายน ๒๕๖๓

เรื่อง ตอบข้อหารือกรณีการทำนิติกรรมขอรับรองแนวเขตที่ดินวัด

เรียน อธิบดีกรมที่ดิน

อ้างถึง หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๖.๕/๔๓๓๑ ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ จำนวน ๑ ชุด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนามติมหาเถรสมาคม มติที่ ๒๒๔/๑ กค.๒๘ ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๘ จำนวน ๑ ฉบับ

ตามหนังสือที่อ้างถึง กรมที่ดิน ขอหารือถึงแนวทางการปฏิบัติกรณีการทำนิติกรรมขอรับรองแนวเขตที่ดินของวัดเทพศิรินทราวาส ว่ากรณีดังกล่าว เป็นหน้าที่ของเจ้าอาวาสในฐานะผู้แทนของวัด ในกิจการทั่วไปตามนัยมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ.๒๕๐๕ หรือจะต้องถือปฏิบัติตามมติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๖/๒๕๖๘ มติที่ ๒๒๔/๑ กค.๒๘ เรื่อง การระวางชี้แนวเขตที่ดินของวัด เมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๘ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พิจารณาแล้ว ขอเรียนว่า

วัดมีฐานะเป็นนิติบุคคล พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ.๒๕๐๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๓๑ กำหนดให้เจ้าอาวาสเป็นผู้แทนของวัดในกิจการทั่วไป ดังนั้น หมายความว่ารวมถึงการทำนิติกรรมทั่วไปที่ผูกพันต่อวัดผู้มีฐานะเป็นนิติบุคคล เจ้าอาวาสย่อมเป็นผู้แทนในกิจการทั่วไปนั้นด้วย แต่อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ.๒๕๐๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๒๐ กำหนดว่า คณะสงฆ์ ต้องอยู่ภายใต้การปกครองของมหาเถรสมาคม ประกอบกับที่ประชุมมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๖/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๘ มีมติมหาเถรสมาคม มติที่ ๒๒๔/๑ กค.๒๘ เรื่อง การระวางชี้แนวเขตที่ดินของวัด กำหนดว่า การทำนิติกรรมอันเกี่ยวกับที่ดินของวัด ๔ กรณี อันได้แก่ การขอรับวัดรับโอน การขอสอบเขต การขอแบ่งแยก และรับรองเขตที่ดินของวัด ทั้ง ๔ กรณีนี้ ให้เจ้าอาวาสมอบอำนาจให้กรรมการศาสนาหรือตัวแทนกรรมการศาสนาเป็นผู้กระทำการนิติกรรมแทนวัด แต่ข้อตกลงใดๆ ในการทำนิติกรรมดังกล่าว ต้องได้รับความเห็นชอบจากเจ้าอาวาส และมติมหาเถรสมาคมดังกล่าว กำหนดให้วัดที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร ในเขตเทศบาลหรือเขตสุขาภิบาล ตามมติมหาเถรสมาคม มติที่ ๒๒๔/๑ กค.๒๘ เมื่อสำนักพระราชวัง (สำนักงานพระคลังข้างที่) ได้ดำเนินการคืนการดูแลที่ดินทรัพย์สินของวัด จำนวน ๖ วัด ได้แก่ วัดบวรนิเวศวิหาร วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม วัดเทพศิรินทราวาส วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม วัดราชประดิษฐสถิตมหาสีมาราม และวัดนิเวศธรรมประวัติ แล้ว การดำเนินการทำนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดินของวัด ทั้ง ๔ กรณีดังกล่าว ของทั้ง ๖ วัด จึงเป็นไปตามมติมหาเถรสมาคมดังกล่าวด้วย

โดยเจ้าอาวาสจะดำเนินการมอบอำนาจแก่กรรมการศาสนา ซึ่งหมายความว่า เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติในปัจจุบัน ตามมาตรา ๑๕๙ แห่งพระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕ ที่กำหนดให้โอนอำนาจหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการในส่วนของการศาสนา มาเป็นของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยมีผลตั้งแต่วันที่ พ.ศ. ๒๕๔๕ จนถึงปัจจุบัน

/ตั้งนั้น...

ดังนั้น กรณีการทำนิติกรรมขอรับรองแนวเขตที่ดินของวัด เจ้าอาวาสจะดำเนินการมอบอำนาจให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นผู้ดำเนินการแทนวัด และหากมีข้อตกลงใดๆอันเกิดจากการทำนิติกรรมขอรับรองแนวเขตที่ดินของวัดนั้น จะต้องได้รับความเห็นชอบจากเจ้าอาวาสวัดก่อนเป็นรายกรณี จึงสามารถดำเนินการได้ ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามมติมหาเถรสมาคม มติที่ ๒๒๔/๑ กค.๒๘ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

เรียน ผอ.สนส.

- เพื่อโปรดทราบ

- เห็นควรให้.....พิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

bu

(นางสาวหนอ ก้นสิริ)
เจ้าพนักงานที่ดินอาวุโส ปฏิบัติหน้าที่
หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ

๑๖ เม.ย. ๒๕๖๓

กนฝ ลฝ

(นางกณิกนันต์ ล้อสีทอง)

ผู้ตรวจราชการ ปฏิบัติราชการแทน
ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

สำนักงานเลขานุการกรม

โทร. ๐ ๒๔๔๑ ๗๙๓๔-๕

โทรสาร ๐ ๒๔๔๑ ๗๙๓๔-๕

- กนฝ-๘
กนฝ

กนฝ

(นายอำนาจ พิณสุวรรณ)

ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการออกหนังสือสำคัญ

๑๖ เม.ย. ๒๕๖๓

กนฝ
๑
๑๗เม๖๓

มติมหาเถรสมาคม

ครั้งที่ ๑๖/๒๕๒๘

สำนักงานเลขาธิการมหาเถรสมาคม

มติที่ ๒๒๔/๑ กค. ๒๘

เรื่อง การระวางชี้แนวเขตที่ดินของวัด

เรียน อธิบดีกรมการศาสนา

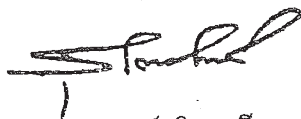
ในการประชุมมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๖/๒๕๒๘ เมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๒๘ เลขาธิการมหาเถรสมาคมเสนอว่า ในการประชุมครั้งที่ ๑๕/๒๕๒๘ เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๒๘ เลขาธิการมหาเถรสมาคมเสนอเรื่องกรมที่ดินมีนโยบายที่จะขยายการออกโฉนดที่ดินให้ครอบคลุมทุกเนื้อที่ทั่วราชอาณาจักร จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาที่ดินและเร่งรัดการออกโฉนดที่ดินทั่วประเทศขึ้น โดยจะเร่งรัดการออกโฉนดที่ดินให้แก่ที่ดินของรัฐและเอกชนทั่วประเทศให้เสร็จภายใน ๒๐ ปี รวมทั้งที่ดินของวัดต่าง ๆ ด้วย การปฏิบัติงานดังกล่าวมีมติคณะสังฆมนตรีกำหนดไว้ว่า หากที่ดินของวัดจะต้องให้เจ้าอาวาสมอบอำนาจให้แก่กรมการศาสนาหรือผู้แทนของกรมการศาสนาเป็นผู้ดำเนินการแทนกรมที่ดินเห็นว่าอาจทำให้งานโครงการของกรมที่ดินไม่บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ เพราะกรมการศาสนาและผู้แทนกรมฯ ต่างก็มีภาระมาก กรมที่ดินเห็นว่าเจ้าอาวาสตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ บัญญัติว่ามีหน้าที่บำรุงรักษาจัดกิจการศาสนสมบัติของวัด ประกอบกับเป็นผู้ที่ทราบแนวเขตที่ดินของวัดดี น่าจะเป็นผู้ดำเนินการเรื่องดังกล่าวด้วยตนเอง หรือมอบอำนาจให้ไวยาวัจกรหรือผู้อื่นที่เห็นเหมาะสมเป็นผู้ดำเนินการแทน ก็จะสะดวกแก่การออกโฉนดที่ดินตามโครงการของกรมที่ดิน จึงขอให้กรมการศาสนาทบทวนในเรื่องนี้อีกครั้งหนึ่ง

กองพุทธศาสนสถานได้พิจารณาเกี่ยวกับเรื่องนี้แล้วเห็นว่า ได้มีมติคณะสังฆมนตรี เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๑๖ ว่า ในการทำนิติกรรมอันเกี่ยวกับที่ดินของวัด คือ การขอรังวัดรับโฉนด การขอสอบเขต การขอแบ่งแยก และรับรองเขตที่ดินของวัดทั้ง ๔ ประการนี้ ให้เจ้าอาวาสมอบฉันทะให้กรมการศาสนาหรือตัวแทนกรมการศาสนาเป็นผู้กระทำนิติกรรมแทนวัด แต่ข้อตกลงใด ๆ ในการทำนิติกรรมในกรณีเช่นนี้ ต้องได้รับความเห็นชอบจากเจ้าอาวาส

ต่อมา ในการประชุมมหาเถรสมาคมครั้งที่ ๒/๒๕๑๔ เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๔ มหาเถรสมาคมได้พิจารณาเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า มติคณะสังฆมนตรีดังกล่าวมีผลบังคับใช้และให้ปฏิบัติต่อไปได้ และในการประชุมมหาเถรสมาคมครั้งพิเศษ เมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๑๔ ได้นำเรื่องนี้เสนอมหาเถรสมาคมอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งที่ประชุมลงมติว่ามติคณะสังฆมนตรีดังกล่าวยังมีผลบังคับใช้และให้ถือปฏิบัติต่อไป และเมื่อเจ้าหน้าที่ของกรมฯ จะไปรับรองแนวเขตที่ดินของวัด ต้องแจ้งให้เจ้าอาวาสวัดนั้นทราบก่อนทุกครั้ง ซึ่งขณะนี้กรมการศาสนาได้ปฏิบัติตามมติคณะสังฆมนตรีอยู่ ซึ่งเห็นว่าเป็นผลดีแก่การดูแลที่ดินของพระศาสนา เพราะกรมการศาสนาได้ร่วมรับผิดชอบกับเจ้าอาวาส แต่เมื่อกรมที่ดินขอให้ทบวงมติมหาเถรสมาคมดังกล่าวจะเป็นการสมควรประการใดหรือไม่ ขอประทานเสนอที่ประชุมเพื่อโปรดพิจารณา ซึ่งเรื่องนี้สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ ประธานกรรมการมหาเถรสมาคม ให้เลื่อนไปในการประชุมคราวหน้า

ที่ประชุมพิจารณาเรื่องนี้แล้ว มีมติดังนี้ -

๑. ให้เจ้าอาวาสทั้งหลายซึ่งตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ในเขตเทศบาลหรือเขตสุขาภิบาล กิ่ง ให้ปฏิบัติตามมติคณะสังฆมนตรี เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๑๖ ในการทำนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดินของวัด
 ๒. ให้วัดทั้งหลายที่ตั้งอยู่นอกเขตดังกล่าวในข้อ ๑ โดยความรับผิดชอบของเจ้าอาวาสแห่งวัดนั้น ให้เจ้าอาวาสพิจารณาคัดเลือกทายาททายิกาแห่งวัดนั้นอันอยู่ในฐานะที่ควรแก่การเชื่อถือ มีจำนวน ๒ หรือ ๓ ท่าน ให้เป็นผู้ดำเนินการแทนเจ้าอาวาสในการทำนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดินของวัด แต่ข้อตกลงใด ๆ ในการทำนิติกรรมในกรณีเช่นนี้ต้องได้รับความเห็นชอบจากเจ้าอาวาสก่อน
- จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และเห็นสมควรส่งเรื่องให้ สศ. ดำเนินการต่อไป

(นายสุรัตน์ โสดาดี)

เจ้าหน้าที่บริหารงานการศาสนา ๖
หัวหน้าฝ่ายบริหารของมหาเถรสมาคม

ที่ มท ๐๕๑๕.๒/ว ๓๐๕๔

กรมที่ดิน

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา

อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ

แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

เรื่อง การลงนามหนังสือสัญญาตกลงยกที่ดินให้สร้างวัด (ศถ.๒)

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๕/ว ๑๓๓๓๔ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ที่ พศ ๐๐๐๓/๖๔๕๘

ลงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๓ จำนวน ๑ ฉบับ

๒. สำเนากฎกระทรวง การสร้าง การตั้ง การรวม การย้าย และการยุบเลิกวัด การขอรับพระราชทาน

วิสุงคามสีมา และการยกวัดร้างขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษา พ.ศ. ๒๕๕๙ จำนวน ๑ ชุด

๓. สำเนาระเบียบสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาคำขอ

เพื่อสร้างวัด พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๑ ชุด

๔. สำเนาหนังสือสัญญาตกลงยกที่ดินให้สร้างวัด (ศถ.๒) แบบใหม่ จำนวน ๑ ฉบับ

๕. สำเนาหนังสือสัญญาตกลงยกที่ดินให้สร้างวัด (ศถ.๒) แบบเดิม จำนวน ๑ ฉบับ

ตามหนังสือที่อ้างถึง กรมที่ดินได้ส่งสำเนาหนังสือสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ที่ พศ ๐๐๐๓/๒๙๘๙ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๑ เรื่อง ขอให้เจ้าพนักงานที่ดินลงนามหนังสือสัญญาตกลงยกที่ดินให้สร้างวัด ซึ่งได้กำหนดแบบหนังสือสัญญาตกลงยกที่ดินให้สร้างวัด (ศถ.๒) ให้เจ้าพนักงานที่ดินสามารถลงนามได้ตามข้อกำหนดในกฎกระทรวง มาเพื่อโปรดทราบ และสั่งการให้เจ้าหน้าที่ที่ดินทราบและถือเป็นแนวทางปฏิบัติ นั้น

บัดนี้ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้ใช้กฎกระทรวง การสร้าง การตั้ง การรวม การย้าย และการยุบเลิกวัด การขอรับพระราชทานวิสุงคามสีมา และการยกวัดร้างขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษา พ.ศ. ๒๕๕๙ และระเบียบสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาคำขอเพื่อสร้างวัด พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นหลักปฏิบัติในการพิจารณาดำเนินการเรื่องขออนุญาตการสร้างวัด การตั้งวัด และได้แก้ไขแบบหนังสือสัญญาตกลงยกที่ดินให้สร้างวัด (ศถ.๒) แบบใหม่ ตามแบบที่ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติกำหนด

/เจ้าพนักงาน...

เจ้าพนักงานที่ดินจึงไม่ต้องร่วมลงนามในหนังสือสัญญาตกลงยกที่ดินให้สร้างวัด (ศถ.๒) แบบใหม่แต่อย่างไร ส่วนกรณีการลงนามในหนังสือสัญญาตกลงยกที่ดินให้สร้างวัด (ศถ.๒) (คณะสงฆ์ จินนิกาย - อนัมมิกาย) ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๒๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ นั้น เจ้าพนักงานที่ดินสามารถลงนามในหนังสือสัญญาตกลงยกที่ดินให้สร้างวัดตามแบบ (ศถ.๒) แบบเดิมได้ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบและถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

(นายนิสิต จันทร์สมวงศ์)

อธิบดีกรมที่ดิน

สำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน

ส่วนกำหนดสิทธิในที่ดินและควบคุมทะเบียนที่ดิน

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๗๖๙ - ๗๐

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๑๒๖

สิ่งที่ส่งมาด้วย

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ที่ พศ ๐๐๐๓/ ๒๕๕๕

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
อำเภอพุทธมณฑล
จังหวัดนครปฐม ๗๓๑๗๐

๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓

เรื่อง การลงนามหนังสือสัญญาตกลงยกที่ดินให้สร้างวัด (ศด.๒)

เรียน อธิบดีกรมที่ดิน

อ้างอิง หนังสือสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ที่ พศ ๐๐๐๓/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๑

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. สำเนาฎกระทรวง การสร้าง การตั้ง การรวม การย้าย และการยุบเลิกวัด การขอรับพระราชทานวิสุงคามสีมา และการยกวัดสร้างขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษา พ.ศ. ๒๕๕๕ จำนวน ๑ ชุด
 ๒. สำเนาระเบียบสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาคำขอเพื่อสร้างวัด พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๑ ชุด
 ๓. หนังสือสัญญาตกลงยกที่ดินให้สร้างวัด (ศด.๒) แบบใหม่ จำนวน ๑ ฉบับ
 ๔. หนังสือสัญญาตกลงยกที่ดินให้สร้างวัด (ศด.๒) แบบเดิม จำนวน ๑ ฉบับ

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ขอให้เจ้าพนักงานที่ดินลงนามหนังสือสัญญาตกลงยกที่ดินให้สร้างวัด เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับการลงนามหนังสือสัญญาตกลงยกที่ดินให้สร้างวัด (ศด.๒) ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๐๗) และกฎกระทรวงฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๒๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ นั้น

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ขอเรียนว่า ปัจจุบันสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ใช้กฎกระทรวง การสร้าง การตั้ง การรวม การย้าย และการยุบเลิกวัด การขอรับพระราชทานวิสุงคามสีมา และการยกวัดสร้างขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษา พ.ศ. ๒๕๕๕ (ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑) และระเบียบสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาคำขอเพื่อสร้างวัด พ.ศ. ๒๕๖๑ (ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒) เป็นหลักปฏิบัติในการพิจารณาดำเนินการเรื่องขออนุญาตการสร้างวัด การตั้งวัด ตามแบบที่ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติกำหนด จึงขอแก้ไขแบบสัญญาตกลงยกที่ดินให้สร้างวัด (ศด.๒) แบบใหม่ (ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓) แต่สำหรับกฎกระทรวงฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๒๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (คณะสงฆ์ จินนิกาย - อนันนิกาย) ขอความกรุณาเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด สาขา...(อำเภอ)... สามารถลงนามหนังสือสัญญาตกลงยกที่ดินให้สร้างวัด (ศด.๒) แบบเดิม (ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔) โดยใส่ชื่อตำแหน่งของตนได้อย่างถูกต้อง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ ทรงอารมย์)

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

กองพุทธศาสนสถาน

โทร. ๐ ๒๕๔๑ ๗๕๕๕ - ๖

โทรสาร ๐ ๒๕๔๑ ๗๕๕๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๕

(ศถ.๒)

หนังสือสัญญาตกลงยกที่ดินให้สร้างวัด

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

ข้าพเจ้า..... อายุ.....

ฐานะการสมรส () โสด () สมรส () หม้าย

ตั้งบ้านเรือนอยู่บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ถนน..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....

ถือบัตรประชาชน () ประชาชน () ข้าราชการ () พนักงานรัฐวิสาหกิจ

เลขที่..... ออกให้โดย..... เมื่อวันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

ขอทำหนังสือสัญญาตกลงยกที่ดินให้สร้างวัด ไว้กับสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติมีข้อความดังต่อไปนี้

ข้าพเจ้าสัญญาว่าจะยกที่ดินซึ่งอยู่หมู่บ้าน..... บ้าน.....

ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....

เนื้อที่.....ไร่..... งาน..... ตารางวา ซึ่งข้าพเจ้ามีกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิครอบครอง คือ

() โฉนดที่ดิน () น.ส. ๓ () น.ส. ๓ ก. () น.ส. ๓ ข. เลขที่..... ที่แนบมาพร้อมนี้ มีแนวเขต คือ

ทิศเหนือ ยาว..... เมตร ติดต่อกับ.....

ทิศใต้ ยาว..... เมตร ติดต่อกับ.....

ทิศตะวันออก ยาว..... เมตร ติดต่อกับ.....

ทิศตะวันตก ยาว..... เมตร ติดต่อกับ.....

เพื่อสร้างวัด โดย (นาย,นาง,นางสาว,)..... เป็นผู้ขออนุญาต

เมื่อประกาศตั้งวัดแล้ว ข้าพเจ้าตกลงยินยอมโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดินพร้อมทั้งอาคาร

และสิ่งปลูกสร้างให้แก่วัดที่ตั้งขึ้นภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งการให้ความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม

เพื่อเป็นหลักฐาน ข้าพเจ้าได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน

(ลงนาม).....ผู้ให้สัญญา

(.....)

(ลงนาม).....ผู้รับสัญญา

(.....)

(ลงนาม).....พยาน

(.....)

(ลงนาม).....พยาน

(.....)

หนังสือสัญญาตกลงยกที่ดินให้สร้างวัด

เขียนที่.....

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี ตั้งบ้านเรือนอยู่บ้านเลขที่.....
หมู่ที่.....ถนน.....ตำบล.....อำเภอ.....
จังหวัด..... ขอทำหนังสือสัญญาตกลงยกที่ดินให้สร้างวัด ไว้ต่อ
นายอำเภอ..... และเจ้าพนักงานที่ดิน..... มีข้อความดังต่อไปนี้

ข้าพเจ้าสัญญาว่าจะยกที่ดินซึ่งอยู่หมู่ที่..... บ้าน.....
ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....
เนื้อที่..... ไร่..... งาน..... ตารางวา ซึ่งข้าพเจ้ามีกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิครอบครอง คือ
.....โฉนดน.ส.๓ ก.น.ส.๓ส.ค.๑ เลขที่.....ที่แนบมานี้ มีแนวเขต คือ
ทิศเหนือ ยาว.....เมตร จดที่ดิน.....
ทิศใต้ ยาว.....เมตร จดที่ดิน.....
ทิศตะวันออก ยาว.....เมตร จดที่ดิน.....
ทิศตะวันตก ยาว.....เมตร จดที่ดิน.....

เพื่อสร้างวัด โดย (นาย, นาง, นางสาว).....เป็นผู้ขออนุญาต
เมื่อประกาศตั้งเป็นวัดในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ข้าพเจ้าจะจัดการโอนที่ดินให้แก่วัดภายใน ๖๐ วัน
นับแต่วันที่ถัดจากวันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เพื่อเป็นหลักฐาน ข้าพเจ้าได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน

(ลงนาม).....ผู้ยกให้

(.....)

(ลงนาม).....นายอำเภอ

(.....)

(ลงนาม).....เจ้าพนักงานที่ดิน.....

(.....)

(ลงนาม).....พยาน

(.....)

(ลงนาม).....พยาน

(.....)

ที่ มท ๐๕๑๕.๒/ว ๒๖๖๙๙

กรมที่ดิน
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา
อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ
แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๕

เรื่อง เอกสารประกอบการพิจารณากรณีวัดต่าง ๆ ขอได้มาซึ่งที่ดินเกินกว่า ๑๐๐ ไร่

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ที่ พศ ๐๐๐๕/๑๔๐๖๗ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

ด้วยสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติแจ้งว่า ปัจจุบันวัดต่าง ๆ มีการขอรับให้ที่ดิน รับมรดกที่ดิน และซื้อที่ดินเป็นจำนวนมาก ซึ่งกรณีวัดในพระพุทธศาสนาขอได้มาซึ่งที่ดินเกินกว่า ๑๐๐ ไร่ ก่อนเสนอเรื่องเพื่อขออนุญาตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ให้กรมที่ดินประสานสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนว่า การขอได้มาซึ่งที่ดินเป็นการสมควร เหมาะสม และมีความจำเป็นหรือไม่เพียงใด ซึ่งการที่จะให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติพิจารณาในเรื่องดังกล่าวต้องมีเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องประกอบการพิจารณาถึงความเหมาะสมในการขอได้มาซึ่งที่ดิน รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ดังนี้

๑. บัญชีตรวจสอบข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน
๒. สำเนาหนังสือความเห็นนายอำเภอท้องที่ ตามนัยหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๗๑๐/ว ๑๐๑๐ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๓๔
๓. สำเนาหนังสือ ท.ด.๑๖ ของผู้ให้และผู้รับให้ ผู้ซื้อและผู้ขาย และผู้รับมรดกที่ดินแล้วแต่กรณี
๔. สำเนาโฉนดที่ดินเฉพาะแปลงที่รับให้โดยถ่ายเอกสารทุกหน้า
๕. สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน/สำเนาทะเบียนบ้านของผู้ให้และผู้รับให้ ผู้ซื้อและผู้ขาย และผู้รับมรดกที่ดินแล้วแต่กรณี
๖. กรณีมีคำสั่งศาลให้แนบสำเนาคำสั่งศาลทุกหน้า

กรมที่ดินพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อความรวดเร็วในการประสานงานของส่วนราชการระหว่างสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติกับสำนักงานที่ดิน จึงขอให้จังหวัดแจ้งสำนักงานที่ดินจังหวัด สำนักงานที่ดินจังหวัดสาขา และสำนักงานที่ดินส่วนแยก ส่งการให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดเตรียมเอกสารหลักฐานในการขอให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติพิจารณากรณีวัดขอได้มาซึ่งที่ดินเกินกว่า ๑๐๐ ไร่ และจัดส่งให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติตามนัยดังกล่าวให้ครบถ้วนด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

ขอแสดงความนับถือ

(นายชยาวุธ จันทร)
อธิบดีกรมที่ดิน

สำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน
ส่วนกำหนดสิทธิในที่ดินและควบคุมทะเบียนที่ดิน
โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๗๖๙ - ๗๑ โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๑๒๖

วันที่ ๑๖ ธ.ค. ๒๕๖๕
เลขรับ ๕๕๓๗๕๐
วันที่ ๒๒ ธ.ค. ๒๕๖๕
เวลา ๑๕:๕๗

๒๘๓

ที่ พศ ๐๐๐๕/๑๕๐๖๗

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล
จังหวัดนครปฐม ๗๓๑๗๐

๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง เอกสารประกอบการพิจารณากรณีวัดต่าง ๆ ขอได้มาซึ่งที่ดินเกินกว่า ๑๐๐ ไร่
เรียน อธิบดีกรมที่ดิน

ด้วยปัจจุบันวัดต่าง ๆ มีการขอรับให้ที่ดิน , รับมรดกที่ดิน และซื้อที่ดินเป็นจำนวนมาก และตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๘๔ ระบุว่า “กรณีวัดในพระพุทธศาสนาขอได้มาซึ่งที่ดินเกินกว่า ๑๐๐ ไร่ ก่อนเสนอเรื่องเพื่อขออนุญาตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ให้กรมที่ดินประสานสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อน ว่าการขอได้มาซึ่งที่ดินเป็นการสมควร เหมาะสม และมีความจำเป็นหรือไม่ เพียงใด” ซึ่งการที่จะให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติพิจารณาในเรื่องดังกล่าว ต้องมีเอกสารที่เกี่ยวข้องประกอบการพิจารณาถึงความเหมาะสมในการขอได้มาซึ่งที่ดินตามกรณีนั้น ๆ

การนี้ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ขอเรียนว่า เพื่อความรวดเร็วในการประสานงาน ของส่วนราชการระหว่างสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติกับสำนักงานที่ดินจังหวัดและเพื่อประโยชน์แก่วัด ที่ขอรับให้ที่ดิน , ขอรับมรดกที่ดิน และซื้อที่ดิน จึงขอให้กรมที่ดินแจ้งสำนักงานที่ดินจังหวัดทั่วประเทศ จัดเตรียมเอกสารหลักฐานในการขอให้พิจารณากรณีวัดขอได้มาซึ่งที่ดินเกินกว่า ๑๐๐ ไร่ ดังนี้

๑. บัญชีตรวจสอบข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินของวัดที่ขอได้มาซึ่งที่ดินเกินกว่า ๑๐๐ ไร่ ซึ่งออกโดยสำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน กรมที่ดิน ซึ่งเป็นข้อมูลที่เป็นปัจจุบันที่สุด

๒. สำเนาหนังสือความเห็นนายอำเภอท้องที่ ตามนัยหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๗๑๐/ว ๑๐๑๐ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๓๔

๓. สำเนาหนังสือ ท.ด. ๑๖ ของผู้ให้และผู้รับให้ , ผู้ซื้อและผู้ขาย และผู้รับมรดกที่ดิน แล้วแต่กรณี

๔. สำเนาโฉนดที่ดินเฉพาะแปลงที่รับให้โดยถ่ายเอกสารทุกหน้า

๕. สำเนาบัตรประชาชน/สำเนาทะเบียนบ้านของผู้ให้และผู้รับให้ , ผู้ซื้อและผู้ขาย และผู้รับมรดกที่ดิน แล้วแต่กรณี

๖. กรณีมีคำสั่งศาลให้แนบสำเนาคำสั่งศาลทุกหน้า

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวชุตินญา แก้วมณี)

รองผู้อำนวยการ ปฏิบัติราชการแทน

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

สำนักงานศาสนสมบัติ

โทร ๐๒๕๔๖๑ ๗๕๕๕

โครงการจัดทำหนังสือคู่มือการได้มาซึ่งที่ดินของนิติบุคคลเพื่อการศาสนา
ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

- **ผู้อนุมัติโครงการ**
นายชยาวุธ จันทร อธิบดีกรมที่ดิน
- **ผู้เห็นชอบโครงการ**
นายบุญธรรม หอไพบูลย์สกุล รองอธิบดีกรมที่ดิน
- **ผู้เสนอโครงการ**
นายจักรพันธ์ จันทรมณี ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน
- **คณะผู้จัดทำ**
นายหริรักษ์ หัตถศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการทะเบียนที่ดิน
นายวิเชียร บุญवेश์ ผู้อำนวยการส่วนกำหนดสิทธิในที่ดินและควบคุมทะเบียนที่ดิน
นางสายฝน สมบูรณ์ นักวิชาการที่ดินชำนาญการพิเศษ
กลุ่มกำหนดสิทธิในที่ดิน
ส่วนกำหนดสิทธิในที่ดินและควบคุมทะเบียนที่ดิน
นางสาววราภรณ์ พันธุ์เพ็ง นักวิชาการที่ดินชำนาญการ
กลุ่มกำหนดสิทธิในที่ดิน
ส่วนกำหนดสิทธิในที่ดินและควบคุมทะเบียนที่ดิน
นางสาวเกษจรินทร์ ไชยมนตรี นักวิชาการที่ดินปฏิบัติการ
กลุ่มกำหนดสิทธิในที่ดิน
ส่วนกำหนดสิทธิในที่ดินและควบคุมทะเบียนที่ดิน

พิมพ์ที่
กองการพิมพ์ กรมที่ดิน
พ.ศ. ๒๕๖๖ จำนวน ๕,๐๐๐ เล่ม